

Sofinancira
Evropska unija

REPUBLIKA SLOVENIJA
**SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ
IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO**

Kotnikova ulica 5, 1000 Ljubljana

Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji

Osnutek

Ljubljana, maj 2022

Različica 2.0

Kazalo

Podatki o programu	7
1 Strategija programa: glavni razvojni izzivi in odzivi politik	8
1.1 Utemeljitev za izbrane cilje politike, ustrezne prednostne naloge, specifične cilje in oblike podpore	26
2 Prednostne naloge	55
2.1 Prednostne naloge razen za tehnično pomoč	55
2.1.1 Prednostna naloga 1: Inovacijska družba znanja	55
2.1.1.1 Specifični cilj 1.1: Razvoj in izboljšanje raziskovalne in inovacijske zmogljivosti ter uvajanje naprednih tehnologij	55
2.1.1.2 Specifični cilj 1.2: Krepitev trajnostne rasti in konkurenčnosti MSP ter ustvarjanje delovnih mest v MSP, vključno s produktivnimi naložbami.....	65
2.1.1.3 Specifični cilj 1.3: Razvoj znanj in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in podjetništvo	73
2.1.1.4 Specifični cilj 1.4: Izkoriščanje prednosti digitalizacije za državljane, podjetja, raziskovalne organizacije in javne organe.....	78
2.1.2 Prednostna naloga 2: Digitalna povezljivost.....	86
2.1.2.1 Specifični cilj 2.1: Izboljšanje digitalne povezljivosti.....	86
2.1.3 Prednostna naloga 3: Zelena preobrazba za podnebno nevtralnost	91
2.1.3.1 Specifični cilj 3.1: Spodbujanje energetske učinkovitosti in zmanjšanje emisij toplogrednih plinov	91
2.1.3.2 Specifični cilj 3.2: Spodbujanje energije iz obnovljivih virov v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001, vključno s trajnostnimi merili, določenimi v navedeni direktivi.....	98
2.1.3.3 Specifični cilj 3.3: Razvoj pametnih energetskih sistemov, omrežij ter hrambe zunaj vseevropskega energetskega omrežja (TEN-E).....	103
2.1.3.4 Specifični cilj 3.4: Spodbujanje prilagajanja podnebnim spremembam in preprečevanja tveganja nesreč ter odpornosti, ob upoštevanju ekosistemskih pristopov.....	108
2.1.3.5 Specifični cilj 3.5: Spodbujanje dostopa do vode in trajnostnega gospodarjenja z vodnimi viri	115
2.1.3.6 Specifični cilj 3.6: Spodbujanje prehoda na krožno gospodarstvo, gospodarno z viri	120
2.1.3.7 Specifični cilj 3.7: Izboljšanje varstva in ohranjanja narave ter biotske raznovrstnosti in zelene infrastrukture, tudi v mestnem okolju, in zmanjšanje vseh oblik onesnaževanja	126
2.1.4 Prednostna naloga 4: Trajnostna urbana mobilnost	133
2.1.4.1 Specifični cilj 4.1: Spodbujanje trajnostne večmodalne mestne mobilnosti v okviru prehoda na gospodarstvo z ničelno stopnjo neto emisij ogljika	133
2.1.5 Prednostna naloga 5: Trajnostna (čez)regionalna mobilnost in povezljivost	139
2.1.5.1 Specifični cilj 5.1: Razvoj pametnega, varnega, trajnostnega in intermodalnega omrežja TEN-T, odpornega na podnebne spremembe	139
2.1.5.2 Specifični cilj 5.2: Razvoj in krepitev trajnostne, pametne in intermodalne nacionalne, regionalne in lokalne mobilnosti, odporne na podnebne spremembe, vključno z boljšim dostopom do omrežja TEN-T in čezmejno mobilnostjo.....	145
2.1.6 Prednostna naloga 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela	153
2.1.6.1 Specifični cilj 6.1: Izboljšanje dostopa do zaposlitve in aktivacijski ukrepi za vse	

iskalce zaposlitve, zlasti mlade, predvsem z izvajanjem jamstva za mlade, dolgotrajno brezposelne in prikrajšane skupine na trgu dela ter neaktivne osebe kot tudi s spodbujanjem samozaposlovanja in socialnega gospodarstva.....	153
2.1.6.2 Specifični cilj 6.2: Posodabljanje institucij in služb trga dela za oceno in predvidevanje potreb po veččinah ter zagotavljanje pravočasne in prilagojene pomoči in podpore pri usklajevanju ponudbe in povpraševanja na trgu dela, prehodih in mobilnosti	162
2.1.6.3 Specifični cilj 6.3: Spodbujanje uravnotežene zastopanosti spolov pri udeležbi na trgu dela, enakih delovnih pogojev ter boljšega usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja, tudi z dostopom do cenovno ugodnega otroškega varstva in oskrbe za vzdrževane osebe.....	166
2.1.6.4 Specifični cilj 6.4: Spodbujanje prilagajanja delavcev, podjetij in podjetnikov na spremembe, aktivnega in zdravega staranja ter zdravega in dobro prilagojenega delovnega okolja, ki obravnava tveganja za zdravje.....	169
2.1.6.5 Specifični cilj 6.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in relevantnosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno s potrjevanjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev.....	175
2.1.6.6 Specifični cilj 6.6: Spodbujanje enakopravnega dostopa do kakovostnega in vključujočega izobraževanja in usposabljanja ter dokončanja takega izobraževanja in usposabljanja, zlasti za prikrajšane skupine, in sicer od predšolske vzgoje in varstva prek splošnega izobraževanja ter poklicnega izobraževanja in usposabljanja, do terciarne ravni ter izobraževanja in učenja odraslih, vključno z olajševanjem učne mobilnosti za vse in dostopom za invalide.....	183
2.1.6.7 Specifični cilj 6.7: Spodbujanje vseživljenjskega učenja, zlasti prožnih možnosti za izpopolnjevanje in prekvalifikacijo za vse, ob upoštevanju podjetniških in digitalnih veščin, boljše predvidevanje sprememb in zahtev po novih veščinah na podlagi potreb trga dela, olajševanje kariernih prehodov in spodbujanje poklicne mobilnosti	186
2.1.6.8 Specifični cilj 6.8: Izboljšanje učinkovitosti trgov dela in vključevanja vanje ter dostopa do kakovostne zaposlitve z razvojem socialne infrastrukture in spodbujanjem socialnega gospodarstva	192
2.1.6.9 Specifični cilj 6.9: Doslednejše zagotavljanje enakega dostopa do vključujočih in kakovostnih storitev na področju izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja z razvojem dostopne infrastrukture, tudi s krepitvijo odpornosti za izobraževanje in usposabljanje na daljavo in prek spleta	195
2.1.7 Prednostna naloga 7: Dolgotrajna oskrba in zdravje ter socialna vključenost...	199
2.1.7.1 Specifični cilj 7.1: Pospeševanje dejavnega vključevanja za spodbujanje enakih možnosti, nediskriminacije in aktivne udeležbe ter povečevanje zaposljivosti, zlasti za prikrajšane skupine.....	199
2.1.7.2 Specifični cilj 7.2: Spodbujanje socialno-ekonomskega vključevanja državljanov tretjih držav, tudi migrantov	204
2.1.7.3 Specifični cilj 7.3: Spodbujanje socialno-ekonomskega vključevanja marginaliziranih skupnosti, kot so Romi	207
2.1.7.4 Specifični cilj 7.4: Krepitev enakopravnega in pravočasnega dostopa do kakovostnih, vzdržnih in cenovno ugodnih storitev, vključno s storitvami, ki spodbujajo dostop do stanovanj in storitev oskrbe, usmerjene v posameznika, vključno s storitvami zdravstvene oskrbe; posodabljanje sistemov socialne zaščite, vključno s spodbujanjem dostopa do socialne zaščite, s posebnim poudarkom na otrocih in prikrajšanih skupinah; izboljšanje dostopnosti, tudi za invalide, učinkovitosti in odpornosti sistemov zdravstvene oskrbe in storitev dolgotrajne oskrbe.....	210

2.1.7.5	Specifični cilj 7.5: Spodbujanje socialnega vključevanja oseb, izpostavljenih tveganju revščine ali socialni izključenosti, vključno z najbolj ogroženimi osebami in otroki	221
2.1.7.6	Specifični cilj 7.6: Spodbujanje socialno-ekonomskega vključevanja marginaliziranih skupnosti, gospodinjstev z nizkimi dohodki in prikrajšanih skupin, tudi ljudi s posebnimi potrebami, s celostnimi ukrepi, vključno s stanovanjskimi in socialnimi storitvami	227
2.1.7.7	Specifični cilj 7.7: Spodbujanje socialno-ekonomskega vključevanja državljanov tretjih držav, tudi migrantov, s celostnimi ukrepi, vključno s stanovanjskimi in socialnimi storitvami	231
2.1.7.8	Specifični cilj 7.8: Zagotavljanje enakega dostopa do zdravstvenega varstva in krepitev odpornosti zdravstvenih sistemov, vključno z osnovnim zdravstvenim varstvom, ter spodbujanje prehoda z institucionalne oskrbe na oskrbo v družini in skupnosti	234
2.1.8	Prednostna naloga 8: Trajnostna turizem in kultura	237
2.1.8.1	Specifični cilj 8.1: Krepitev vloge kulture in trajnostnega turizma pri gospodarskem razvoju, socialni vključenosti in socialnih inovacijah	237
2.1.9	Prednostna naloga 9: Trajnostni razvoj lokalnih območij	242
2.1.9.1	Specifični cilj 9.1: Spodbujanje celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti v mestnih območjih	242
2.1.9.2	Specifični cilj 9.2: Spodbujanje celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega lokalnega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti na območjih, ki niso mestna območja	246
2.1.10	Prednostna naloga 10: Prestrukturiranje premogovnih regij	250
2.1.10.1	Specifični cilj 10.1: Sklad za pravični prehod	250
3	Finančni načrt	259
3.1	Prerazporeditve in prispevki	259
3.2	SPP: dodelitev v programu in prerazporeditve	262
3.2.1	Dodelitev programu iz SPP pred prerazporeditvami po prednostnih nalogah ...	262
3.2.2	Prerazporeditve v SPP kot dopolnilna podpora	262
3.3	Prerazporeditve med kategorijami regije na podlagi vmesnega pregleda	262
3.4	Prerazporeditve nazaj	262
3.5	Finančna sredstva po letih	263
3.6	Skupna finančna sredstva po skladih in nacionalno sofinanciranje	265
4	Omogočitveni pogoji	269
5	Organi, pristojni za program	337
6	Partnerstvo	338
7	Komuniciranje in prepoznavnost	340
8	Uporaba stroškov na enoto, pavšalnih zneskov, pavšalnih stopenj in financiranja, ki ni povezano s stroški	342

SEZNAM KRATIC

API – akcijski program za invalide
APZ – aktivna politika zaposlovanja
ARRS – Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS
AMIF – Evropski sklad za azil, migracije in vključevanje
BDP – bruto domači proizvod
CLLD – lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost
CP – cilj politike
CPI – Center RS za poklicno izobraževanje
CPS – celostne prometne strategije
CSD – center za socialno delo
CTN – celostne teritorialne naložbe
DBP – dolgotrajna brezposelnost
DNSH – načelo, da se »ne škoduje bistveno« (»Do no significant harm«)
DSEPS – Dolgoročna strategija energetske prenove stavb do leta 2050
EII – evropski inovacijski indeks
EKSRP – Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
ESI skladi – Evropski strukturni in investicijski skladi (v okviru Programa se izraz nanaša na sklade
ESRR, ESS+ in KS)
ESPRA – Evropski sklad za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo
ESRR – Evropski sklad za regionalni razvoj
ESS+ – Evropski socialni sklad
ETS – Programi evropskega teritorialnega sodelovanja
EU – Evropska unija
HPC – High Performance Computing
IKT – informacijsko komunikacijska tehnologija
IPE – Instrument za povezovanje Evrope
ITS – inteligentni transportni sistemi
JPP – javni potniški promet
JRO – javne raziskovalne organizacije
JŠRIPS – Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad RS
KKS – kulturno kreativni sektor
KRVS – Kohezijska regija Vzhodna Slovenija (Manj razvite regije)
KRZS – Kohezijska regija Zahodna Slovenija (Bolj razvite regije)
KS – Kohezijski sklad
KTO – pisarne za prenos znanja (angl. Knowledge Transfer Office)
LAS – lokalne akcijske skupine
MCRU – Mreža centrov raziskovalnih umetnosti in kulture
MSP – mikro, majhna in srednje velika podjetja
NEPN – Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije do 2030
NOO – Načrt za okrevanje in odpornost
NpUI – Nacionalni program spodbujanja razvoja in uporabe umetne inteligence v Republiki Sloveniji do leta 2025
NSPP – Nacionalna strategija za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda
NVO – nevladne organizacije
OECD – Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (angl. Organization for Economic Co-operation and Development)
OPVP – območje pomembnega vpliva poplav
OVE – obnovljivi viri energije
PESPRA – Program za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo
PLDP – povprečni letni dnevni promet
PN – prednostna naloga
RRD – raziskovalno razvojna dejavnost

RRI – raziskave, razvoj in inovacije
RRP – regionalni razvojni programi
SAŠA regija – Savinjsko-šaleška regija
SC – specifični cilj
SLR – strategija lokalnega razvoja
SPOT – Slovenska poslovna točka
SPP – Sklad za pravični prehod
SPTE – soproizvodnja toplote in elektrike
SRIP – Strateška razvojno inovacijska partnerstva
SRP – Strategija razvoja prometa v Republiki Sloveniji do leta 2030
SRS 2030 – Strategija razvoja Slovenije 2030
Strategija za izstop iz premoga – Nacionalna strategija za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda
SURS – Statistični urad Republike Slovenije
S4 – Slovenska strategija pametne specializacije
S5 – Strategija pametne specializacije 2030
TGP – toplogredni plini
TUS – trajnostne urbane strategije
UI – umetna inteligenca
UMAR – Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj
VIZ – vzgojno-izobraževalni zavodi
VŽU – vseživljenjsko učenje
ZRSZ – Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje

Podatki o programu

CCI	
Naziv v EN	Slovenia's EU Cohesion Policy Programme 2021-2027
Naziv v nacionalnih jezikih	Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji
Različica	1.0
Prvo leto	2021
Zadnje leto	2027
Upravičen od	01. 01. 2021
Upravičen do	31. 12. 2029
Odločitev Komisije – številka	
Odločitev Komisije – datum	
Številka odločitve države članice o spremembi	
Datum začetka veljavnosti odločitve države članice o spremembi	
Nebistvena prerazporeditev (člen 24(5) uredbe o skupnih določbah)	/
Regije na ravni NUTS, ki jih zajema program (se ne uporablja za ESPRA)	
Zadevne kohezijske regije	☒ Zahodna Slovenija ☒ Vzhodna Slovenija ☒ Celotna Slovenija
Zadevni sklad(i)	☒ ESRR ☒ Kohezijski sklad ☒ ESS+ ☒ SPP ☐ ESPRA
Program	☐ v okviru cilja „naložbe za delovna mesta in rast“ samo za najbolj oddaljene regije

1 Strategija programa: glavni razvojni izzivi in odzivi politik

Omejitev besedila na 30.000 znakov (trenutno: 56.406).

V okviru priprave Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji (v nadaljevanju: Program) smo izhajali iz **Strategije razvoja Slovenije 2030** (v nadaljevanju: SRS 2030), krovnega razvojnega dokumenta države, ki poleg osrednjega cilja – kakovostno življenje za vse, določa še 12 specifičnih ciljev. Za spremljanje napredka pri doseganju ciljev tega strateškega dokumenta Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj (v nadaljevanju: UMAR) vsako leto objavi poročilo o napredku. **Poročilo o razvoju 2021**¹ na podlagi analize prepoznava potrebo po združevanju ukrepov za okrevanje po pandemiji covid-19 s tistimi, ki bodo privedli do strukturne preobrazbe v smeri večje odpornosti gospodarstva in družbe ter bodo hkrati zagotovili dolgoročno vzdržen razvoj. Za slednje je ključnega pomena oblikovati in izvajati ukrepe za prestrukturiranje in modernizacijo gospodarstva, ki morajo biti čim bolj usmerjeni v izkoriščanje novih priložnosti ter pospešitev prehoda v visoko produktivno, nizkoogljično in krožno gospodarstvo.

Tako moramo v Sloveniji, za doseganje ciljev SRS 2030, ukrepe prednostno usmerjati na področja, kjer zaznavamo največje izzive:

- **pospeševanja rasti produktivnosti:** ključnega pomena za nadaljnje razvojno dohitevanje povprečja EU. Ob tem pa postaja vse večji izziv **razvoj ustreznega znanja in spretnosti** z vidika demografskih sprememb in zelenega prehoda v visoko konkurenčno, digitalno in zeleno gospodarstvo, s krepitvijo vseživljenjskega učenja (formalnega, neformalnega in priložnostnega učenja) vseh starostnih in posebej ranljivih skupin prebivalstva za doseganje učeče se družbe in družbe znanja;
- **pospešenega prehoda v nizkoogljično krožno gospodarstvo:** Slovenija za povprečjem EU tu še precej zaostaja, še posebej za najboljšimi državami članicami pri večini kazalnikov, ki merijo povezanost med gospodarskim razvojem ter porabo naravnih virov in energije, odpadki in izpusti toplogrednih plinov. Ti kazalniki so tudi merilo prehoda v nizkoogljično krožno gospodarstvo. Kljub relativno dobro ohranjenemu stanju okolja, je napredek skromen na področjih kakovosti zraka in racionalne rabe prostora;
- **vključujočega družbenega razvoja in medgeneracijske solidarnosti:** v Sloveniji je bil razvoj med letoma 2014-2019 pretežno vključujoč, kljub izzivom pri posameznih skupinah prebivalstva, epidemija covid-19 pa je močno posegla v kakovost življenja ljudi in zaostрила predvsem strukturne probleme ter dolgotrajne izzive sistemov socialne zaščite;
- **krepitve razvojne vloge države in njenih institucij:** ne glede na boljše delovanje države na posameznih področjih v Sloveniji izziv ostaja izboljšanje učinkovitosti upravljanja javnega sektorja in zmanjšanje regulatornih bremen. Izziv je bil v največji meri naslovljen v okviru Načrta za okrevanje in odpornost (v nadaljevanju: NOO), še posebej v okviru komponente Učinkovite javne institucije, zato ga v okviru tega Programa posebej ne izpostavljamo. Bodo pa seveda ukrepi, predvsem na področju izboljšanja poslovnega in inovacijskega okolja ter spodbujanja podjetniškega sektorja k vlaganjem v digitalno, inovacijsko in zeleno preobrazbo ter na področju digitalne preobrazbe, pomembno prispevali tudi k reševanju tega izziva. Poleg tega je predmetni izziv še posebej naslovljen z ukrepi zagotavljanja administrativne usposobljenosti, predstavljenimi v točki 5 te strategije.

Na podlagi Poročila o razvoju 2021, Priporočil Sveta EU v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leti 2019 in 2020 (v nadaljevanju: Priporočila Sveta EU) ter strateških prioritet Evropske komisije, predvsem na področjih zelenega in digitalnega prehoda ter vzpostavitve gospodarstva za ljudi, smo oblikovali ukrepe za čimbolj učinkovito reševanje identificiranih izzivov. Ti so med seboj soodvisni, zato je njihovo reševanje treba zasnovati tako,

¹ UMAR, Poročilo o razvoju 2021, Ljubljana, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2021/slovenski/POR2021_skupaj.pdf.

da bomo zagotavljali največje možne vsebinske in izvedbene sinergije in spodbujali iskanje sistemskih horizontalnih rešitev. Priporočila Sveta Sloveniji smo upoštevali že pri pripravi ukrepov NOO, v katerem je velik poudarek namenjen tudi reformnim ukrepom, s katerimi želimo odpraviti (strukturne) ovire na posameznih področjih. Pričakujemo, da bomo zaradi teh reformnih ukrepov hitreje in bolj učinkovito prispevali tudi k ciljem politik EU in specifičnim ciljem tega Programa. Pri ukrepih naložbenega dela NOO ter tega Programa, pa bomo zagotavljali jasno razmejevanje oziroma komplementarnost področij in posameznih ukrepov, ki jih bomo podpirali. Pri oblikovanju ukrepov smo seveda izhajali tudi iz dosedanjih izkušenj sedanje finančne perspektive ter nadgradili dosedanje rezultate.

Evropski zeleni dogovor je postavil ambiciozne cilje za preobrazbo gospodarstva EU v smeri trajnostne prihodnosti in postavil okvir za oblikovanje poti za doseg podnebno nevtralnega, krožnega gospodarstva najkasneje do leta 2050. Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila), ki je pričela veljati 29. julija 2021, pa je prelila navedene cilje v t.i. evropski podnebni zakon. Med drugim zakon določa vmesni cilj zmanjšanja neto emisij toplogrednih plinov (v nadaljevanju: TGP) za najmanj 55 % do leta 2030, v primerjavi z ravnmi iz leta 1990. V tem kontekstu se Slovenija zavezuje, da bo s sredstvi v okviru Programa iskala največji učinek pri: dobavi čiste, dostopne in varne energije; pospeševanju prehoda k trajnostni in pametni mobilnosti; mobilizaciji industrije za čisto in krožno gospodarstvo; pobudi za prenovo – z gradnjo in prenovo na energetske in snovno učinkovit način; ambicijah za doseganje ničelnega onesnaževanja za okolje brez toksičnih snovi; ohranjanju in obnovi ekosistemov in biotske raznovrstnosti ter blažitvi podnebnih sprememb; oblikovanju regij in mest, ki so odporna na vplive podnebnih sprememb in pri drugih področjih, v skladu s specifičnimi pobudami v okviru Evropskega zelenega dogovora. Dodatno bo Slovenija uporabila sredstva skladov za mobiliziranje in krepitev raziskav na področju trajnosti. Prav tako se Slovenija zavezuje, da bo pri naložbah v okviru vseh ciljev politik upoštevala načelo »Da se ne škoduje bistveno« (DNSH). Upoštevajoč dejstvo, da Evropski zeleni dogovor izpostavlja tudi to, da je doseganje ciljev mogoče le če nikogar ne puščamo zadaj in na pravičen in vključujoč način, bo Slovenija podpirala tiste najbolj ranljive in najbolj izpostavljene družbenim in gospodarskim posledicam prehoda, na primer z preusposabljanjem in dousposabljanjem. Za podporo vlaganjem na tem področju bomo poleg nacionalnih namenili tudi sredstva ESRR, KS, in ESPRA. Kjer bo to relevantno, bodo programi kohezijske politike podpirali naložbe, ki uspešno povezujejo načela trajnosti, estetike in vključenosti v skladu s pobudo Novi evropski Bauhaus z namenom, da se najdejo dostopne, vključujoče, trajnostne in privlačne rešitve za podnebne izzive.

Slovenija je razdeljena na dve kohezijski regiji, pri čemer se Kohezijska regija Zahodna Slovenija (v nadaljevanju: KRZS) uvršča med razvite regije, Kohezijska regija Vzhodna Slovenija (v nadaljevanju: KRVS) pa med manj razvite. Razlike v razvitosti KRZS ne obstajajo le na ravni kohezijskih regij, pač pa so še bolj specifične na ravni NUTS III. Pomembno je tudi dejstvo, da je glavno mesto z okolico v celoti del KRZS, kar delno izkrivlja sliko. Zato bomo pri oblikovanju ukrepov upoštevali specifične posameznih območij.

Ključni izzivi ter prednostni ukrepi Slovenije:

1. Pospeševanje rasti produktivnosti

Okvir za cilj politike (v nadaljevanju: CP) 1 postavlja prenovljena Strategija pametne specializacije (S5) z osrednjim postavljenim ciljem zelenega prehoda. Le-tega ni moč uresničiti brez ustreznih znanj in kompetenc kot tudi ne brez ustreznih in dovolj razvitih orodij, torej ključnih omogočitvenih tehnologij,

vključno z informacijsko komunikacijsko tehnologijo (v nadaljevanju: IKT) na vseh 10 prednostnih področjih S5 ter na ta način uresničiti »inovativno, nizkoogljično, digitalno in na znanju temelječo preobrazbo gospodarstva in družbe«. S tem pametna specializacija dobiva trajnostni značaj, namreč **Poročilo o produktivnosti 2021**² vprašanje produktivnosti postavlja kot osrednje vprašanje za okrevanje po pandemiji in poudarja, da prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo ni le okoljska nuja, ampak postaja vse pomembnejši dejavnik zagotavljanja dolgoročne rasti produktivnosti ter odpornosti gospodarstva in družbe. Za uspešen prehod v novo normalnost predlaga usmeritve, ki jim sledi tudi zasnova S5, in sicer: (i) razvoj kadrov in spretnosti prihodnosti, (ii) vloga javnih financ pri spodbujanju pametne, digitalno-inovacijske preobrazbe ter (iii) trajnostna preobrazba v nizkoogljično in krožno gospodarstvo.

Slovenija je v času gospodarske rasti 2014–2019 nekoliko zmanjšala zaostanek v gospodarski razvitosti in je v letu 2019 dosegla 89 % povprečja EU. Hitrejši razvojno dohitevanje po krizi je omejevala predvsem rast produktivnosti, ki je zaradi majhnih vlaganj (zasebnih in javnih) tudi v obdobju gospodarske konjunktne ostala skromna. Še posebej izstopa počasen napredek pri vlaganjih v različne oblike neoprijemljivega kapitala (raziskave in razvoj, IKT, usposabljanje zaposlenih), ki je ključen dejavnik rasti produktivnosti sodobnih gospodarstev, epidemija covid-19 pa je še dodatno poudarila pomen tovrstnih vlaganj (s poudarkom na inovacijah, digitalni preobrazbi in znanju, pa tudi nekaterih drugih t. i. mehkejših oblikah neoprijemljivega kapitala, kot so dizajn, znamčenje in organizacijski kapital). Širši okvir, v katerem delujejo podjetja, in ki lahko pomembno prispeva k njihovi rasti in razvoju, predstavljajo nekatere oblike družbenega in institucionalnega kapitala, kot so mednarodna vpetost in odprtost, privlačnost države za talente, podjetnost, sodelovanje in zaupanje ter kakovost upravljanja države.

Ob ukrepih za blažitev trenutnih posledic krize, ki sicer pomembno prispevajo k ohranjanju gospodarskega potenciala, pa je treba prizadevanja usmeriti tudi v dvig investicijske aktivnosti gospodarstva, k čemur bodo usmerjena prizadevanja v okviru CP1.

UMAR v Poročilu o produktivnosti 2021 v okviru tega izziva med prednostnimi ukrepi države navaja:

- *povečanje vlaganj države za pametno in trajnostno preobrazbo in zagotovitev infrastrukturnih pogojev.*

Za dvig produktivnosti so potrebna vlaganja države, tudi z EU sredstvi, v digitalno in trajnostno preobrazbo ter za zagotovitev infrastrukturnih pogojev, ki imajo tudi poudarjen srednjeročni učinek na produktivnost. Gre še posebej za (i) digitalno infrastrukturo, tako v smislu omogočanja digitalne dostopnosti podeželskih območij kot omogočanja rastočega pomena tehnologij nove generacije, (ii) izobraževalno in raziskovalno-razvojno infrastrukturo ter (iii) zeleno infrastrukturo, vključno s preходом v nizkoogljično krožno gospodarstvo, npr. z ukrepi, vezanimi na proizvodnjo energije iz obnovljivih virov ali ureditvijo infrastrukture za trajnostno mobilnost. Z ukrepi moramo nadalje krepiti tudi znanstveno-raziskovalni, inovacijski in digitalni ekosistem, s čimer se spodbuja medsebojno povezovanje, kar vodi v skupna vlaganja, delitev tveganj in bolj intenzivno mednarodno sodelovanje, ti pa k več, tudi prebojnim inovacijam in hitrejši rasti produktivnosti. Na dvig učinkovitosti ekosistema bo vplivala tudi izvedba reformnega dela NOO.

Pospešena digitalna preobrazba Slovenije in pospešen prehod v digitalno družbo je horizontalni omogočitveni pogoj za kakovostno življenje za vse ter tudi za realizacijo vseh 12 razvojnih ciljev iz SRS 2030. Slovenija se skladno s spremenjeno metodologijo po evropskem indeksu digitalnega gospodarstva in

² UMAR, Poročilo o produktivnosti 2021, Ljubljana, 2022. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/Porocilo_o_produkktivnosti/2021/slovenski/PoP_2021.pdf

družbe (v nadaljevanju: DESI) že od leta 2016 uvršča nad povprečje EU. V letu 2021 je sicer napredovala za eno mesto (na 13.), a se na podobno raven, to je med 13. in 14. mestom med državami EU, uvršča že od leta 2016. Slovenija je napredovala na področju digitalnih javnih storitev, trendno pa izgublja konkurenčnost na področju povezljivosti ter integracije digitalnih tehnologij, kjer ima manj izrazite primerjalne prednosti kot leta 2016. Pri pokritosti s fiksnim širokopasovnim omrežjem Slovenija primerjalno nazaduje, kar je neugodno predvsem z vidika zagotavljanja kvalitetne digitalne dostopnosti vseh, še posebej pa podeželskih območij. Največji zaostanek se kaže na področju vsaj osnovnih digitalnih spretnosti in znanja.

Po evropskem inovacijskem indeksu (v nadaljevanju: EII) se leta 2021 Slovenija že tretje leto uvršča med zmerne inovatorke. Med komponentami EII je bil glede na povprečje EU zaradi nizkih izdatkov za inovacije, ki niso povezani z izvajanjem raziskovalno- razvojne dejavnosti (v nadaljevanju: RRD), najslabši rezultat dosežen pri naložbah podjetij. Veliko je bilo tudi poslabšanje pri financiranju in podpori, kjer tradicionalno izstopajo nizke vrednosti za rizični kapital. Pri naložbah v raziskave in razvoj Slovenija za vodilnimi inovatorkami zaostaja za odstotno točko bruto domačega proizvoda (v nadaljevanju: BDP) letno, takšen pa je za temi državami tudi zaostanek pri vlaganjih v IKT. Tudi skupno število raziskovalcev precej zaostaja za vodilnimi inovatorkami. Krepi moramo raziskovalne zmogljivosti javnega sektorja in vlagati v človeške vire (mlade raziskovalce) za dvig inovacijske dejavnosti gospodarstva. Inovacijska aktivnost podjetij se je v obdobju 2016-2018 vrnila na raven pred zniževanjem v obdobju 2010-2016, kar pa je bilo zaradi zaostajanja malih in srednjih podjetij še vedno premalo za doseganje tako povprečja EU kot vodilnih inovatork, medtem ko velika podjetja znatno prednost ohranjajo.

- Izboljšanje poslovnega in inovacijskega okolja ter spodbujanje podjetniškega sektorja k vlaganjem v digitalno, inovacijsko in zeleno preobrazbo.

UMAR poudarja, da produktivnost kot gonilna sila za uspešno delujoče gospodarstvo in višjo gospodarsko razvitost s končnim ciljem blaginje prebivalstva, v vidu globalnih mega-trendov, še posebej demografskih in podnebnih sprememb, pa tudi okrevanja in krepitve odpornosti po epidemiji covid-19, še dodatno pridobiva na pomenu. Prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo je vse pomembnejši dejavnik. Povečanje učinkovitosti in krožnosti rabe energije in surovin je pomembno za zmanjšanje proizvodnih stroškov, tudi v povezavi s hitro rastjo cen energentov in surovin, ki se pričakuje tudi v prihodnje.

Slovenija se v industriji vse bolj usmerja od delovno intenzivnih in nizko tehnološko zahtevnih proizvodov v tiste z višjo tehnološko zahtevnostjo, kar poleg povečevanja tržnega deleža potrjujejo tudi primerjalno ugodna gibanja produktivnosti. Manj pa je bila do sedaj Slovenija konkurenčna pri storitvah, ki temeljijo na znanju, vključno z IKT, kjer npr. visoke tržne deleže in rasti produktivnosti dosegajo zlasti države vodilne inovatorke.

Slovenija mora spodbuditi pospešena vlaganja podjetij v ključne omogočitelje faktorje za digitalno in inovacijsko preobrazbo podjetij, to je od vlaganj v podatke in analitiko, do sistemov in tehnologij, pa do talentov in organizacijskega kapitala, ki so ključ do naprednih, pametnih, podatkovno upravljanih podjetij, kjer so poseben izziv mala in srednje velika podjetja. Ker prehod v četrto industrijsko revolucijo spreminja naravo inoviranja, mora Slovenija v podjetniškem sektorju spodbuditi tudi pospešeno uvajanje novih poslovnih modelov, prebojnih in disruptivnih inovacij ter prilagojenih procesov in organizacije poslovanja, vključno z domačim in mednarodnim povezovanjem.

Poleg ukrepov za spodbujanje gospodarske preobrazbe mora Slovenija nadalje izboljševati poslovno in inovacijsko okolje (i) z izboljšanjem učinkovitosti države pri zagotavljanju podpornih storitev, (ii) spodbujanjem dinamičnega poslovnega okolja ter (iii) preko ekosistemskih ukrepov spodbujati medsebojno povezovanje, kar vodi v skupna vlaganja, delitev tveganj in bolj intenzivno mednarodno sodelovanje.

Pri tem je seveda pomembna tudi komplementarnost vsebin, ki so predvidene v NOO, da bomo celovito naslovili navedeno področje.

- ***Krepitev znanj in spretnosti prihodnosti.***

V Sloveniji največjo nevarnost predstavlja večletno upadanje vključenosti odraslih in zaposlenih v vseživljenjsko učenje kar predstavlja močan izziv za razvoj ustreznih vrst znanja in spretnosti pri mladih in odraslih, da bi zadovoljili ne le trenutne, ampak predvsem prihodnje potrebe družbe in gospodarstva (zaradi staranja prebivalstva, nujnosti zelene in digitalne preobrazbe ipd.).

To zahteva povečanje vlaganj v človeške vire s pospešenim izobraževanjem in (pre)usposabljanjem za znanja in spretnosti prihodnosti, vključno z digitalnimi spretnostmi ter vpeljevanjem vidika krožnosti gospodarjenja, ter spodbujanjem vključenosti odraslih v sisteme izobraževanja in usposabljanja za uspešno soočanje s prihajajočimi izzivi, tudi tistih, katerih delovna mesta bodo v večji meri izpostavljena avtomatizaciji in spremembam.

Na osnovi posodobljenih in v prihodnost usmerjenih sistemov izobraževanja in usposabljanja, ki bodo morali biti v prihodnje bolj fleksibilni, zaradi medsebojnega dopolnjevanja znanj pa na pomenu pridobivajo interdisciplinarni pristopi in prečne spretnosti, kot so podjetnost, inovativnost in ustvarjalnost. Okrepljeno pozornost zato zahteva tako vsebina kot način podajanja znanja, ki bi se morala v večji meri osredotočati na nova znanja in spretnosti prihodnosti, na osnovi odzivnega in partnerskega sistema za napovedovanje bodočih potreb. Za doseganje zastavljenega cilja mora Slovenija zato bistveno več vlagati v pridobivanje ustreznih znanj in spretnosti prihodnosti obenem pa razvijati orodja za pravočasno identificiranje kompetenc prihodnosti.

Ukrepi CP 1 bodo torej prednostno usmerjeni v pospešitev rasti produktivnosti, digitalizacije, inovativnosti in kreativnosti, z upoštevanjem načela učinkovitega prehoda v nizkoogljično krožno gospodarstvo, še zlasti se bodo sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj namenila za:

- (i) krepitev raziskovalno-razvojne dejavnosti, digitalizacije, kreativnosti in inovacij, tudi z večjim poudarkom na prebojnih inovacijah,
- (ii) hitrejšo digitalno preobrazbo s pospešenim dvigom digitalnih kompetenc, z uvajanjem najnaprednejših tehnologij in novih poslovnih modelov, storitvizacijo ter uvajanjem pametnih tovarn, ter za krepitev uporabnosti državne digitalne podatkovne infrastrukture za raziskave in razvoj globalno konkurenčnih inovativnih visokotehnoloških rešitev, kjer sta ključna lokacija in čas,
- (iii) povečana vlaganja v človeške vire in razvoj kadrov prihodnosti oz. znanj in spretnosti za pametno specializacijo ter delovna mesta z višjo dodano vrednostjo in nižjim ogljičnim odtisom.

2. Prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo

Ne gre zgolj za slovenski temveč globalni izziv. Pri njegovem reševanju pa EU igra vodilno vlogo. Zmanjševanje emisij toplogrednih plinov TGP je tesno povezano z dekarbonizacijo ključnih sektorjev naše družbe. UMAR v okviru tega izziva identificira naslednja prednostna področja ukrepanja:

- ***ustrezno spodbujanje trajnostne mobilnosti ter razširitev in posodobitev infrastrukture zanjo, tudi z uporabo sodobnih tehnoloških rešitev.***

Emisije iz prometa so letu 2019 v Sloveniji predstavljale daleč največji vir, kar 52,1 %, emisij TGP v neETS³ sektorju in so se v obdobju 2005-2019 povečale za 27,9 %.⁴ Ključni razlog za to je, da se v Sloveniji, večina blaga prepelje s tovornjaki in večina potnikov z avtomobili, kar sta za okolje najmanj sprejemljiva načina prevoza. V potniškem prometu je uporaba železnice in drugih javnih prevoznih sredstev tudi v mednarodni primerjavi zelo majhna. To lahko delno pripišemo razgibanosti reliefa in razpršeni poselitvi, ki kljub subvencijam omejujeta večjo razvejanost in rentabilnost javnega potniškega prometa. Težave pri dostopu do tega načina prometa ima v Sloveniji velik delež prebivalcev (v letu 2019 40%⁵). V letu 2020 smo bili ob epidemiji covid-19 soočeni z velikimi omejitvami javnega potniškega prometa, zaradi zapiranja občin in karanten pa je bil omejen tudi prevoz z avtomobili. Tako je bil javni potniški promet v Sloveniji popolnoma ustavljen skupno kar 83 dni v l. 2020, medtem ko je precejšen del leta obratoval v zmanjšanem obsegu. V zmanjšanem obsegu delovanja se je izvajal tudi v l. 2021, in sicer kar 56 dni. Že sicer majhen delež javnega potniškega prometa v skupnem prometu se je tako še zmanjšal. Zaradi problematike, povezane z naraščajočimi izpusti TGP iz sektorja prometa bo treba pospešiti dolgoročne systemske premike. Večja razvejanost, frekventnost ter uskladitev in prilagoditev voznih redov bi ob potnikom in okolju prijaznejših voznih sredstvih prispevala k celovitejšemu uveljavljanju trajnostne mobilnosti.⁶ K reševanju tega problema bomo deloma prispevali tudi z načrtovanimi reformami in vlaganji v okviru NOO, kjer med drugim načrtujemo podporo reformi za boljšo organiziranost javnega potniškega prometa in vlaganja v železniško infrastrukturo in digitalizacijo. Za zmanjšanje emisij TGP iz sektorja prometa (dvig do 2030 je lahko 12 %) bo treba v Sloveniji še več pozornosti nameniti tudi uporabi obnovljivih virov energije (v nadaljevanju: OVE) v prometu. Sicer se je v letu 2019 ta delež povečal že tretje leto zapored (8 %), a je bil kljub temu pod letnimi cilji – doseganje te obveznosti za leto 2020 je bilo na kritični poti, zato je podpora tovrstnih ukrepov ključnega pomena za doseganje sektorskega cilja Celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta do leta 2030 (v nadaljevanju: NEPN). Deloma bomo k reševanju tega izziva pripomogli z reformo za hitrejše uvajanje infrastrukture za alternativna goriva in z naložbami v postavitve in upravljanje polnilnih mest za alternativna goriva, ki jih izvajamo v okviru NOO.

Na podlagi napovedi prometnih tokov, prometne varnosti in vplivov na okolje ter socialne sprejemljivosti so ukrepi na področju prometa in prometne infrastrukture na državni ravni določeni v Strategiji razvoja prometa v RS do leta 2030⁷. Sistemski pristop k problemom trajnostne mobilnosti na lokalni ravni se naslavlja tudi s podporo izdelavi celostnih prometnih strategij občin in izvedbi ukrepov. V Sloveniji ima preko 80 mest sprejete celostne prometne strategije (ang. Sustainable Urban Mobility Plan - SUMP), ki jih bo treba novelirati, kaže pa se primanjkljaj tovrstnih strategij na regionalni ravni.

S problematiko prometa je povezana tudi kakovost zraka, predvsem v urbanih območjih, kjer so prebivalci še vedno bolj kot je povprečje EU, izpostavljeni prašnim delcem (tudi na račun individualnih kurišč)⁸, cestni promet pa je največji vir predhodnikov prizemnega ozona.⁹ Njegove koncentracije so sicer pod velikim vplivom čezmejne prenosa, ne glede na to pa je izpostavljenost urbanega prebivalstva večja kot v povprečju EU.

- ***Uvajanje novih nizkoogljicnih krožnih poslovnih modelov, vključno z učinkovitejšim ravnanjem z odpadki.***

³ Emisije neETS so emisije po Odločbi 406/2009/ES, torej emisije iz virov, ki niso vključeni v evropsko shemo za trgovanje z emisijami. Vključujejo emisije iz zgorevanja goriv v industriji in gradbeništvu.

⁴ Dostopno na: https://podnebnapot2050.si/wp-content/uploads/2021/10/PO2021_Zvezek2_Promet_Koncen_2021-10-14.pdf

⁵ LIFE IP CARE4CLIMATE, Analiza dostopnosti javnega potniškega prometa s prepoznavanjem glavnih vrzeli v njegovi ponudbi, Ljubljana, 2019. Dostopno na: <https://www.care4climate.si/files/196/Izroccek-ZRC-SAZU.pdf>.

⁶ UMAR, Poročilo o razvoju 2021, Ljubljana, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2021/slovenski/POR2021_skupaj.pdf.

⁷ MZI, Strategija razvoja prometa v Republiki Sloveniji do leta 2030. Dostopno na: <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MZI/Dokumenti/Strategija-razvoja-prometa-v-Republiki-Sloveniji-do-leta-2030.pdf>.

⁸ ARSO okolje, kazalniki okolja: Onesnaženost zraka z delci PM₁₀ in PM_{2.5}, 2021. Dostopno na: <http://kazalci.arso.gov.si/sl/content/onesnazenost-zraka-z-delci-pm10-pm25-7?tid=2>

⁹ ARSO okolje, kazalniki okolja: Onesnaženost zraka z ozonom, 2021. Dostopno na: <http://kazalci.arso.gov.si/sl/content/onesnazenost-zraka-z-ozonom>

Razogljičenje gospodarstva je neločljivo povezano z izboljšanjem snovne produktivnosti oziroma prehodom v krožne poslovne modele. V primeru Slovenije, ki se, tudi zaradi strukture gospodarstva, uvršča pod povprečje EU tako pri energetski kot tudi pri snovni in emisijski produktivnosti, je še toliko bolj pomembno, da ta izziv rešujemo sistemsko. Prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo je namreč treba razumeti v širšem kontekstu rasti produktivnosti, saj bo v prihodnosti dostop do surovin in energentov ter njihove cene predstavljal še pomembnejši element konkurenčnosti poslovanja podjetij in industrije.

Poročilo Flash Eurobarometer 498 (»SMEs, green markets and resource efficiency«)¹⁰ iz marca 2022 navaja, da 55 % slovenskih mikro-, majhnih in srednje velikih podjetij (v nadaljevanju: MSP) meni, da subvencije pomagajo njihovim podjetjem, da postanejo bolj učinkoviti pri ravnanju z viri. To je najpogostejše izražena potrebna oblika podpore za ta namen (nadpovprečno v primerjavi z EU državami, kjer je povprečje 36 %). Poročilo tudi navaja, da se je delež preučevanih MSP, ki ponujajo zelene produkte in storitve v Sloveniji povečal za 14 o.t. v primerjavi z letom 2017. Prav tako se je za 17 o.t. povečal delež zelenih delovnih mest v MSP. Kljub temu, pa podjetja menijo, da bi jim pri razvoju novih zelenih izdelkov in storitev, poleg finančnih sredstev koristila tudi podpora v obliki tehnične pomoči in svetovanja, kako izboljšati učinkovito rabo virov, boljše sodelovati med podjetji v različnih panogah ter za trženje in distribucijo.¹¹ Preobrazbo v smeri dekarbonizacije gospodarstva bomo deloma podpirali z reformami in naložbami v okviru NOO, predvsem v komponentah obnovljivi viri in energetska učinkovitost v gospodarstvu; krožno gospodarstvo-učinkovita raba virov; raziskave, razvoj in inovacije; dvig produktivnosti in prijazno poslovno okolje za investitorje; trajnostni razvoj turizma vključno s kulturno dediščino. Ne glede na to, pa bodo na tem področju nujna dodatna vlaganja v raziskave in inovacije, krepitev podpornega okolja na tem področju, podpora zmanjševanju procesnih emisij, pa tudi razvoja novih okoljsko bolj sprejemljivih izdelkov, storitev in poslovnih modelov. Pomembno vlogo pri preobrazbi mora imeti tudi kreativni sektor in izboljšanje znanj in kompetenc na tem področju v javnem sektorju.

V letu 2019 je nastalo okoli 34.800 ton blata komunalnih in skupnih čistilnih naprav (izraženo v tonah suhe snovi). Na kmetijske površine ga ni bilo nič odloženega, manj kot 2 odstotka ga je bilo aerobno ali anaerobno obdelanega, okoli 28 odstotkov ga je bilo termično obdelanega in kar 70 odstotkov ga je bilo poslano v obdelavo v drugo državo članico ali tujino. Z zapiranjem meja v Sloveniji nastaja vse večji problem, saj se blato kopiči na odlagališčih in večkrat nelegalno odlaga.

- ***Spodbujanje učinkovite rabe energije in bistveno povečanje zmogljivosti za večjo rabo obnovljivih virov energije, predvsem z učinkovitejšim umeščanjem projektov v prostor.***

Vlaganja v učinkovito rabo energije so temelj prehoda v podnebno nevtralnost. Gledano splošno, se je v Sloveniji končna rabe energije od leta 2005 zniževala podobno kot v EU. V gospodinjstvih se je znižala zaradi občasno višjih temperatur v kurilnih sezonah, delilnikov toplote, sodobnejših ogrevalnih naprav in energetske sanacije stavb.¹² V skladu z NEPN mora Slovenija do leta 2030 doseči vsaj 35 % izboljšanje energetske učinkovitosti. Cilje bomo dosegli s kombinacijo sredstev ESI skladov, nacionalnih virov, pa tudi s sredstvi NOO, kjer bo pomemben vzvod predstavljala reforma za boljše načrtovanje in financiranje energetske prenove stavb javnega sektorja in vlaganja v njihovo dejansko prenovo. Kljub temu pa bomo v energetske prenove stavb vlagali tudi sredstva evropske kohezijske politike (v nadaljevanju: EKP), saj je v letu 2019 v stavbah javnega sektorja kumulativna rabe končne energije zaostajala za 26

¹⁰ Flash Barometer 498: SMEs, green markets and resource efficiency, Report, EU, marec 2022. Dostopno na: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2287>.

¹¹ Eurobaromete: SMEs, resource efficiency and green markets, EU, januar 2018. Dostopno na: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2151>.

¹² UMAR, Poročilo o razvoju 2021, Ljubljana, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2021/slovenski/POR2021_skupaj.pdf.

a 11 % za indikativnima ciljnim vrednostma. Analize izvajanja ukrepov kažejo, da je v javnem sektorju prenovo, ki zaradi svoje zahtevnosti, še posebej pri stavbah kulturne dediščine in drugih posebnih skupinah stavb, tušnje iz te in prejšnje finančne perspektive, je treba ohraniti kontinuiteto prenove javnih stavb z nepovratnimi ne pa nadgraditi z nalogami systemskega pospeševalca projektov energetske prenove javnih stavb in jo temu cionost ciljev do leta 2030, predvideno je 20-odstotno zmanjšanje rabe energije v stavbah, je od leta 2021 dalje nja ukrepov v gospodinjstvih v skladu z načrtovanim obsegom iz NEPN. Poseben izziv predstavlja reševanje ju energetske revščine je pokazal, da ima več kakor 40 % enostanovanjskih stavb visoke stroške za ogrevanje, za reševanje problematike energetske revščine in zagotovitev finančnih sredstev za njegovo izvajanje nujna. V am ZERO500, ki je namenjen nepovratnim finančnim spodbudam v ukrepe večje energetske učinkovitosti eno- pa na tem področju začeti z izvajanjem novo načrtovanih aktivnosti, ki so za področje zmanjševanja energetske strategije energetske prenove stavb do leta 2050 (v nadaljevanju: DSEPS 2050).^{13,14}

stvenega pomena za doseganje ciljev na področju rabe OVE, saj se ta v končni rabi energije v zadnjem desetletju e skupna raba OVE povečala najmanj od vseh držav članic EU, je Slovenija bistveno oddaljena od cilja za leto o OVE v Sloveniji upočasnjujejo okoljske in druge omejitve, med drugim predvsem visok delež območij Natura a v bruto končni rabi energije.¹⁶ Kapacitete za rabo OVE je mogoče povečati tudi s spodbujanjem samooskrbe z na ravni skupnosti. Ob dosednji dinamiki je v letu 2023 mogoče pričakovati, da se bo več kot 26.000 odjemalcev a moč tovrstnih naprav pa bi znašala skoraj 337 MW.¹⁷ Zaradi povečevanja uvajanja OVE, NEPN med ključnimi a distribucijo električne energije, kar bo omogočilo pospešeno izkoriščanje prožnosti virov in bremen, integracijo anih s pospešenim uvajanjem e-mobilnosti in pospešeno integracijo naprav za proizvodnjo električne energije iz cilja na področju OVE bomo prispevali tudi z vlaganji sredstev NOO, kjer med drugim načrtujemo izvedbo podbujanja rabe OVE in boljše integracije proizvodnih naprav OVE in prilagajanja odjema. S tem bomo med je rabe OVE in za krepitev distribucijskega omrežja električne energije.

bnih sprememb, ki se odražajo predvsem v t.i. podnebno pogojenih nesrečah, med katerimi skladno z Državno podlagi analize preteklih nesreč ter njihovih škod²⁰, največje tveganje predstavljajo poplave (najpogostejše in z

februar 2021. Dostopna na: https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/dseps/dseps_2050_final.pdf.

/2021/10/PO2021_Zvezek3_Stavbe_Koncen_2021-10-14.pdf.

na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2021/slovenski/POR2021_skupaj.pdf.

umenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf.

/Porocanje%20Dilo-o-stanju-na-podro%C4%8Dju-energetike-v-Sloveniji-v-letu-2020/6ef6ecb0-4e1c-4ead-83eb-7da6326cd77f.

cije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf

dnjih dvanajstih letih), žled z ujмами (največja škoda posameznega dogodka – skupaj 0,7 milijarde EUR škode) pogosti in z visokimi intervencijskimi stroški, ki so znašali 0,25 mio EUR v primeru treh požarov). Celovitost učinkovitosti sistema in struktur odzivanja na podnebno pogojene nesreče bomo zagotovili tudi z izvedbo reforme podnebne spremembe načrtovane v okviru NOO.

Da precej sredstev v odvajanje in čiščenje odpadnih voda, vendar, kot izhaja iz posodobljenega Operativnega programa²¹, kljub temu še vedno ne izpolnjuje zahtev Direktive 91/271/EGS o čiščenju komunalne in odpadne vode. Čiščenih na javni vodovod in kakovost dobavljene vode je dobra, vendar pa nekatere regije še vedno zaostajajo. Vodnem omrežju, ki so v veliki meri posledica starosti infrastrukture. Zaradi načrtovane reforme na področju vodne je predvidena v NOO, bomo izboljšali učinkovitost njihovega delovanja in zagotovili, da bodo naložbe v infrastrukturo in stroškovno učinkovito storitev prebivalcem in prebivalkam Slovenije.

Da ohranjene biotske raznovrstnosti, se stanje na tem področju slabša. Med evidentiranimi pritiski in grožnjami na biotske v Sloveniji izstopajo pozidava, zlasti z urbanizacijo, vključno z neurejeno gospodarsko javno infrastrukturo, neurejeni načini urejanja vodotokov, tudi zaradi zagotavljanja protipoplavne varnosti ter zaraščanje kmetijskih zemljišč in negativno vpliva tudi na krajinsko pestrost in povezanost ekosistemov. Grožnjo biotski raznovrstnosti in naravnim dobram zaradi rekreacije in turističnega obiska. Podnebne spremembe in širjenje invazivnih tujerodnih vrst še dodatno ogrožajo biotske raznovrstnosti.

Ukrepi, ki so nujni za zagotovitev prehoda Slovenije v podnebno nevtralno družbo in so skladni z NEPN.

Prilaganje: PN) 3, CP 2 bodo prvenstveno prispevali k doseganju ciljev NEPN in drugih okoljskih zavez, pri čemer bodo vključili:

1. zmanjšanje emisij, zlasti iz morskimi viri, zmanjšanje nastajanja odpadkov in njihovo recikliranje, zmanjšanje porabe energije in zmanjšanje emisij ter

3) pa se bo izvajal širok nabor ukrepov, s katerimi bomo celovito pristopili k trajnostni mobilnosti ter s tem zmanjšali emisije in sicer so predvideni ukrepi za:

- (ii) spodbujanje javnega potniškega prometa in trajnostnega tovarnega prometa ter
- (iii) nepovratne finančne spodbude za trajnostno mobilnost in železniško prometno infrastrukturo.

Namen ukrepov na prometnem omrežju je prispevati k skladnemu regionalnemu razvoju, ustvarjanju najboljših možnosti za učinkovit potek gospodarskih dejavnosti ter izboljšati mobilnost in kvaliteto življenja prebivalstva.

3. Vključujoč družbeni razvoj in medgeneracijska solidarnost

Razvoj Slovenije je bil v obdobju 2014-2019 pretežno vključujoč z izzivi pri posameznih skupinah prebivalstva. Stopnja tveganja socialne izključenosti je bila leta 2019 na najnižji ravni in podobno kot že od leta 2017 dohodkovna neenakost v okviru cilja SRS za leto 2030. Izboljšalo se je tudi zadovoljstvo z življenjem in nekateri vidiki zdravja. Po indeksu enakosti spolov je bila Slovenija v letu 2020 v evropskem povprečju.

Epidemija covida-19 pa je v začetku leta 2020 močno posegla v kakovost življenja ljudi in družbe ter zaostрила predvsem dolgoletne izzive sistemov socialne zaščite, še zlasti premajhno prilagojenost sistema dolgotrajne oskrbe demografskim spremembam, kadrovske zmogljivosti zdravstvenega sistema in problematiko čakalnih dob. Vpliv epidemije je opozoril tudi na celo vrsto drugih prilagoditev in sprememb, s katerimi se zaradi nove resničnosti spoprijemajo družbeni podsistemi (šolanje na daljavo; združevanje poklicnega in zasebnega življenja), predvsem pa na preizkušnjo postavil medčloveško in medgeneracijsko solidarnost.

V preteklih letih je zaradi demografskih sprememb in neskladij na trgu dela prihajalo do pomanjkanja ustreznih vrst znanja in spretnosti. Z epidemijo se je zaradi gospodarskega upada povpraševanje po nekaterih kadrih začelo zmanjševati, močno pa se je zaostriло že pred tem izraženo pomanjkanje kadrov v zdravstvu in socialnem varstvu. Hkrati vse večji izziv postaja zagotavljanje t. i. znanja in spretnosti prihodnosti (npr. v povezavi z digitalno in zeleno preobrazbo ter staranjem prebivalstva). Za trg dela je poleg tega značilna visoka izpostavljenost mladih začasnim zaposlitvam, zaradi česar se je v letu 2020 nadpovprečno povečala njihova brezposelnost.

Ob ukrepih za odpravo dolgoletnih težav, ki jih je epidemija še zaostriла (zdravstvo, socialno varstvo), je zato pomembno še naprej izboljševati dostop do zaposlitve, kakovostnega učnega okolja in krepiti kompetence ljudi, k čemur bodo usmerjena prizadevanja v okviru CP 4. Ukrepi v okviru tega Programa bodo komplementarno dopolnjevali ukrepe Programa za odpravljanje materialne prikrajšanosti v Sloveniji v obdobju 2021-2027.

UMAR v Poročilu o razvoju 2021 v okviru tega izziva med prednostnimi ukrepi države navaja:

- *ustrezno ureditev financiranja in povečanja zmogljivosti sistema dolgotrajne oskrbe (zlasti sistema oskrbe na domu) in zdravstva, vključno s spodbujanjem zdravega načina življenja ter celovito pokojninsko reformo za javnofinančno vzdržnost pokojninskega sistema in zagotovitev dostojnih pokojnin.*

Izboljševanje zdravja prebivalcev se je, merjeno s ključnimi kazalniki zdravstvenega stanja, v zadnjih letih pred epidemijo upočasnilo. Ob nastopu epidemije covida-19 pa so se najprej zaostriле že dolgoletne težave sistemov socialne zaščite: neustrezen sistem dolgotrajne oskrbe, kadrovske zmogljivosti zdravstvenih

sistemov in čakalne dobe, vzdržnost pokojninskega sistema ob obstoječih demografskih gibanjih itn. Na povečanje težav v duševnem zdravju, porast debelosti, nasilja v družini, na oteženo vzdrževanje socialnih in družbenih stikov, poznavanje novih tehnologij ter vrsto zdravstvenih, socialnih in družbenih izzivov bo treba odgovoriti hitro, celovito in ciljno, saj se posledice epidemije za kakovost življenja prebivalcev že odražajo v nekaterih kazalnikih za leto 2020, številne pa lahko glede na ocene in analize EK, OECD idr. institucij pričakujemo tudi v letu 2021.

V zadnjem desetletju je bil v zdravstvu glede zmogljivosti sistema, podobno kot v vseh državah članicah EU, največji izziv obvladovanje rastočega števila bolnikov s kroničnimi degenerativnimi boleznimi in rastočega števila starejših od 80 let, ki imajo težave s krhkostjo ter pogosto več kroničnih bolezni hkrati in so odvisni od pomoči drugih oseb ter potrebujejo dolgotrajno oskrbo (v nadaljevanju: DO). Ob tem so se z uporabo novih tehnologij in postopkov zdravljenja ter zaradi potrebe po večji učinkovitosti sistema tudi v Sloveniji uspešno uvajali novi modeli akutne obravnave: na primarni ravni je prišlo do sprememb v načinu obravnave kroničnih bolezni, uvajanja referenčnih ambulant in centrov za krepitev zdravja; na sekundarni ravni do uvajanja dnevnih posegov in zmanjševanja bolnišničnih obravnav, ležalnih dob in števila postelj v akutni bolnišnični obravnavi. Po drugi strani se v Sloveniji niso upoštevale potrebe po vzpostavitvi zmogljivosti za obravnavo starejših in multimorbidnih bolnikov, po uvajanju novih kapacitet za neakutno obravnavo, podaljšano bolnišnično zdravljenje, zgodnjo rehabilitacijo, integrirano DO in oskrbo na domu. K reševanju navedenih izzivov bosta zagotovo prispevali reforma zdravstvenega sistema, ki bo zagotovila finančno vzdržnost zdravstvenega sektorja, ohranila širok nabor pravic v okviru sistema obveznega zdravstvenega zavarovanja ter izboljšala upravljanje in uspešnost zdravstvenega sistema, ter reforma vzpostavitev enotne systemske ureditve na področju dolgotrajne oskrbe, ki sta predvideni v okviru NOO. Hkrati so v NOO predvidene tudi naložbe, ki bodo pripomogle k naslavljanju ključnih izzivov na področju zdravstva in dolgotrajne oskrbe. V okviru EKP bodo zato ukrepi komplementarno dopolnjevali navedene ukrepe NOO.

- ***Zagotavljanje zadostnega obsega delovne sile tudi z aktivnim vključevanjem priseljencev v socialno in družbeno življenje.***

Ob okrepljeni gospodarski rasti in ugodnih gibanjih na trgu dela se je v obdobju 2014-2019 postopoma krepil tudi bolj vključujoč socialni in družbeni razvoj. Izboljšali so se socialna vključenost, kakovost življenja, znižala se je stopnja tveganja revščine, neenakost na številnih področjih pa je ostala majhna ali se je zmanjšala, kar je krepilo tudi medosebno zaupanje ljudi in njihovo zadovoljstvo z življenjem. Kljub pozitivnim gospodarskim in socialnim gibanjem pa so se nekatere družbene skupine še naprej spoprijemale z različnimi izzivi: ohranjala se je segmentacija trga dela zlasti pri mladih, tveganje revščine je bilo še naprej veliko za starejše ženske, neenakost glede na spol se je z nekaterih vidikov poglobila.

Posledice epidemije covid-19 in ukrepi za zaježitev epidemije so tudi na trgu dela povzročili najprej upad zaposlovanja v prvi polovici leta 2020, nato pa izrazito rast v drugi polovici leta, ki se je nadaljevala tudi v letu 2021. Razmere na trgu dela so se s postopnim odpravljanjem omejitvenih ukrepov in ponovnim zagonom večine dejavnosti začele pospešeno izboljševati že sredi leta 2020, zaposlenost je v letu 2021 zrasla na najvišjo raven doslej. Interventni ukrepi za ohranitev delovnih mest, ki jih je sprejela Slovenija, so vplivali na prilagajanje trga dela in prispevali k manjšemu padcu zaposlenosti oziroma na bistveno manjše odpuščanje. Konec aprila 2022 je bilo registriranih 58.081 brezposelnih oseb, kar je 26,7 % manj kot aprila 2021 in najnižje doslej. Okrepljena gospodarska aktivnost je ob demografskih spremembah pripeljala do presežnega povpraševanja po delovni sili. Veliko povpraševanje po delovni sili se še vedno nadaljuje, zaradi česar se delodajalci soočajo s težavami pri iskanju ustreznega kadra. V času, ko se razmere na trgu dela izboljšujejo in brezposelnost upada, se krepijo strukturni problemi brezposelnosti. Tako se v strukturi brezposelnosti, z zniževanjem števila novo prijavljenih in povečanjem zaposlovanja brezposelnih, povečuje delež dolgotrajno brezposelnih oseb, ki za ponovno vključitev na trg dela potrebujejo dodatno in poglobljeno intenzivno obravnavo.

UMAR v Pomladanski napovedi (april 2022)²² napoveduje, da se bo naraščanje zaposlenosti in upadanje brezposelnosti še nadaljevalo, hkrati pa se bo zaradi demografskih gibanj krepil vpliv omejitev, povezanih z razpoložljivostjo delovne sile.

Delež zaposlenih s pogodbami za določen čas in prekarnimi pogodbami ostaja nad povprečjem EU. Na področju udeležbe na trgu dela zaradi staranja prebivalstva še vedno ostajajo izzivi pri starejših delavcih (stopnja zaposlenosti 48,9 % v tretjem četrtletju leta 2019 v primerjavi s 60,2 % v EU) in zlasti pri nizko usposobljenih starejših delavcih (stopnja zaposlenosti 27,5 % v tretjem četrtletju leta 2019 v primerjavi s 45,3 % v EU). Še vedno je velik izziv tudi dolgotrajna brezposelnost starejših delavcev, pri čemer aktivne politike trga dela še vedno niso dovolj učinkovite pri reševanju navedenega izziva.

V Sloveniji so neenakosti glede na spol v primerjavi z EU manjše, vpliv epidemije covida-19 pa jih lahko poglobi. Indeks enakosti spolov se je po gospodarski in finančni krizi sicer izboljševal, vendar natančnejša analiza pokaže, da se je enakost povečevala predvsem zaradi prevladujočega poslabšanja položaja moških na trgu dela. Eden izmed razlogov je tudi ta, da je večji delež žensk v gospodarsko najbolj prizadetih dejavnostih (gostinstvo, turizem, osebne storitve).

Epidemija covida-19 je še dodatno opozorila tudi na vpliv kakovosti zaposlitve na zdravje ter pomen ukrepov varstva in zdravja pri delu. V obdobju epidemije se je močno povečalo delo na domu, ki prinaša določene pozitivne učinke na porabo časa za posameznika in okolje (zmanjšanje dnevnih migracij), vendar pa lahko povzroča večja tveganja kostno-mišičnih obolenj, ki izhajajo iz neurejene ergonomije delovnih mest in preveč intenzivne ali pogoste uporabe sodobnih informacijskih tehnologij, kar pred področje varstva in zdravja pri delu postavlja nove izzive.

- *Krepitev vseživljenjskega učenja in prilagajanja delovnih mest za daljšo delovno aktivnost in večjo vključenost starejših v družbo.*

Prebivalstvo Slovenije je razmeroma dobro izobraženo, raven znanja mladih je visoka, vse večji izziv pa je razvoj ustreznega znanja in spretnosti pri mladih in odraslih z vidika demografskih sprememb in zelenega prehoda v visoko konkurenčno, digitalno in zeleno gospodarstvo, da bi torej zadovoljili ne le trenutne, ampak predvsem prihodnje potrebe družbe in gospodarstva. To zahteva povečanje vlaganj v človeške vire in v razvoj kadrov prihodnosti, vključno s prekvalifikacijo že zaposlenih in krepitvijo njihovih kompetenc za prehod na delovna mesta z višjo dodano vrednostjo in nižjim ogljičnim odtisom²³. K odpravljanju neskladij v znanju in spretnostih na trgu dela bo lahko pripomoglo tudi napovedovanje srednjeročnih potreb po vrstah znanja in spretnosti, ki se v Sloveniji šele vzpostavlja. Poleg tega pa tudi vrsta reform in naložb, ki so predvidene v NOO v okviru komponente Krepitev kompetenc, zlasti digitalnih in tistih, ki jih zahtevajo novi poklici in zeleni prehod, katerih cilj je krepitev kompetenc, zlasti za digitalni in zeleni prehod ter finančno pismenost, hitrejša odzivanje na potrebe gospodarstva in družbe, olajšanje prehoda iz izobraževanja na trg dela ter krepitev odpornosti izobraževalnega sistema in krepitev vseživljenjskega učenja.

Posebej velja izpostaviti že zaskrbljujoč trend večletnega upadanja vključenosti odraslih in zaposlenih v vseživljenjsko učenje. Udeležba nizko usposobljenih oseb, starejših delavcev in neaktivnih oseb v izobraževanju odraslih je namreč pod povprečjem EU. Smernice OECD za izvajanje Strategije spretnosti (Skills strategy) za Slovenijo določajo, da je nujno potreben dobro usklajen sistem za izobraževanje odraslih, če želi Slovenija izpolniti svoje dolgotrajne razvojne cilje.

²² UMAR, Pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2022, Ljubljana, april 2022. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/napovedi/pomlad/pomladanska_2022/PNGG_2022.pdf.

²³ UMAR, Poročilo o razvoju 2021, Ljubljana, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2021/slovenski/POR2021_skupaj.pdf.

ni matematična in naravoslovna pismenost mladih. Že vrsto let pa je prepočasen predvsem razvoj jezikovnih slovenskega jezika, neugodna so tudi gibanja na področju branja knjig. Z dopolnitvijo Ustave Republike Slovenije in razvoja slovenskega znakovnega jezika ter jezika gluhoslepih, kar zahteva tudi dodatne aktivnosti oziroma in kakovosti vzgoje in izobraževanja. Zaradi epidemije v letu 2020 je predvsem potreben temeljit razmislek o nastale vrzeli v znanju in spretnostih otrok, ter o drugih posledicah epidemije na vzgojo in izobraževanje.

čiteljev, ki se približuje upokojitveni starosti, na nekaterih področjih pa že prihaja do pomanjkanja. Več kot n od 50 let.

o povezuje z ukrepom »*Krepitev znanj in spretnosti prihodnosti*« iz Poročila UMAR o produktivnosti 2021, ladi že v času šolanja v čim večji meri pridobijo prečne spretnosti, kot so podjetnost, inovativnost in ustvarjalnost, o na trg dela kot tudi v družbo. Vsebina in način podajanja znanja se morata v večji meri osredotočati na nova izivnega in partnerskega sistema za napovedovanje bodočih potreb.

predvsem v:
pomočjo aktivacijskih ukrepov za vse iskalce zaposlitve, zlasti mlade, dolgotrajno brezposelne in prikrajšane ebe kot tudi s spodbujanjem samozaposlovanja in socialnega gospodarstva, podaljševanja delovne aktivnosti ter zposelnosti,
izobraževanja in usposabljanja ter njune ustreznosti za trg dela in podpore pridobivanju ključnih kompetenc ter vseživljenjsko učenje, zato se bodo sredstva namenila zlasti za digitalno preobrazbo izobraževanja; krepitev ukovitega odzivanja na prihodnje potrebe družbe in gospodarstva; krepitev sodelovanja izobraževalnih ustanov z rji z namenom zadovoljevanja prebojnih področij gospodarstva in potreb trga dela; spodbujanje različnih ciljnih obraževanja za izboljšanje splošne izobraženosti za zaposlitev ali učinkovitejše opravljanje dela, s čimer se bo a za evropski steber socialnih pravic ter zagotavljanju ustrezne infrastrukture,
ga sistema in sistema dolgotrajne oskrbe s kritično medicinsko opremo in odpravo pomanjkanja zdravstvenih zacije in zagotovitvijo boljše oskrbe na domu ter preventivnih aktivnosti,
vključevanja vseh ranljivih oseb,

za pravični prehod v Sloveniji (v nadaljevanju: SPP) predstavljata Priloga D Poročila o državi – Slovenija 2020²⁵, in Nacionalna strategija za izstop iz premoga in z načeli pravičnega prehoda²⁶ (v nadaljevanju: Strategija za izstop iz premoga), ki je bila sprejeta januarja 2022. Državi za leto 2020 v Sloveniji identificirala 2 premogovni regiji, ki se zaradi svoje navezanosti na energetske procese uvrščata med najbolj prizadeta in s tem tudi upravičena območja pravičnega prehoda, in sicer sta to: SAŠA regija. Regiji sta na različnih stopnjah prehoda, zato bo strategija vlaganj za vsako od njiju drugačna.

Učinek tranzicije v skladu z načeli pravičnega prehoda treba podpreti predvsem s socialno-ekonomskimi vrstami in industrije obsega občine Trbovlje, Hrastnik in Zagorje ob Savi, kjer so nosilci rudarske pravice v regiji izvajali in zaradi opuščanja premogovniške dejavnosti postavljene pred številne zahtevne okoljske, gospodarske in pripravi območnega načrta za pravični prehod Zasavske regije²⁷ namreč kaže, da večine delovnih mest, povezanih in niso nadomestili. Tako je leta 2020 znašal povprečni indeks delovne migracije premogovnih občin 63,1²⁸, kar pogoče tudi trend zmanjševanja števila prebivalcev – v obdobju 2000-2021 se je zmanjšalo za 11 %. Brezposelnost najmanjša v Zagorju ob Savi. V občini Trbovlje se soočajo z visokim odstotkom dolgotrajno brezposelnih, kar je aciji po zaključku izrabe premoga, v tej občini je visoka tudi brezposelnost mladih (15,1 %). Za trg dela v regiji in posameznih, ki nimajo ustreznih znanj in sposobnosti, in ki predstavljajo največji delež tistih, ki so dolgotrajno čajo s pomanjkanjem ustrezno izobražene delovne sile, predvsem v predelovalni industriji, gradbeništvu, pa tudi iale. Večina zaposlenih v regiji je starejših od 30 let, pri čemer je največja skupina zaposlenih med 50 do 59 leti. ti tako med MSP kot tudi med velikimi podjetji, da bi angažirala brezposelne osebe. Zato je ključnega pomena h ukrepov za zmanjšanje trenutne vrzeli na trgu dela. Ob tem pa bo treba podporo nameniti ukrepom za krepitev a na področjih, pomembnih za razogljičenje in prehod v krožno gospodarstvo v sektorjih, ki so skladni s Strategijo namenjen tudi vlaganjem v diverzifikacijo gospodarstva v regiji in dvig dodane vrednosti na zaposlenega v zaposlitvene priložnosti v velikih podjetjih, s čimer bomo spodbudili produktivne naložbe v podjetjih, MSP ter enjena ukrepom za preusposabljanje in dousposabljanje brezposelnih ter ukrepom za oblikovanje inovativnih lj kakovosten družbeno ekonomski razvoj v regiji. Širše območje predstavlja celotna Zasavska statistična regija, občino Litija.

A predvideva prenehanje obratovanja šestega bloka TEŠ in pridobivanja lignita najpozneje v letu 2033. V tej t, vendar pa zaradi okoljskih vplivov, zaposlitvene strukture in posredne povezanosti gospodarskih subjektov s

no območje sodijo le tri občine, to so Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki (78 % vseh neposredno zaposlenih v oziroma v družbah TEŠ in skupini PV). Analiza značilnosti zaposlitev v dejavnostih povezanih z rabo premoga, ravični prehod Savinjsko-Šaleške regije v okviru analize vrzeli²⁹, kaže, da prevladujejo starejši zaposleni, saj eh, kar kaže na to, da ta sektor za mlade ni med bolj privlačnimi. Poleg tega je za regijo značilna tudi nizka edstev SPP treba na eni strani podpirati diverzifikacijo dejavnosti energetskih podjetij ter na drugi strani podpreti jevanje prostih delovnih mest v panogah in sektorjih, kjer se že zdaj soočajo s pomanjkanjem delovne sile. adeti starejši zaposleni z nizko stopnjo izobrazbe, zato bodo ukrepi zasnovani tako, da bodo lahko v najboljši in zaposlenih/brezposelnih v regiji. Ob tem bomo krepili in nadgrajevali znanje in kompetence tudi pri drugih kurenčni na trgu dela. V regiji pomembne zaposlitvene možnosti ponujajo tako velika podjetja kot MSP. Pri 011 in 2020 naraslo za 12 %. Z ukrepi za podporo gospodarski dejavnosti bodo usmerjeni predvsem v smer podjetjih in v razvoj novih propulzivnih podjetij. Velik poudarek pri vlaganjih bo namenjen tudi krepitvi in na področjih, pomembnih za razogljčenje in prehod v krožno gospodarstvo v sektorjih, ki so skladni s Strategijo v regiji pa je tudi zagotavljanje alternativnega vira toplote za sistem daljinskega ogrevanja v Šaleški dolini, zato u reševanju.

avljanja sta pomembna z vidika učinkovitosti in doseganja rezultatov Programa.

e univerz in Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (v nadaljevanju: OECD), ki se osredotočajo na a se države oziroma regije s šibkim institucionalnim okvirom in okvirom upravljanja srečujejo z večjimi težavami EU ter tako s slabšim izkoriščanjem naložb, ki jih ti skladi podpirajo.

na to, kako se z naložbami kohezijske politike EU ustvarja večja rast. Poleg tega lahko kakovostni institucionalni itivno vpliva na dodano vrednost naložb, izvedenih v okviru kohezijske politike EU, regionalno konkurenčnost ibkih institucij ravno nasproten. Zaradi tega je bistveno vlagati v dobro upravljanje na vseh ravneh, ter s tem skladov EU in oblikovanje močnih naložbenih strategij.

v izvajanju evropske kohezijske politike 2021-2027 (v nadaljevanju: Načrt) želimo nasloviti naslednje ključne

ja in nadzora ter izvajanja programov v praksi, ki bodo omogočali več inovacij;

priston pobud za krenitev upravne zmogljivosti organov sistema upravljanja in nadzora:

- prilagoditev zahtev za upravičence v primeru spremljanja, poročanja in drugih izvedbenih projektnih fazah, ko je lahko administrativno breme nesorazmerno in mnogokrat preveliko glede na stopnjo sofinanciranja za posamezen projekt..

Izhajamo iz opredelitve prednosti in pomanjkljivosti ter s tem povezanih ukrepov za krepitev dobrega upravljanja in upravne zmogljivosti za kohezijsko politiko EU glede na ključna področja izzivov:

- upravljanje ljudi in organizacijsko upravljanje,
- strateško izvajanje programa in
- omogočiteni okvirni pogoji.

Pred opredelitvijo rešitev in ukrepov je treba dobro razumeti trenutne razmere. Za zanesljiv prikaz trenutnih razmer so bile analizirane tri različne vrste informacij in podatkov – na podlagi:

- posebnega v naprej pripravljenega vprašalnika OECD,
- Poročila o državi - Slovenija 2019, Priloge D: Naložbene smernice za financiranje v okviru kohezijske politike v obdobju 2021–2027 za Slovenijo in
- razprave z deležniki v pripravi predloga Sporazuma o partnerstvu med Slovenijo in Evropsko komisijo 2021-2027 in Programa.

Na podlagi predstavljenega trenutnega stanja je opredeljen nabor različnih možnosti za podpiranje krepitve upravnih zmogljivosti (ukrepi, predvidene aktivnosti, časovnica, nosilci in predvideni rezultati). Načrt vključuje številne ukrepe, financirane v okviru različnih možnosti za krepitev zmogljivosti (s sredstvi tehnične pomoči v obliki pavšala, nacionalnimi sredstvi ali drugimi mehanizmi za podporo).

Z izvedbo Načrta želimo doseči celostno ter navznoter in navzven usklajeno izvajanje za višjo dodano vrednost ukrepanja Programa.

Navedeno glede na vsak steber v skladu z metodologijo OECD za samooceno opredeljujejo povezani cilji Načrta:

Steber	Cilj
Upravljanje ljudi in organizacijsko upravljanje	Zagotovitev pravočasne razpoložljivosti izkušenega, usposobljenega in motiviranega osebja
Organizacija	Učinkovitost mehanizma izvajanja
Strateško načrtovanje, koordinacija in izvajanje	Strateška naravnost mehanizma izvajanja
Upravičenci in drugi deležniki	Zagotovitev sistemov in orodij za zmanjševanje izpostavljenosti upravičencev in drugih deležnikov za zmanjšanje tveganj in izboljšanje njihove učinkovitosti

Načrt se obravnava, kot ti. »živi dokument«, ki se ga bo v fazi izvajanja redno spremljalo in glede na ugotovitve posodabljal. V tem delu bosta organ upravljanja in Odbor za spremljanje (v smislu zagotavljanja ti. participativnega pristopa) ključna organa, kjer bo zagotovljeno spremljanje, ocenjevanje in prilagajanje izvajanja izhodiščno predlaganih ukrepov. V okviru delovanja Odbora za spremljanje bo zagotovljeno tudi redno komuniciranje z zainteresiranimi stranmi, kot podpora za ohranjanje lastništva nad Načrtom skozi celotno izvedbeno fazo.

6. Izkušnje iz obdobja 2014-2020:

V obdobju 2014-2020 so se oblikovale številne dobre prakse in marsikaj smo se naučili, saj so številne situacije prinesle tako izzive kot tudi nove rešitve. Kot dobro prakso bi na prvem mestu izpostavili odlično sodelovanje resorjev pri načrtovanju ključnih strateških dokumentov, ki so (bili) podlaga za oblikovanje programskih dokumentov za obdobje 2014-2020 in tudi za obdobje 2021-2027 ter ki predstavljajo zbir ukrepov oziroma vsebin različnih resorjev, ki hkrati naslavljajo isto področje, npr.: Slovenska strategija pametne specializacije (S4 in S5), Resolucija o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022-2030, Aktivna politika zaposlovanja, Resolucija o Nacionalnem programu za mladino 2013–2022, Nacionalni program ukrepov za Rome za obdobje 2021–2030 itd. Omenjeno sodelovanje se je izkazalo kot dobra praksa že v obdobju 2014-2020 in temelj za njegovo nadaljevanje ter nadgradnjo v novi perspektivi.

V nadaljevanju navajamo zgolj nekaj primerov prenosa dobrih praks in izkušenj iz obdobja 2014-2020 v 2021-2027:

Primeri izkušenj oziroma primerov dobrih praks v okviru ukrepov ESRR, s poudarkom na podjetjih:

- Izkušnje iz finančnega obdobja 2014-2020 kažejo na velik **pomen finančnih instrumentov**, s katerimi so zapolnili predvsem investicijsko vrzel v malih in srednje velikih podjetjih (primer: operacija Finančni instrumenti 2014-2020).
- Poleg tega ugotavljamo, da je za uspešno podporo, predvsem v začetnih fazah razvoja podjetja, pomembno zagotoviti podjetjem poleg finančne podpore (neposrednih spodbud in finančnih instrumentov) tudi vsebinsko podporo v obliki mentoriranja, svetovanja in usposabljanja. S tem smo podporo podjetjem postavili na višjo raven (primer: »**blending**« spodbud P2 (subvencije za zagon podjetij) oz. SK (semenski kapital) z vsebinsko podporo).
- Na osnovi izkušenj 2014-2020 glede podpore **posebnim ciljnim skupinam (mladi, ženske)**, ki smo jih podpirali s subvencijami iz integralnih nacionalnih sredstev in so učinki teh ukrepov spodbudni, smo se odločili, da te ciljne skupine podpremo v obdobju 2021-2027 na način, da iz CP1 (ESRR) zagotovimo subvencije za začetek podjetniške poti, v okviru CP4 (ESS) pa bodo nadgradili svoje kompetence prek usposabljanj, mentorstev itd.. Kombinacija spodbud kaže tudi že pri drugih ukrepih na dobre rezultate oz. dodano vrednost k neposredni finančni spodbudi. Na ta način tudi poskušamo z različnimi skladi naslavljati komplementarne vsebine za doseg boljših rezultatov.
- Izkušnje so pokazale, da je ključnega pomena **celovita podpora potencialnim in delujočim podjetjem** za nastanek in rast skozi vse faze razvoja podjetja, zato bomo na osnovi tega v okviru CP1 nadgradili storitve podpornega okolja, ki predstavljajo osnov za podjetništvo, nadaljevali s ciljno usmerjenimi subvencijami ter investicije podprli s finančnimi instrumenti.
- Že v 2014-2020 smo podprli podjetja pri digitalni transformaciji, kar je pokazalo na veliko potrebo in odlične rezultate. Usmeritev države in EU je tudi v prihodnje v **digitalni in zeleni prehod**. Zato bomo poleg spodbud za digitalno transformacijo podjetjem namenili sredstva za prehod v krožno gospodarstvo. S tem bomo sledili tudi ciljem nacionalnih in EU strateških dokumentov.
- Poleg naštetega podjetja navajajo tudi potrebo po hkratni krepitvi kompetenc prihodnosti, relevantnih za zeleni in digitalni prehod ter za področja Strategije pametne specializacije.

Primeri izkušenj oziroma primerov dobrih praks v okviru ukrepov ESS:

- Primer sodelovanja med resorji: sodelovanje resorjev, predvsem trga dela in izobraževanja, katerih vsebine se v okviru sredstev ESS+ najbolj prepletajo in povezujejo, poteka tako v okviru načrtovanja in usklajevanja vsebin ukrepov v fazi programiranja kot pri pripravi instrumentov npr. javnih razpisov v okviru implementacije samih ukrepov. Vendar pa pri izvedbi posameznega ukrepa, pristojni resor deluje samostojno. V obdobju 2014-2020 se je dogovorilo, kako se lahko ukrepi posameznih resorjev med seboj dopolnjujejo, medtem ko smo v fazi načrtovanja programskih dokumentov 2021-2027 poskušali že same ukrepe povezati na način, da celovito naslavlja določeno področje, pri čemer bodo torej različni resorji naslavljali svoje aktivnosti istega ukrepa.
- Primer MIZŠ - upoštevanje primerov dobrih praks izvajanja konkretnega projekta pri oblikovanju ukrepov za obdobje 2021-2027: v obdobju 2014-2020 smo izvedli projekt Z roko v roki poMOČ – Krepitev kompetenc strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju na področju dela z otroki s posebnimi potrebami. Izvajala so se ciljna profesionalna usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju za neposredno delo s konkretnim otrokom oziroma mladostnikom s posebnimi potrebami ob upoštevanju ključnih načel in priporočil spodbujanja inkluzije v izobraževanju, ki predstavljajo pomembno osnovo za zagotavljanje enakih možnosti za učence z različnimi vrstami posebnih potreb v vseh vidikih njihovega življenja. Cilj teh usposabljanj je uspešno vključevanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami v vzgojo in izobraževanje. Aktivnosti so se nanašale na različna področja dela, preko katerih se razvijajo kompetence, ki jih strokovni delavci nujno potrebujejo v inkluzivnem izobraževanju, saj tako lažje prepoznavajo in razumejo ter nudijo ustrezne strategije in načine pomoči otrokom in mladostnikom z določenimi posebnimi potrebami in njihovim staršem, hkrati pa krepijo samozavest za delo v inkluziji.. Odziv strokovnih delavcev na ciljna usposabljanja je presegel načrtovane oblike dela, saj je bil premik k novemu konceptu usposabljanj, ki se vsebinsko, časovno in metodološko lahko vsakokrat znova povsem prilagodijo konkretnim potrebam posameznega vzgojno-izobraževalnega zavoda in potrebam njegovih strokovnih delavcev glede na posameznega otroka v inkluziji. Na podlagi uspešno izvedenega projekta se v obdobju 2021–2027 načrtuje nadgradnja izvajanj ciljno usmerjenih usposabljanj, saj bomo tako lahko odgovorili na aktualne potrebe strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju kot tudi prispevali h kakovosti dela v inkluzivnem okolju, s tem pa vplivali na izboljšanje kakovosti in učinkovitosti zagotavljanja varnega in spodbudnega učnega okolja v sistemu vzgoje in izobraževanja za vsakega posameznika. Takšen model s fokusom na konkretnih potrebah vzgojno-izobraževalnih zavodov bo možno uporabiti tudi na drugih vsebinskih področjih.

1.1 Utemeljitev za izbrane cilje politike, ustrezne prednostne naloge, specifične cilje in oblike podpore

Cilj politike ali specifični cilj SPP	Specifični cilj ali namenska prednostna naloga	Obrazložitev (povzetek)
CP 1: Konkurenčnejša in pametnejša Evropa s spodbujanjem inovativne in pametne gospodarske preobrazbe ter regionalne poveztljivosti na področju IKT	PN 1: Inovacijska družba znanja SC 1.1: Razvoj in izboljšanje raziskovalne in inovacijske zmogljivosti ter uvajanje naprednih tehnologij	V Sloveniji so naložbe v raziskave, razvoj in inovacije (v nadaljevanju: RRI) pod povprečjem EU³⁰, pri čemer je intenzivnost naložb podjetij razmeroma visoka, skromni pa so javni odhodki za raziskave in razvoj, ki poslovna vlaganja ne spodbudijo v zadostni meri. Slovenija je ob merjenju indeksa EII leta 2019 močno nazadovala in zdrsnila iz 12. na 15. mesto, v skupino držav zmernih inovator, kjer ostaja tudi v letu 2021³¹. Priporočilo Sveta EU poudarja, da omejena podpora ter na splošno slabo sodelovanje med znanostjo in gospodarstvom v Sloveniji ovirata ustanavljanje in rast inovativnih podjetij. Za vrnitev Slovenije med države močne inovatorke, so potrebne izboljšave RRI ekosistema ter zagotovitev usklajenih in stabilnih spodbud vlaganj v RRI. Javnofinančni odhodki za RRI se morajo povečati najmanj na 1 % BDP, pri čemer je treba dati prednost javnim naložbam v tehnološke in uporabne raziskave, s poudarkom na krepitvi sodelovanja med znanostjo in gospodarstvom, ki je sedaj večinoma omejeno na srednje in visokotehnološke sektorje, ter na uporabo naprednih tehnologij. S povečanjem naložb RRI moramo izboljšati tudi znanstveno odličnost (merjeno z deležem objav med 10 % najpogostejše navajanimi objavami po svetu), kjer Slovenija v privlačnosti raziskovalnega sistema glede na EII za leto 2021 zaostaja za povprečjem EU (17. mesto). Število raziskovalcev se je v zadnjem desetletju sicer precej povečalo, zlasti zaradi ugodnejših gibanj v zasebnem sektorju, kjer je zaposlenih največ raziskovalcev, a še vedno zaostajamo za povprečjem EU. V javnem sektorju so gibanja večinoma neugodna, zlasti zaradi omejevanja zaposlovanja. Raziskovalna infrastruktura je dotrajana, pomanjkljivo izpolnjuje varnostne zahteve (požar, potres, dostopnost za gibalno ovirane, energetska varčnost), amortizirana in prostorsko neustrezna, kar onemogoča razvoj in omejuje absorpcijske zmožnosti za sodelovanje raziskovalnih organizacij kot ključnega partnerja v raziskovalnih in inovacijskih projektih. Razlike v inovacijski uspešnosti med KRVS in KRZS ovirajo sodelovanje in mreženje.

³⁰ EK, Poročilo o državi – Slovenija 2019, Bruselj, februar 2019. Dostopno na: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/file_import/2019-european-semester-country-report-slovenia_sl.pdf.

³¹ EK, Urad za publikacije Evropske unije, European Innovation Scoreboard 2021 (Evropski sistem inovacijskih kazalnikov za leto 2021), Luxembourg, 2021. Dostopno na: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/45935>.

		Produktivnost dela je v KRVS v obdobju od 2010-2017 rastla po stopnji 1,4 % na letni ravni, v KRZS pa 1 % (EU povprečje 0,8 %), vendar pa razlika ostaja prenizka za zapiranje vrzeli do povprečja EU v sorazmerno kratkem času.
	PN 1: Inovacijska družba znanja SC 1.2: Krepitev trajnostne rasti in konkurenčnosti MSP ter ustvarjanje delovnih mest v MSP, vključno s produktivnimi naložbami	Za krepitev rasti in konkurenčnosti MSP v Sloveniji zaznavamo različne razloge, ki terjajo pripravo ciljnih in medsebojno povezanih ukrepov za naslavljanje zaznanih vrzeli. Delež MSP je v Sloveniji z vidika števila zaposlenih in ustvarjene dodane vrednosti nad povprečjem EU, kljub temu pa že več let zapored ne zaznavamo porasta zgodnje podjetniške aktivnosti³², kjer se v letu 2020 uvrščamo v zadnjo petino držav³³. Prav tako ostaja pod povprečjem EU inovacijska aktivnost podjetij zaradi opaznega zaostajanja MSP³⁴. Start-up in Scale-up Inicijativa³⁵ poudarja, da premalo zagonskih podjetij (startup) preživi kritično začetno fazo (2-3 let), še manj pa jih preraste v večja podjetja (scaleup). Obema ciljnim skupinama bi koristila usklajena podpora z uporabo pospeševalnikov in inkubatorjev ter regulatornih peskovnikov za razvoj najnaprednejših tehnologij. Slovenija je izvozno usmerjena država. Ima sorazmerno visok delež izvoza blaga, manj pa izvoza storitev. Izvozno gospodarstvo se je v času kriz izkazalo za najbolj odporno. Sto največjih podjetij v Sloveniji ustvari 56 % izvoza, zato obstaja veliko možnosti za povečanje deleža MSP v izvozu. Velik del izvoza deluje v okviru globalnih verig vrednosti, ki se soočajo z mega trendi, na katere se MSP lahko prilagodijo le s povečanjem svoje konkurenčnosti, prilagodljivosti ter obvladovanjem najnaprednejših tehnologij in s tem posledično kotirajo višje v dobaviteljski verigi. V Sloveniji je bilo novembra 2021 registriranih 269 socialnih podjetij, od tega 180 v KRVS, 89 pa v KRZS. Na ravni EU sektor socialne ekonomije prispeva k BDP 8 %, v Sloveniji pa le 0,268 %, sama socialna podjetja pa 0,04 %³⁶, zato so nujne spodbude za zmanjšanje razvojnega zaostanka, skladno z Novo industrijsko strategijo za Evropo, ki sektor prepoznava kot enega od 14 temeljnih sektorjev ekosistema, predvsem s spodbujanjem razvoja družbenih inovacij.³⁷

³² Global Entrepreneurship Monitor, Neizkoriščen podjetniški potencial, GEM Slovenija 2018, Maribor, maj 2019. Dostopno na: <http://ipmmp.um.si/izsel-je-gem-slovenija-2018-neizkoriscen-podjetniski-potencial/>.

³³ Global Entrepreneurship Monitor, Podjetništvo v novi stvarnosti, GEM Slovenija 2020, Maribor, maj 2021. Dostopno na: [GEM Slovenija: monografije – IPMMP \(um.si\)](http://gem.slovenija.si/monografije-ipmmp).

³⁴ UMAR, Poročilo o razvoju 2021, Ljubljana, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2021/slovenski/POR2021_skupaj.pdf.

³⁵ EK, Naslednji na čelu Evrope: pobuda za zagon in razširitev podjetij, Strasbourg, 2016. Dostopno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0733&from=EN>.

³⁶ EK, Social enterprises and their ecosystems in Europe – country report, Slovenia, Luxembourg, 2019. Dostopno na: <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=21575&langId=en>

³⁷ EK, Industrial strategy. Dostopno na: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-industrial-strategy_en

	Posebna pozornost mora biti posvečena srebrni ekonomiji, saj je Slovenija po Indeksu aktivnega staranja 2018, uvrščena pod povprečje EU. Povečati mora podporo MSP, ki so usmerjena v reševanje izzivov, s katerimi se srečujejo starejši, torej področja zdravstvenih storitev, digitalizacije, mobilnosti, ipd.. S tem bodo komplementarno naslovljeni tudi izzivi na področju razvoja družbenih inovacij in povečevanje odpornosti starajoče družbe.
družba znanja znanj in spretnosti industrijsko podjetništvo	Slovenija ima med državami članicami EU sicer nadpovprečen delež visoko izobraženega prebivalstva, vendar pa se zaradi demografskih sprememb in hitrega tehnološkega napredka sooča z vse večjimi neskladji med ponudbo znanj in spretnosti ter potrebami družbe in gospodarstva³⁸, na kar opozarja tudi Poročilo o državi za leto 2019, Priloga D. Ob čedalje manjših generacijah na trgu dela in posledičnem pomanjkanju delovne sile, je treba dodatno izpostaviti, da je po podatkih OECD v Sloveniji 25 % delovnih mest visoko izpostavljenih avtomatizaciji, 27 % pa izrazitim spremembam, kar je krepko nad povprečjem držav OECD. Pomanjkanje ustreznih znanj in spretnosti se pojavlja tako pri diplomantih srednješolskega in terciarnega izobraževanja kot tudi pri že zaposlenih. Slaba polovica slovenskih podjetij se pri pridobivanju novih kadrov srečuje s pomanjkanjem želenih kompetenc na trgu dela.³⁹ Prilagajanje spremembam na delovnih mestih, ki jih povzroča industrija 4.0, pa ovira tudi čedalje manjša vključenost zaposlenih v vseživljenjsko učenje (v nadaljevanju: VŽU).⁴⁰ Regionalne razlike v izobraženosti prebivalstva in vključenosti v VŽU obstajajo. KRVS za KRZS zaostaja po deležu prebivalstva s terciarno izobrazbo, manjša pa je tudi vključenost zaposlenih v VŽU. Obe regiji pa se soočata s pomanjkanjem ustreznih znanj in spretnosti.^{41, 42}
družba znanja prednosti izkoriščane, polne	Slovenija se po indeksu DESI v letu 2021 uvršča na 13. mesto med 27 državami članicami EU⁴³. Za uresničitev cilja SRS 2030 bi morala Slovenija svoja vlaganja v najnaprednejše digitalne tehnologije, glede na napredek iz zadnjih petih let, povečati za več kot 50 %. Po posameznih komponentah indeksa DESI na področju človeškega kapitala Slovenija sicer postopoma napreduje, a še vedno zaostaja za povprečjem EU po uporabi interneta,

	organizacije in javne organe	integraciji digitalne tehnologije, razsežnosti človeškega kapitala ter ravni osnovnih digitalnih spretnosti in znanj. Nekoliko spodbudnejši so bili v preteklih letih premiki na področju digitalnih javnih storitev, vendar predvsem pri ponudbi teh storitev (vnaprej izpolnjeni obrazci, možnost spletnega opravljanja storitev, odprti podatki), njihova uporaba pa je ostajala majhna tako pri posameznikih kot v podjetjih.⁴⁴ Problematične pa še naprej ostajajo javne digitalne storitve za podjetja. Slovenska podjetja izkoriščajo priložnosti, ki jih ponujajo elektronska izmenjava informacij (uporablja jo 33 % podjetij; EU 34 %) ter uporaba družbenih medijev (uporablja jih 24 % podjetij; EU 25 %). Pri uporabi velepodatkov, storitvah v oblaku, so MSP, ki prodajajo prek spleta, ter prometu pri e-trgovanju prav tako blizu povprečja EU. Slovenija ima več kot 40-letno tradicijo razvoja relativno dobrega in uspešnega raziskovalnega in izobraževalnega okolja in infrastrukture na področju umetne inteligence (v nadaljevanju: UI) in visokozmogljivega računalništva ter masovnih podatkov. Da ostanemo v samem svetovnem vrhu, moramo sredstva vlagati tudi v povečanje investicij za razvoj in uvajanje naprednih tehnologij (npr. UI) in rešitev v gospodarstvo in javno upravo. V 1. četrtnetu 2020 je internet redno uporabljalo 87 % oseb, starih 16-74 let; tri četrtine večkrat na dan. Kljub široki uporabi internetnih storitev, pa se soočamo z razkorakom v digitalnih storitvah na ravni skupnosti in v ožjih življenjskih okoljih. Občine izkazujejo digitalne potrebe predvsem na področju infrastrukture in energetske učinkovitosti (javna razsvetljava), učinkovite zemljiške politike, učinkovite rabe z vodo (vodooskrba in čistilne naprave) z namenom zmanjšanja izgub vode, na področju turizma (z namenom povezovanja občin s skupnimi digitalnimi platformami), na področju mobilnosti in krožnega gospodarstva.
	PN 2: Digitalna povezljivost SC 2.1: Izboljšanje digitalne povezljivosti	EK v okviru Evropske gigabitne družbe⁴⁵ predvideva 3 ključne cilje do konca leta 2025, in sicer: dostop vseh gospodinjstev (mestnih in podeželskih) do internetne povezljivosti s hitrostjo vsaj 100Mb/s, pokritost z omrežji 5G na vseh mestnih območjih in vseh večjih prizemnih prometnih poteh ter gigabitno povezljivost za vse glavne spodbujevalce socialno-ekonomskega razvoja (šole, digitalno intenzivna podjetja, univerze, JRO, bolnišnice, ipd.). Dodatno pa EK v okviru Digitalnega kompasa⁴⁶ predpisuje popolno pokritost prebivalstva s širokopasovnimi omrežji ter naseljenih območij z omrežjem 5G do konca leta 2028.

⁴⁴ UMAR, Poročilo o razvoju 2021, Ljubljana, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2021/slovenski/POR2021_skupaj.pdf.

⁴⁵ Več podrobnosti je dostopnih na: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/connectivity-european-gigabit-society-brochure#Objectives>.

⁴⁶ EK, Digitalni kompas do leta 2030: evropska pot v digitalno desetletje, EK, marec 2021. Dostopno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sl/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0118>.

		Strateški cilji Republike Slovenije pri razvoju gigabitne infrastrukture so v celoti usklajeni z digitalnimi cilji EU na področju povezljivosti in bodo opredeljeni v Načrtu razvoja gigabitne infrastrukture do 2030. Slovenija se po indeksu DESI v letu 2021 na področju povezljivosti uvršča na 9. mesto. Uvajanje 5G se je v Sloveniji že začelo, dodeljenih je 98 % spektra 5G. Širokopasovna dostopovna omrežja naslednje generacije pokrivajo 88 % gospodinjstev, kar je blizu povprečja EU, vendar je ta odstotek na podeželskih območjih znatno nižji, kar še vedno kaže na vrzel med mestnimi in podeželskimi območji.⁴⁷ Slovenija ima izrazito ruralno oziroma podeželsko okolje, saj velika večina prebivalcev (skoraj 70 %) živi v naseljih manjših od 10.000 prebivalcev⁴⁸. Gradnja širokopasovnih omrežij je zaradi redke poseljenosti na podeželju ter številnih hribovitih področij v Sloveniji počasnejša in dražja. In z vsako pokrito belo liso postaja gradnja še dražja, saj so le-te vedno bolj odmaknjene od glavnih visokozmogljivih širokopasovnih omrežij. Kombinacija sredstev iz različnih virov je zato nujna. Na težave na različnih področjih, ki so pokazale potrebo po ureditvi širokopasovnih povezav, je še dodatno opozorila epidemija covid-19. Pri izvajanju osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja na daljavo so se pojavile težave tako glede nepokritosti nekaterih območij s fiksno širokopasovno infrastrukturo kot tudi glede motenj pri delovanju spletnih učnih okolij. Z epidemijo spodbujena povečana uporaba dela na daljavo, ki ima številne pozitivne učinke v regijah, je bila v veliko primerih onemogočena zaradi preslabe dostopnosti visoko zmogljivih širokopasovnih omrežij.⁴⁹
CP 2: Bolj zelena, nizkoogljična Evropa, ki je odporna in prehaja na gospodarstvo z ničelnim ogljičnim odtisom s spodbujanjem čistega in pravičnega energetskega prehoda, zelenih in	PN 3: Zelena preobrazba za podnebno nevtralnost SC 3.1: Spodbujanje energetske učinkovitosti in zmanjšanje emisij toplogrednih plinov	Omejitev besedila na 2000 znakov (trenutno: 2229). Slovensko gospodarstvo je bolj emisijsko intenzivno od povprečja EU. Do leta 2018 nam ni uspelo zaostanka nadoknaditi za EU. To vzbuja skrb, da bi lahko država zaostala za cilji EU za razogljičenje po letu 2020 in tudi za cilji SRS 2030. V sektorju neETS so bile v letu 2019 emisije TGP nižje od letnega cilja za 11,9 %, kar pomeni, da Slovenija svoje obveznosti in zastavljene letne cilje izpolnjuje, vendar pa to še ne pomeni, da v Sloveniji dolgoročno obvladujemo emisije.

⁴⁷ EK, Indeks digitalnega gospodarstva in družbe (DESI) 2021 – Slovenija, 2021. Dostopno na: <https://ec.europa.eu/newsroom/dae/redirection/document/80600>.

⁴⁸ SURS, prebivalstvo po naseljih, 1. 1. 2021. Dostopno na: <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/9578>.

⁴⁹ UMAR, Poročilo o razvoju 2021, Ljubljana, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2021/slovenski/POR2021_skupaj.pdf.

modrih naložb, krožnega gospodarstva, blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje ter preprečevanja in obvladovanja tveganj ter trajnostne mestne mobilnosti		Kljub temu, da se je v Sloveniji v letu 2020 raba primarne energije v neETS sektorju zmanjšala že tretje leto zapored (za 2,62 % v primerjavi z letom 2019), bo za doseganje ciljev do 2030 odločilno obvladovanje končne energije, saj je napredek v primerjavi v drugih državah EU prepočasen. Slovenija je v letu 2020 dosegla le 65 % emisijske produktivnosti EU. V nadaljevanju bo potrebno še dodatno okrepiti povezavo med ukrepi za razvoj gospodarstva in ukrepi za zmanjšanje emisij TGP. Trenutna prizadevanja za večjo energetske učinkovitost kljub na videz ugodnim trendom doseganja cilja na ravni rabe primarne energije ne bodo zadoščala za obvladovanje rabe energije in emisij TGP. Na to kaže tudi dejstvo, da Slovenija ne dosega svojega cilja na področju energetske prenove 3 % skupne tlorisne površine stavb v lasti in rabi osrednje vlade na leto. Energetska prenova stavb (javnih, zasebnih storitvenih in večstanovanjskih), vključno z uvajanjem digitalnih tehnologij pametnih stavb, je eden od ukrepov za zmanjševanje rabe energije in emisij TGP, zato je treba izvajanje instrumentov na tem področju okrepiti in razširiti v skladu z načrtovanimi ukrepi DSEPS 2050. Pri večstanovanjskih stavbah je bilo identificirano večje število ovir in omejitvenih dejavnikov, ki otežujejo spontano odločanje za energetske prenove, npr. razpršeno lastništvo v teh stavbah, demografska struktura lastnikov, energetska revščina, deljenje spodbud med lastnike in najemnike, nemotiviranost lastnikov. Poleg tega se kažejo potrebe po celostnih prenovah teh stavb, ki vključujejo tudi druge vidike prenove (potres, požar,...). Po podatkih iz raziskave Življenjski pogoji (EU-SILC) za leto 2020 je bila stopnja tveganja revščine 12,4 % (254.000 oseb), kar vpliva tudi na t.i. energetske revščine. Od tega je bilo največ upokojencev (38,2 % oz. 19,5 % vseh upokojencev), sledili pa so delovno aktivni (5 % vseh delovno aktivnih), mladoletni (10,5 % vseh otrok), brezposelni (43,4 % vseh brezposelnih) ter ostali (19,6 % vseh nezmožnih za delo, gospodinje, študentov, drugih neaktivnih in nerazvrščenih oseb). Pri tem je bila stopnja tveganja revščine višja v KRVS kot pa v KRZS.
	PN 3: Zelena preobrazba za podnebno nevtralnost SC 3.2: Spodbujanje energije iz obnovljivih virov v skladu z	V obdobju 2005-2019 se je skupna raba OVE v Sloveniji povečala najmanj od vseh držav članic EU; po rabi virov, kot so vetrna, sončna in geotermalna energija, pa je Slovenija blizu dna lestvice držav članic EU⁵⁰. Poleg nedoseganja cilja za leto 2020, je Slovenija precej oddaljena tudi od cilja SRS 2030 in NEPN, to je, da do leta 2030 dosežemo ciljno vrednost 27 % deleža OVE v končni rabi energije (glede na izhodiščno vrednost 22 % v letu 2015).

⁵⁰ UMAR, Poročilo o razvoju 2020, Ljubljana, 2020. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2020/slovenski/POR2020.pdf.

	Direktivo (EU) 2018/2001, vključno s trajnostnimi merili, določenimi v navedeni direktivi	Pomemben izziv predstavlja tudi dejstvo, da je v strukturi OVE v Sloveniji velik delež klasičnih in manjši delež drugih virov, še posebej zaostajamo na področju uporabe vetrnic in toplotnih črpalk.⁵¹ Za pospešitev rabe OVE v smeri cilja SRS 2030 in NEPN bo zato potreben hitrejši premik k zelenim energetske naložbam. Za doseganje zastavljenih ciljev deleža OVE se bomo naslonili tudi na končno poročilo projekta "Facilitating Renewable Energy Deployment In Electricity Sector Of Slovenia" (Request For Service REFORM/SC2021/091), še posebej na področju vetrne energije, ki ima v Sloveniji zelo omejene možnosti izkoriščanja. Nekatera območja, ki so primerna za vetrne elektrarne, so namreč pod zaščito Natura 2000, saj je Slovenija glede na površino zaščenega območja Natura 2000 in število zaščenih vrst v samem evropskem vrhu. Slovenija prav tako nima možnosti za postavitev vetrnih elektrarn "off-shore". Zato so možnosti za umeščanje in izrabo vetrne energije v določeni meri omejena in manjša kakor v drugih državah EU. Dodatno možnosti za izrabo vetrne energije zmanjšuje zelo razpršena poselitev (omejeno število lokacij z ustrezno hitrostjo vetra in zahteve glede potrebnega odmika od naselij zaradi varstva pred hrupom).
	PN 3: Zelena preobrazba za podnebno nevtralnost SC 3.3: Razvoj pametnih energetskih sistemov, omrežij ter hrambe zunaj vseevropskega energetskega omrežja (TEN-E)	Slovenija v letu 2020 ni dosegla cilja OVE in bo morala občutno povečati investicije v OVE, da bo dosegla zastavljeni cilj. Priporočila Sveta EU za leto 2019 namreč navajajo, da so v Sloveniji obstoječe zmogljivosti za shranjevanje energije premalo razvite in zato ne zadoščajo potrebam, ki izhajajo iz nepovezane lokalne proizvodnje obnovljivih virov energije. Z Direktivo o spodbujanju rabe OVE je Slovenija poseben poudarek namenila lokalnim energetskim skupnostim, ki lahko s postavitvijo lastne skupne naprave za proizvodnjo električne energije iz OVE, pokrivajo velik delež lastnih potreb po električni energiji in s tem pripomorejo k dekarbonizaciji ter trajnostnemu razvoju. Skupen problem tehnologij za proizvodnjo električne energije iz OVE je njihova odvisnost od vremena oz. zunanjih vplivov, na katere nimamo vpliva. To je vzrok za spreminjajočo se proizvodnjo električne energije, ki pogosto ne sledi dejanskim energetskim potrebam porabnikov. S tem se hkrati pojavlja tudi vse večja potreba po učinkovitem in zanesljivem shranjevanju kratkotrajnih viškov električne energije ter njeni ponovni uporabi v času pomanjkanja na trgu. Za uspešno doseganje energetskih in podnebnih ciljev bo zato ključno povezovanje različnih energetskih sektorjev, še posebej povezovanje sektorjev električne energije, plina in daljinskega ogrevanja in hlajenja.

⁵¹ UMAR, Poročilo o razvoju 2021, Ljubljana, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2021/slovenski/POR2021_skupaj.pdf.

PN 3: Zelena preobrazba za podnebno nevtralnost SC 3.4: Spodbujanje prilagajanja podnebnim spremembam in preprečevanja tveganja nesreč ter odpornosti, ob upoštevanju ekosistemskih pristopov	V zadnjih desetletjih v Sloveniji zaradi spreminjanja podnebja beležimo vse pogostejše z vremenom povezane nesreče, kot so poplave, požari v naravi, neurja, vročinski valovi in suše, žled ter pozeba. Poplave so samo v letu 2019 povzročile za več kot 115 mio EUR škode, v zadnjih 10 letih pa so večji poplavni dogodki povzročili za približno 1 mrd EUR škode. Pogostost obsežnih poplav se je v zadnjih 40 letih povečala iz povprečno ene na štiri na desetletje. Predhodna ocena poplavne ogroženosti RS opredeljuje 86 območij pomembnega vpliva poplav, ki kljub dosedanjim vlaganjem na temu področju, še vedno niso ustrezno urejena. Obvladovanje poplavne ogroženosti je izredno pomemben segment upravljanja z vodami, ki s svojimi aktivnostmi pripomorejo k zmanjševanju verjetnosti nastopa poplav in njihovih morebitnih posledic, vključno z najnaprednejšimi tehnologijami, ki omogočajo ustrezno prostorsko načrtovanje in napovedovanje katastrofalnih poplav. Tveganje predstavljajo veliki požari v naravi, katerih število (do 1800 letno)⁵², obseg in škoda (na ekosistemih, ogrožajo naselja, infrastrukturo) se zvišuje, sočasno pa se pojavljajo izven tradicionalno ogroženih območij in prinašajo velike stroške intervencij (trije večji požari 250.000 EUR). Enote, ki se odzivajo ob tovrstnih nesrečah ne razpolagajo z ustrezno opremo. Tveganje z velikimi posledicami na infrastrukturi, gozdovih, s potencialom verižnih dogodkov predstavlja žled z ujami⁵³ (430 mio EUR škode ob žledu leta 2014), precej pogoste in z velikim vplivom pa so tudi druge vremenske ujme, ki so v 10 letih povzročile za okrog 300 mio EUR škode. Slovenija nima primerne infrastrukture za usposabljanje, za to vrsto nesreč niso oblikovani programi usposabljanj, enote ne razpolagajo z ustrezno opremo, ki bi omogočila učinkovito, pravočasno in varno spopadanje z žledom.
PN 3: Zelena preobrazba za podnebno nevtralnost SC 3.5: Spodbujanje dostopa do vode in trajnostnega gospodarjenja z vodnimi viri	Slovenija še ne izpolnjuje zahtev Direktive 91/271/EGS o čiščenju komunalne odpadne vode, na podlagi katere bi morala v skladu s pristopno pogodbo zgraditi ustrezno infrastrukturo za odvajanje in čiščenje odpadnih voda v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE. Analiza ocene opremljenosti in stopnje priključenosti aglomeracij z ustrezno infrastrukturo na dan

⁵² Državna ocena tveganj za nesreče (št. 84000-3/2018/3 z dne 6. 12. 2018), verzija 2.0. Dostopna na: https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/URSZR/Datoteke/Ocene-tveganja-za-nesrece/drzavna-ocena-tveganj-za-nesrece-2.0_2018_za-splet.pdf.

⁵³ Državna ocena tveganj za nesreče (št. 84000-3/2018/3 z dne 6. 12. 2018), verzija 2.0. Dostopna na: https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/URSZR/Datoteke/Ocene-tveganja-za-nesrece/drzavna-ocena-tveganj-za-nesrece-2.0_2018_za-splet.pdf.

	31. 12. 2018 je pokazala dejansko stanje opremljenosti aglomeracij, novelirane pa so bile tudi meje aglomeracij, ki bolje odražajo dejansko zgoščeno poselitev in nastajanje komunalne odpadne vode zaradi dejavnosti ter usklajenost z osnovnimi prostorskimi enotami. Aglomeracije so stopile v veljavo 1. 1. 2020 s spremembami in dopolnitvami Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode⁵⁴. Določene aglomeracije po preveritvi izpolnjevanja meril za določitev aglomeracij iz Uredbe ne dosegajo skupne obremenitve 2.000 PE, vendar so zanje zaradi ohranitve kontinuitete predpisanih zahtev iz predhodnega operativnega programa z Operativnim programom za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode⁵⁵ določene enake zahteve, kot za aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE. Zaradi neurejenega sistema odvajanja in čiščenja je napredek pri izboljševanju kakovosti stanja voda počasnejši, kot bi želeli. V skladu z Operativnim programom oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027⁵⁶ se na področju oskrbe s pitno vodo soočamo s slabim zagotavljanjem rezervnih vodnih virov in velikimi vodnimi izgubami. Slednje so ocenjene na 27 %⁵⁷, predvsem zaradi starosti infrastrukture. Operativni program identificira 6 javnih vodovodov, ki oskrbujejo več kot 50.000 prebivalcev in nimajo zagotovljenega rezervnega vodnega vira. Poseben izziv predstavlja oskrba slovenske Istre, ki pretežno temelji na viru Rižana, ki ni ustrezen, saj nima stalne vodnatosti, ima visoko stopnjo potencialne onesnaženosti in nima alternativnega vodnega vira na svojem območju. Uvoz vode iz sosednje Hrvaške je zaradi povečanja potreb v hrvaški Istri tvegan in dolgoročno nezanesljiv, dobava vode iz Kraškega vodovoda pa je trenutno tehnično nemogoča. Slovenska Istra se v času povečane porabe pitne vode v sušnih obdobjih preskrbuje z dobavo vode iz oddaljenih virov, ki lahko zagotavljajo le do dve tretjini potrebne vode.
brazba za ost je prehoda na vo,	Snovna produktivnost je v Sloveniji še vedno pod povprečjem EU. Cilj je doseči 3,5 SKM/kg (SRS 2030), zato je v Sloveniji treba, v skladu s priporočili UMAR, pospešiti aktivnosti za prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo. V Slovenskem podjetniškem observatoriju 2017 je bilo ugotovljeno, da so najpomembnejše ovire, ki preprečujejo MSP sprejemanje načel in konceptov krožnega gospodarstva: pomanjkanje časa, človeškega kapitala, znanja in dostopa do informacij in financiranja. To je skladno tudi z

		ugotovitvami Eurobarometra⁵⁸, kjer 26 % anketiranih MSP-jev iz Slovenije (EU28: 23 %) meni, da bi jim pri izboljševanju snovne učinkovitosti pomagali s svetovalnimi storitvami, kar 29 % pa je mnenja, da bi imeli koristi od predstavitev novih tehnologij in postopkov na tem področju (EU28: 22 %). 28 % anketiranih bi koristilo boljše sodelovanje med podjetji v različnih panogah za razvoj novih postopkov za ponovno uporabo odpadkov in stranskih proizvodov (EU28: 20 %). V akcijskem načrtu EU za krožno gospodarstvo je navedeno, da so »v omejenih primerih, brez tveganja presežne zmogljivosti in v celoti upoštevanih ciljih hierarhije ravnanja z odpadki«, možne naložbe tudi v obrate za obdelavo odpadkov. Leta 2014 je EU uvrstila fosfatni kamen med kritične strateške surovine. Fosfor je možno reciklirati in ponovno uporabiti kot P-mineral struvit, pridobljen iz pepelov po sežigu blat. Slovenija nima zadostnih zmogljivosti za ravnanje z blati iz komunalnih in skupnih čistilnih naprav (v nadaljevanju: BKČN). V letu 2019 je nastalo okoli 34.800 ton BKČN (izraženo v tonah suhe snovi). Poleg pomanjkanja lastne infrastrukture se pojavljajo še težave z zapiranjem meja za obdelavo BKČN izven Slovenije, kar posledično vodi v neustrezne postopke ravnanja (kopičenje BKČN na odlagališčih ali celo poskusi nelegalnega odlaganja). V Načrtu ravnanja z odpadki in načrtu preprečevanja nastajanja odpadkov (OPRO2022) je kot ena izmed tehnik obdelave BKČN navedena tudi termična obdelava (monosežig) za poznejšo snovno predelavo. Slovenija potrebuje napravo za monosežig BKČN in vso potrebno infrastrukturo za poznejšo snovno predelavo (pridobivanje oz. rekuperacijo) fosforja iz s fosforjem bogatega pepela, ki je nastal kot posledica monosežiga.
	PN 3: Zelena preobrazba za podnebno nevtralnost SC 3.7: Izboljšanje varstva in ohranjanja narave ter biotske raznovrstnosti in zelene infrastrukture, tudi v mestnem okolju, in zmanjšanje vseh oblik onesnaževanja	Kljub temu da ima Slovenija najvišji delež območij s statusom omrežja Natura 2000, tj. 37,9 % površin, med državami članicami EU, se stanje ohranjenosti živalskih in rastlinskih vrst in njihovih življenjskih okolij slabša. V zadnjem desetletju se je stanje ohranjenosti (ocena ali trend) poslabšalo kar 34 % habitatnim tipom in 24 % vrstam. Tudi Evropska agencija za okolje Sloveniji nalaga izboljšanje stanja površin omrežja Nature 2000 (travniškim, gozdnim in sladkovodnim habitatom), ki so opredeljeni v vladnem Programu upravljanja območij Natura. Kakovost zraka v Sloveniji znižujejo visoke koncentracije prašnih delcev, ki so povišane v hladni polovici leta. Zaradi preseganj dopustnega števila preseganj⁵⁹ na 6 območjih so bili sprejeti odloki o načrtih za kakovost zunanjega zraka. Slovenija že obnavlja obstoječo merilno mrežo, a določena območja ostajajo nepokrita. Na teh območjih država ne more zagotoviti obveščanja prebivalcev o kakovosti zunanjega zraka (PM10) in morebitnega sprejemanja ukrepov za izboljšanje kakovosti zraka, kar zahteva Direktiva 2008/50/ES in program Evropa, ki varuje: Čist zrak za vse (COM

⁵⁸ Flash Eurobarometer 456, SMEs, Resource Efficiency and Green Markets, september 2017.

⁵⁹ ARSO, letna poročila o kakovosti zunanjega zraka.

		(2018)). V urbanih naseljih predstavlja vedno večji izziv večja koncentracija in gostota prebivalstva, zagotavljanje, kakovost in uporabnost mestnih zelenih površin in njihova medsebojna povezanost. Površine zelene infrastrukture zmanjšujejo onesnaženja, preprečujejo poplave, hladijo, izboljšujejo zdravje in omogočajo stik z naravo. Pomembne so za ustvarjanje delovnih mest, ter spodbujanje trajnostnega razvoja (Green Infrastructure in Policy, 2017). Skladno z Zakonom o urejanju prostora⁶⁰ in izhodišči EU⁶¹ je treba spodbujati notranji razvoj mest preko boljše izkoriščenosti in kvalitetnejše rabe praznih in razvrednotenih zemljišč v mestih. V Sloveniji je 1.057 funkcionalno degradiranih območij, s skupno površino 3.386 ha. Ključne so intervencije na razvrednotenih območjih in območjih, kjer je smiselna prenova obstoječih zelenih površin v mestih oz. vzpostavitev novih površin zelene infrastrukture z upoštevanjem celostnega pristopa k načrtovanju prostora.
	PN 4: Trajnostna urbana mobilnost SC 4.1: Spodbujanje trajnostne večmodalne mestne mobilnosti v okviru prehoda na gospodarstvo z ničelno stopnjo neto emisij ogljika	Največji izziv pri zmanjševanju emisij TGP imamo v Sloveniji v sektorju prometa, ki ni zajet v sistem EU za trgovanje in je leta 2019 znašal 52,1 %. V istem letu je delež OVE v prometu znašal 8 % in je bil nižji od indikativnega cilja za to leto, kar pomeni zaostanek na poti k cilju za leto 2020, zato je doseganje te obveznosti na kritični poti. Na kritični poti je tudi doseganje cilja pri merjenju števila potniških kilometrov v javnem potniškem prevozu (v nadaljevanju: JPP). V Sloveniji je ponudba JPP v regijah različna, kar vpliva na delež prebivalcev v ustrezni oddaljenosti do postajališč s primerno ali vsaj zadovoljivo pogostostjo voženj. Tako ima od 70 do 80 % prebivalcev v osrednjeslovenski in gorenjski regiji JPP s primerno frekvenco, medtem ko je v goriški regiji ta bistveno nižji (med 30 in 40 % prebivalstva). Posledica je zelo pogosta uporaba avtomobila, ki je, glede na število osebnih vozil na prebivalca, najvišja v regijah z bolj razpršeno poselitvijo (primorsko-notranjska, goriška). V povezavi z JPP je izredno težavno tudi prestopanje med različnimi prometnimi sistemi, saj med njimi ni prestopnih točk, ali pa le-te niso dovolj udobne. Nekatere vstopne točke na JPP tudi niso primerno opremljene s parkirnimi mesti za kolesa in avtomobile. V Sloveniji se od zastavljenega cilja oddaljujemo tako pri specifičnih emisijah novih vozil, saj se te povečujejo in ne zmanjšujejo. Kot tudi pri ciljih na področju rabe alternativnih goriv v prometu,

⁶⁰ Zakon o urejanju prostora (ZUreP-3) (Uradni list RS, št. 199/21). Dostopen na: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO8249>.

⁶¹ Npr. »Reach no net land take.

		kjer ni dovolj javno dostopnih polnilnic za različne alternativne vire goriv. Podatki kažejo, da je v slovenskem voznem parku 53 % vozil z bencinskimi motorji in 46 % vozil z dizelskimi motorji. Vozila na alternativne energente predstavljajo trenutno majhen delež. Če želimo do leta 2030 doseči cilje na področju alternativnih goriv, moramo poleg ukrepov za izboljšanje JPP zagotoviti, da bo npr. med osebnimi vozili vsaj 17 % električnih vozil oz. priključnih hibridov (200.000 vozil) in 12 % električnih lahkih tovornih vozil (11.000 vozil)⁶².
CP 3: Bolj povezana Evropa z izboljšanjem mobilnosti	PN 5: Bolj povezana Evropa z izboljšanjem mobilnosti SC 5.1: Razvoj pametnega, varnega, trajnostnega in intermodalnega omrežja TEN-T, odpornega na podnebne spremembe	Eden izmed glavnih povzročiteljev onesnaženosti zraka je naraščanje cestnega prometa⁶³, kar zelo prispeva k izpustom CO₂ in onesnaževal zraka. V preračunu na BDP se je v obdobju 2010-2018 v primerjavi z drugimi članicami EU promet v Sloveniji povečal daleč najbolj, za 18 % (v povprečju EU se je znižal za 3 %). Razlog je, da se večina blaga prepelje s tovornjaki in večina potnikov z avtomobili. Slovenija tako še vedno zaostaja pri prehodu na brezemisijski prometni sektor do leta 2050. Poročilo o Sloveniji 2020 ugotavlja, da trajnostne prometne povezave, zlasti železniške, niso dovolj razvite, da bi v celoti podpirale prehod na druge oblike prevoza, usmerjen v zmanjševanje izpustov CO₂, ali gospodarski razvoj manj razvitih regij. Javna železniška infrastruktura, tudi v okviru TEN-T omrežja, namreč na nekaterih postajah, postajališčih in medpostajnih odsekih ne ustreza današnjim prometnim zahtevam in predstavlja ozko grlo na javni železniški infrastrukturi, zaradi česar obstoječe železniško omrežje urbanih vozlišč onemogoča privlačen JPP. Tako na TEN-T omrežju kot tudi na regionalnih progah javne železniške infrastrukture so glavni cilji povečanje zmogljivosti, povečanje progovne hitrosti in skrajšanje potovalnih časov, izboljšanje stabilnosti voznega reda, odprava ozkih grl, povečanje stopnje varnosti prometa, učinkovitejše vodenje prometa, znižanje obratovalnih stroškov, izboljšanje voznega reda potniških vlakov in drugi ukrepi (informacijska oprema in spremljajoči ukrepi (parkirišča, kolesarnice) na postajah in postajališčih za potnikom prijazne storitve), in ki so nujni za povečanje deleža uporabe trajnostnih načinov prevoza. Treba je zagotoviti celovitost prometnega sistema, pri čemer je le-to osredotočeno na povečanje atraktivnosti JPP. Torej pritegniti potnike na integriran JPP s kakovostno ponudbo celotnega prometnega sistema. Ob tem je nujno treba tudi izboljšati dostopnost prebivalstva do železniških postaj, ki so pogosto izven naselij, oziroma slabše dostopne peš ali s kolesom. Hkrati pa je treba zagotoviti tudi izboljšanje varnosti in pretočnosti cestne TEN-T infrastrukture ter izboljšanje povezanosti s sosednjimi državami.

⁶² Vlada RS, Strategija na področju razvoja trga za vzpostavitev ustrezne infrastrukture v zvezi z alternativnimi gorivi v prometnem sektorju v Republiki Sloveniji, Ljubljana, 2017. Dostopno na: https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/alternativna_goriva/strategija_alternativna_goriva_final.pdf.

⁶³ Evropska komisija, 2019.

na Evropa z lnosti krepitev e in onalne, ne mobilnosti, one čno z boljšim žja TEN-T in stjo	Poleg TEN-T železniškega omrežja lahko na vlogo JPP in s tem zmanjšanje onesnaženosti zraka in izpustov CO2 pomembno vpliva tudi izboljšanje regionalnega železniškega omrežja, ki se sooča z enakimi izzivi kot TEN-T omrežje, zato je ključno vlaganje tudi na tem področju. Ključni cilj SC 5.1 in 5.2 je povezava celovitega prometnega sistema. Kljub posodobitvi železniškega sistema, organiziranju konkurenčnejšega JPP in uveljavitvi sistema P+R bo v Sloveniji leta 2030 na okoli 230 kilometrih cest presežena prepustnost. Kljub uveljavitvi trajnostne prometne politike bodo nastajali slabše prepustni odseki na cestnem omrežju, kar bo povzročilo z neugodnimi posledicami. To je omejitveni dejavnik skladnega regionalnega razvoja Slovenije za območja, ki ne ležijo ob AC križu. Območja zaradi slabe dostopnosti in s tem višjih prevoznih stroškov postajajo lokacijsko nekonkurenčna. Odpraviti je treba ozka grla in prometne zastoje na cestah, zagotoviti večjo varnost, manjše negativne vplive na okolje in boljšo dostopnost ter zaradi problema mobilnostne revščine izboljšati ponudbo JPP. V Sloveniji stroški gospodinjstev za promet predstavljajo najvišji delež od vseh držav EU⁶⁴, ob višanju cen energije pa se pričakuje, da bo rasel še naprej. Z vidika celovitejšega uveljavljanja trajnostne mobilnosti se kaže kot priložnost tudi izboljšanje državnega omrežja kolesarskih povezav (Pravilnik o kolesarskih povezavah⁶⁵), potrebe v mestih in regijah pa so opredeljene v CPS mestnih občin.⁶⁶ V Sloveniji se je leta 2017 5 % vseh poti na delovni dan opravilo s kolesom, pri krajših poteh, dolžine med 1 km in 2,5 km, pa celo 8 % (z avtobusi 1 % in z osebnimi avtomobili 55 %)⁶⁷. Kolesarstvo lahko na krajših razdaljah uporabimo za prevoz na delo, v šolo, nakupe, na daljših razdaljah pa kot del intermodalnih poti kolo-JPP-kolo. Dostopnost do železniških postajališč je ključna, saj železnica lahko zagotovi hrbtenično prometno omrežje, ki brez napajalnega omrežja ne bo dosegla potenciala potnikov. V Sloveniji kolesarske povezave niso ustrezno urejene (sklenjenost kolesarskega omrežja, prilagojenost infrastrukture količini kolesarskega prometa, umirjanje ali alokacije avtomobilskega prometa glede na potrebe in možnosti), s čimer ne zagotavljamo ustrezne varnosti in udobja za vse udeležence v prometu.
---	--

CP 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic	PN 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela SC 6.1: Izboljšanje dostopa do zaposlitve in aktivacijski ukrepi za vse iskalce zaposlitve, zlasti mlade, predvsem z izvajanjem jamstva za mlade, dolgotrajno brezposelne in prikrajšane skupine na trgu dela ter neaktivne osebe kot tudi s spodbujanjem samozaposlovanja in socialnega gospodarstva	Omejitev besedila na 2000 znakov (trenutno: 2307). V Sloveniji smo beležili pozitivne trende upadanja registrirane brezposelnosti. V letu 2020 je bila povprečna stopnja registrirane brezposelnosti 8,7 %, v letu 2021 pa je v povprečju znašala 7,6 %. Epidemija covid-19 je nekoliko ustavila večletna ugodna gibanja na trgu dela⁶⁸, kljub temu pa se pričakuje, da se bodo ugodna gibanja v prihodnjih dveh letih nadaljevala, a bodo v ospredje zaradi demografskih gibanj prišle vedno večje omejitve, povezane z razpoložljivostjo delovne sile⁶⁹. Ukrepi aktivne politike zaposlovanja morajo biti zato osredotočeni na zagotavljanje vključujočega in odzivnega trga dela, ki se bo sposoben odzivati na vedno bolj pogosta nihanja in so ciljno usmerjeni na blaženje vpliva kriz ter zmanjševanje strukturnih neskladij. Regijska porazdelitev brezposelnosti za marec 2022 kaže, da so DBO bolj izpostavljeni v KRVS, in sicer je v tem delu 57,1 % vseh dolgotrajno brezposelnih v Sloveniji, v KRZS pa 42,6 %. Med DBO so praviloma starejši od 50 let (44,7%), osebe z osnovnošolsko izobrazbo (34,9 %), invalidi (22,5%) ter mladi (12,3 %). V veliki meri DBO nimajo ustreznih znanj in kompetenc, izkušenj in zato potrebujejo več podpore pri zaposlovanju, usposabljanju in izobraževanju za pridobivanje kompetenc in znanj, vezane na potrebe delodajalcev v lokalnem okolju. Delež oseb, katerih zaposlitev je ogrožena, zadnja leta narašča. Konec leta 2018 je bilo v evidenci iskalcev zaposlitve takšnih 16,1 % zaposlenih, konec leta 2019 pa več kot 20 %. Hitrejša aktivacija presežnih delavcev je smiselna z vidika ohranitve delovne sposobnosti in konkurenčnosti na trgu dela. Segmentacija trga dela se je v zadnjih dveh letih pred epidemijo covida-19 nekoliko zmanjšala. Kljub temu ostajajo mladi močno izpostavljeni začasnim zaposlitvam.⁷⁰ Ti ob vstopu na trg dela zaradi pomanjkanja izkušenj in glede na doseženo izobrazbo težko najdejo ustrezno zaposlitev, še posebej prvo, kar lahko posledično vodi k sprejemanju različnih oblik prekarne delo, kar je razvidno tudi iz podatkov Zavoda RS za zaposlovanje. Hkrati pa podatki kažejo na izrazit padec podjetniške aktivnosti najmlajše starostne skupine (od 18 do 24 let), ki upada že tretje leto zapovrstjo (2016: 17,49 %; 2018: 5,18 %)⁷¹. Slovenija odstopa
--	---	---

⁶⁸ UMAR, Poročilo o razvoju 2021, Ljubljana, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2021/slovenski/POR2021_skupaj.pdf.

⁶⁹ UMAR, Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2021, september 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/napovedi/jesen/2021/JNGG_2021_splet.pdf.

⁷⁰ UMAR, Poročilo o razvoju 2021, Ljubljana, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2021/slovenski/POR2021_skupaj.pdf.

⁷¹ GEM Slovenija 2018, Neizkoriščen podjetniški potencial. Dostopno na: <https://ipmmp.um.si/globalni-podjetniski-monitor/gem-slovenija-monografije/?r=1127>

		tudi po deležu ustaljenih mladih podjetnikov. Teh imamo precej manj (13,67 %) v primerjavi s proučevanimi gospodarstvi, ki so vključene v raziskavo GEM. Tudi starostna skupina od 25 do 34 let izkazuje večje odstopanje v primerjavi z drugimi državami., Vključevanje žensk v podjetništvo v zadnjih letih narašča po svetu in tudi v Sloveniji. Vendar pa iz GEM Slovenija 2020⁷² izhaja, da je vrzel med spoloma po deležu vključenih v podjetništvo še vedno velika, kar nas umešča na 30. mesto (izmed 43 držav, vključenih v raziskavo GEM). Pod povprečjem EU smo tudi v socialnem gospodarstvu, kjer je v Sloveniji zaposlenega le 0,26 % delovno aktivnega prebivalstva, EU povprečje pa je 6 %.
	PN 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela SC 6.2: Posodabljanje institucij in služb trga dela za oceno in predvidevanje potreb po veščinah ter zagotavljanje pravočasne in prilagojene pomoči in podpore pri usklajevanju ponudbe in povpraševanja na trgu dela, prehodih in mobilnosti	Slovenija se sooča s strukturnimi pomanjkljivostmi trga dela, zlasti z nizko stopnjo zaposlenosti nizko usposobljenih in starejših delavcev ter neskladjem med potrebami delodajalcev po eni strani ter znanji in spretnostmi oseb na trgu dela. Po podatkih ankete Napovednik zaposlovanja iz druge polovice leta 2021⁷³, se je s pomanjkanjem ustreznih kadrov soočala več kot polovica delodajalcev (51,2 %). Kar dve tretjini delodajalcev je kot ključni razlog za težave pri iskanju kadra za prosta delovna mesta opredelilo, da iskanega kadra ni. Za večjo usklajenost ponudbe in povpraševanja na trgu dela ter hitrejši prehod in večjo mobilnost na trgu dela je nujna vzpostavitev celovitega systemskega modela srednjeročnega in dolgoročnega napovedovanja potreb po znanjih in kompetencah ter spodbujanje kariernega razvoja na vseh področjih in v vseh življenjskih obdobjih. S pomočjo platforme trga dela za dolgoročno napovedovanje kompetenc bo moč razvijati oz. usmerjati izobraževalno politiko, politiko štipendiranja in karierni orientacije v podporo izvajanju CPL. Zaradi sprememb načina dela in razmer na trgu dela je potrebno dodatno digitalizirati in racionalizirati delovne procese, krepiti sinergijsko povezovanje vseh deležnikov na trgu dela na vseh nivojih (nacionalni, regionalni, lokalni) ter zaposlenim v institucijah trga dela zagotoviti ustrezna znanja in usposobljenost. Potrebo po prilagajanju storitev institucij na trgu dela poudarja tudi analiza OECD⁷⁴, ki izpostavlja, da je v prihodnje na Zavodu RS za zaposlovanje (v nadaljevanju: ZRSZ) treba okrepiti izvajanje oddaljenih storitev in izboljšati usposobljenost/sposobnost ZRSZ. To zajema predvidevanje potreb po spretnostih, zagotavljanje pravočasne in prilagojene pomoči in podpore pri usklajevanju ponudbe in povpraševanja ter kariernih prehodov in mobilnosti na trgu dela.

⁷² Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta: Podjetništvo v novi stvarnosti, GEM Slovenija 2020, 2020. Dostopna na: <https://ipmmp.um.si/wp-content/uploads/2021/05/GEM-2020-monografija.pdf>.

⁷³ ZRSZ, Napovednik zaposlovanja 2021/II, Ljubljana, 2021. Dostopno na: https://www.ess.gov.si/files/14807/Porocilo_Napovednik_zaposlovanja_2021_jesen.pdf

⁷⁴ OECD analiza je bila pripravljena v okviru tehnične pomoči v zvezi z izvajanjem programa Evropske komisije za podporo strukturnim reformam, znotraj projekta »Labour market integration of the long term unemployed (LTUs) and mapping people not in education, employment or training (NEETs), SRSS/S2019/036«.

		Poseben pomen institucij trga dela je tudi v odpiranju možnosti zaposlovanja brezposelnih v tujini ter nadaljnji krepitvi povezav v okviru evropske mreže javnih služb za zaposlovanje EURES. V okviru te mreže se bo znotraj iskalcev zaposlitve naslavljalo tudi vključevanje najbolj ranljivih NEET in s tem naslavljalo problematiko zaposlovanja mladih od 18-35 let, ki je povezana z dolgotrajno brezposelnostjo, saj je ta problem zaznan v vseh statističnih regijah Slovenije.
PN 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela	SC 6.3: Spodbujanje uravnotežene zastopanosti spolov pri udeležbi na trgu dela, enakih delovnih pogojev ter boljšega usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja, tudi z dostopom do cenovno ugodnega otroškega varstva in oskrbe za vzdrževane osebe	SC ni predviden, so pa vsebine kot npr. žensko podjetništvo umeščene v druge SC, predvsem 6.1., z namenom preprečevanja drobljenja ukrepov.
PN 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela	SC 6.4: Spodbujanje prilagajanja delavcev, podjetij in podjetnikov na spremembe, aktivnega in zdravega staranja ter zdravega in dobro prilagojenega delovnega okolja, ki obravnava tveganja za zdravje	Omejitev besedila na 2000 znakov (trenutno: 2050). V Sloveniji se delovno aktivno prebivalstvo od leta 2021 zaradi staranja zmanjšuje, glede na demografske projekcije pa se bo upadanje v prihodnjih letih še pospešilo. Čez 5 let bo vsak četrti zaposleni starejši od 55 let. Pri tem pa je zaskrbljujoče dejstvo, da je delovna aktivnost v starosti 55-64 let z 52,3 % med najnižjimi v EU (povprečje EU27: 60,8 %, OECD: 61,7 %). Na nujnost ukrepanja na področju aktivnega staranja kažejo tudi podatki o koeficientu starostne odvisnosti starejšega prebivalstva, ki se bo po podatkih EUROSTAT v Sloveniji iz 30,5 % v letu 2019 (EU27: 31,4 %) do leta 2050 povešal kar na 54 % (EU27: 59,8 %). Na tem področju zato ostajajo ključni izzivi zagotavljanja ustrezne usposobljenosti starejših zaposlenih tudi zaradi nižje vključenosti starejših v VŽU ter povečanje privlačnosti dela, da bi motivirali delavce in delavke, da ostanejo dlje delovno aktivni. Nujnost slednjega izhaja iz tveganja prekomernega povečevanja izdatkov za pokojnine (iz 10,0 % BDP v 2019 na 15,7 % BDP v 2050) in nizkih pokojnin (183 tisoč upokojencev prejme starostno pokojnino pod pragom tveganja revščine (739 evrov)). Nizka stopnja delovne aktivnosti starejših je zagotovo povezana tudi s kazalnikom števila zdravih let življenja, ki je v Sloveniji pod povprečjem EU, močno pod povprečjem EU pa sta tudi samoocena zdravja in samoocena oviranosti. Nujno je celovito naslavljanje področja.

		Z vidika poštenih delovnih pogojev ostaja prekarno delo v Sloveniji prepogosta oblika dela, kjer negotovost ni rezultat prostovoljne izbire delavca, hkrati pa je tako intenzivna, da ogroža dostojno delo in življenje delavca. Tveganje prekarnosti je najpogostejše pri študentskem delu, agencijskih delavcih, ekonomsko odvisnih samozaposlenih, platformnih delavcih in posameznikih, ki delajo pretežno prek civilno pravnih pogodb, ter pri zaposlenih s pogodbami o zaposlitvi, krajših od treh mesecev.^{75 76} Področje varstva in zdravja pri delu ni dovolj usklajeno s spreminjajočimi se oblikami dela in novimi razmerami, ki jih je pospešila kriza zaradi epidemije covid-19 (povečanje dela na daljavo in obsega dela, ipd.); ter ni dovolj prilagojeno staranju prebivalstva in delovne sile ter digitalnemu in zelenemu prehodu.⁷⁷ Pereč problem med zaposlenimi v zaporskem sistemu pa je poklicna izgorelost, ki izhaja iz pomanjkanja znanj in veščin za soočanje z vsakodnevnimi stresnimi situacijami pri delu z zaprtimi osebami.
	PN 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela SC 6.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in relevantnosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno s potrjevanjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih	Omejitev besedila na 2000 znakov (trenutno: 2153). Ob razmeroma ugodni splošni sliki je bilo v preteklih letih premalo narejenega za odpravljanje neskladij v znanju in spretnostih na trgu dela, zato so nujna vlaganja v človeške vire in razvoj kadrov prihodnosti⁷⁸. Raziskave delodajalcev kažejo, da se povpraševanje po spretnostih 21. stoletja (reševanje problemov, kritično razmišljanje, kreativnost, inovativnost, ipd.) hitro povečuje, na kar opozarja tudi Strategija spretnosti 2019. Mladim primanjkuje tako digitalnih kot socialnih in čustvenih kompetenc, razvijati pa je treba tudi vse ostale ključne kompetence⁷⁹. Po podatkih PISA 2018 sta bili glede na povprečje EU na visoki ravni matematična in naravoslovna pismenost mladih, še vedno pa je visok delež mladih, ki ne dosegajo osnovnih ravni pismenosti. Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost izobraževanja oz. izobraževalno pot, so predvsem socialno-ekonomski status, priseljenko ozadje ter spol.

⁷⁵ UMAR, Evropski steber socialnih pravic, Slovenija 2000-2020, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/ESSP/2021/ESSP_splet.pdf.

⁷⁶ UMAR, Poročilo o razvoju 2021, Ljubljana, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2021/slovenski/POR2021_skupaj.pdf.

⁷⁷ UMAR, Evropski steber socialnih pravic, Slovenija 2000-2020, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/ESSP/2021/ESSP_splet.pdf.

⁷⁸ UMAR, Poročilo o razvoju 2021, Ljubljana, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2021/slovenski/POR2021_skupaj.pdf.

⁷⁹ Priporočilo Sveta Evrope z dne 22. maja 2018 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje (Council recommendation on Key competences for Long Life Learning), 2018. Dostopno na [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&from=LT](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=LT).

	sistemov usposabljanja in vajeništev	Zaradi širših družbenih okoliščin (gospodarskih in demografskih gibanj, manjših generacij učečih se itd.), ki vplivajo na percepcijo privlačnosti in družbenega ugleda poklica strokovnega delavca na področju vzgoje in izobraževanja ter znižujejo stabilnost pogojev dela, se znižuje število tistih, ki se odločajo za ta poklic, in zvišuje število tistih, ki izstopajo iz poklica. Več kot polovica učiteljev v terciarnem, skoraj polovica v srednješolskem in več kot tretjina v osnovnošolskem⁸⁰ izobraževanju je starejših od 50 let. Primanjkuje tudi strokovnjakov za izobraževanje oseb s posebnimi potrebami, na podeželskih območjih pa tudi učiteljev predmetov kot so naravoslovje, tehnologija, inženirstvo in matematika⁸¹. Dobra petina generacije v starosti 16 in 17 let je vpisana v poklicne šole. Delodajalci pogosto iščejo kader s poklicno izobrazbo, trg dela pa zapuščajo starejši na teh delovnih mestih. Neskladja na trgu dela so povezana tudi s preskromnim zanimanjem mladih za nekatere izobraževalne programe ali premajhnim številom vpisnih mest na drugih, premajhno privlačnostjo nekaterih poklicev in premajhnim sodelovanjem izobraževalnih ustanov z gospodarstvom, kar kaže na potrebo po nadaljnji krepitvi različnih ukrepov za večjo povezanost med izobraževanjem in okoljem (tudi s širjenjem vajeništva)⁸² ter poklicnim usmerjanjem mladih na njihovi poti od izobraževanja do zaposlitve. Pri slednjem je pomembno tudi dokončanje študija v roku (stopnja dokončanja študija – ang. completion rate), pri čemer je Slovenija po deležu študentov prve stopnje med zadnjimi med državami članicami OECD⁸³.
	PN 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela SC 6.6: Spodbujanje enakopravnega dostopa do kakovostnega in vključujočega izobraževanja in usposabljanja ter dokončanja takega izobraževanja in usposabljanja, zlasti za prikrajšane skupine, i sicer od predšolske vzgoje in	SC ni predviden, so pa vsebine smiselno naslovljene v okviru SC 7.5.

⁸⁰ OECD, Education at a Glance 2021 - Slovenija. Dostopno na: <https://stat.link/getsh9>.

⁸¹ Urad za publikacije Evropske unije, Pregled izobraževanja in usposabljanja 2019 SLOVENIJA (Education and Training Monitor 2019 Slovenia Report), Luxembourg, 2019. Dostopno na: https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/document-library-docs/et-monitor-report-2019-slovenia_sl.pdf.

⁸² ZRSZ, Mladi in trg dela, marec 2021. Dostopno na: https://www.ess.gov.si/files/14103/Analiza_Mladi_in_trg_dela_2021.pdf.

⁸³ OECD, Education at a Glance 2017 - Slovenia. Dostopno na: <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/eag-2017-66-en.pdf?expires=1653869753&id=id&accname=guest&checksum=8FA585CAB469E0E466D06C17667B5CC2>.

nega poklicnega usposabljanja, ter učenja odraslih, nanjem učne in dostopom	
spretnosti ter vseživljenjskega učnih možnosti in vse, ob niških in boljše memb in ščinah na dela, ih prehodov in ne mobilnosti	<i>Omejitev besedila na 2000 znakov (trenutno: 2605).</i> Skladno s Priporočili Sveta EU za leto 2019 in 2020 mora Slovenija povečati zaposljivost nizko usposobljenih in starejših delavcev z izboljšanjem ustreznosti izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela ter ukrepi vseživljenjskega učenja (VŽU). V obdobju 2008-2019 je izstopala tudi majhna vključenost zaposlenih na delovnih mestih, ki so močno podvržena digitalizaciji in avtomatizaciji⁸⁴, kar negativno vpliva na njihove zaposlitvene možnosti. Pri izobraževanju odraslih v Sloveniji so že vrsto let nizke matematične in besedilne spretnosti⁸⁵, najbolj med nizko izobraženimi in starejšimi. Osnovne digitalne spretnosti odraslih so rahlo pod povprečjem EU, a daleč od vodilnih držav. Stopnja udeležbe v VŽU je bila v letu 2020 8,4 %, od tega v KRZS 9,3 %, v KRVS pa 7,6 %, in je pod povprečjem EU (9,2 %); nizka pa je zlasti med brezposelnimi in priseljenci. Delež odraslih z nižjo izobrazbo ali brez, vključenih v VŽU, je petkrat nižji od visoko izobraženih. Na podlagi strokovne ocene sta ključna razloga za nizko vključenost v VŽU pomanjkanje motivacije predvsem nizko izobraženih in starejših ter nepripravljenost delodajalcev, da svoje zaposlene napotijo na usposabljanja z vidika nemotenega delovnega procesa (časovne, finančne in kadrovske ovire). Upadanje vključenosti v VŽU zaposlenih je neugodno z vidika konkurenčnosti podjetij ter digitalne in zelene preobrazbe gospodarstva, pa tudi z vidika spoprijemanja s spremembami, nastalimi zaradi epidemije. To velja tudi za zaposlene v javnem sektorju oziroma državni upravi. V času epidemije covid-19 se je pokazal velik pomen izobraževanja na daljavo pri zagotavljanju dostopnosti izobraževanja, na kar opozarja tudi OECD⁸⁶, ki hkrati poudarja

	tudi pomen razvoja didaktičnih pristopov metod, usposobljenosti učiteljev za poučevanje na daljavo in vzpostavitev mehanizmov za zagotavljanje kakovosti takega izobraževanja.⁸⁷ Globalizacija, tehnološki napredek in demografske spremembe bodo nadalje preoblikovali življenje na področju dela in celotne družbe, zaradi česar je ustrezna obravnava znanj in spretnosti vseh odraslih (vključno z mlajšimi odraslimi) še pomembnejša. 12,7 % delodajalcev pri zaposlovanju kot ključni problem izpostavlja neustrezne kompetence, znanja in spretnosti kandidatov, pri čemer gre predvsem za pomanjkanje poklicno specifičnih znanj, horizontalnih veščin in neustrezno izobrazbo. Potrebno je omogočiti možnost vključevanja v dodatna usposabljanja večjemu številu posameznikov, predvsem s poudarkom na vsebinah, relevantnih za MSP za razvoj in krepitev kompetenc, potrebnih za uspešen nastop na trgu dela in z namenom večje ozaveščenosti o vseživljenjskem učenju. V skladu z Akcijskim načrtom za evropski steber socialnih pravic je zato treba okrepiti prizadevanja za povečanje udeležbe odraslih v usposabljanju in za izboljšanje učnega uspeha v začetnem izobraževanju in usposabljanju. Vsaj 80 % oseb, starih od 16 do 74 let, bo moralo do leta 2030 v Sloveniji imeti vsaj osnovna digitalna znanja in spretnosti (DESI indeks za leto 2021: 55 %).
spretnosti ter e učinkovitosti čevanja vanje ovostne em socialne odbujanjem arstva	SC ni predviden.
spretnosti ter gotavljanje o vključujočih	Iz izdelanih analiz stanja javne izobraževalne ter visokošolske infrastrukture je razvidno, da sistematičnega vlaganja v infrastrukturo stavbnega fonda ni bilo oziroma je obseg sredstev za ta namen v zadnjih desetletjih nezadosten. Obstoječi stavbni fond je danes zato v razmeroma slabem stanju, potrebuje veliko vlaganj v vzdrževanje ter v zagotovitev dodatnih prostorov za razraščitev prostorske stiske in za prilagoditev novim zahtevam za izvajanje

	področju izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja z razvojem dostopne infrastrukture, tudi s krepitvijo odpornosti za izobraževanje in usposabljanje na daljavo in prek spleta	ima pomemben multiplikacijski učinek, saj prispeva k izboljšanju kakovosti izobraževalnega procesa in krepitvi odpornosti izobraževalnega sistema (ustrezna podpora ukrepom v okviru SC 6.5). V okviru ukrepov za spodbujanje vključevanja uporabe IKT v visokošolskem pedagoškem procesu v obdobju 2014-2020 se je izkazalo, da visokošolski zavodi nimajo ustrezne infrastrukture za digitalizacijo študijskega procesa, zato tudi ustreznih vsebinskih aktivnosti ni mogoče ustrezno vpeljati v pedagoški proces. Iz analize stanja⁸⁸ izhaja, da je stopnja odpisanosti IKT opreme na javnih univerzah nad 70 %. Dodatno univerze uporabljajo tudi opremo, ki je že v celoti odpisana. Obstoječe diskovne kapacitete, ki so nujne za shranjevanje podatkov, e-dokumentov ter izvajanje digitalnega izobraževanja, na univerzah so zasedene preko 70%, kar predstavlja že nevarnost za zagotavljanje nemotenega delovanja sistema. Iz analize raziskave, izvedene avgusta 2021 izhaja, da mladinske organizacije potrebujejo posodobitev strojne in programske opreme, kar predstavlja potreben in nujen del za vzpostavitev podpornega okolja za nadaljnji razvoj digitalnih kompetenc mladih. K vključevanju uporabe IKT za namen modernizacije in dvig kakovosti mladinskega dela, neformalnega izobraževanja in druge oblike udejstvovanja mladih, katerih namen je spodbuditi mlade k digitalnemu mladinskemu delu, spodbujajo tudi različne evropske institucij.
	PN 7: Dolgotrajna oskrba in zdravje ter socialna vključenost SC 7.1: Pospeševanje dejavnega vključevanja za spodbujanje enakih možnosti, nediskriminacije in aktivne udeležbe ter povečevanje zaposljivosti, zlasti za prikrajšane skupine	Po osnovnem scenariju projekcije prebivalstva za Slovenijo naj bi se brez večjega selitvenega prirasta v prihodnje število delovno sposobnega prebivalstva zmanjševalo v takem obsegu, da bi jih lahko bilo leta 2060 kar pol milijona manj kot v letu 2013. Število prebivalcev v starostni skupini 20-64 let je po letu 2013 začelo upadati in demografske spremembe že zmanjšujejo ponudbo delovne sile. Še posebej je to postalo razvidno v zadnjih dveh letih ob močno povečanem povpraševanju po delovni sili s strani delodajalcev. Po podatkih ZRSZ⁸⁹ je bilo septembra 2021 v Sloveniji 66.122 brezposelnih oseb, od katerih jih je 45,3 % prejelo denarno socialno pomoč. Po strukturi brezposelnih oseb, največji delež pade na kategorijo dolgotrajno brezposelni (76,9 %) ter ženske (48,1 %), sledijo pa osebe z OŠ ali nižjo izobrazbo (38,9 %).

⁸⁸ MIZŠ, Analiza stanja in potreb po IKT infrastrukturi javnih visokošolskih zavodov in javnih visokošolskih knjižnic, 2019.

⁸⁹ ZRSZ, Brezposelne osebe – prejemniki DSP na trgu dela, november 2021. Dostopno na: https://www.ess.gov.si/_files/13929/Prejemniki_DSP_2021.pdf.

		Z omogočanjem čim hitrejšega vključevanja na trg dela se preprečuje tveganje odvisnosti od socialnih prejemkov zaradi brezposelnosti, hkrati pa se lahko zagotovi povračilo investicije, vložene v izobrazbo in usposabljanje. Čim hitrejša aktivacija, zlasti dolgotrajno brezposelnih, je tako nujna z vidika zagotavljanja delovne sile, ki jo ogrožajo pričakovane demografske spremembe oziroma staranje prebivalstva. Pri tem so posebna ciljna skupina mladi s posebnimi potrebami, ki jim je potrebno preko različnih oblik pomoči pomagati pri prehodu iz šolske sfere na trg dela, ter tako povečati njihovo zaposljivost. Potrebe po ukrepanju in pomoči mladim s posebnimi potrebami pri prehodu na trg dela so večje v KRVS, saj je v KRZS bistveno več priložnosti za vključevanje mladih v različne programe pomoči. Druga posebna ciljna skupina so zaprte osebe. Iz letnega poročila URSIKS⁹⁰ izhaja, da v letu 2020 od celotne populacije zaprtih oseb kar 40,07 % ni imelo poklicne izobrazbe (39,88 % nižjo oz. srednjo poklicno šolo, 24,42 % osnovno šolo, 15,22 % srednjo strokovno šolo ali gimnazijo). Brez šolske izobrazbe je bilo 11,0 % zaprtih oseb, med njimi 2,5 % brez znanja pisanja, branja in poznavanja osnovnih računskih operacij. Predlog ukrepa sledi priporočilu Sveta Evrope za izobraževanje v zaporih (2011) in priporočilu št. R (2006) 2 o evropskih zaporskih pravilih.
	PN 7: Dolgotrajna oskrba in zdravje ter socialna vključenost SC 7.2: Spodbujanje socialno-ekonomskega vključevanja državljanov tretjih držav, tudi migrantov	SC ni predviden.
	PN 7: Dolgotrajna oskrba in zdravje ter socialna vključenost SC 7.3: Spodbujanje socialno-ekonomskega vključevanja marginaliziranih skupnosti, kot so Romi	SC ni predviden.

⁹⁰ Ministrstvo za pravosodje, Uprava za izvrševanje kazenskih sankcij, Letno poročilo 2020, maj 2021. Dostopno na: <https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/URSIKS/Dokumenti/Letna-porocila-/Letno-porocilo-2020.pdf>.

	PN 7: Dolgotrajna oskrba in zdravje ter socialna vključenost 7.4: Krepitev enakopravnega in pravočasnega dostopa do kakovostnih, vzdržnih in cenovno ugodnih storitev, vključno s storitvami, ki spodbujajo dostop do stanovanj in storitev oskrbe, usmerjene v posameznika, vključno s storitvami zdravstvene oskrbe; posodabljanje sistemov socialne zaščite, vključno s spodbujanjem dostopa do socialne zaščite, s posebnim poudarkom na otrocih in prikrajšanih skupinah; izboljšanje dostopnosti, tudi za invalide, učinkovitosti in odpornosti sistemov zdravstvene oskrbe in storitev dolgotrajne oskrbe	Omejitev besedila na 2000 znakov (trenutno: 3517). Sistem socialnega varstva je razvejan in vključuje različne deležnike, kar povzroča nepovezanost stroke in težave pri zagotavljanju enake kakovostni in dostopnosti do storitev, kot tudi ustreznih analitičnih podlag in vodenja evidenc. Resolucija o družinski politiki 2018-2028 »Vsem družinam prijazna družba« nas zavezuje k razvoju storitev za družine in otroke, zlasti iz ogroženih družin, zato je potrebno okrepiti varovalne dejavnike v družinah in preprečevati potencialne dejavnike tveganja za otroke teh družin. Projekcije kažejo, da se bo v Sloveniji delež starih nad 65 let z 20 % v letu 2019, povečal na 31 % v letu 2050, kar bo močno vplivalo na vzdržnost zdravstvenega sistema⁹¹. Po podatkih OECD je v populaciji oseb, ki dolgotrajno oskrbo potrebujejo, skoraj 50 % starih 80 let ali več. Primerjalna analiza članic OECD pa pokaže, da v Sloveniji najslabše poskrbimo za osebe z demenco. Pred epidemijo covid-19 je Slovenija pomembno napredovala tako v višanju pričakovane življenjske dobe, kot pri zmanjšanju nepotrebnih umrljivosti. Še vedno pa zaostaja za povprečjem EU po umrljivosti, ki bi jo lahko preprečili z izboljšanjem načina življenja in krepitvijo preventivnih dejavnosti. Pričakovana življenjska doba se je v letu 2020 znižala na raven leta 2013, in znaša 80,6 let. Breme nenalezljivih bolezni se povečuje. Po podatkih NIJZ so srčno-žilne bolezni na prvem mestu vzroka smrti, sledi jim rak. Zaradi nenalezljivih bolezni po podatkih OECD v EU vsako leto prezgodaj umre približno 550.000 delovno aktivnih ljudi. Stroški zdravljenja kroničnih nenalezljivih bolezni predstavljajo največji del stroškov v zdravstvu. Velik delež smrti je povezan z nezdravim načinom življenja, kot je nezdravo prehranjevanje, kajenje, škodljiva in tvegana raba alkohola ter težave v duševnem zdravju. Ti pomembni dejavniki tveganja za kronične nenalezljive bolezni so prisotni tudi že pri otrocih in mladostnikih in bolj izraženi pri prikrajšanih skupinah prebivalstva (Slovenija, Zdravstveni profil države 2019). Zgolj na Pediatrični kliniki Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: PK UKC-Lj) je bilo v letu 2020 zdravljenih skoraj 50 odstotkov več mladostnikov po poskusu samomora in 50 odstotkov več otrok in mladostnikov z motnjo hranjenja kot v letu prej. V prvi polovici leta 2021 pa število urgentno obravnavanih in hospitalizacij še narašča. Na področju prepovedanih drog v zadnjih treh letih zaznavamo zlasti povečano število smrti zaradi predoziranja. Slovenija zagotavlja 24-urno zdravstveno varstvo vsem prebivalcem. Za omogočitev najkrajšega možnega odzivnega časa in zagotavlja enake dostopnosti bolnikov do nujne medicinske pomoči (NMP) je potrebno vlaganje v izobraževanje zdravstvenega osebja in
--	--	---

⁹¹ Murray & Lopez, 2013

	prve posredovalce za področje NMP. Po poročanju enot NMP znaša potreba po intervenciji zdravnika do 30 % v ruralnih področjih in 20 % v urbanih sredinah. Čas do prihoda intervencije znaša 15-16 minut, na ruralnih področjih pa 21 minut. Podatki kažejo, da so digitalne spretnosti v Sloveniji pod evropskim povprečjem⁹², kar velja tudi za zdravstveni sektor. Obravnava pacienta zahteva uporabo digitalnih orodij, ki jih morajo znati uporabljati tako posamezni udeleženci v zdravstvu kot zdravstvene organizacije in drugi deležniki. V Sloveniji je po podatkih SURS okoli 170.000 invalidov in oseb s telesnimi okvarami, kar pomeni okoli 12-13 % celotnega prebivalstva. Za zagotovitev enakih možnosti invalidov so potrebni ukrepi, ki premostijo ali vsaj zmanjšajo ovire za njihovo neodvisno življenje ter za enakopravno vključitev v družbo in delo. V Sloveniji je šibko razvito podporno okolje za socialno (družbeno) inoviranje, kar negativno vpliva na razvoj in razširjanje geografsko razpršenih, potrebam uporabnikov prilagojenih in cenovno učinkovitih storitev za izboljšanje kakovosti življenja, družbene povezanosti in socialne vključenosti vseh skupin prebivalstva.
oskrba in vključenost	<i>Omejitev besedila na 2000 znakov (trenutno: 2551).</i> Kljub vsem oviram socialni transferji v Sloveniji prepolovijo stopnjo tveganja revščine, ki je zadnja leta ena najnižjih v EU. Po zadnjih podatkih SURS-a stopnja tveganja socialne izključenosti za leto 2019 znaša 14,4 %, od tega jih kar 63 % živi v KRVS. Tveganje revščine in socialne izključenosti je nad povprečjem EU le pri starejših ženskah (zlasti vdovah), rahlo nad povprečjem pa je pri enočlanskih gospodinjstvih in pri brezposelnih. Poleg že omenjenih skupin je tveganje socialne izključenosti visoko tudi med naslednjimi skupinami: družine/osebe z nizko delovno intenzivnostjo, enostarševske družine, starejši, zlasti tisti iz socialno ogroženih okolij, invalidi, otroci in mladi s posebnimi potrebami, zaprte osebe, migranti, ne glede na status, in Romi.⁹³ Veliko Romov nima dokončane niti osnovne šole, še manj jih je z zaključeno srednješolsko in visokošolsko izobrazbo. To vodi v slabše možnosti za zaposlitev, slabše materialne pogoje in v večje možnosti za ujetost v začaran krog revščine. V Sloveniji naj bi bilo 97 romskih naselij, od tega 3 v KRZS in 94 v KRVS⁹⁴. Ključni cilji in ukrepi za izboljšanje socialnega

		vključevanja in aktivacijo Romov so opredeljeni v Nacionalnem programu ukrepov Vlade RS za Rome za obdobje 2021-2030. Od 170.000 oseb z invalidnostjo v Sloveniji je 8.000 otrok in mladostnikov⁹⁵. Od 140 društev in organizacij, ki vključujejo telesne in gibalne dejavnosti s področja športa invalidov, jih ima le 61 % ustrezno usposobljene kadre in le 50 % izvaja programe, ustrezne za mlade invalide. Javni sistem izobraževanja zagotavlja dobro dostopnost izobraževanja za vse, saj je delež vključenih v sekundarno in terciarno izobraževanje močno nad povprečjem EU. Kljub temu pa smo manj uspešni pri medkulturnem učenju in družbeni vključenosti ranljivih skupin otrok (zlasti Romov in priseljencev), kar se kaže tudi v razmeroma visoki nestrpnosti. Po raziskavi PISA 2018 priseljenci v Sloveniji dosegajo nižje rezultate v bralnih dosežkih glede na celotno populacijo države kot pa je povprečje OECD. Z epidemijo covid-19 so se pogoji izobraževanja za učence in dijake iz socialnoekonomsko ranljivejših družin poslabšali, zlasti za otroke s posebnimi potrebami, saj se v izrednih razmerah šolski sistem ni uspel dovolj prilagoditi njihovim specifičnim potrebam.⁹⁶ V skladu s spremembo Ustave Republike Slovenije je bil oktobra 2021 sprejet Akcijski načrt za pripravo predloga umestitve slovenskega znakovnega jezika v sistem predšolske vzgoje ter osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja gluhih in naglušnih, ki predvideva ukrepe za umestitev slovenskega znakovnega jezika v vzgojno-izobraževalni sistem. Iz letnih poročil URSIKS izhaja, da se v zadnjih letih povečuje število zaprtih oseb, ki se iz različnih zdravstvenih in drugih omejitev, brez delovnih izkušenj in motivacije ne vključujejo v delo, izobraževanje in druge socialne aktivnosti v zaporu, s čimer se onemogoča uspešna reintegracija in povečuje možnosti ponovitve kaznivega dejanja.
	PN 7: Dolgotrajna oskrba in zdravje ter socialna vključenost SC 7.6: Spodbujanje socialno-ekonomskega vključevanja marginaliziranih skupnosti,	Konec leta 2020 je bilo v institucionalnem varstvu 4050 oseb (178 otrok in 3872 odraslih med 18 in 65 let), od tega je le 167 odraslih živelo v stanovanjskih skupinah, manjših od 6 ljudi. Zaradi pomanjkanja ustreznih namestitev je v domove za starejše nameščenih 1000 invalidnih oseb, mlajših od 65 let, zato je zanje potrebno zagotoviti prilagojene namestitve,

⁹⁵ Resolucija o Nacionalnem programu športa v Republiki Sloveniji za obdobje 2014-2023 (Uradni list RS, št. 26/14). Dostopno na: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO99>.

⁹⁶ UMAR, Evropski steber socialnih pravic, Slovenija 2000-2020, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/ESSP/2021/ESSP_splet.pdf.

	gospodinjstev z nizkimi dohodki ter prikrajšanih skupin, tudi ljudi s posebnimi potrebami, s celostnimi ukrepi, vključno s stanovanjskimi in socialnimi storitvami	ki bi jim omogočile samostojno in neodvisno življenje v domačem okolju. V namestitve bi se lahko selili tudi invalidi, ki živijo doma, v neprilagojenih in slabo dostopnih stanovanjih in so pogosto povsem socialno izključeni. Število oseb z demenco je v velikem porastu, saj najhitreje raste število starejših nad 80 let, ki tudi v največji meri obolevajo za demenco. Slovenija je v preteklih letih naredila pomembne premike pri razvoju konceptov za delo z osebami z demenco, ni pa uspela zagotoviti prostorskih prilagoditev za izvedbo modernih konceptov dela s temi osebami. V Sloveniji nimamo na voljo zadostnih in primernih začasnih namestitev v skupnosti za različne ranljive ciljne skupine, v katerih bi posameznik ali družina z nudenjem skupnostnih storitev nižje intenzitete lahko bival in se pripravil na življenje v ustrežnejši trajni namestitvi. Za najbolj ranljive skupine, ki zaradi različnih razlogov ostanejo brez bivališč, je na trgu premalo stanovanj oziroma so najemnine previsoke. Nekatere si stanovanje tudi ne morejo zagotoviti zaradi predsodkov in nezaupanja najemodajalcev, ki pogosto ne želijo oddati stanovanj socialno ogroženim ljudem.
	PN 7: Dolgotrajna oskrba in zdravje ter socialna vključenost SC 7.7: Spodbujanje socialno-ekonomskega vključevanja državljanov tretjih držav, tudi migrantov, s celostnimi ukrepi, vključno s stanovanjskimi in socialnimi storitvami	SC ni predviden.
	PN 7: Dolgotrajna oskrba in zdravje ter socialna vključenost SC 7.8: Zagotavljanje enakega dostopa do zdravstvenega varstva in krepitev odpornosti zdravstvenih sistemov, vključno z osnovnim zdravstvenim varstvom, ter spodbujanje prehoda z institucionalne oskrbe na oskrbo v družini in skupnosti	V slovenskem zdravstvenem prostoru specialne bolnišnice pokrivajo vsebine, kot so rehabilitacija, onkologija, pulmologija, ortopedija in specifično zdravljenje otrok. Evropske in slovenske zdravstvene analize kažejo, da bodo v prihodnje povečane potrebe po zdravljenju pacientov ravno na področjih, ki jih pokrivajo specialne bolnišnice v Sloveniji, še posebej pa na področju onkologije, rehabilitacije in tudi pulmologije, kar navaja tudi Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016–2025 »Skupaj za družbo zdravja«. Zato so kritične njihove kapacitete. Projekcije za Slovenijo kažejo, da bo do leta 2030 skoraj ena od treh oseb (30,4 %) starejša od 60 let in v stanju zmanjšanih možnosti ali invalidnosti, skoraj vsak peti prebivalec Evrope in tudi Slovenije pa bo imel težave s kroničnimi bolečinami. Je pa Slovenija z 9,7 rehabilitacijskimi

		posteljami na 100.000 prebivalcev na 17. mestu med državami članicami EU, zato je povprečna zasedenost slovenskih rehabilitacijskih postelj kar 95,6 % (višjo zasedenost onemogočajo bolnišnične okužbe). S podobnimi razmerami se soočajo tudi bolnišnice drugih specialnosti, zato so v sklopu specialnih bolnišnic nujne investicije v nove kapacitete oz. dograditve obstoječih objektov in v modernizacijo opreme in naprav, ki bodo omogočile še bolj kakovostno obravnavo pacientov in doseganje boljših rezultatov zdravljenja.⁹⁷
	PN 8: Trajnostna turizem in kultura SC 8.1: Krepitev vloge kulture in trajnostnega turizma pri gospodarskem razvoju, socialni vključenosti in socialnih inovacijah	Omejitev besedila na 2000 znakov (trenutno: 2039). Slovenija se uvršča med najbolj prizadete evropske države pri upadu mednarodnega turizma. Prihodek v tem sektorju naj bi se v letu 2020 skrčil za 70 %, kar ima velik vpliv na zmanjšanje BDP v letu 2020. Posledice izpada prihodkov, dodane vrednosti in denarnih tokov v turističnem gospodarstvu so ogromne, turistična podjetja so izčrpala zaloge, ki bi jih lahko namenila za razvoj in zagotavljanje konkurenčnosti v času krize covid-19. Zaradi upada prihodkov iz turistične takse, so se bistveno zmanjšale tudi investicije v javno turistično infrastrukturo, saj je turistična taksa namenski vir občin, ki jo le-te namenjajo med drugim tudi za vlaganja v javno turistično infrastrukturo. Podatki o prilivih iz naslova turistične takse kažejo, da se je le-ta iz 22,8 mio evrov v letu 2019 v letu 2020 znižala za kar 50 %, na 11,4 mio evrov, v letu 2021 pa je znašala 16,3 mio evrov. Projekcije napovedujejo, da bo njena vrednost v letu 2022 znašala 18 mio evrov in se tudi leta 2023 ne bo v celoti vrnila na vrednosti pred epidemijo. Vlaganja v javno turistično infrastrukturo, ki je že tako dotrajana in neurejena, bodo še dodatno izostala, brez vlaganj države na tem področju, pa bi le-ta zelo zniževala konkurenčnost turističnih destinacij v Sloveniji. Turizem je gospodarska dejavnost, ki za lokalno prebivalstvo pomeni dvig ekonomske blaginje ter kakovosti bivanja. Krepitev vloge turizma oziroma vlaganje v turistično dejavnost v lokalnem okolju naslavlja in uspešno rešuje družbene izzive. Vlaganje v turistično in drugo javno infrastrukturo prinaša nove zaposlitve, kakor tudi razvoj novih podjetniških idej, ki so komplementarne turistični ponudbi v destinaciji. S tem naslavlja in nudi možnosti vključevanja tudi bolj ranljivih skupin družbe. Zato dajemo poudarek razvoju trajnostnega turizma, ki bo uspešno naslavljal izzive bolj socialne in vključujoče Evrope.. V register nepremične kulturne dediščine je v Sloveniji trenutno vpisanih 29.352 enot dediščine, od tega je 8.457 enot razglašeni za kulturni spomenik. Poleg te dediščine je v registru evidentiranih še 1.327 enot, ki so izgubile dediščinske lastnosti in so bile iz registra izbrisane

⁹⁷ Ministrstvo za zdravje, Predlog Zakona o zagotavljanju sredstev za investicije v slovensko zdravstvo v letih 2021 do 2031, Ljubljana, 2021. Dostopno na: <https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=12742>.

		oziroma jih varujemo le še arhivsko/dokumentarno; kar predstavlja 4,3 % vse v registru evidentirane dediščine. Z ohranjanjem in oživljanjem kulturne dediščine se povečuje vrednost skupnih prostorov, namenjenih vsem državljanom in obiskovalcem.
CP 5: Evropa, ki je bližje državljanom, in sicer s spodbujanjem trajnostnega in celostnega razvoja vseh vrst območij ter lokalnih pobud	PN 9: Trajnostni razvoj lokalnih območij SC 9.1: Spodbujanje celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti v mestnih območjih	Predvideva se naslavljanje urbanega razvoja in endogene razvojne politike v skladu s pripravljenimi trajnostnimi urbanimi strategijami in regionalnimi razvojnimi programi.
	PN 9: Trajnostni razvoj lokalnih območij SC 9.2: Spodbujanje celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega lokalnega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti na območjih, ki niso mestna območja	Slovenija se je v okviru priprave Partnerskega sporazuma odločila, da bo v programskem obdobju 2021-2027 nadaljevala s podporo lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost (CLLD). Pristop »od spodaj navzgor« je izjemnega pomena za razvoj lokalno geografsko povezanih območij, v katerih prepoznajo posebne skupne razvojne potrebe, probleme in priložnosti, ki zahtevajo tudi drugačen razvojni pristop. Med ključnimi izzivi, s katerimi se spopada Slovenija in jih naslavlja SRS 2030 ter Priporočila Sveta EU za leto 2019 in 2020, je tudi zmanjševanje razvojnih razlik na lokalni ravni. Mesta, njihova okoliška funkcionalna območja in podeželska območja se soočajo z različnimi izzivi v razvoju, ki vplivajo na kakovost življenja lokalnega prebivalstva. Aktivno vključevanje in soodločanje partnerjev in drugih lokalnih deležnikov na nižjih ravneh zaradi boljšega poznavanja lokalnih izzivov in potencialov predstavljajo ključen prispevek k uravnoteženemu razvoju, višji dodani vrednosti in dvigu odpornosti posameznih regij.
CP 6: Evropa za pravični prehod	PN 10: Prestrukturiranje premogovnih regij SC 10.1: Sklad za pravični prehod	V Sloveniji obratujeta le še termoelektrarna na premog, tj. Termoelektrarna Šoštanj (v nadaljevanju: TEŠ), ki je z rabo domačega lignita v letu 2019 k skupnim TGP prispevala dobrih 22 %, in Termoelektrarna Toplarna Ljubljana (TE-TOL), ki je za proizvodnjo električne energije v soproizvodnji uporabljala uvožen rjavi premog. V skladu z NEPN bodo do leta 2030 zmanjšane emisije TGP vsaj za 30 % z zaustavitvijo petega bloka v TEŠ ter opuščena bo raba uvoženega premoga za proizvodnjo električne energije v TE-TOL. EK je za Slovenijo v Poročilu o državi – Slovenija 2020 v Prilogi D opredelila dve območji, odvisni od fosilnih goriv: • <u>Savinjsko-Saleška (SAŠA) regija</u>: V skladu z NEPN Slovenija v Nacionalni strategiji za

		izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda⁹⁸ opredeljuje leto 2033 za letnico izstopa iz premoga, kar pomeni popolno opustitev rabe premoga v zadnjem premogovniku v Sloveniji – premogovniku Velenje (PV). Zaprtje rudnika je povezano predvsem z blaženjem učinkov na ljudi in skupnosti, zato mora biti spodbujanje pravičnega prehoda v središču postopnega opuščanja premoga. V letu 2020 je samo skupina PV neposredno zaposlovala okoli 1.800 prebivalcev Šaleške doline, kar je skoraj 10 % celotnega delovno aktivnega prebivalstva regije, poleg tega pa je dodatno še 10 % lokalnega gospodarstva neposredno odvisnih od prihodkov premogovništva in zaposluje od 1500 do 2000 prebivalcev. Industrija, povezana z rabo premoga, je v letu 2018 neposredno generirala približno 30 % vseh prihodkov, ustvarjenih v lokalnem gospodarstvu. Dolga rudarska tradicija je poleg gospodarske odvisnosti pomembno vplivala tudi na lokalno družbo in vedenjske vzorce lokalnega prebivalstva, med njimi so predvsem pomanjkanje podjetniške miselnosti in močna percepcija zanašanja na gotovost zaposlitve in nepripravljenost za spremembe v karierni poti. Premogovništvo pa ima tudi zelo očitne negativne vplive, med najpomembnejšimi je vpliv na površje regije (izjemna velikost eksploatacijskega področja, potopljenih ali porušenih 818 hiš ter preseljenih 1.550 ljudi, nastanek treh umetnih jezer zaradi posedanja terena...). • <u>Zasavska regija:</u> V letu 2020 v Zasavju ni bilo več pomembnih dejavnosti, povezanih s premogom, lokalno okolje pa je že v fazi prestrukturiranja gospodarstva zaradi izstopa iz premoga. Vendar pa v procesu zapiranja rudnikov (vključno z Rudnikom Trbovlje-Hrastnik; v nadaljevanju: RTH) niso bila upoštevana načela pravičnega prehoda, saj družbeno in gospodarsko prestrukturiranje v proces ni bilo vključeno oz. v procesu ni bilo celovito obravnavano. Od leta 1995 je bilo izgubljenih 5.000 delovnih mest, leta 2017 je regija beležila primerjalno najnižji BDP na prebivalca (52,4 % slovenskega povprečja) in je imela enega najnižjih BDP na prebivalca v Sloveniji. Ukrepi, sprejeti z zakonom, ki ureja postopno zapiranje RTH in gospodarsko prestrukturiranje regije (sprejetim leta 2000), niso zagotovili ustreznega gospodarskega okrevanja regije.
--	--	--

⁹⁸ Ministrstvo za infrastrukturo, Nacionalna strategija za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda, maj 2021. Nacionalna strategija je bila 13.1. 2022 sprejeta na Vladi Republike Slovenije, december 2021. Dostopno na: <https://www.energetika-portal.si/dokumenti/strateski-razvojni-dokumenti/nacionalna-strategija-za-izstop-iz-premoga-in-prestrukturiranje-premogovnih-regij/>.

2 Prednostne naloge

2.1 Prednostne naloge razen za tehnično pomoč

2.1.1 Prednostna naloga 1: Inovacijska družba znanja

☐ To je prednostna naloga, namenjena zaposlovanju mladih
☐ To je prednostna naloga, namenjena socialnim inovativnim ukrepom
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (m) člena 4(1) uredbe o ESS+*
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (l) člena 4(1) uredbe o ESS+
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju mobilnosti v mestih iz točke (viii) člena 3(1)(b) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju digitalne povezljivosti iz točke (v) člena 3(1)(a) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu

* Če je označeno, nadaljujte v oddelku 2.1.1.2.

2.1.1.1 Specifični cilj 1.1: Razvoj in izboljšanje raziskovalne in inovacijske zmogljivosti ter uvajanje naprednih tehnologij

2.1.1.1.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

V skladu s Priporočilom Sveta EU za leto 2019 bomo izboljšali raziskovalni, razvojni in inovacijski ekosistem in zagotavljali usklajene in stabilne spodbude vlaganj v raziskave, razvoj in inovacije (v nadaljevanju: RRI). V okviru tega SC bodo sredstva zato namenjena krepitvi raziskovalne in inovacijske zmogljivosti ter uporabi naprednih tehnologij z namenom, da se: - okrepi raziskovalna in inovacijska uspešnost ter spodbudi rast produktivnosti z opredelitvijo področij pametne specializacije na podlagi nacionalnih in regionalnih potreb in potenciala ter - poveča dodana vrednost gospodarstva in se Slovenija vrne med države močne inovatorke s povečanjem števila inovativnih podjetij na področjih pametne specializacije. Ukrepi bodo morali v celoti izhajati iz Slovenske strategije pametne specializacije (S5). Vlaganja bodo tako osredotočena na: • področje <i>izboljšanja inovacijskega sistema v Sloveniji in spodbud za prenos znanja</i>, kjer bodo ukrepi usmerjeni predvsem v:
--

- združevanje gospodarstva, institucij znanja ter občin in države s pomočjo strateških razvojno inovacijskih partnerstev (v nadaljevanju: SRIP) na prednostnih področjih S5. Spodbujali bomo nadgradnjo modela razvojnega sodelovanja z ustvarjanjem potrebne povezave za razvoj inovativnih in trajnostno usmerjenih proizvodov in storitev. Nadaljevali bomo proces osredotočenja znotraj področij uporabe, v smeri novih prodornih inovativnih proizvodov in storitev v (mednarodnih) verigah vrednosti. S ciljno usmerjenimi ukrepi je tako treba v prvi vrsti povečati financiranje področja raziskav, razvoja in inovativnosti v javnem in zasebnem sektorju ter posledično spodbuditi sodelovanje med raziskovalnimi organizacijami in gospodarstvom.
- Nadgradnjo podpornega okolja, kot so npr. pisarne za prenos znanja (v nadaljevanju: KTO), z nadaljnjo profesionalizacijo kadra in s spodbujanjem dejavnosti prenosa znanja za zagotovitev dolgoročnega prelivanja raziskovalnih rezultatov v gospodarstvo. Pri tem je ključno umeščanje podpornega okolja (npr. KTO) v institucionalni okvir ter krepitev zmožnosti delovanja nacionalne podporne mreže kot nacionalnega akterja na področju prenosa znanja, po zgledu najrazvitejših držav.
- Ustvarjalno (tudi mednarodno) povezovanje področij znanosti, umetnosti, tehnologije in gospodarstva s spodbujanjem produkcije raziskovalnih umetnosti in kulture ter spodbujanjem globalno najbolj prodornih idej, še posebej tistih, ki so relevantne za razvoj prednostnih področij S5. Namen tega ukrepa je sinergija in projektno združevanje slovenske mreže regionalnih centrov z lastnimi prostorskimi, infrastrukturnimi, vsebinskimi in človeškimi viri.
- Izvajanje ukrepov za učinkovito upravljanje, povezovanje in krepitev kapacitet izvajalcev nalog na področju RRI v skladu s S5, kar predstavlja nadaljevanje in dopolnjevanje izvajanja reforme upravljanja znanstvenoraziskovalnega in inovacijskega ekosistema iz NOO. Ključni cilj je povezovanje delujočih inovacijskih mrež v podporo razvoju inovacijske dejavnosti (SRIP, SIO, SPOT, Fablab, CK, konzorcij KTO), ki so vzpostavljene, a delujejo razdrobljeno po posameznih področjih. Obstoječa raziskovalna infrastruktura in partnerstva med institucijami bodo podlaga za vzpostavitev infrastrukturnih in institucionalnih povezav v državnem in EU okviru, pri čemer bodo podprte pobude prednostnih področij S5, partnerstva pa bodo odprta za nadaljnje širitve in združevanja zmogljivosti;
- področje *krepitev kapacitet za raziskave*, kjer bodo podprti ukrepi usmerjeni v:
 - izgradnjo in vzpostavitev raziskovalne infrastrukture, še posebej v povezavi z nacionalnimi strateškimi razvojnimi prioritetami ter na prednostnih področjih S5. Z vlaganjem v vrhunsko raziskovalno opremo, vključno s prostorskimi pogoji za njeno vzpostavitev, bomo bistveno izboljšali ustrezna znanstvena in tehnološka področja, spodbujali partnerstva za RRI z industrijo, prispevali k mobilnosti znanja in raziskovalcev v raziskovalnem prostoru ter k razširjanju in optimizaciji rezultatov. Obstoječa raziskovalna oprema je namreč večinoma 100 % izkoriščena in v veliki meri že amortizirana. Načrtovano je nadaljnje financiranje nadgradnje nacionalne infrastrukture na prednostnih področjih Načrta razvojno-raziskovalnih infrastruktur in implementiranih mednarodnih ESFRI projektov, v katere se je Slovenija včlanila. Uravnoteženo bomo vlagali v obeh kohezijskih regijah na prednostnih področjih S5. Nova raziskovalna infrastruktura pa je nujna zaradi integracije različnih znanstvenih ved, razvoja tehnologij za gospodarstvo in drugih družbenih dejavnosti, spodbude multidisciplinarnemu izobraževanju ter razvoju inovativnih kadrov ob projektnem in ciljno usmerjenemu raziskovalnemu delu in koncentracijo vrhunskih znanstvenih kapacitet. Za dosego navedenega je poleg krepitev kapacitet za raziskave enako pomembna tudi krepitev vloge in pomena znanosti v družbi, širjenje inovacijske in tehniške kulture, ter spodbujanje naložb podjetij v raziskave in

inovacije ter vzpostavljanje povezav in sinergij med podjetji, raziskovalnimi organizacijami in visokošolskimi zavodi. Glede na stanje regijske razporeditve potencialov ter cilj ponovne vrnitve Slovenije med močne inovatorke je smiselno razvijanje novih področij v KVZS in KRVS ter nadgradnja že obstoječih kapacitet v KRZS. Vse to pa na področjih, ki so opredeljena kot prednostna in na področjih, ki povezujejo prednostna področja med seboj in v povezavi z gospodarstvom, ter krepi njihov pomen in vlogo v družbi. Načrtuje se krepitev kapacitet za raziskave in za krepitev vloge in pomena raziskav in raziskovalnega prostora, predvsem na prednostnih področjih v KRZS, kjer so potrebe najbolj zaznane (kot npr. naravoslovne znanosti in inženirstvo (strojništvo)) ter vzpostavitev nove inovacijske platforme v KRVS oziroma sodobnega tehnološkega centra, ki temelji na raziskovalni infrastrukturi, človeških virih, RRI projektih in podpornem okolju. Skladno z navedenim sta prioriteta projekta Fakulteta za strojništvo v KRZS in Innovum v KRVS. V kolikor navedena projekta realno ne bosta izvedljiva se podpre druge projekte skladno s prioritetskimi področji. S tem bodo vzpostavljena ekosistemska okolja za generacije prebojnih rezultatov na ključnih področjih, ki so steber razvoja, s poudarkom na zeleni in digitalni preobrazbi, ter s ciljem doseganja trajnostne prihodnosti;

- področje *krepitev vlaganj v raziskovalno razvojne in inovacijske projekte ter sodelovanje med raziskovalnimi organizacijami, gospodarstvom, upravo in ostalimi deležniki*, kjer bodo ukrepi oz. spodbude namenjeni:
 - krepitev vlaganj v raziskovalno razvojne in inovacijske projekte ter povezovanju med akterji v trikotniku znanja v skladu s S5. Stopnja specializacije in velikosti inštrumentov se bo razlikovala med:
 - najbolj specializiranimi višjimi ravni (TRL 6-9), kjer je ključna inovativna usmerjenost in skorajšnja komercializacija, zato bodo projekti manjši, z manj partnerji, ključni bo partner iz gospodarstva;
 - nižjimi ravni (TRL 3-6), kjer bo pomembna odprtost in razvoj obetavnih področij, in kjer je pričakovati skupno delo tudi subjektov, ki so si v fazi komercializacije lahko konkurenčni. V teh fazah gre za razvoj novega ključnega znanja, zato bodo inštrumenti večji, z več sodelujočimi partnerji, ki bodo v sodelovanju iskali tudi medsebojne sinergije na vseh področjih S5⁹⁹. Za razliko torej od Programa, kjer se naslavlja področja S5, se bo v okviru NOO financiralo 4 projekte, ki so povezani z zelenim prehodom in digitalizacijo, s čimer se zagotavlja komplementarnost virov EU.
 - Aktivnostim demonstracijskih centrov, ki bodo spodbujali višje ravni tehnološke razvitosti (TRL 6-9) na prednostnih področjih S5.
 - Za pomoč podjetjem pri testiranju tehnologij umetne inteligence pred vstopom na trg.
 - Podpori aplikativnim raziskavam, ki so ključnega pomena z vidika prenosa znanja in njegove komercializacije. S tem bo nadgrajen sistem financiranja temeljnih in aplikativnih raziskav, financiranih preko ARRS na ravni »TRL 3-6«.
 - Ukrepu za financiranje preizkusa koncepta (proof of concept) kot lijaka za nadaljevanje financiranja temeljnih projektov.
 - Projektom spodbujanja raziskovalcev na začetku kariere v javnih raziskovalnih organizacijah, ki so pomemben instrument za povezovanje v trikotniku znanja. Ukrepi bo namenjeni različnim oblikam prenosa znanja med akademsko sfero in gospodarstvom

⁹⁹ Pametna mesta in skupnosti, Horizontalna mreža informacijsko-komunikacijskih tehnologij (HOM IKT), Zdravje-medicina, Pametne stavbe in dom z lesno verigo, Trajnostna pridelava hrane, Mreže za prehod v krožno gospodarstvo, Trajnostni turizem, Mobilnost, Tovarne prihodnosti, Materiali kot končni produkti.

ter krepitvi raziskovalnega potenciala institucij znanja in razvojno naravnanih gospodarskih subjektov, hkrati pa bo namenjen tudi raziskovalcem, ki se vračajo v Slovenijo po raziskovalnem ali izobraževalnem delu na tujih raziskovalnih in/ali visokošolskih inštitucijah. ○ Zaposlovanju mladih raziskovalcev v gospodarstvu. Ukrep je namenjen mladim raziskovalcem, ki si želijo pridobiti izkušnje za suvereno soočanje z izzivi v gospodarstvu, ter podjetjem, ki si želijo pridobiti kakovostne človeške vire za razvoj lastnih visokotehnoloških izdelkov, tehnologij in storitev. Za povečanje kapacitet za delo na raziskovalnih izzivih gospodarstva bomo spodbujali krepitev raziskovalnih timov v podjetjih. Gospodarstvo bo tako podprto z najvišje izobraženimi raziskovalci (mladimi in starejšimi), kar bo pripomoglo tudi k boljšemu in bolj učinkovitemu dialogu ter sodelovanju med gospodarstvom in institucijami znanja na trgu; • področje <i>sodelovanja v evropskem raziskovalnem prostoru in krepitve sinergij med različnimi viri financiranja in razvojne internacionalizacije s spodbujanjem sodelovanja podjetij in raziskovalno-razvojnih institucij na skupnih raziskovalno-razvojno-inovacijskih projektih na mednarodni ravni</i>, kjer pa so predvideni naslednji ukrepi: ○ Instrumenti komplementarnega financiranja in združevanja različnih virov, s čimer bomo krepili raziskovalni potencial, raziskovalno odličnost, mednarodno konkurenčnost raziskovalne sfere ter posledično tudi učinkovitost ter uspešnost raziskovalno-razvojnega in inovacijskega sistema. V okviru spodbujanja sodelovanja v evropskem raziskovalnem prostoru in širjenju sodelovanja z Obzorjem Evropa bomo sofinancirali predvsem projekte v okviru ukrepa za spodbujanje udeležbe in širjenje odličnosti, ki se bodo nanašali na komplementarno financiranje ene operacije iz različnih virov (npr. Teaming) ali pa na tiste projekte v okviru ukrepa za spodbujanje udeležbe in širjenje odličnosti, ki so bili sicer pozitivno ocenjeni, vendar pa jih zaradi pomanjkanja sredstev ni bilo mogoče financirati, kot npr. ERA Chair, ERA talenti, ERA štipendije (prednost bodo imeli tisti s pečatom odličnosti). Prav tako se bo spodbujalo sinergije z ukrepi na področju stebra odlična znanost. Tako se bo financiralo npr. projekte MSCA COFUND ali drugih vsebinskih področij, ki jih zaradi pomanjkanja sredstev ne glede na pozitivno oceno ni bilo mogoče financirati iz sredstev Obzorja Evropa (Pečat odličnosti). Dodatno se bo lahko so-financiral institucionalni vložek institucij v okviru izbranih projektov MSCA COFUND na ravni Obzorja Evropa. Omogočilo se bo tudi financiranje nadaljevanja izbranih ERC projektov, katerih namen bo krepitev prenosa znanja ter rezultatov projektov odlične znanosti ERC. ○ Za doseganje sinergij bo ključna podpora vključevanju slovenskih partnerjev v transnacionalne raziskovalno razvojne in inovacijske projekte, izbrane v sofinanciranje preko transnacionalnih javnih razpisov, komplementarno tudi raziskovalno razvojni in inovacijski projekti medregijskega sodelovanja, izbrani na čezregijskih skupnih razpisih. Prav tako bo ključno oblikovanje ustreznega komplementarnega instrumenta na nacionalni ravni, ki ga bo mogoče povezati s t.i. plug-in shemo v okviru Obzorja Evropa.
--

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine:

Podjetja, institucije znanja (raziskovalne organizacije, visokošolski zavodi, ipd.), razvojna partnerstva, podjetniško inovacijsko podporno okolje.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Spoštovanje načel enakosti, vključenosti in nediskriminacije bo zagotovljeno na vseh ravneh skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah.

Na specifičnem cilju bo na podlagi novega Zakona o raziskovalni inovacijski dejavnosti omogočeno vzpostavljanje ukrepov za etično delovanje raziskovalcev in integriteto ter enake možnosti.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru navedenega specifičnega cilja ni predvidena uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru ukrepov (sodelovalni ukrepi) je pričakovano, da bo vzpostavljeno tudi transnacionalno in čezmejno sodelovanje.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru specifičnega cilja ni predvidena uporaba finančnih instrumentov, razen v kolikor bodo izsledki analize Predhodnih ocen potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 pokazali na potrebo.

2.1.1.1.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
1	1.1	ESRR	Manj razvite regije	RCO01	Podprta podjetja (od tega: mikro, mala, srednja, velika)	število	32	225
1	1.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCO01	Podprta podjetja (od tega: mikro, mala, srednja, velika)	število	17	116

1	1.1	ESRR	Manj razvite regije	RCO02	Podjetja, podprta z nepovratnimi sredstvi	število	32	225
1	1.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCO02	Podjetja, podprta z nepovratnimi sredstvi	število	17	116
1	1.1	ESRR	Manj razvite regije	RCO06	Raziskovalci, ki delujejo v podprtih raziskovalnih ustanovah	FTE/leto	112	150
1	1.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCO06	Raziskovalci, ki delujejo v podprtih raziskovalnih ustanovah	FTE/leto	39	83
1	1.1	ESRR	Manj razvite regije	RCO07	Raziskovalne ustanove, ki sodelujejo v raziskovalnih projektih	število	22	22
1	1.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCO07	Raziskovalne ustanove, ki sodelujejo v raziskovalnih projektih	število	28	28
1	1.1	ESRR	Manj razvite regije	RCO08	Nominalna vrednost opreme za raziskave in inovacije	EUR	0	39.500.000
1	1.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCO08	Nominalna vrednost opreme za raziskave in inovacije	EUR	0	4.500.000
1	1.1	ESRR	Manj razvite regije	RCO10	Podjetja, ki sodelujejo z raziskovalnimi organizacijami	število	240	293
1	1.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCO10	Podjetja, ki sodelujejo z raziskovalnimi organizacijami	število	250	301
1	1.1	ESRR	Manj razvite regije		Raziskovalci, ki delujejo v podprtih raziskovalnih aktivnostih	FTE	50	120
1	1.1	ESRR	Bolj razvite regije		Raziskovalci, ki delujejo v podprtih raziskovalnih aktivnostih	FTE	128	325
1	1.1	ESRR	Manj razvite regije		Komplementarne naložbe v EU projekte	število	0	1
1	1.1	ESRR	Bolj razvite regije		Komplementarne naložbe v EU projekte	število	4	8
1	1.1	ESRR	Manj razvite regije		Število podjetij, ki sodelujejo s pisarnami za prenos znanja v javnih raziskovalnih organizacijah	število	10	26
1	1.1	ESRR	Bolj razvite regije		Število podjetij, ki sodelujejo s pisarnami za prenos znanja v javnih raziskovalnih organizacijah	število	10	24

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
-------------------	-----------------	-------	-------------------	----	----------	--------------	-----------------------------------	-----------------	-------------	--------------	--------

1	1.1	ESRR	Manj razvite regije	RCR03	MSP, ki uvajajo inovacije pri proizvodih ali procesih	število	0	2021	165	MGRT	
1	1.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCR03	MSP, ki uvajajo inovacije pri proizvodih ali procesih	število	0	2021	85	MGRT	
1	1.1	ESRR	Manj razvite regije	RCR08	Število objav na podlagi podprtih projektov	število	0	2020	15		
1	1.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCR08	Število objav na podlagi podprtih projektov	število	0	2020	88		
1	1.1	ESRR	Manj razvite regije	RCR102	Raziskovalna delovna mesta, ustvarjena v podprtih subjektih	FTE/leto	0	2022	38		
1	1.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCR102	Raziskovalna delovna mesta, ustvarjena v podprtih subjektih	FTE/leto	0	2022	44		
1	1.1	ESRR	Bolj razvite regije Manj razvite regije		Delež inovacijsko aktivnih podjetij	odstotek	48,6%	2018	55%	SURS	
1	1.1	ESRR	Bolj razvite regije Manj razvite regije		Delež izdatkov za raziskovalno razvojno dejavnost v BDP v poslovnem sektorju	odstotek	1,4	2020	2%	SURS	
1	1.1	ESRR	Manj razvite regije		Raziskovalci in drugo raziskovalno osebje, ki uporabljajo novo ali izboljšano opremo	FTE	0	2020	76		
1	1.1	ESRR	Bolj razvite regije		Raziskovalci in drugo raziskovalno osebje, ki uporabljajo novo ali izboljšano opremo	FTE	0	2020	39		
1	1.1	ESRR	Manj razvite regije		Predložene patentne prijave na EPU	število	0	2020	10		
1	1.1	ESRR	Bolj razvite regije		Predložene patentne prijave na EPU	število	0	2020	13		
1	1.1	ESRR	Manj razvite regije		Število patentnih prijav s popolnim preizkusom, pri katerih je sodelovala KTO	število	23	2020	24		
1	1.1	ESRR	Bolj razvite regije		Število patentnih prijav s popolnim preizkusom, pri katerih je sodelovala KTO	število	23	2020	22		

2.1.1.1.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	1.1	002	20.220.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.1	002	7.880.000
1	ESRR	Manj razvite regije	1.1	003	6.510.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.1	003	2.850.000
1	ESRR	Manj razvite regije	1.1	004	33.575.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.1	004	8.200.000
1	ESRR	Manj razvite regije	1.1	010	79.340.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.1	010	27.980.000
1	ESRR	Manj razvite regije	1.1	011	18.599.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.1	011	8.619.000
1	ESRR	Manj razvite regije	1.1	012	17.388.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.1	012	19.818.000
1	ESRR	Manj razvite regije	1.1	023	13.200.000
1	ESRR	Manj razvite regije	1.1	023	6.800.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.1	026	6.500.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.1	026	6.500.000
1	ESRR	Manj razvite regije	1.1	028	1.955.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.1	028	800.000
1	ESRR	Manj razvite regije	1.1	029	15.080.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.1	029	9.214.000

1	ESRR	Manj razvite regije	1.1	030	1.253.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.1	030	1.609.000
1	ESRR	Manj razvite regije	1.1	043	68.000.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.1	043	32.000.000

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	1.1	01	281.620.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.1	01	132.270.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	1.1	26	2.840.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.1	26	430.000
1	ESRR	Manj razvite regije	1.1	33	278.780.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.1	33	131.840.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

1	ESRR	Manj razvite regije	1.1	03	281.620.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.1	03	132.270.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.1.2 Specifični cilj 1.2: *Krepitev trajnostne rasti in konkurenčnosti MSP ter ustvarjanje delovnih mest v MSP, vključno s produktivnimi naložbami*

2.1.1.2.1 *Ukrepi skladov*

Povezane vrste ukrepov:

Stopnje razširitve in rasti podjetij so še vedno nizke, kar skupaj z zahtevnim poslovnim okoljem in nizkimi zmogljivostmi za prenos tehnologij ovira rast gospodarstva. Povečati je treba konkurenčnost gospodarstva z ustvarjanjem izdelkov in storitev z visoko dodano vrednostjo ter okrepiti družbeno odgovornost podjetij, ki bo omogočala hitrejši prehod v podnebno nevtralno družbo. Ustvarjanje visoke dodane vrednosti bo podprto z inovacijami, spodbujanjem ustvarjalnosti ter izkoriščanjem vseh priložnosti, ki jih prinaša četrta industrijska revolucija. Pomemben dejavnik za dvig dodane vrednosti je tudi zagotavljanje spodbudnega in predvidljivega okolja za poslovanje in investicije z upoštevanjem posebnosti malih podjetij, spodbujanje povezovanja s kulturno kreativnimi sektorji ter internacionalizacija podjetij. Da se okrepi rast in konkurenčnost MSP, bodo vlaganja osredotočena na:

- področje *razvoja in optimizacije ekosistema za podporo podjetništvu in inovativnosti*, zato bodo izvedeni naslednji ukrepi:
 - nadgradnja in izvajanje storitev podpornega podjetniškega in inovacijskega okolja za konkurenčno podjetništvo z uporabo celovitih storitev za podporo podjetjem pri prehodu v nizkoogljično krožno gospodarstvo. Storitve bodo izvajali izbrani izvajalci (npr.: točke SPOT Svetovanje in subjekti inovativnega okolja: univerzitetni in podjetniški inkubatorji, tehnološki parki, pospeševalniki, co-working prostori, učni laboratoriji, kompetenčni centri, itd.). Storitve bomo nadgradili na osnovi dosedanjih izkušenj pri izvajanju podpor in/ali na osnovi študij, poseben poudarek bo tudi na vzpostavitvi nacionalnega stičišča/platforme za prehod v pametno krožno gospodarstvo ter posebnih ciljnih skupinah (npr. mladi, ženske, starejši, kulturno kreativni sektorji, itd.).
 - Nadgradnja sistema SPOT Global za domače izvoznike in tuje vlagatelje v smeri učinkovitejše in prilagojene podpore pri mednarodnem poslovanju. Podpora bo zajemala npr. informacije, predstavitve, svetovanje, pisarne v tujini, prilagojene programe mentorstva in usposabljanja s področja mednarodnega poslovanja z namenom krepitve potencialov v podjetjih.
 - Ureditev okolij v ekonomsko poslovnih conah, s katerimi bomo komplementarno z ukrepi NOO spodbudili lokalna podjetja in tudi podjetniški ekosistem k večji produktivnosti in inovativnosti, v smeri ozelenitve in digitalizacije procesov.
 - Pametno upravljanje makro destinacij in vodilnih destinacij slovenskega turizma ter ukrepi za vključevanje in spodbujanje potencialov kulture, kulturne in naravne dediščine za podjetništvo in turizem, v skladu s S5. Pri tem bo poudarek na razvoju turističnih destinacij in njihovem aktivnem upravljanju (strateško načrtovanje, razvoj turističnih produktov, vključno z valorizacijo kulturne in naravne dediščine, povezovanje turistične ponudbe, dvig kompetenc zaposlenih v turizmu na območju turističnih destinacij, promocija). Ukrepi naslavlja podporno okolje za upravljanje in razvoj celotnega turizma ter je

- komplementaren s predvidenimi investicijami v javno turistično infrastrukturo, povezano z lokalnim razvojem in vključevanjem lokalnih skupnosti, ki so predvidena v okviru SC 8.1.
- Podpora nacionalni platformi kulturnih in kreativnih industrij (kulturno-kreativni sektor). Za krepitev družbe znanja ter dvig inovativnosti in ustvarjalnosti je pomembno tudi pospešiti uporabo in povezovanje novega znanja, umetniških dosežkov, kulturnih in kreativnih industrij s preostalimi sektorji gospodarstva in družbe ter z najnaprednejšimi tehnologijami.
 - Krepitev administrativne usposobljenosti podjetij na področju e-javnega naročanja;
- področje *prehoda novih podjetniških podjetij in novonastalih podjetij v fazo hitrejše rasti (start-up podjetja in podjetja v prehodu v naslednjo fazo rasti) in ukrepov za hitrorastoča podjetja (scale-up podjetja)*, kjer načrtujemo naslednje ukrepe:
 - spodbujanje mladih podjetij in novih podjetniških podjetij (start-up podjetij) za začetno delovanje, ki se bo prednostno osredotočalo na področja skladna z načeli podnebne nevtralnosti in krožnega gospodarstva. S podporo se bodo izboljšali ustanavljanje, poslovanje podjetij in realizacija njihovih razvojnih potencialov ter konkurenčnost na domačih oz. tujih trgih, kar bo prispevalo k znižanju stopnje umrljivosti podjetij v začetnem obdobju poslovanja in spodbudilo njihovo rast.
 - Različni ukrepi za hitrorastoča podjetja (scale-up in scale-out), ki bodo zajemali identifikacijo (potencialnih) hitrorastočih podjetij, oblikovanje izkušene mentorske ekipe (coaching, mentoring) v podporo rasti in razvoju podjetja (usposabljanje podjetij v tujini), izmenjavo izkušenj uspešnih podjetnikov (preko promocijskih in networking dogodkov), sodelovanje z izobraževalnimi in raziskovalnimi institucijami ter ponudniki svetovalnih storitev ter tesno sodelovanje s finančnimi institucijami in investitorji (financiranje scale-up podjetij, predvsem lastniško);
 - področje *rasti in razvoja podjetij (različne spodbude, kot npr. spodbude za inovacije, vključno z družbenimi, idr.)*, kjer bodo ukrepi usmerjeni v uvedbo inovativnih pristopov v različnih segmentih poslovanja podjetij, kar narekujejo trendi globalnega okolja (prehod v nizkoogljično krožno družbo, staranje prebivalstva idr.). S tem bomo zagotavljali njihovo nadaljnjo rast in razvoj ter povečali njihovo inovativnost in konkurenčnost. Izvajali bomo naslednje ukrepe:
 - spodbujanje procesnih izboljšav in prenove poslovnih procesov, spodbujanje strateške transformacije in novih poslovnih modelov na področjih relevantnih za prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo ter uvajanje poslovne odličnosti v podjetja, vključno z zagotavljanjem internih sistemov za zagotavljanje kakovosti storitev, iskanjem boljših inovativnih načinov obvladovanja izzivov in tveganj, ki jih podjetje ima oz. jih lahko pričakuje,
 - razvoj novih in izboljšanih proizvodov in storitev s ciljem dviga dodane vrednosti ali ustvarjanja delovnih mest, vključno z razvojem proizvodov in storitev na področju srebrne ekonomije in na področju uporabe naravnih obnovljivih materialov, ki omogočajo hitrejši zeleni prehod,
 - spodbude manjših vrednosti (vavčerji) na specifičnih področjih, kjer obstajajo vrzeli znanja in kompetenc, s čimer bodo MSP krepila svojo konkurenčnost, kompetence in inovativnost na področjih, ki izhajajo iz njihovih potreb (kot npr. zaščita intelektualne lastnine, certificiranje, znaki za okolje, standardi kakovosti, prenos lastništva, internacionalizacija, poslovna odličnost, ...)

- spodbujanje socialnih (družbenih) inovacij in socialnih podjetij za reševanje družbenih potreb z razvojem novih izdelkov, storitev in modelov (razvoj podpornega okolja za družbene inovacije, kompetenčnimi centri, razvoj orodij za merjenje družbenih učinkov, platform za družbene inovacije oz. za skupni nastop na trgu ipd.)
- spodbujanje investicij in tekočega poslovanja v obliki mikrokreditov in garancij (možno s subvencijo obrestne mere) (vključno za ženske podjetnice in druge ciljne skupine (npr. mlade));
- področje *internacionalizacije in sodelovanja na področju makroregij preko oblikovanja partnerstev s podjetji na tujih trgih, promocije in krepitve blagovnih znamk proizvodov in storitev slovenskih podjetij v tujini ter skupnih vlaganj na tujih trgih*, kjer pa bomo izvajali naslednje ukrepe:
 - spodbujanje diverzifikacije slovenskega izvoza na tretje trge zaradi prevelike odvisnosti od tradicionalnih trgovinskih partneric v EU. V ta namen bomo podpirali celostni izvoz znanja v obliki novih inovativnih ukrepov, kot so mednarodno razvojno sodelovanje, skupna vlaganja na tujih trgih in mentoriranje podjetij v tujini.
 - Razvoj in krepitev blagovnih znamk s ciljem dviga dodane vrednosti in boljšega pozicioniranja v globalnih verigah vrednosti
 - Spodbujanje pilotnih in demonstracijskih projektov, namenjenih preizkušanju novih konceptov izvedbe projektov, možno tudi na podlagi izvedenih študij izvedljivosti, ki bodo ob uspešnem zagonu širše uporabljeni kot komercializacija proizvodov in storitev za tuje trge.
 - Z namenom zmanjšanja poslovnih tveganj slovenskih podjetij na tujih trgih bomo spodbujali izvedbo študij izvedljivosti in izvoznih načrtov, ki bodo naslovile glavne izzive, priložnosti, nevarnosti in tveganja slovenskih podjetij z novimi in obstoječimi produkti/storitvami na tujih trgih.
 - Podpora poslovnih in razvojnih partnerstev za krepitev sodelovanja v globalnih verigah vrednosti z vključevanjem v mednarodne procese ter oblikovanjem kritične mase na regionalni ravni za globalni preboj na podlagi povezovanja kompetenc in potencialov deležnikov (uvajanje sodobnih poslovnih modelov, vstop na mednarodne trge, nišni preboj ipd.), s čimer bomo povečali sinergije med slovenskimi izvozniki in zmanjšali tveganja pri vstopu na tuje trge.
 - Izvedba organiziranih dejavnosti na specializiranih mednarodnih sejnih ter drugih pomembnejših dogodkih doma in v tujini z namenom iskanja novih mednarodnih tržnih priložnosti za uspešno uveljavljanje podjetij na trgu. Hkrati bomo podprli prenos dobrih mednarodnih podjetniških praks in inovativne načine iskanja tujih poslovnih partnerjev. Dejavnosti bodo namenjene tudi krepitvi prepoznavnosti Slovenije in slovenskega gospodarstva.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov ter meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje.

Glavne ciljne skupine:

Potencialni podjetniki, mikro, mala in srednje velika podjetja, socialna podjetja, subjekti podjetniškega in inovativnega okolja, ministrstva, izvajalske institucije.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Spoštovanje načel enakosti, vključenosti in nediskriminacije bo zagotovljeno na vseh ravneh skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah.

V podjetništvu, politiki in družbi kot celoti lahko ves naš potencial uresničimo le, če bomo izkoristili vse naše talente in raznolikost. Enakost spolov prinaša nova delovna mesta in večjo produktivnost¹⁰⁰. Za ženske podjetnice; je potrebna podpora pred vstopom na podjetniško pot kakor tudi po ustanovitvi podjetja, zato bodo ukrepi usmerjeni v usposabljanje in finančno podporo. Ženske se namreč pogosteje bolj pa moški spopadajo s številnimi izzivi, ko se podajajo na samostojno pot, to velja zlasti pri dostopu do finančnih sredstev, usposabljanju, povezovanju v mreže ter usklajevanju poslovnega in družinskega življenja. Poleg žensk, dodatno podporo pri vključevanju v podjetništvo potrebujejo tudi druge ranljive ciljne skupine (npr. mladi), ki lahko s svojim izkušnjami bistveno prispevajo k razvoju družbenih inovacij. Ravno slednje bistveno prispevajo k povečevanju (socialne) vključenosti ter s ponudbo blaga in storitev povečujejo dostopnost ter nediskriminacijo v vseh segmentih družbe. Hkrati bodo ukrepi usmerjeni tudi v prekinitev kroga medgeneracijske prikrajšanosti predvsem na področju spodbujanja srebrne ekonomije. Ukrepi se bodo smiselno dopolnjevali z ukrepi, ki so predvideni v okviru CP 4 in prav tako naslavljajo podjetnice in mlade.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru navedenega specifičnega cilja ni predvidena uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Medregionalno in čezmejno povezovanje bo potekalo prek subjektov podpornega okolja, ki se v okviru čezmejnih projektov povezujejo z drugimi sorodnimi institucijami ter omogočajo sodelovanje gospodarstev.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru Ukrepov za prehod novih podjetniških podjetij in novonastalih podjetij v fazo hitreje rasti in za hitrorastoča podjetja je predvidena uporaba finančnih instrumentov. Za ostale ukrepe bomo počakali na presojo v skladu z izsledki analize Predhodnih ocen potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027.

¹⁰⁰ Sporočilo komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Unija enakosti: strategija za enakost spolov za obdobje 2020–2025. Dostopno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0152>.

2.1.1.2.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
1	1.2	ESRR	Manj razvite regije	RCO01	Podprta podjetja (od tega mikro, mala, srednja)	število	1821	9024
1	1.2	ESRR	Bolj razvite regije	RCO01	Podprta podjetja (od tega mikro, mala, srednja)	število	967	4915
1	1.2	ESRR	Manj razvite regije	RCO02	Podjetja, podprta z nepovratnimi sredstvi	število	1.024	5464
1	1.2	ESRR	Bolj razvite regije	RCO02	Podjetja, podprta z nepovratnimi sredstvi	število	534	2898
1	1.2	ESRR	Manj razvite regije	RCO03	Podjetja, podprta s finančnimi instrumenti	število	230	809
1	1.2	ESRR	Bolj razvite regije	RCO03	Podjetja, podprta s finančnimi instrumenti	število	117	418
1	1.2	ESRR	Manj razvite regije	RCO04	Podjetja z nefinančno podporo	število	1090	2983
1	1.2	ESRR	Bolj razvite regije	RCO04	Podjetja z nefinančno podporo	število	524	1732
1	1.2	ESRR	Manj razvite regije	RCO05	Podprta nova podjetja	število	273	931
1	1.2	ESRR	Bolj razvite regije	RCO05	Podprta nova podjetja	število	142	479
1	1.2	ESRR	Manj razvite regije	RCO15	Ustvarjena zmogljivost za podjetniški inkubator	število	16	79
1	1.2	ESRR	Bolj razvite regije	RCO15	Ustvarjena zmogljivost za podjetniški inkubator	število	8	41
1	1.2	ESRR	Manj razvite regije		Podprti projekti vodilnih destinacij	število	15	15
1	1.2	ESRR	Bolj razvite regije		Podprti projekti vodilnih destinacij	število	15	15

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
-------------------	-----------------	-------	-------------------	----	----------	--------------	--------------------------	-----------------	-------------	--------------	--------

							vrednost				
1	1.2	ESRR	Manj razvite regije	RCR02	Zasebne naložbe, ki dopolnjujejo javno podporo (od tega: nepovratna sredstva, finančni instrumenti)	EUR (mio)	0	2022	62,7	IS eMA, IO MGRT, MGRT	
1	1.2	ESRR	Bolj razvite regije	RCR02	Zasebne naložbe, ki dopolnjujejo javno podporo (od tega: nepovratna sredstva, finančni instrumenti)	EUR (mio)	0	2022	32,3	IS eMA, IO MGRT, MGRT	
1	1.2	ESRR	Manj razvite regije	RCR17	Podjetja, ustanovljena pred tremi leti, ki preživijo na trgu	Število	0	2022	79	MGRT	
1	1.2	ESRR	Bolj razvite regije	RCR17	Podjetja, ustanovljena pred tremi leti, ki preživijo na trgu	število	0	2022	41	MGRT	
1	1.2	ESRR	Manj razvite regije	RCR19	Podjetja z večjim prometom	število	0	2022	498	IS eMA, IO MGRT, MGRT	
1	1.2	ESRR	Bolj razvite regije	RCR19	Podjetja z večjim prometom	število	0	2022	257	IS eMA, IO MGRT, MGRT	

2.1.1.2.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	1.2	021	38.330.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.2	021	22.160.000
1	ESRR	Manj razvite regije	1.2	024	22.560.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.2	024	12.760.000
1	ESRR	Manj razvite regije	1.2	025	60.060.000

1	ESRR	Bolj razvite regije	1.2	025	30.940.000
---	------	---------------------	-----	-----	------------

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	1.2	01	72.770.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.2	01	41.040.000
1	ESRR	Manj razvite regije	1.2	05	48.180.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.2	05	24.820.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	1.2	26	5.450.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.2	26	2.000.000
1	ESRR	Manj razvite regije	1.2	33	115.500.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.2	33	63.860.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	1.2	01	1.980.000

1	ESRR	Bolj razvite regije	1.2	01	1.020.000
1	ESRR	Manj razvite regije	1.2	03	119.010.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.2	03	64.800.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.1.3 Specifični cilj 1.3: Razvoj znanj in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in podjetništvo

2.1.1.3.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Z namenom spodbujanja nadaljnjega gospodarskega razvoja Slovenije je nujno, da se razvijejo znanja in spretnosti, potrebne za pametno specializacijo, industrijski prehod ter zeleno in digitalno preobrazbo na celotnem inovacijskem ciklu od razvoja, uvajanja do uporabe tehnologij in postopkov – specifično za razvojna podjetja, ki razvijajo najnaprednejše tehnologije (npr. digitalne, umetna inteligenca) kot tudi podjetja, ki te tehnologije uporabljajo za razvoj novih inovativnih proizvodov in storitev v vseh segmentih gospodarstva in družbe. Slednje vključuje vse od gospodarskih subjektov, institucij znanja do deležnikov podpornega okolja pametne specializacije, vključno s SRIP ter javnim sektorjem, ki mora raziskave in razvoj podpirati tudi z inovativnim oblikovanjem politik in predpisov ter kot prvi kupec inovacij (inovativno, zeleno, predkomercialno javno naročanje). Na ta način bomo poskušali nasloviti pomanjkanje znanj in spretnosti ter neskladja med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih. S ciljem zlasti da se:

- zmanjšajo omejitve zmogljivosti v gospodarstvu in obravnavajo izzivi, povezani s tehnološkimi spremembami in industrijskim prehodom ter
- podpre rast MSP ter omogoči internacionalizacija,

bodo ukrepi tega specifičnega cilja namenjeni ožanju razkoraka med sistemom izobraževanja in trgom dela prvenstveno na prednostnih področjih S5, vlaganjem v spretnosti in kompetence na področju družbene inovativnosti, obenem pa se bodo določeni komplementarni ukrepi (med katerimi je za S5 najpomembnejši razvoj in polna vzpostavitev orodja Platforma za napovedovanje kompetenc) izvedli znotraj CP 4.

V okviru tega specifičnega cilja bodo zato z ukrepi naslovljena predvsem naslednja področja:

- *krepitev znanj in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in v podporo inovativnosti za podjetja in ostale deležnike v gospodarstvu*, kjer bodo aktivnosti usmerjene predvsem v nadaljnjo krepitev in osredotočenje delovanja kompetenčnih centrov za razvoj kadrov na vseh prednostnih področjih in prečnih vsebinah svežnja ukrepov S5. Ukrep je namenjen izpopolnjevanju in razvoju znanj, spretnosti in kompetenc zaposlenih s pomočjo razvoja kompetenčnih modelov in krepitev povezovanja podjetij ter izmenjave znanj, mobilnosti zaposlenih, izmenjave dobrih praks v okviru in na podlagi kompetenčnih centrov za razvoj kadrov, v okviru katerih se že v obstoječem programskem obdobju izvajajo neformalne oblike izobraževanj in usposabljanj. Ukrep bo tudi v novi perspektivi z vlaganjem v usposabljanja zaposlenih, spodbujanjem razvojnih sprememb v podjetjih ter krepitev mreženja in povezovanja podjetij, usmerjen k dvigu in razvoju relevantnih spretnosti in kompetenc posameznih podjetij in izboljšanju položaja zaposlenih na trgu dela. Z izvajanjem ukrepa ter vključitvijo delodajalcev v načrtovanje izobraževanj bomo krepili rast in konkurenčnost podjetij ter zmanjševali neusklajenost ponudbe in povpraševanja znanj in spretnosti na trgu dela, hkrati pa komplementarno prispevali k ostalim ukrepom v okviru pametne specializacije. Ukrep bo dosegel komplementarne učinke z ukrepi izobraževanja odraslih v okviru SC 6.7 na CP 4;

- *priprava in izvajanje fleksibilnih študijskih programov za izpopolnjevanje diplomantov* (mikro dokazila), prvenstveno na prednostnih področjih opredeljenih v S5 ter v neposrednem sodelovanju s SRIP-i oz. gospodarstvom, da bomo omogočili hitrejši in kvalitetnejši prehod iz sistema izobraževanja v zaposlenost. Z razvojem ponudbe študijskih programov za izpopolnjevanje je možno doseči hitrejšo odpravo vrzeli med pridobljenimi predmetno-specifičnimi znanji diplomanta in pričakovani delodajalca. Priprava študijskih programov za izpopolnjevanje za razliko od študijskih programov za pridobitev izobrazbe, poteka namreč hitreje in lahko zagotovi izpolnitev trenutno aktualnih potreb po znanjih na trgu dela, še posebej na področjih, ki so ključna z vidika razvoja in uporabe znanj in spretnosti na prednostnih področjih, ki jih opredeljuje S5. Delodajalci pogosto pričakujejo od diplomantov ozka, specialna znanja, ki jih ni mogoče zagotoviti v okviru temeljnih ciljev študijskih programov za pridobitev izobrazbe, kvaliteten študijski program za izpopolnjevanje pa jih lahko. Pri tem je pomembno dodatno okrepiti tudi samo vlogo visokošolskih institucij pri soustvarjanju in razvoju znanj in spretnosti v okviru prednostnih področij S5. Pričakovani dolgoročen učinek tega ukrepa je okrepljena vpetost visokošolskih institucij v širše okolje z vzpostavljenim mehanizmom za prepoznavanje kratkoročnih in srednjeročnih potreb po visokošolskih znanjih, ki pripravljavcem študijskih programov za pridobitev izobrazbe zagotavlja tudi povratno informacijo o relevantnosti znanj diplomanta za njegovo kariero v lokalnem in širšem okolju. S tem se bo krepila vloga visokošolskih institucij na področju vseživljenjskega učenja, kot tudi močnejše naslovilo/preprečilo pomembno težavo, ki smo ji priča v Sloveniji, to je beg možganov diplomantov. Pri razvoju programov bo velik poudarek na rezultatih novo nastajajočega systemskega orodja - Platforme za napovedovanje kompetenc, ki se bo razvijala v okviru CP 4, SC 6.2, s čimer se bo zagotovilo tudi komplementarnost med cilji politik;
- *krepitev znanj in spretnosti systemskih izvajalcev pametne specializacije*: (i) zaposleni v SRIP-ih, (ii) zaposleni na ministrstvih ter ostalih izvajalskih organizacijah ukrepov S5. V obdobju 2014-2020 se je pri obeh akterjih večnivojskega upravljanja izkazal močan manko potrebnih znanj in spretnosti ter kompetenc za oblikovanje novih rešitev in spodbud na področju pametne specializacije ter njihovem udejanjanju. Zato je za učinkovito in kakovostno načrtovanje, pripravo in izvajanje ukrepov S5 ključno zagotoviti ustrezno usposobljenost različnih deležnikov, vključenih v vzpostavljeno več nivojsko upravljanje S5 ter okrepiti sistem spremljanja in vrednotenja S5. V skladu s tem, bodo aktivnosti usmerjene predvsem v:
 - usposabljanje koordinatorjev in ostalih zaposlenih pri relevantnih deležnikih (npr. SRIP-i): v obdobju 2014-2020 se je izkazala močna potreba po kontinuiranem vlaganju v institucionalno usposobljenost oz. opolnomočenje zaposlenih pri deležnikih, ki lahko s svojim znanjem s področij znanstveno-tehnološkega razvoja in vpogledom v potrebe gospodarstva in raziskovalne sfere pomembno prispevajo k učinkovitejšemu izvajanju S5;
 - usposabljanje zaposlenih na ministrstvih, izvajalskih institucijah ter širše v javnem sektorju o ukrepih, ki izhajajo iz S5: v javnem sektorju in pri drugih deležnikih je ključno razvijati spretnosti in kompetence na področju družbene inovativnosti in systemskega inoviranja (npr. preko stičišča za reševanje družbenih izzivov, ki bi se lahko pilotno osredotočalo na prototipiranje rešitev na področju prehoda v nizkoogljično krožno gospodarstvo, ki je horizontalna tema S5);
 - izboljšanje sistema spremljanja in vrednotenja izvajanja S5: treba je predvsem zagotoviti, da bodo vsi deležniki razpolagali z ustreznimi informacijami, saj bo le tako mogoče zagotoviti merjenje rezultatov in učinkov S5 ter ustrezno naslavljanje novih izzivov.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine:

Mala in srednje velika podjetja, SRIP, ministrstva, izvajalske institucije, visokošolski zavodi, partnerji v okviru raziskovalno-razvojnih programov, partnerji v okviru projektov SRIP in drugi relevantni partnerji.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Skladno z Zakonom o enakih možnostih žensk in moških morajo vsa ministrstva zagotoviti, da se vsi ukrepi in politike sistematično presojajo z vidika enakosti spolov oziroma da se v vseh fazah njihovega izvajanja upoštevajo možne posledice na položaj žensk in moških. Tudi Nacionalni program za enake možnosti žensk in moških do 2030, ki je trenutno v pripravi, bo skozi periodične akcijske načrte zagotavljal, da bodo ukrepi uspešno vključevali načelo enakosti spolov skozi celotno obdobje njegovega izvajanja.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru navedenega specifičnega cilja ni predvidena uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru navedenega specifičnega cilja niso predvideni medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru tega specifičnega cilja ni načrtovana uporaba finančnih instrumentov.

2.1.1.3.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
1	1.3	ESRR	Manj razvite regije	RCO101	MSP, ki vlagajo v znanja in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in podjetništvo	število	51	205
1	1.3	ESRR	Bolj razvite regije	RCO101	MSP, ki vlagajo v znanja in spretnosti za	število	49	195

					pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in podjetništvo			
1	1.3	ESRR	Manj razvite regije		Število vključenih institucij znanj v projekte za krepitev znanj in spretnosti za pametno specializacijo	število	0	2
1	1.3	ESRR	Bolj razvite regije		Število vključenih institucij znanj v projekte za krepitev znanj in spretnosti za pametno specializacijo	število	0	2

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
1	1.3	ESRR	Manj razvite regije	RCR98	Zaposleni v MSP, ki zaključijo usposabljanje za znanja in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in podjetništvo (glede na vrsto znanj in spretnosti: tehnična, upravljavska, podjetniška, zelena, drugo)	število	0	2021	1.525	Upravičenec in eMA2	
1	1.3	ESRR	Bolj razvite regije	RCR98	Zaposleni v MSP, ki zaključijo usposabljanje za znanja in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in podjetništvo (glede na vrsto znanj in spretnosti: tehnična, upravljavska, podjetniška, zelena, drugo)	število	0	2021	1.325	Upravičenec in eMA2	

2.1.1.3.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

1	ESRR	Manj razvite regije	1.3	023	19.090.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.3	023	4.850.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	1.3	01	19.090.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.3	01	4.850.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	1.3	32	11.800.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.3	32	4.500.000
1	ESRR	Manj razvite regije	1.3	33	7.290.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.3	33	800.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	1.3	03	19.090.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.3	03	4.850.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.1.4 Specifični cilj 1.4: Izkoriščanje prednosti digitalizacije za državljane, podjetja, raziskovalne organizacije in javne organe

2.1.1.4.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Digitalna preobrazba gospodarstva, družbe in javnega sektorja ter javne uprave je bistvenega pomena za dolgoročni razvoj in konkurenčnost Slovenije. Za izboljšanje rezultatov Slovenije v okviru indeksa DESI ter da bodo državljani, podjetja in javna uprava lahko izkoristili prednosti digitalizacije, je v skladu s Poročilom o državi za leto 2019, Prilogo D, treba zlasti:

- povečati uporabo IKT v MSP, vključno s podporo infrastruktur in storitev, z namenom povečanja števila podjetij z visoko digitalno intenzivnostjo ter
- povečati uporabo storitev e-uprave (e-vključenost, e-zdravje, e-učenje, pridobivanje e-znanj, e-prostor) in bi državljani na splošno več uporabljali internetne storitve.

Ključno je, da pospešimo digitalno preobrazbo z uvajanjem novih najnaprednejših tehnologij in poslovnih modelov (umetna inteligenca, tehnologija porazdeljenih evidenc, velepodatki, kvantne tehnologije, interneta stvari itd.).

V okviru NOO je bilo posebno razvojno področje namenjeno ukrepom s področja digitalne preobrazbe gospodarstva ter javnega sektorja in javne uprave, s katerimi bomo okrepili in posodobili digitalno infrastrukturo ter podprli razvoj naprednih tehnoloških rešitev in storitev naslednje generacije. S tem bomo dosegli večjo učinkovitost in odpornost poslovanja na vseh področjih ter povečali inovativnost in konkurenčnost v novem digitalnem poslovnem in družbenem okolju. V skladu z navedenim, bodo ukrepi predmetnega specifičnega cilja komplementarno naslavljali vsebine, ki v NOO niso bile naslovljene oziroma se bodo tekom izvajanja pokazale izrazite potrebe. Pri tem bodo vlaganja na področju digitalizacije in digitalne preobrazbe skladna s krovno strategijo informacijske družbe Digitalna Slovenija 2030, ki je v pripravi ter z vsemi ostalimi strategijami, ki naslavljajo digitalizacijo, digitalno preobrazbo, digitalne tehnologije in digitalne kompetence.

Vlaganja tega specifičnega cilja bodo osredotočena predvsem na:

- vsebine *digitalizacije storitev javne uprave in družbe* kot celote, kjer so predvideni ukrepi za zagotovitev celovitih in pametnih digitalnih javnih storitev za podjetja, državljane ter javne institucije z namenom varne in najboljše uporabniške izkušnje, pri čemer upoštevamo sodobna načela njihovega soustvarjanja z uporabnikom, izkoriščamo podatke in napredne digitalne tehnologije ter zagotavljamo gradnike za razvoj pametnih digitalnih storitev tudi s ciljem krepitve zaupanja v digitalno, digitalizacijo, digitalno preobrazbo in e-poslovanje. Primeri ukrepov:
 - Dvig digitalne vključenosti in digitalnih kompetenc: da bo Slovenija pripravljena na nove izzive in da bo lahko izkoristila razvojne priložnosti, moramo ob upoštevanju ugotovljenih razvojnih vrzeli prioritarno ukrepati predvsem na naslednje načine:

- aktivneje spodbujati uporabo digitalnih tehnologij in interneta ter promovirati digitalizacijo družbe;
 - podpreti digitalizacijo slovenskega gospodarstva in njegovo vključevanje v mednarodne verige vrednosti;
 - v vseh starostnih skupinah izboljšati digitalne kompetence oz. digitalno pismenost prebivalstva, še posebej za tiste, za katere analiza stanja digitalne vključenosti pokaže največji primanjkljaj preko točk vseživljenjskega učenja in različnih namenskih projektov;
 - promovirati uporabo storitev informacijske družbe (e-uprava, e-zdravje, e-bančništvo, e nakupovanje in druge storitve preko interneta, zasebno in poslovno);
 - vesplošno ozaveščanje o prednostih razvoja digitalnih znanj in zavedanja o varnosti na internetu;
 - e-izobraževanje: gre za nadgradnjo projekta Pametna šola, ki se izvaja v okviru EKP 2014-2020, s čimer bomo zagotovili nadaljnji razvoj celovitih in povezljivih informacijskih rešitev administrativnega vodenja in upravljanja šol ter resornega ministrstva. Namen je kakovostno in učinkovito upravljanje vzgojno-izobraževalnih zavodov (VIZ) s standardizacijo postopkov, poenotenimi podatki, debirokratizacijo poslovanja, zmanjšanjem papirnega poslovanja in pospešeno digitalizacijo poslovanja VIZ in resornega ministrstva;
 - javne ustanove, ki se podprejo za razvoj digitalnih storitev, produktov in procesov je pokazatelj, koliko bo organizacij, ki bodo izvajale programe neformalnih izobraževanj s področja digitalnih kompetenc.
- Pametna mesta, skupnosti in vasi: participacija lokalnih skupnosti (občin) pri deljenju ali uporabi podatkov na skupni podatkovni infrastrukturi.
 - Spodbujanje podpornega in poslovnega okolja za digitalno preobrazbo družbe: vzpostavljene bodo skupne in ponovno uporabljive rešitve ter gradniki s servisi za izmenjavo in obdelavo podatkov, vzpostavljeni bodo podatkovni prostori, vzpostavljen bo ekosistem (platforma) podatkovnih analitskih orodij in naprednih tehnologij za obdelavo podatkov (podatkovni prostori, poslovna inteligenca, umetna inteligenca, strojno učenje, globoko učenje...) v podporo digitalnim javnim storitvam vključno z izvedbo souporabe in izmenljivosti podatkov. Vzpostavljeni bodo tudi podatkovni prostori za namene obdelave odprtih, osebnih in drugih pravno varovanih podatkov, razvojnega in demonstracijskega okolja s tržnico rešitev v vključno z masovnimi podatki.
 - Digitalne inovacije na področju prostora in okolja - Vstopimo v digitalen prostor: s sredstvi EKP 2021-2027 želimo sisteme iz Programa projektov eProstor in NOO nadgraditi z gradniki umetne inteligence, navidezne in obogatene resničnosti, večdimenzionalnosti, uvedbe novih tehnologij (BIM, big data ipd.) ter zagotoviti t.i. »Geospatial Knowledge Infrastructure«, ki bo gospodarstvu in drugim uporabnikom nudila pomoč pri uporabi podatkov in storitev za boljše poslovanje, raziskave in razvoj, produkcijo in trženje globalno konkurenčnih inovativnih visokotehnoloških rešitev na vseh področjih, kjer sta ključna lokacija in čas. Vse obstoječe in novo nastajajoče elemente bomo z uporabo novih tehnologij in umetne inteligence in inovativnimi rešitvami povezali v skupni »Digitalen podatkovni ekosistem«, ki bo omogočal hitrejše in avtomatizirano spremljanje stanja v okolji in prostoru in s pomočjo modeliranja ter predvidevanja načrtovati potrebne ukrepe.
 - Digitalizacija storitev in procesov javne uprave za podjetja in državljane z zagotavljanjem najboljše in varne uporabniške izkušnje: vzpostavljene bodo celovite pametne digitalne mobilne javne storitve, omogočeni razširjeni vpogledi v lastne osebne podatke iz javnih evidenc, zagotovljena večja avtonomija upravljanja državljanov z lastnimi osebnimi podatki in dvig zaupanja

v e-poslovanja z državo. Dosegljivost, usklajenost in povezljivost digitalnih storitev za poslovne subjekte, dostopnih tudi preko mobilnih naprav in povezanih s podatkovnimi viri, ki jih pristojne institucije z zmogljivimi in pametnimi orodji lahko samostojno modelirajo. Vzpostavljena bo enotna, sodobna platforma za prijavo za e-storitve, upravljanje e-pooblastil, kreiranje in verifikacijo e-podpisa, dostopna preko sodobnih mobilnih naprav, razvita po sodobnih pristopih za »co-creation« za doseg do dobre uporabniške izkušnje, dviga zaupanja in vzpodbujanje uporabe; obstoječe storitve kot so e-prijava, e-vročanje, e-pooblašanje bomo nadgradili v smeri čezmejne uporabe in pridobitve statusa mednarodno kvalificiranih storitev po eIDAS.

- Digitalizacija slovenskega jezika, kulturne dediščine in sektorja, pomoč ranljivim skupinam: izdelava in nadgradnja korpusov primerno obdelanih govorjenih besedil, ki so podlaga za razvoj govornih tehnologij; razvoj modelov, orodij in aplikacij, ki bodo prispevali k izboljšanju dostopnosti, distribucije in konkurenčnosti kulturnega sektorja, k ohranjanju (zlasti ogrožene) kulturne dediščine, lažjemu dostopu do vsebin kulturne dediščine in njihovi ponovni uporabi za bogatejšo kulturno izkušnjo, v znanstvene in izobraževalne namene ter v različnih gospodarskih sektorjih, zlasti v turizmu, založništvu, gradbeništvu, medijih, h krepitvi informacijskih in komunikacijskih kompetenc delavcev in uporabnikov v relevantnih sektorjih ter zagotavljanje dostopnosti programskih vsebin za gluhe in naglušne.
- Podpora uvajanju rešitev umetne inteligence v gospodarstvo, javno upravo in družbo:
 - podpora projektom razvoja in uvajanja umetne inteligence v gospodarstvu in javnem sektorju v skladu z usmeritvami Nacionalnega programa za umetno inteligenco – NpUI;
 - podpora referenčnim izvedbenim projektom uvajanja umetne inteligence (UI) v konkretne rešitve v podporo digitalizaciji poslovanja gospodarskega in javnega sektorja, vključno z zagotavljanjem ustreznega pravnega okolja in podpornih aktivnosti za zagotavljanje zaupanja javnosti;
 - vzpostavitev ustrezne tehnološke infrastrukture, vključno s testno in podatkovno infrastrukturo za uvajanje in uporabo umetne inteligence.
- e-pravosodje – digitalizacija pravosodnih in notarskih storitev.

Ukrepi bodo komplementarni z NOO;

- vsebine *spodbujanja digitalne preobrazbe MSP*, kjer mora Slovenija zagotoviti tako nadgradnjo podpornega okolja kot ciljne instrumente podpore podjetjem, zato bodo podprti ukrepi, ki bodo usmerjeni v:
 - spodbujanje podpornega in poslovnega okolja za digitalno preobrazbo podjetij, kar vključuje krepitev delovanja in storitev MSP obstoječih in novih mehanizmov in institucij za digitalno preobrazbo (digitalna inovacijska stičišča, zbornice, vozlišča in drugi deležniki, mreže Fablabov, platforme za podporo verigam vrednosti, itd.) in izboljšanje povezave med gospodarstvom in javnim sektorjem.
 - Spodbujanje celovite digitalne transformacije MSP zaradi slabe integracije digitalnih tehnologij v poslovne procese MSP. Spodbujali bomo pripravo in izvedbo digitalnih strategij podjetij, s prenovo poslovnih modelov ter spremembo procesov, tudi v tradicionalnih gospodarskih panogah, ki se soočajo z največjo konkurenco na trgu ter digitalizacijo MSP za nastope na tujih trgih (e-poslovanje). Digitalizacijo MSP bomo pospešili tudi z enostavnimi spodbudami manjših vrednosti (digitalni vavčerji). Navedeni ukrepi so komplementarni z NOO, v okviru katerega podpiramo konzorcije velikih podjetij z MSP.

- Spodbujanje digitalne preobrazbe za izboljšanje podjetniškega, inovacijskega, finančnega in raziskovalnega okolja (vezano na S5) – razvoj in implementacija digitalne preobrazbe (uvajanje naprednih tehnologij) storitev za področja S5 in širše. Ukrepi bodo posebej naslovili tudi spodbujanje razvoja in uporabe umetne inteligence in druge napredne digitalne tehnologije, npr. tehnologije porazdeljenih evidenc. Pospešitev uvajanja digitalne preobrazbe v celotno družbo zagotavlja, da tudi podjetja dobijo ustrezno in želeno podporo, ustrezen kader, pridobijo in nadgradijo svoja znanja in spretnosti, se seznanijo z dobrimi praksami iz tujine in uvedejo tudi pri sebi potrebne spremembe.
- Spodbujanje varne digitalne preobrazbe, ki vključuje certificiranje, standardizacijo ter akreditacijo izdelkov, podatkov, procesov in tehnologij ter integracijo s podatki in storitvami javne uprave.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov ter meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje.

Glavne ciljne skupine:

Mala in srednje velika podjetja, javna uprava, lokalna samouprava, nevladne organizacije, raziskovalne organizacije, subjekti s področja kulture ter celotna družba.

Rezultati projekta s področja uporabe državne geolokacijske infrastrukture bodo namenjeni predvsem gospodarstvu in prebivalstvu (lastniki nepremičnin, bodoči zasebni investitorji ipd.) ter organom državne uprave (ministrstva, organi v sestavi, zavodi, inštituti in drugi vsi upravljalci prostorskih podatkovnih zbirk), lokalnim skupnostim.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Spoštovanje načel enakosti spolov in enakih možnosti za vse bo zagotovljeno na vseh ravneh v skladu z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah, načeli Evropskega stebra socialnih pravic in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah.

Ukrepi za ranljive skupine so predvideni v sklopu digitalizacije slovenskega jezika (npr. podnaslavljanje TV programov) ter na področju digitalne vključenosti, itd.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja ni predvideva uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru specifičnega cilja niso predvideni medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Uporaba finančnih instrumentov v okviru tega specifičnega cilja ni predvidena. V kolikor bo Predhodna ocena potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 pokazala potrebo po izvajanju finančnih instrumentov in/ali kombiniranja finančnih instrumentov z nepovratnimi sredstvi, je možna izvedba.

2.1.1.4.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
1	1.4	ESRR	Bolj razvite regije Manj razvite regije	RCO01	Podprta podjetja (od tega: mikro, mala, srednja, velika)	število	Vrednost bo opredeljena naknadno.	Ciljna vrednost bo opredeljena naknadno.
1	1.4	ESRR	Bolj razvite regije Manj razvite regije	RCO13	Vrednost digitalnih storitev, produktov in procesov, razvitih za podjetja	EUR (mio)	2	30,2
1	1.4	ESRR	Bolj razvite regije Manj razvite regije	RCO14	Javne ustanove, ki se podprejo za razvoj digitalnih storitev, produktov in procesov	Število	20	142

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
1	1.4	ESRR	Bolj razvite regije Manj razvite regije	RRC25	MSP z večjo dodano vrednostjo na zaposlenega	število	0	2021	Ciljna vrednost bo opredeljena naknadno.		
1	1.4	ESRR	Bolj razvite regije Manj razvite regije	RCR11	Uporabniki novih in nadgrajenih javnih	število uporabn	0	2021	4.883.386	Letno poročilo	Število prenosov

					digitalnih storitev, produktov in procesov	ikov/let o				MOP in organov v sestavi	digitalnih podatkov in uporaba storitev
1	1.4	ESRR	Bolj razvite regije Manj razvite regije	RCR12	Uporabniki novih in nadgrajenih digitalnih storitev, produktov in procesov, ki jih razvijejo podjetja	število uporabnikov/let o	0	2021	500.000		
1	1.4	ESRR	Bolj razvite regije Manj razvite regije	RCR13	Podjetja, ki dosegajo visoko digitalno intenzivnost	število uporabnikov/let o	0	2021	Ciljna vrednost bo opredeljena naknadno.		

2.1.1.4.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	1.4	010	1.540.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.4	010	1.200.000
1	ESRR	Manj razvite regije	1.4	011	1.540.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.4	011	1.200.000
1	ESRR	Manj razvite regije	1.4	012	1.460.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.4	012	1.140.000
1	ESRR	Manj razvite regije	1.4	013	8.380.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.4	013	6.510.000
1	ESRR	Manj razvite regije	1.4	014	1.930.000

1	ESRR	Bolj razvite regije	1.4	014	1.500.000
1	ESRR	Manj razvite regije	1.4	016	18.325.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.4	016	12.465.000
1	ESRR	Manj razvite regije	1.4	017	5.595.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.4	017	4.345.000
1	ESRR	Manj razvite regije	1.4	018	11.060.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.4	018	8.610.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	1.4	01	49.830.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.4	01	36.970.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	1.4	33	49.830.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.4	33	36.970.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS⁺, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	1.4	03	49.830.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	1.4	03	36.970.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.2 Prednostna naloga 2: Digitalna povezljivost

☐ To je prednostna naloga, namenjena zaposlovanju mladih
☐ To je prednostna naloga, namenjena socialnim inovativnim ukrepom
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (m) člena 4(1) uredbe o ESS+*
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (l) člena 4(1) uredbe o ESS+
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju mobilnosti v mestih iz točke (viii) člena 3(1)(b) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu
☒ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju digitalne povezljivosti iz točke (v) člena 3(1)(a) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu

* Če je označeno, nadaljujte v oddelku 2.1.1.2.

2.1.2.1 Specifični cilj 2.1: Izboljšanje digitalne povezljivosti

2.1.2.1.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Preostanek nepokritih belih lis v Sloveniji, torej pokritost 100 Mbps, predstavlja več kot 108.000 gospodinjstev, pri čemer moramo poudariti, da jih veliko od teh nima zagotovljenega niti 30 Mbps, hkrati pa imajo slabo pokritost z mobilnim signalom. Stanje na terenu je takšno tudi zato, ker gre predvsem za bele lise na podeželju, in večinoma za hribovite konfiguracije in za gradnjo na težko dostopnih terenih z redko poseljenostjo, kjer tudi z dosedanjimi ponujeno subvencijo države ni bilo zadostnega tržnega interesa operaterjev za gradnjo širokopasovnih omrežij. Na tem področju je ključna vloga države, da zagotovi sredstva za gradnjo. V trenutnem Operativnem programu za obdobje 2014-2020 je bilo iz naslova evropskih kohezijskih sredstev sofinanciranih 27.824.202,20 evrov za izgradnjo 15.424 belih lis oz. omogočenih gospodinjstev. S sredstvi NOO (30 mio evrov) je namen zagotoviti sofinanciranje za približno 8.500 belih lis oz. gospodinjstev, za katera je izgradnja širokopasovnega omrežja še posebej zahtevna in posledično tudi dražja.

Za digitalizacijo in digitalno preobrazbo podeželja, primestnih območij in mest so nujno potrebni priključki hitrosti vsaj 100 Mbps, saj brez širokopasovne povezave danes enostavno ni možno več zagotavljati ustreznih pogojev za delo in izobraževanje na daljavo, kakor tudi ne ustrezne dostopnosti vseh digitalno dostopnih javnih in zasebnih storitev. Na teh območjih, še posebej na podeželju, sloni v veliki meri tudi naše gospodarstvo, kmetijstvo, turizem, gozdarstvo, ki za svoj razvoj nujno potrebuje kakovostna in visoko zmogljiva širokopasovna omrežja, saj brez njih ni možno zagotoviti ustreznega in učinkovitega poslovanja, izobraževanja ter na splošno pospešenega in enakovrednega družbenega razvoja. Razvoj širokopasovne infrastrukture je pomemben tudi za razvoj 5G omrežij, avtonomne vožnje, in podobnega, saj razvoj le teh, brez zgrajene visoko zmogljive digitalne, širokopasovne infrastrukture elektronskih komunikacij, ni mogoč.

Uvajanje naprednih tehnologij v gospodarstvo, gospodinjstva in javne institucije bo zagotovilo pomanjkljivo infrastrukturo, ki bo omogočala uporabo najnovejših digitalnih tehnologij in storitev ter tako omogočila t.i. gigabitno družbo. Preko teh ukrepov sledimo tudi smernicam enotnega trga, kjer ni tržnega interesa vlagateljev.

Ukrep torej predvideva sofinanciranje gradnje odprte visoko zmogljive digitalne, širokopasovne infrastrukture in/ali vzpostavitve visoko zmogljivega satelitskega omrežja oziroma povezav do podjetij, gospodinjstev in javnih institucij za potrebe uvajanja novih storitev in tehnologij, kot so e-poslovanje, e-izobraževanje, IoT, pametne hiše/objekti/domovi, 5G, ipd., na območjih, kjer taka omrežja danes še ne obstajajo (odprta visoko zmogljiva širokopasovna omrežja hrbtenična/dostopovna, katerih zmogljivost bo takoj omogočala prenosne hitrosti vsaj 100 Mbps do končnega uporabnika, v prihodnosti nadgradljiva na 1 Gbps) in za njihovo gradnjo ne obstaja interes operaterjev oz. investorjev. Za vzgojno-izobraževalne zavode pa bodo podprte navedene naložbe tudi izven navedenih območjih, da se zagotovi dolgoročnost, ekonomska vzdržnost in ustrezno tehnično upravljanje te infrastrukture, kar je nujno za nemoten izobraževalni proces.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov ter meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje.

Glavne ciljne skupine:

Podjetja, stanovanjski objekti oz. stanovanja, javni uporabniki storitev.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Upravičeni bodo stanovanjski objekti oz. stanovanja, za katera ni bil izkazan tržni interes.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja ni predvideva uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru specifičnega cilja niso predvideni medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Uporaba finančnih instrumentov v okviru tega specifičnega cilja ni predvidena.

2.1.2.1.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
2	2.1	ESRR	Manj razvite regije	RCO 41	Dodatna stanovanja z dostopom do zelo visokozmogljivega širokopasovnega omrežja	Število dodatnih stanovanj	8.845	17.690
2	2.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCO 41	Dodatna stanovanja z dostopom do zelo visokozmogljivega širokopasovnega omrežja	Število dodatnih stanovanj	590	1.180

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
2	2.1	ESRR	Manj razvite regije	RCR 53	Stanovanja z naročninami na zelo visokozmogljivo širokopasovno omrežje	Število dodatnih stanovanj	0 od 108.000	2022	12.383		Zadnji tržni interes je pokazal 108.000 belih lis. V sklopu NOO bomo pokrili 8.500 belih lis.
2	2.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCR 53	Stanovanja z naročninami na zelo visokozmogljivo širokopasovno omrežje	Število dodatnih stanovanj	0 od 108.000	2022	826		Zadnji tržni interes je pokazal 108.000 belih lis. V sklopu NOO bomo pokrili 8.500 belih lis.

2.1.2.1.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

2	ESRR	Manj razvite regije	2.1	032	2.634.000
2	ESRR	Bolj razvite regije	2.1	032	700.000
2	ESRR	Manj razvite regije	2.1	033	2.634.000
2	ESRR	Bolj razvite regije	2.1	033	700.000
2	ESRR	Manj razvite regije	2.1	034	2.634.000
2	ESRR	Bolj razvite regije	2.1	034	700.000
2	ESRR	Manj razvite regije	2.1	035	2.634.000
2	ESRR	Bolj razvite regije	2.1	035	700.000
2	ESRR	Manj razvite regije	2.1	036	2.634.000
2	ESRR	Bolj razvite regije	2.1	036	700.000
2	ESRR	Manj razvite regije	2.1	037	2.634.000
2	ESRR	Bolj razvite regije	2.1	037	700.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
2	ESRR	Manj razvite regije	2.1	01	15.804.000
2	ESRR	Bolj razvite regije	2.1	01	4.200.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
2	ESRR	Manj razvite regije	2.1	30	2.634.000
2	ESRR	Bolj razvite regije	2.1	30	700.000
2	ESRR	Manj razvite regije	2.1	31	13.170.000

2	ESRR	Bolj razvite regije	2.1	31	3.500.000
---	------	---------------------	-----	----	-----------

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
2	ESRR	Manj razvite regije	2.1	03	15.804.000
2	ESRR	Bolj razvite regije	2.1	03	4.200.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.3 Prednostna naloga 3: Zelena preobrazba za podnebno nevtralnost

☐ To je prednostna naloga, namenjena zaposlovanju mladih
☐ To je prednostna naloga, namenjena socialnim inovativnim ukrepom
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (m) člena 4(1) uredbe o ESS+*
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (l) člena 4(1) uredbe o ESS+
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju mobilnosti v mestih iz točke (viii) člena 3(1)(b) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju digitalne povezanosti iz točke (v) člena 3(1)(a) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu

* Če je označeno, nadaljujte v oddelku 2.1.1.2.

2.1.3.1 Specifični cilj 3.1: Spodbujanje energetske učinkovitosti in zmanjšanje emisij toplogrednih plinov

2.1.3.1.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Skladno s 5. členom Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti, bo Slovenija v obdobju od 2021 do 2030 morala energetske prenoviti skoraj 26 mio m² površin stavb oz. 1,3-1,7 mio m² letno, od tega dobro tretjino v standardu skoraj nič-energijskih stavb, ter v skladu z DSEPS zagotoviti zmanjšanje emisij TGP v stavbah za vsaj za 70 % do leta 2030 glede na leto 2005. Slovenija bo navedeno lahko dosegla z znatnim izboljšanjem energetske učinkovitosti in povečanjem izkoriščanja OVE v stavbah. V okviru zasledovanja cilja izboljšanja energetske učinkovitosti bo poseben poudarek namenjen gospodarstvu. Z namenom doseganja navedenih ciljev na področju spodbujanja energetske učinkovitosti ter zahtev evropskih direktiv, bodo vlaganja usmerjena v:

- *ukrepe energetskih prenov stavb (tudi javnih) z upoštevanjem trajnostne gradnje ter naprednim upravljanjem sistemov v in na stavbah (tudi javnih):* vlaganja v energetske prenovi stavb se bodo izvajala skladno z DSEPS, podpore pa bodo usmerjene tudi k ukrepom za izboljšanje upravljanja z energijo. V okviru NOO se je osredotočalo primarno na obnovo in nadgradnjo posameznih stavbnih sistemov v stavbah, ki so v epidemiji covid-19 najbolj rizične za širjenje virusa, saj opravljajo nujne upravne in druge družbeno pomembne funkcije za zagotavljanje nemotenega dela državne uprave in opravljanje nujnih storitev za prebivalstvo. Poleg energetske obnove se je v manjšem delu predvidelo tudi druge oblike obnove, npr. protipotresna sanacija. Financiranje iz EKP bo naslavljal preostale stavbe, ki niso bile zajete v NOO, so pa nujno potrebne prenove zaradi svoje slabe energetske učinkovitosti. Z ukrepi bomo prispevali k cilju Slovenije povečanja energetske učinkovitosti do leta 2030 za vsaj 35 %, tj. da ob sistematičnem izvajanju sprejetih politik in ukrepov

končna raba energije leta 2030 ne bo presegla 54,9 TWh (4.717 ktoe). V skladu z navedenim so na tem področju predvideni naslednji podukrepi:

- celovita energetska prenova stavb javnega sektorja (vključno s centraliziranim spremljanjem rabe energije MJU): dolgoročni cilj na področju stavb javnega sektorja je energetska prenova čim večjega deleža skupne tlorisne površine. Na področju ožjega javnega sektorja (v nadaljevanju: OJS) pa je cilj 3 % skupne tlorisne površine, kjer so dosežene minimalne zahteve energetske učinkovitosti v skladu z nacionalno zakonodajo. DSEPS 2050 predvideva energetske prenove stavb OJS na podlagi izračuna skupne tlorisne površine stavb v lasti in rabi oseb OJS, ki imajo skupno uporabno tlorisno površino, večjo od 250 m², in ki 1. januarja vsakega leta ne izpolnjujejo nacionalnih minimalnih zahtev glede energetske učinkovitosti, določenih v skladu s 4. členom Direktive 2010/31/EU o energetske učinkovitosti stavb. Ta ukrep predvideva izvajanje energetskih prenov stavb v lasti in uporabi ožjega in širšega javnega sektorja, vključno z stavbami posebnega pomena (policija, vojska (dvonamenski objekti, ki niso namenjeni le vojaškemu, temveč tudi civilnim osebam), zapor, sodišča, infrastruktura na področju ZIR) ter stavb v lasti in uporabi občin, katerih namen je izvajanje dejavnosti v javnem interesu (npr. vzgojno-izobraževalni zavodi, domovi za starejše, knjižnice, telovadnice, ipd.). Pri tem bodo posebne obravnave deležne stavbe s specifičnimi lastnostmi glede na tipologijo stavb, glede na namembnost ali glede na spremembe, ki so posledica energetske prenove. Glede na jasno identificirane prednosti energetskega pogodbenišтва predvsem v zvezi z doseganjem ciljev vezanih na zagotavljanje prehrankov energije ter smotnosti porabe sredstev, se bo projekte usmerjalo v izvedbo postopkov po različnih izvedbenih modelih energetskega pogodbenišтва. Pri tem je pomemben del tudi upravljanje energije v javnem sektorju, s katerim se zagotovi stalno spremljanje rabe energije in izvajanje ukrepov v javnem sektorju, vključno s postavitvijo ciljev na področju energetske učinkovitosti za javne stavbe oziroma institucije.

Za razliko od EKP, kjer je predvidena energetska sanacija, je v NOO predvidena aktivacija dodatnega potenciala za energetske prenove javnih stavb, ki pred energetske prenove potrebujejo tudi druge elemente trajnostne prenove oziroma so po svoji namembnosti specifične in jih uvrščamo med posebne vrste stavb. To bo sprožilni iniciator za spodbuditev energetske prenove tistih stavb, ki v okviru vzpostavljenega sistema energetskih prenov niso izvedljive po modelu energetskega pogodbenišтва in zato niso zanimive za zasebne partnerje. NOO predvideva tudi reformni ukrep na področju načrtovanja in financiranja energetske prenove specifičnih stavb ožjega in tudi širšega javnega sektorja, ki ga dopolnjuje investicijski sklop. Investicije so ciljno usmerjene na stavbe za posebne upravne namene, stavbe izjemnega družbenega pomena, stavbe, ki potrebujejo samo nadgradnjo tehničnih stavbnih sistemov, pametno upravljanje stavb ter večstanovanjske stavbe v javni lasti.

Hkrati se bo s sredstvi ESRR spodbujalo tudi pripravo projektov za energetske prenove javnih stavb, s čimer želimo spodbuditi prenove stavb javnega sektorja, skrajšati čas priprave dokumentacije in spodbuditi izvajanje nadaljnjih ukrepov, vezanih na izvedbo energetske prenove. S tem bomo bistveno pripomogli k pohititvi projektov in k večji stopnji pripravljenosti projektov za uspešnejše črpanje nepovratnih sredstev evropske kohezijske politike.

- Celovita energetska prenova stavb zasebnega storitvenega sektorja: predvideni so ukrepi na stavbah zasebnega storitvenega sektorja, kot so trgovine, pisarniške stavbe, gostinske stavbe, hoteli v zasebni lasti... Te stavbe v skladu z NEPN in DSEPS 2050 predstavljajo velik tehnični potencial za celovito energetske prenove. Učinkovita raba energije (v nadaljevanju: URE) in izraba OVE majhnim in srednje velikim podjetjem omogočata predvsem zmanjšanje stroškov za energijo in s tem izboljšanje

poslovanja. Zaradi omejene velikosti ta podjetja običajno nimajo dovolj kadra in znanja in ne prepoznajo priložnosti, ki jih prinašajo ukrepi URE in OVE. Kljub temu da so že na razpolago omejena javna sredstva v ta namen (sredstva Eko sklada, programi dobaviteljev energije), je potencial, ki ga je identificiral DSEPS 2050 velik, zato je za to ciljno skupino stavb več kot smiselno oblikovati poseben ukrep, ki bo pospešil ter pomagal odpraviti ovire, da se delež prenove zasebnega storitvenega sektorja poveča. Namen je tudi, da ta ukrep spodbudi oblikovanje paketov storitev, namenjenih tej ciljni skupini.

- Spodbujanje energetske prenove zasebnih večstanovanjskih stavb: v načrtovanem obsegu potrebnih energetskih prenov večstanovanjskih stavb v obdobju 2021-2030 so zajete praktično vse stavbe, tudi tiste, kjer so identificirane ovire in problemi (razpršeno lastništvo v večstanovanjskih stavbah, demografska struktura lastnikov, energetska revščina, deljenje spodbud med lastnike in najemnike, nemotiviranost lastnikov, nujnost celovite prenove) zelo izraziti in je zato težko pričakovati, da bo do energetske prenove prišlo brez zunanje podpore. Doslej te stavbe niso bile predmet energetske prenove. Zato je eden od ukrepov nadgradnja dejavnosti energetske pisarne tudi na področju večstanovanjskih stavb v okviru Eko sklada, ki bo zagotavljala tehnično pomoč, identifikacijo potencialnih posameznih in skupinskih projektov energetskih prenov večstanovanjskih stavb, pripravo projektov energetske prenove, izvedbo razširjenih energetskih pregledov in izdelavo energetskih izkaznic stavb, oceno potencialov prenov, zbiranje informacij o soglasjih in strukturnih težavah lastništva stavb, itd. Za spodbuditev energetskih prenov in odpravo ovir, ki so v delu zasebnih večstanovanjskih stavb je predvideno podpreti več pilotnih demonstracijskih projektov, ki bodo naslavljali tudi druge probleme celovite prenove, ki se pojavljajo ob energetski prenovi (npr. skoraj nič energijska prenova večstanovanjske stavbe, celostna protipotresna in/ali požarna prenova ob energetski prenovi večstanovanjske stavbe, nič emisijska prenova večstanovanjske stavbe, energijska prenova večstanovanjske stavbe ob povečani energijski revščini zaradi razpršenega lastništva lastnikov).

V okviru navedenih ukrepov bo v primeru celovite prenove, ne le energetske, posebna pozornost namenjena presoji možnosti vgradnje dvigal v večnadstropnih stanovanjskih zgradbah za odpravo funkcionalnih ovir za določene skupine prebivalstva, kot so mlade družine in starejši ter osebe s telesno ali gibalno oviro, ki so v vsaki družbi še posebej ranljiva skupina. Z ukrepom bomo pripomogli k uresničevanju Konvencije o pravicah invalidov, Svetovnemu akcijskemu programu za invalide ter ciljem in ukrepom slovenskega Akcijskega programa za invalide;

- *ukrepe ozaveščanja socialno ranljivih skupin in omogočanja njihovega dostopa do nepovratnih sredstev ter zmanjšanja energetske revščine:* z ukrepom se želi prispevati k zmanjšanju energetske revščine in izboljšanju zdravja ter kvalitete življenja ljudi, ki jih prizadene energetska revščina. Načrtuje se nadgradnja instrumenta za URE v gospodinjstvih za ranljive skupine prebivalstva. V finančni perspektivi za obdobje 2014-2020 je že bilo namenjeno 5 milijonov evrov za reševanje energetske revščine s subvencioniranjem ukrepov URE. Izkušnje na osnovi izvedenih ukrepov iz obdobja 2014-2020 bodo predvsem pripomogle pri identificiranju ustreznih najbolj ranljivih deležnikov, kakor tudi pri oblikovanju ustreznih upravičenih stroškov energetske učinkovitosti. Tako se je na primer izkazalo, da je potrebno pri nekaterih prenovah stavb zagotoviti določena finančna sredstva tudi za obnovo ali prenovo strehe, saj v nasprotnem primeru izvedba ostalih ukrepov energetske sanacije ni smiselna. Prav tako so se izkazali tudi večji izzivi na področju komuniciranja z prejemniki oz. upravičenci teh ukrepov, saj so to v velikem deležu slabo pismeni ljudje, ki imajo večje težave že s samo pripravo vloge. Ukrepi na tem področju bodo zato namenjeni tako naložbam kot tudi svetovanju in ukrepom za spremembe

vedenjskih navad. Svetovanje in druga izvedbena pomoč bodo namenjeni odpravi ovir, s katerimi se sooča ta ciljna skupina (dostop do informacij, veščine za izvedbo ukrepov ipd.), in se bodo kar najbolj naslonili na izkušnje pri nudenju pomoči tej ciljni skupini na drugih področjih.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov ter meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje.

Glavne ciljne skupine:

Podjetja, javni sektor, gospodinjstva, gospodinjstva z nizkimi prihodki.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Pri načrtovanju, izvedbi in spremljanju ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije. Dodatno bodo pri izvajanju gradbenih ukrepov objekti izpolnjevali tehnične zahteve, s katerimi se prilagodijo tako, da so nediskriminatorni do vseh oblikčasne ali trajne invalidnosti in so prilagojeni ranljivim skupinam prebivalstva. Ukrep ozaveščanja socialno ranljivih skupin in omogočanja njihovega dostopa do nepovratnih sredstev ter zmanjšanja energetske revščine pa je po sami vsebini namenjen zmanjševanju socialne revščine in s tem socialno vključevanju najbolj ranljivih skupin.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja se predvideva naslavljanje pristopa endogene regionalne politike s pomočjo teritorialnih pristopov, če bodo izkazane potrebe, izhajajoče iz pripravljenih teritorialnih strategij (RRP).

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Ukrepi spodbujanja energetske učinkovitosti in zmanjšanja emisij TPG so komplementarni s programi Interreg Slovenija – Hrvaška, Slovenija – Madžarska, Območje Alp, Evro-Mediteran in Srednja Evropa, ki načrtujejo tudi ukrepe na področju podpore energetskega prehoda na podnebno nevtralnost.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Uporaba finančnih instrumentov v okviru navedenega specifičnega cilja ni predvidena.

2.1.3.1.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
3	3.1	ESRR	Bolj razvite regije Manj razvite regije	RCO18	Stanovanja z boljšo energetske učinkovitostjo (demonstracijski projekti)	Število stanovanj	0	Z - 1 V - 3
3	3.1	ESRR	Bolj razvite regije Manj razvite regije	RCO18	Stanovanja z boljšo energetske učinkovitostjo (energetska revščina)	Število stanovanj	0	Z – 150+2 V - 350+2
3	3.1	KS	Celotna Slovenija	RCO19	Javne stavbe z boljšo energetske učinkovitostjo	Skupna prenovljena neto tlorisna površina (m ²)	0	252.963 (po regijah bo opredeljeno naknadno)
3	3.1	ESRR	Bolj razvite regije Manj razvite regije		Zasebne stavbe z boljšo energetske učinkovitostjo	Skupna prenovljena neto tlorisna površina stavb	0	Z – 18.939 V – 75.757

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
3	3.1	ESRR KS	Bolj razvite regije Manj razvite regije Celotna Slovenija	RCR29	Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v javnih stavbah	tone ekvivalenta CO ₂ /leto	0	2021	4.644		

2.1.3.1.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	ESRR	Manj razvite regije	3.1	040	12.000.000

3	ESRR	Bolj razvite regije	3.1	040	3.000.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.1	041	21.000.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.1	041	8.000.000
3	KS	Celotna Slovenija	3.1	045	69.470.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	3.1	01	69.470.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.1	01	33.000.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.1	01	11.000.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	3.1	24	55.450.000
3	KS	Celotna Slovenija	3.1	33	14.020.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.1	33	33.000.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.1	33	11.000.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	3.1	03	69.470.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.1	03	33.000.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.1	03	11.000.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.3.2 *Specifični cilj 3.2: Spodbujanje energije iz obnovljivih virov v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001, vključno s trajnostnimi merili, določenimi v navedeni direktivi*

2.1.3.2.1 *Ukrepi skladov*

Povezane vrste ukrepov:

Za doseganje ciljev SRS 2030 in NEPN mora Slovenija spodbuditi vlaganja na področju rabe OVE. Spodbujanje pridobivanja energije iz OVE v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, vključno s trajnostnimi merili, je namreč eden ključnih korakov k podnebno nevtralni Sloveniji do leta 2050, zato se bo v okviru tega specifičnega cilja pospešilo vlaganja v naslednje ključne ukrepe:

- *spodbujanje proizvodnje električne energije iz OVE*, in sicer:
 - Potencial proizvodnje električne energije iz vetrnih elektrarnah (VE) je ocenjen na najmanj 415 MW. Ne glede na ovire, ki spremljajo postavitve vetrnih elektrarn, bomo v Sloveniji vlagali tudi na področju izrabe VE, pri čemer bomo le-ta usmerili predvsem na področja, ki jih bodo kot potencialno zanimiva prepoznali pripravljavci študije »Facilitating Renewable Energy Deployment In Electricity Sector Of Slovenia» (Request For Service REFORM/SC2021/091). Ob tem bomo pri umeščanju v prostor upoštevali tudi morebitna priporočila te študije. V kolikor bo izkazana potreba, se bo v okviru ukrepa financiralo tudi predpogoje za izvedbo naložb OVE v vetrne elektrarne, kar vključuje predvsem analize in financiranje drugih sistemskih rešitev za optimalnejšo uvajanje vetrnih elektrarn.
 - Proizvodnja električne energije v sončnih elektrarnah (SE) predstavlja največji razvojni in okoljsko sprejemljiv potencial za povečanje proizvodnje električne energije iz OVE v Sloveniji. Z vidika trajnostne rabe prostora je prihodnji razvoj prednostno usmerjen v integracijo SE v stavbe, kjer je tehnični potencial proizvodnje elektrike glede na razpoložljive površine ocenjen na več kot 20 TWh. Zaradi geografske lege in podnebnih značilnosti Slovenije potencial za proizvodnjo električne energije v sončnih elektrarnah ni opredeljen geografsko temveč na podlagi razpoložljivih stavbnih značilnosti ter njihove povezave z energetske infrastrukturo. Največji potencial je tako opredeljen v okolici urbanih središč (vključuje tudi samooskrbo v gospodinjstvih). Poleg tega je predvidena spodbuda vgradnje srednjih in večjih sončnih elektrarn v okviru urbanih središč na industrijskih lokacijah ter degradiranih območjih.
- *spodbujanje novih daljinskih sistemov na OVE (ogrevanje in hlajenje)*: predvideno je nadaljevanje obstoječih instrumentov spodbujanja razvoja sistemov daljinskega ogrevanja (v nadaljevanju: DO) in hlajenja na OVE in odvečno toploto. Predvidene so finančne spodbude za izgradnjo novih trajnostnih sistemov DO, ki bodo učinkoviti in konkurenčni. Pri tem bo pomembno spodbujanje soproizvodnje toplote in električne energije v sistemih DO ter povezovanje sektorjev (hranilniki energije, »power2heat« idr.).

V Sloveniji, kjer gozd in les predstavljata izjemen razvojni potencial želimo še nadalje krepiti verigo vrednosti gozd – les. Pri tem ima pomembno vlogo tudi energetska izraba odpadne lesne biomase, ki nastaja v industrijskih procesih in/ali sanaciji gozdov. Uvajanje modernih tehnoloških rešitev za izgradnjo novih sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja tako predstavlja pomemben most pri izboljševanju konkurenčnosti lesno predelovalne verige, dobremu stanju gozda in doseganju ciljev OVE. Zato bomo s tem ukrepom podpirali le uvajanje najnaprednejših tehnoloških rešitev za izrabo (odpadne) biomase, pri katerih je mogoče kombinirati pridobivanje električne in toplotne energije in ki so zasnovane tako, da prispevajo tudi k izboljševanju kakovosti zraka. Podpora bo namenjena tudi/predvsem vzpostavitvi večjih sistemov, ki imajo boljše izkoristke, tudi na račun boljšega izkoriščanja odvečne toplote. Medtem ko bodo sredstva EKP namenjena izgradnji novih sistemov DO, bomo s sredstvi NOO spodbujali prestrukturiranje obstoječih sistemov.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov in meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje.

Glavne ciljne skupine:

Podjetja, javni sektor, gospodinjstva, občine, zadruga, zavodi, posamezniki.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Pri načrtovanju, izvedbi in spremljanju ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije. Dodatno bodo pri izvajanju gradbenih ukrepov objekti izpolnjevali tehnične zahteve, s katerimi se prilagodijo tako, da so nediskriminatorni do vseh oblik začasne ali trajne invalidnosti in so prilagojeni ranljivim skupinam prebivalstva.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja ni predvideva uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Ukrepi spodbujanja energije iz obnovljivih virov so komplementarni s programi Interreg Slovenija – Hrvaška, Slovenija – Madžarska, Območje Alp, Evro-Mediteran, Podonavje in Srednja Evropa, ki načrtujejo tudi ukrepe na področju podpore energetskega prehoda na podnebno nevtralnost.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Uporaba finančnih instrumentov v okviru tega specifičnega cilja ni predvidena.

2.1.3.2.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
3	3.2	ESRR	Bolj razvite regije Manj razvite regije	RCO22	Dodatna proizvodna zmogljivost za energijo iz obnovljivih virov (od tega: električna energija, toplotna energija)	MW	123 (po regijah bo opredeljeno naknadno)	493 (po regijah bo opredeljeno naknadno)

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
3	3.2	ESRR	Bolj razvite regije Manj razvite regije	RCR31	Skupna proizvodnja energije iz obnovljivih virov (od tega: električna energija, toplotna energija)	MWh/leto	0	2021	493		

2.1.3.2.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	ESRR	Manj razvite regije	3.2	047	34.500.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.2	047	6.500.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.2	048	32.500.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.2	048	8.500.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.2	055	14.000.000

3	ESRR	Bolj razvite regije	3.2	055	7.000.000
3	KS	Celotna Slovenija	3.2	055	13.000.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	3.2	01	13.000.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.2	01	81.000.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.2	01	22.000.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	3.2	33	13.000.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.2	33	81.000.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.2	33	22.000.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	3.2	03	13.000.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.2	03	81.000.000

3	ESRR	Bolj razvite regije	3.2	03	22.000.000
---	------	---------------------	-----	----	------------

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.3.3 Specifični cilj 3.3: Razvoj pametnih energetskih sistemov, omrežij ter hrambe zunaj vseevropskega energetskega omrežja (TEN-E)

2.1.3.3.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Omogočanje energetskih skupnosti na nivoju distribucijskih omrežij za elektriko je pomemben korak k doseganju zavezujočih ciljev s področja OVE in sledi evropskim trendom prehoda v nizkoogljično družbo. NEPN temelji na predpostavki, da bodo nove energetske tehnologije, zlasti na področjih URE, OVE in lokalne oskrbe z energijo, ključnega pomena za uspešen boj proti podnebnim spremembam in morajo omogočati doseganje ciljev s stroški, ki jih bo gospodarstvo lahko preneslo. Ključno je torej vlaganje v projekte, ki bodo prispevali k dvigu proizvodnje energije iz OVE in bodo podpirali energetske samozadostnost, ter vlagalo v projekte za pretvorbo viškov električne energije iz OVE ter povezovanje omrežij za potrebe shranjevanja energije ob pretvorbi.

V okviru tega specifičnega cilja se bo zato pospešilo vlaganja v naslednje ključne ukrepe:

- *naložbe v pospešitev novih energetskih skupnosti, pretvorbo viškov električne energije iz OVE ter za povezovanje omrežij za potrebe shranjevanja energije:* ti ukrepi so prepoznani kot eden ključnih izzivov po NEPN-u, brez katerih zelena preobrazba ne bo mogoča, in sicer:
 - spodbujanje energetskih skupnosti na področju izrabe energije iz OVE v lokalnem okolju, kar omogoča razširjeno samooskrbo tudi preko skupnosti in je nujno za prehod v nizkoogljično družbo. Z ukrepom se bo spodbudilo nastajanje skupnosti, ki slonijo na OVE v lokalnem okolju, ki bodo proizvajale in dobavljale energijo ter lahko tudi zagotavljale agregiranje ali druge komercialne energetske storitve. Sodelovanje v energetskih skupnostih bo na voljo vsem končnim odjemalcem, tudi tistim v gospodinjstvih z nizkimi dohodki ali ranljivih gospodinjstvih. Ukrepi predvideva tudi tehnično in kadrovske podpore za izvedbo vzpostavitev sheme za spodbujanje razvoja lokalnih energetskih skupnosti in drugih projektov na lokalni ravni.
 - Spodbujanje naložb in tehnologij za pretvorbo viškov energije iz OVE ter povezovanje omrežij za potrebe shranjevanja energije ob pretvorbi: namen je podpreti investicije v domače shranjevanje viškov energije in proizvodnje različnih energentov, kot je vodik, sintetični metan, bioplin,.... V okviru ukrepa bodo podprte različne možnosti in tehnologije shranjevanja in pretvorbe presežka električne energije proizvedene iz OVE (sončna, vetrna, itd.). Slovenija je na tem področju že identificirala ključne izzive v okviru NEPN-a, kjer je zapisala, da je pomembno povezovanje sektorjev plina in električne energije. Pri tem bo treba zagotoviti zadostnost oskrbe v različnih sezonah, shranjevanje viškov električne energije iz OVE s povezovanjem sektorjev ter ustrezne vire. Ukrepi so v skladu z NEPN del celovite strategije transformacije energetskega sistema in razvoja posameznih sektorjev za doseganje energetske podnebne ciljeve. Slovenija se želi aktivno vključiti v razvoj centraliziranih in decentraliziranih rešitev in do leta 2030 podpreti izvedbo čim večjega števila projektov glede hranilnikov energije, med drugim z vgradnjo baterijskih zmogljivosti in drugih hranilnikov na

prenosnem in distribucijskem omrežju, hranilnikov toplote v sistemih daljinskega ogrevanja ter z uporabo plinovodnih sistemov za shranjevanje viškov električne energije v obliki SNP/H2.

Z investicijami bomo podprli sezonsko hrambo obnovljive energije. Potrebno bo skladiščenje obnovljivih plinov tudi samo za krajši čas ali izravnavanje krajših nihanj v porabi znotraj dneva (v okviru skladiščne zmogljivosti prenosnega plinovoda, hranilnikov toplote idr.), ki jih plinovodni sistem in sistemi daljinskega ogrevanja omogočajo bistveno bolj kakor elektroenergetski sistem. S pretvorbo energije bo optimizirana gradnja elektroenergetskega in plinovodnega omrežja, ker se za prenos energije lahko uporabi tisto omrežje, ki je v danih razmerah naj ustrežnejše. Na ta način se zmanjšajo investicijski stroški prehoda v podnebno nevtralno družbo. Zaradi doseganja čim večjega deleža OVE v bruto končni rabi energije do leta 2030 se skladno z NEPN načrtuje zgraditev zadostne količine različnih hranilnikov energije, ustreznih tako po tehnologiji, velikosti in času shranjevanja, priključenih na prenosno omrežje ali distribucijsko omrežje, ki bodo zagotovili shranjevanje čim večjega deleža dnevnih potreb po električni energiji v slovenskem elektroenergetskem sistemu.

Vzporedno se bo v okviru NOO vlagalo v naložbe posodabljanja nizkonapetostnega distribucijskega omrežja za integracijo razpršenih OVE proizvodnih virov v obliki prenove distribucijskega omrežja, novih transformatorskih postaj, oboje pa bo hkrati tudi pripravljeno na integracijo v napredna omrežja.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov in meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje.

Glavne ciljne skupine:

Podjetja, javni sektor, gospodinjstva, občine, zadruga, zavodi.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Pri načrtovanju, izvedbi in spremljanju ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije. Dodatno bodo pri izvajanju gradbenih ukrepov objekti izpolnjevali tehnične zahteve, s katerimi se prilagodijo tako, da so nediskriminatorni do vseh oblik začasne ali trajne invalidnosti in so prilagojeni ranljivim skupinam prebivalstva.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja se predvideva naslavljanje urbanega razvoja in pristopa endogene regionalne politike s pomočjo teritorialnih pristopov, če bodo izkazane potrebe, izhajajoče iz pripravljenih teritorialnih strategij (TUS ali RRP).

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Ukrepi spodbujanja razvoja pametnih energetskih sistemov, omrežij ter hrambe zunaj vseevropskega energetskega omrežja (TEN-E) so komplementarni s programi Interreg Slovenija – Hrvaška, Slovenija – Madžarska, Interreg Območje Alp, Evro-Mediteran in Interreg Srednja Evropa, ki načrtujejo tudi ukrepe na področju podpore energetskega prehoda na podnebno nevtralnost.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru predmetnega specifičnega cilja ni načrtovana uporaba finančnih instrumentov.

2.1.3.3.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
3	3.3	ESRR	Manj razvite regije Bolj razvite regije	RCO22	Dodatna proizvodna zmogljivost za energijo iz OVE (od tega električna energija, toplotna energija)	MW	8	30
3	3.3	ESRR KS	Manj razvite regije Bolj razvite regije Celotna Slovenija	RCO105	Rešitve za shranjevanje električne energije	Število naložb	1	4

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
3	3.3	ESRR	Bolj razvite regije Manj razvite regije	RCR34	Uvedba projektov za napredne energetske sisteme	Število projektov	0	2021	25		

2.1.3.3.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

3	ESRR	Manj razvite regije	3.3	053	33.470.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.3	053	6.180.000
3	KS	Celotna Slovenija	3.3	053	5.000.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	ESRR	Manj razvite regije	3.3	01	33.470.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.3	01	6.180.000
3	KS	Celotna Slovenija	3.3	01	5.000.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	ESRR	Manj razvite regije	3.3	02	2.500.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.3	02	2.500.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.3	18	2.500.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.3	18	2.500.000
3	KS	Celotna Slovenija	3.3	24	5.000.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.3	33	28.470.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.3	33	1.180.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	ESRR	Manj razvite regije	3.3	03	33.470.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.3	03	6.180.000
3	KS	Celotna Slovenija	3.3	03	2.470.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.3.4 Specifični cilj 3.4: Spodbujanje prilagajanja podnebnim spremembam in preprečevanja tveganja nesreč ter odpornosti, ob upoštevanju ekosistemskih pristopov

2.1.3.4.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Naraščanje trenda podnebno pogojenih nesreč, tako po pogostosti, intenzivnosti, kot tudi obsegu povzročene škode, je na ozemlju Slovenije po napovedih strokovnjakov pričakovano tudi v naslednjih letih in desetletjih. Navkljub preventivnemu delovanju jih ne moremo v celoti preprečiti ali napovedati, zato je njihovemu višjemu tveganju, pogostosti, razsežnostim in posledicam treba prilagoditi obstoječe preventivno delovanje, pripravljenost, pogoje in odziv. Pri tem se bomo osredotočili na podnebno pogojene nesreče, ki predstavljajo pomembno tveganje¹⁰¹: poplave, požari v naravnem okolju, žled in vremenske ujme, ter izvedli naslednje ukrepe:

- *zmanjšanje poplavne ogroženosti na območjih pomembnega vpliva poplav, ki izkazujejo najvišjo stopnjo pripravljenosti za izvedbo:* v skladu z Direktivo 2007/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o oceni in obvladovanju poplavne ogroženosti je Slovenija naslovila poplavno ogroženost z Predhodno oceno poplavne ogroženosti (2011) ter Načrtom zmanjševanja poplavne ogroženosti (julij 2017) (v nadaljevanju: NZPO) in posodobljenim Načrtom zmanjševanja poplavne ogroženosti, ki je v pripravi. Leta 2019 je Slovenija sprejela posodobljeno Predhodno oceno poplavne ogroženosti. V Sloveniji je bilo tako prepoznanih 86 območij pomembnega vpliva poplav (v nadaljevanju: OPVP). Posamezni ukrepi se bodo izvajali tako, da bodo usklajeni z NZPO¹⁰², da bodo načrtovani z ekosistemskimi pristopi, ki bodo kar najbolj upoštevali hkratno ohranjanje dobrega stanja voda. Tako kot v obdobju 2014-2020 se bodo v okviru evropske kohezijske politike izvajali večji ukrepi (hidrotehnični, ekosistemski in negradbeni), ki bodo najbolj prispevali k zmanjšanju poplavne ogroženosti na OPVP in so za Slovenijo izjemnega pomena. Smiselno se bodo ti ukrepi komplementarno dopolnjevali z izvedbo manjših ukrepov v okviru NOO in nacionalnih virov. V okviru negradbenih ukrepov se bo pripravila tudi dokumentacija za pripravo projektov za zmanjšanje poplavne ogroženosti, s pripadajočimi podlagami in pridobivanjem pravice graditi za njihovo bodočo gradbeno izvedbo;

S sredstvi KS in ESRR se bo v obdobju 2021-2027 financiral projekt za zmanjšanje poplavne ogroženosti na porečju:

- Savinje: nadaljevanje ter dokončanje projekta zagotovitve poplavne varnosti na porečju Savinje, in sicer dokončanje projektov I. faze in nadaljevanje prednostnih naložb za celotno protipoplavno ureditev porečja Savinje s pritoki. Obseg in natančni ukrepi bodo določeni na podlagi rezultatov Celovite hidrološko hidravlične študije celotnega porečja Savinje, v kateri bodo upoštevani tudi že izvedeni protipoplavni ukrepi v porečju Savinje v obdobju 2007-2013. Projekt se bo izvajal v dveh sklopih:

¹⁰¹ Skladno z Državno oceno tveganj za nesreče (št. 84000-3/2018/3 z dne 6. 12. 2018), ocenami stanja naravnega okolja, pretekle izkušnje naravnih nesreč, analizami stanja in prognozami naraščanja podnebno pogojenih nesreč v naslednjih desetletjih.

¹⁰² Trenutno še velja Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti 2017-2021, vendar je v letu 2022 predvidena posodobitev Načrta zmanjševanja poplavne ogroženosti (tudi mejnik v okviru NOO).

- 1. sklop: ne-gradbeni del (projektiranje in pridobivanje pravice graditi, s pridobivanjem gradbenega dovoljenja in umeščanje v prostor),
- 2.sklop: gradnja.
- V kolikor navedeni projekt ne bo realiziran, pa Vipave (na območju Vrtojbe), Drave in drugih porečjih na območjih OPVP, posebej tistih, kjer preti največja nevarnost erozij na vodotokih in na katerih so protipoplavne naložbe pripravljene za izvedbo ter prioriteto nujno potrebne in vključene v NZPO;
- *nadgradnja sistema za opozarjanje in osveščanje na vremensko pogojene izredne razmere ter prilagajanje nanje v spremenjenem podnebj:* v zadnjih desetletjih zaradi spreminjanja podnebja v Sloveniji beležimo vse pogostejše z vremenom povezane izredne razmere oz. naravne nesreče, kot so poplave, nevihte z močnimi nalivi, vetrom in točo, vročinski valovi in suše, žled ter pozeba. Glavni cilj ukrepa je nadgradnja in razširitev operativnega sistema z novimi produkti (tudi mobilno aplikacijo) za zgodnje obveščanje državljanov o vremensko pogojenih nevarnih dogodkih ter za zagotavljanje podnebnih podatkov in predvidevanj za dolgoročno prilagajanje na spremenjene podnebne razmere. Ključno je spremljanje in napovedovanje takšnih dogodkov, opozarjanje prebivalcev pred njimi ter zagotavljanje primernih tehničnih, infrastrukturnih in drugih zmogljivosti za pripravljenost in odziv na izredne dogodke. Te zmogljivosti zajemajo prenovu spletnih vsebin za obveščanje in opozarjanje javnosti, izdelava ocene tveganja za izredne dogodke, nadgradnjo merilne in informacijske infrastrukture za stalno spremljanje in napovedovanje meteoroloških, hidroloških in oceanografskih razmer (prenovljenih 19 merilnih mest, razvoj in nadgradnja orodij za učinkovito obveščanje in opozarjanje, migracija merilnih sistemov na modernejšo platformo, prenova infrastrukture radarskega centra na Lisci, kupljena mobilna avtomatska merilna postaja, postavljeni novi postaji (oceanografska ter visokogorski podnebni observatorij), kupljena potrebna hidrometrična oprema, nadgrajena strežniška oprema in osnovna računalniška infrastruktura podatkovnega centra, 6 delovnih in tovornih vozil za vzdrževanje merilne mreže. Ukrej je komplementaren z gradbenimi ukrepi protipoplavne zaščite in ukrepi pripravljenosti in odziva sil za zaščito, reševanje in pomoč, zajema pa področje, ki ga ostala dva ukrepa ne pokrivata. Ker je obveščanje o vremensko pogojenih izrednih razmerah nesmiselno deliti po posameznih vremenskih dogodkih, ta ukrep zajema skupaj vse podnebno pogojene izredne dogodke, med katerimi velja posebna pozornost prav poplavam;
- *ukrepi za odziv na podnebno pogojene nesreče:* ukrep naslavlja tri najpomembnejša tveganja, in sicer poplave, velike požare v naravnem okolju in žled z ujmami. Podnebne spremembe povečujejo tveganje velikih požarov v naravi, zato je treba enotam, ki se odzivajo ob tovrstnih nesrečah, zagotoviti ustrezno opremo, s katero še ne razpolagajo in ki bo razporejena na območju pomembnega vpliva požarov (kjer je tveganje največje). Tveganje z velikimi posledicami na infrastrukturi, gozdovih, s potencialom nastanka verižnih dogodkov (poplave, pojav škodljivcev itd.) predstavlja tudi žled z ujmami, precej pogoste in z velikim vplivom pa so tudi druge vremenske ujme, ki so zgolj v prvih devetih mesecih leta 2020 terjale odziv 1000 enot na 700 lokacijah. Gre za tveganje, ki do sedaj ni bilo ustrezno naslovljeno v smislu zagotavljanja opreme, infrastrukture in programov usposabljanj. Slovenija nima primerne infrastrukture za usposabljanje (vadbeni center s poligoni), kjer bi se enote, ki se odzivajo na žled z ujmami, usposobile. Infrastruktura za usposabljanje v ta namen mora biti umeščena v območje pomembnega vpliva žleda in ujme (J Slovenija), zato združitev z načrtovanima centroma (v NOO) za poplave (SV Slovenija) in velike požare v naravi (JZ Slovenija) ni mogoča. Umestitev centra za usposabljanje v območje, kjer je tveganje za pojav žleda največje, omogoča bolj učinkovito logistično

koordinacijo ob pojavu dogodka. Za učinkovit odziv enot je le-ta treba zagotoviti ustrezna usposabljanja, ki za to vrsto nesreče še niso oblikovana, enotam pa je treba zagotoviti ustrezno opremo, saj se le dobro usposobljene in opremljene enote lahko učinkovito, pravočasno in predvsem varno spopadejo z žledom. Odsotnost znanja in primerne opreme za odziv na žled z ujami se je pokazala že leta 2014, ko so se slovenske enote na dogodek odzvale neprimerno usposobljene in opremljene, kar je rezultiralo v poškodbah pripadnikov in celo smerni žrtvi med odzivom na žled. Ustrezno opremo pa so Republiki Sloveniji zagotovile predvsem tuje sile. Za ustrezno naslavljanje teh tveganj bodo izvedene investicije, ki bodo prispevale k pripravljenosti in odzivu na navedene podnebno pogojene nesreče. V okviru ukrepa se načrtuje naslednje aktivnosti:

- zagotovitev specializirane opreme in tehničnih sredstev za odziv na:
 - poplave (izvedba 2. faze nakupa opreme in sredstev za odziv na poplave – nadaljevanje aktivnosti iz EKP 2014-2020 za enote za odziv na podnebno pogojene nesreče na območjih pomembnega vpliva poplav),
 - velike požare v naravi (nakup manjšega števila vozil za gašenje večjih požarov v naravi za enote za odziv na podnebno pogojene nesreče na območju pomembnega vpliva velikih požarov v naravi),
 - žled z ujami (nakup opreme in tehničnih sredstev za enote za odziv na podnebno pogojene nesreče na območjih pomembnega vpliva žleda z ujami);
- zagotovitev infrastrukturnih in drugih pogojev za usposabljanje enot za podnebno pogojene nesreče za odziv na žled z ujami: vzpostavitev podcentra za usposabljanje za žled in ujme z oblikovanjem programov usposabljanj in njihovo izvedbo za do 1000 slovenskih in 100 tujih kandidatov, kar bo omogočilo učinkovit, pravočasen in varen odziv enot v primeru tovrstnih nesreč in zmanjšalo možnost poškodb (žrtev) med intervencijami ter boljšo logistično koordinacijo med intervencijo, saj bo center za usposabljanje umeščen v območje pomembnega vpliva žleda z ujami (med intervencijo bo služil kot logistično vozlišče).

Z okrepitevijo infrastrukturnih pogojev, zagotovitvijo primerne opreme in tehničnih sredstev ter usposobljenostjo enot za odziv na podnebno pogojene nesreče bo dosežena zadostna stopnja pripravljenosti in učinkovit odziv, s tem pa povezano, organizirano, varno in koordinirano delovanje struktur v primeru podnebno pogojenih nesreč ter zdravstveni, socialni in ekonomski razvoji družbe po podnebno pogojenih nesrečah. Načrtovani ukrepi izhajajo iz dokumenta MORS¹⁰³ in potrjene celovite reforme sistema v NOO ter komplementarno dopolnjujejo investicijo iz NOO, v okviru katere bosta vzpostavljena specializirana podcentra za usposabljanje za protipoplavno zaščito in za požare v naravi, kot tudi investicijo iz EKP 2014-2020, s katero bo zagotovljen del opreme za odziv na poplave (prva faza nakupa opreme za poplave).

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov in meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje.

Glavne ciljne skupine:

¹⁰³ MORS, Predloga vsebin s področja zaščite, reševanja in pomoči za uvrstitev v EKP 2014-2020, VFO 2021-2027 in NG EU, št. 024-8/2020-10 z dne 13. 8. 2020. Dostopno na: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MO/Dogodki/2020/avgust/MORS_URSZR_Vsebine_ZRP_v_EKP_2021-2027.pdf.

Prebivalstvo, organizacije na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, sile za zaščito, reševanje in pomoč, pomembnejši nosilci urejanja prostora ter državne in kritične infrastrukture, občine, ministrstva.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Pri načrtovanju, izvedbi in spremljanju ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije. Dodatno bodo pri izvajanju gradbenih ukrepov objekti izpolnjevali tehnične zahteve, s katerimi se prilagodijo tako, da so nediskriminatorni do vseh oblik začasne ali trajne invalidnosti in so prilagojeni ranljivim skupinam prebivalstva.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja uporaba teritorialnih pristopov ni predvidena.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Ukrepi za odziv na podnebno pogojene nesreče so načrtovani na ravni države oz. posameznih območij pomembnega vpliva podnebno pogojenih nesreč. Kljub temu je zaradi umeščenosti in vsebinske relevantnosti v dolgoročnem obdobju pričakovan čezmejni in medregionalni učinek podcentra za žled ter ujme– POŽUK, v katerem bi se lahko predvidoma usposabljaile tudi tuje enote. Predvideni čezmejni učinek je skladen tudi s stališčem delovne skupine na ravni makroregionalne strategije za Podonavje in stališčem DG REGIO o vzpostavljanju infrastrukture za usposabljanje.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru specifičnega cilja ni načrtovana uporaba finančnih instrumentov.

2.1.3.4.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
3	3.4	KS	Celotna Slovenija	RCO24	Naložbe v nove ali nadgrajene sisteme za spremljanje nesreč ter za pripravljenost, opozarjanje in odzivanje na naravne nesreče	EUR	1.300.000	13.500.000

3	3.4	KS	Celotna Slovenija	RCO25	Novozgrajena ali utrjena zaščita pred poplavami za obalni pas, rečne bregove in bregove jezer	km	0	3
3	3.4	ESRR	Manj razvite regije	RCO25	Novozgrajena ali utrjena zaščita pred poplavami za obalni pas, rečne bregove in bregove jezer	km	0	Ciljna vrednost bo opredeljena naknadno.
3	3.4	KS	Celotna Slovenija	RCO26	Zgrajena ali nadgrajena zelena infrastruktura za prilagajanje na podnebne spremembe	hektar	0	486.770
3	3.4	KS	Celotna Slovenija	RCO28	Območje, na katerem se izvajajo zaščitni ukrepi proti požarom v naravi	hektar	0	108.827
3	3.4	KS	Celotna Slovenija	RCO121	Območje, na katerem se izvajajo zaščitni ukrepi proti naravnim nesrečam, ki so povezane s podnebjem (razen poplav in gozdnih požarov)	hektar	0	486.770
3	3.4	KS	Celotna Slovenija		Območje, na katerem se izvajajo zaščitni ukrepi proti poplavam	hektar	0	4.700

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
3	3.4	KS	Celotna Slovenija	RCR35	Prebivalci, deležni zaščitnih ukrepov proti poplavam	število prebivalcev	0	2021	1300	Predhodna ocena poplavne ogroženosti Republike Slovenije	
3	3.4	ESRR	Manj razvite regije	RCR35	Prebivalci, deležni zaščitnih ukrepov proti poplavam	število prebivalcev	0	2021	Ciljna vrednost bo opredeljena naknadno.		
3	3.4	KS	Celotna Slovenija	RCR35	Prebivalci, deležni zaščitnih ukrepov proti poplavam	število prebivalcev	0	2021	128.954	Državna ocena tveganj za nesreče (verzija 2.0)	Kazalnik bo dosežen, ko bo pokrita 100% pokritost

											ozemlja z ukrepi (II. faza dobave opreme)
3	3.4	KS	Celotna Slovenija	RCR36	Prebivalci, deležni zaščitnih ukrepov proti požarom v naravi	število prebivalcev	0	2021	193.760	Državna ocena tveganj za nesreče (verzija 2.0)	
3	3.4	KS	Celotna Slovenija	RCR37	Prebivalci, deležni zaščitnih ukrepov proti naravnim nesrečam, povezanim s podnebjem (razen poplav ali požarov v naravi)	število prebivalcev	0	2021	224.612	Državna ocena tveganj za nesreče (verzija 2.0)	Prebivalci deležni zaščitnih ukrepov za žled in ujme
3	3.4	KS	Celotna Slovenija		Število ogledov opozoril in informacij	število ogledov	60.000	2021	800.000	Upravičenec (štetje klikov prek spleta ARSO in neposrednih prejemnikov informacij)	Število ogledov prebivalcev, deležnih opozoril in informacij

2.1.3.4.1 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	3.4	058	77.058.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.4	058	77.190.000
3	KS	Celotna Slovenija	3.4	059	4.148.000
3	KS	Celotna Slovenija	3.4	060	15.444.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	3.4	01	96.650.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.4	01	77.190.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	3.4	33	96.650.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.4	33	77.190.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	3.4	03	96.650.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.4	03	77.190.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.3.5 Specifični cilj 3.5: Spodbujanje dostopa do vode in trajnostnega gospodarjenja z vodnimi viri

2.1.3.5.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Na področju dostopa do vode in trajnostnega gospodarjenja z vodnimi viri je nujno izboljšanje kakovosti javnih storitev na področju oskrbe s pitno vodo in odvajanja in čiščenja odpadnih voda ter izpolnjevanje zahtev evropskih direktiv, zato se bomo prednostno osredotočili na izgradnjo manjkajoče infrastrukture za odvajanje in čiščenje odpadnih voda ter izgradnjo ustrezne infrastrukture na področju oskrbe s pitno vodo. Načrtovani so naslednji ukrepi:

- *odprava neskladij v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE in aglomeracijah, ki po preveritvi izpolnjevanja meril za določitev aglomeracij iz Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode ne dosegajo skupne obremenitve 2.000 PE, vendar so zanje zaradi ohranitve kontinuitete predpisanih zahtev iz predhodnega operativnega programa z Operativnim programom odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode določene enake zahteve, kot za aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, v skladu z Direktivo o čiščenju komunalne odpadne vode (91/271/EGS) za področje odvajanja in čiščenja odpadnih voda:* načrtuje se opremljanje aglomeracij, ki ne izpolnjujejo zahtev iz navedene direktive, in sicer v skladu z Operativnim programom odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, ki ga je vlada sprejela 17. 9. 2020, ki se nanaša za celotno območje Republike Slovenije in je eden od ključnih izvedbenih aktov za doseganje ciljev na področju varstva voda pred onesnaženjem z odvajanjem komunalne odpadne vode. V okviru ukrepa bodo tako kohezijska sredstva v obdobju 2021-2027 namenjena za izgradnjo in obnovo še manjkajoče infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE in aglomeracije, ki po preveritvi izpolnjevanja meril za določitev aglomeracij iz Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode ne dosegajo skupne obremenitve 2.000 PE, vendar so zanje zaradi ohranitve kontinuitete predpisanih zahtev iz predhodnega operativnega programa z Operativnim programom odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode določene enake zahteve, kot za aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE. V okviru NOO pa bo shema za financiranje namenjena prednostno zagotavljanju sredstev za opremljanje aglomeracij, katerih skupna obremenitev je manjša od 2.000 PE in ki niso bile upravičene do sofinanciranja iz kohezijskih sredstev, pa kljub temu v nacionalni zakonodaji v skladu z Uredbo o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode in Operativnim programom odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode predstavljajo pomemben delež gospodarske javne infrastrukture, namenjene za izvajanje storitev odvajanja in čiščenja in je zanje predpisano opremljanje z javno kanalizacijo;
- *spodbujanje trajnostnega gospodarjenja z vodnimi viri z urejanjem vodovodnih sistemov nad 10.000 prebivalcev:* v analizi podatkov Operativnega programa oskrbe s pitno vodo so za to območje podprti naslednji cilji: zagotavljanje dodatnega vodnega vira, ki bo nadomestil na območju trenutni sistem zagotavljanja zadostnih količin vode, ki se izvaja z izmenjavo vode med vodovodnimi sistemi

in dodatno z uvozom vode iz sosednje Hrvaške; zagotavljanje ustreznega sistema pitne vode, ki omogoča tako zanesljivo oskrbo, racionalno porabo kot tudi energetsko učinkovito obvladovanje sistema dobave; ob ustreznem sistemu, kjer je zagotovljena učinkovita raba je tudi nujno zagotavljanje kvalitetne in zdravstveno ustrezne pitne vode, ki prenese odstopanja povpraševanja po pitni vodi za več kot 30 % v času suše in poletne sezone. Sredstva se bodo namenila tudi reševanju problematike vodnih izgub, ki so opredeljene v Operativnem programu oskrbe s pitno vodo za obdobje 2022 do 2027.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov in meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje.

Glavne ciljne skupine:

Lokalne skupnosti, končni uporabniki storitev (prebivalci).

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Pri načrtovanju, izvedbi in spremljanju ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije. Dodatno bodo pri izvajanju gradbenih ukrepov objekti izpolnjevali tehnične zahteve, s katerimi se prilagodijo tako, da so nediskriminatorni do vseh oblikčasne ali trajne invalidnosti in so prilagojeni ranljivim skupinam prebivalstva.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja se predvideva naslavljanje urbanega razvoja in pristopa endogene regionalne politike s pomočjo teritorialnih pristopov, izhajajoče iz pripravljenih teritorialnih strategij (TUS in RRP).

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru specifičnega cilja niso predvideni medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru predmetnega specifičnega cilja ni načrtovana uporaba finančnih instrumentov.

2.1.3.5.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
3	3.5	KS	Celotna Slovenija	RCO30	Dolžina novih ali nadgrajenih cevi v distribucijskih sistemih javnega vodovoda	km	0	50
3	3.5	ESRR	Bolj razvite regije	RCO31	Dolžina novih ali nadgrajenih cevi v javnem omrežju za zbiranje odpadne vode	km	0	220
3	3.5	ESRR	Manj razvite regije	RCO31	Dolžina novih ali nadgrajenih cevi v javnem omrežju za zbiranje odpadne vode	km	0	48
3	3.5	ESRR	Bolj razvite regije	RCO32	Nova ali nadgrajena zmogljivost za čiščenje odpadne vode	PE	0	39792
3	3.5	ESRR	Manj razvite regije	RCO32	Nova ali nadgrajena zmogljivost za čiščenje odpadne vode	PE	0	22280

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
3	3.5	KS	Celotna Slovenija	RCR41	Prebivalci, priklopljeni na izboljššan javni vodovod	število	0	2019	90.016	Projektna dokumentacija za projekt	
3	3.5	ESRR	Bolj razvite regije	RCR42	Prebivalci, priklopljeni vsaj na sekundarno javno omrežje za čiščenje odpadne vode	število	0	2018	41975	OP odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode	
3	3.5	ESRR	Manj razvite regije	RCR42	Prebivalci, priklopljeni vsaj na sekundarno javno omrežje za čiščenje odpadne vode	število	0	2018	13338	OP odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode	

2.1.3.5.1 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	3.5	062	78.430.000
3	KS	Celotna Slovenija	3.5	066	20.080.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.5	066	33.670.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.5	066	13.710.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	ESRR	Manj razvite regije	3.5	01	33.670.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.5	01	13.710.000
3	KS	Celotna Slovenija	3.5	01	98.510.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	ESRR	Manj razvite regije	3.5	24	33.670.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.5	24	13.710.000
3	KS	Celotna Slovenija	3.5	24	20.080.000
3	KS	Celotna Slovenija	3.5	33	78.430.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

--	--	--	--	--	--

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	ESRR	Manj razvite regije	3.5	03	33.670.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.5	03	13.710.000
3	KS	Celotna Slovenija	3.5	03	98.510.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.3.6 Specifični cilj 3.6: Spodbujanje prehoda na krožno gospodarstvo, gospodarno z viri

2.1.3.6.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo je eden izmed ključnih ciljev SRS 2030 in drugih strateških dokumentov Slovenije, vključno s Strategijo pametne specializacije. S tem namenom je bil pripravljen Celoviti strateški projekt razogljičenja Slovenije preko prehoda v krožno gospodarstvo, v sodelovanju z evropskimi institucijami EIT in JRC. V okviru navedenega projekta so opredeljeni različni programi, ki se nanašajo na spodbujanje krožnih zagonskih podjetij, krožnih inovacij v podjetjih in krepitev petih verig vrednosti, ki so ključne z vidika prehoda v krožno gospodarstvo (predelovalna industrija, gozdno-lesna veriga, mobilnost, hrana, grajeno okolje). Projekt je v svojem izhodišču zasnovan tako, da cilja k medsebojnemu povezovanju področij saj je namenjen iskanju sistemskih rešitev. Zato bomo pri njegovem izvajanju oblikovali portfelje, s katerimi bomo hkrati podpirali aktivnosti na različnih področjih. Sredstva iz CP 1 bodo za prehod v krožno gospodarstvo v prvi vrsti namenjena podpori raziskavam in razvoju, medtem ko bodo sredstva CP 2 namenjena uporabi novih pristopov v podjetjih, pa tudi za dvigu usposobljenosti podpornega okolja na področju prehoda v nizkoogljično krožno gospodarstvo. Poleg tega se bodo ukrepi dopolnjevali tudi s tistimi s področja vseživljenjskega učenja in izobraževanja. Z izvajanjem teh programov in ukrepov bomo prispevali k učinkovitejši rabi virov in izboljšanju snovne produktivnosti. Ukrepi tega specifičnega cilja bodo zato komplementarni tudi ukrepom NOO.

Podpora bo namenjena vzpostavitvi pogojev za prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo, predvsem z uvajanjem nizkoogljičnih in krožnih poslovnih modelov, uvedbo katerih je mogoče podpreti z uvajanjem digitalnih tehnologij, s katerimi bodo podjetja lažje kljubovala izzivom in pritiskom na konkurenčnost njihovega poslovanja, ki so posledica dviga cen surovin in energentov. Pri izvajanju ukrepa bo prednost namenjena podpori tistim rešitvam, ki bodo najbolj prispevala k dvigu dodane vrednosti ter k proizvodnji izdelkov, ki v svoji življenjski dobi izkazujejo nizek ogljični odtis.

V okviru specifičnega cilja bodo zato ukrepi osredotočeni na naslednja področja:

- *spodbujanje storitev podpornega okolja za zeleni in digitalni prehod preko krožno-digitalnega stičišča oziroma centra za zeleni, ustvarjalni in pametni razvoj (op. v skladu s Slovensko industrijsko strategijo 2021-2030) ter krožnih inovacijskih procesov in učinkovite rabe virov v podjetjih (uvajanje krožnih poslovnih modelov ter novih nizkoogljičnih produktov, procesov in tehnologij za krepitev verig vrednosti, ob podpori digitalizacije), kjer se predvideva podpora naslednjim ukrepom:*
 - podpora vzpostavitvi, delovanju in storitvam stičišča oziroma centra za zeleni, ustvarjalni in pametni razvoj (npr. usposabljanja, mentoriranja, storitve za podjetja, itd.), za krepitev deležnikov v podpornem in inovacijskem okolju, z znanjem na področjih, ki so ključnega pomena za razvoj rešitev in poslovnih modelov za prehod podjetij v nizkoogljično krožno gospodarstvo (za podporo zelenemu in digitalnemu prehodu);

- uvajanje krožnih poslovnih modelov (kot npr.: sledenje materialom, obnova rabljene računalniške opreme) s podporo digitalizacije;
 - uvajanje novih produktov z nizkim ogljičnim odtisom, procesov in tehnologij za krepitev verig vrednosti;
 - spodbujanje nizkoogljičnega krožnega gospodarstva preko povratnih virov;
 - spodbujanje uporabe naravnih obnovljivih materialov, ki omogočajo kaskadno rabo;
- *spodbujanje investicij ureditev ravnanja z blati komunalnih čistilnih naprav*, kjer je načrtovan ukrep učinkovite uporabe naravnih virov, vključno s trajnostnim virom biološko-razgradljivih odpadkov, z zmanjšanjem uporabe primarnih surovin ter povečanjem uporabe sekundarnih surovin, zlasti fosforja. Izvoz komunalnega blata je vse do konca leta 2019 urejal trg. Zaradi prekinitev posameznih pošilk odpadkov v druge DČ je prišlo najprej do zmede na trgu in nato zloma trga. Po pregledu podatkov je bilo ugotovljeno, da so se cene teh storitev v tujini povišale celo za trikratnik cene iz preteklih let. Deležniki niso bili pripravljeni plačati tako visokih stroškov in zato za predmetne odpadke niso poiskali izvajalcev termične obdelave na širšem (celotnem območju EU/zunaj meja AT in DE), saj bi to imelo za posledico spremenjeno končno ceno obdelave blat, kar bi vplivalo tudi na povišanje stroškov obratovanja CČN in posledično tudi neposredno na končno ceno storitev izvajanja obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode. Po ocenah ravnanja z BKČN v Sloveniji ni zagotovljeno ravnanje z BKČN za kar 55 % vseh nastalih blat. S tem ukrepom bo Slovenija okrepila zmogljivosti, ki so potrebne za obdelavo blat KČN. Ukrep bo sledil Programu ravnanja z odpadki in Programu preprečevanja odpadkov (2022) in pozitivno vplival na prehod v krožno gospodarstvo, ker bo podpiral dejavnosti, ki:
 - učinkoviteje uporabljajo naravne vire, vključno s trajnostnim virom biološko-razgradljivih odpadkov;
 - zmanjšujejo odstranjevanje odpadkov in povečujejo trajnost;
 - povečujejo možnost izrabe snovi in materialov;
 - povečujejo uporabo sekundarnih surovin;
 - preprečujejo ali zmanjšujejo nastajanje odpadkov;
 - povečujejo recikliranje odpadkov;
 - pospešujejo razvoj infrastrukture za ravnanje z odpadki, potrebne za preprečevanje in recikliranje, pri čemer zagotovi, da se del predelanih materialov reciklira kot visokokakovostne sekundarne surovine (fosfor);
 - boljši izkoristek naravnih potencialov, ki jih ima Slovenija: večja ozaveščenost o pozitivnih učinkih rabe sekundarnih surovin iz naravnih obnovljivih materialov; zmanjšanje transporta odpadkov, zadrževanje dodane vrednosti doma;
 - spodbujanje prehoda v krožno gospodarstvo na področju ravnanja z blati iz komunalnih in skupnih čistilnih naprav;
 - vzpostavitev in nadgradnja podpornega okolja ter ukrepi za ozaveščanje in usposabljanje na področju krožnega gospodarstva.
 S spodbujanjem dejavnosti za preprečevanje nastajanja odpadkov, ponovno rabo in učinkovitejšo rabo virov z upoštevanjem prednostnega reda hierarhije ravnanja z odpadki bo ukrep prispeval tudi k izboljšanju ravni kakovosti zraka, vode ali tal.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov in meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje.

Glavne ciljne skupine:

Prebivalci RS, občine, podjetja, komunalna podjetja, nevladne organizacije.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Pri načrtovanju, izvedbi in spremljanju ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije. Dodatno bodo pri izvajanju gradbenih ukrepov objekti izpolnjevali tehnične zahteve, s katerimi se prilagodijo tako, da so nediskriminatorni do vseh oblikčasne ali trajne invalidnosti in so prilagojeni ranljivim skupinam prebivalstva.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru ukrepov specifičnega cilja teritorialni pristopi niso predvideni.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru specifičnega cilja niso predvideni medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Potencialna uporaba finančnih instrumentov trenutno sicer ni predvidena v okviru ukrepov za spodbujanje krožnih inovacijskih procesov in učinkovite rabe virov v podjetjih. V kolikor bo uporabo finančnih instrumentov potrdila Predhodna ocena potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027, bo možna izvedba ukrepov tudi preko finančnih instrumentov oz. v kombinaciji z nepovratnimi viri.

2.1.3.6.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
3	3.6	KS	Celotna Slovenija	RCO34	Dodatna zmogljivost objektov za recikliranje	t/leto	0	25.000
3	3.6	ESRR	Manj razvite regije	RCO01	Podprta podjetja	število	30	175

3	3.6	ESRR	Bolj razvite regije	RCO01	Podprta podjetja	število	6	34
3	3.6	ESRR	Manj razvite regije	RCO02	Podjetja, podprta z nepovratnimi sredstvi	število	30	175
3	3.6	ESRR	Bolj razvite regije	RCO02	Podjetja, podprta z nepovratnimi sredstvi	število	6	34

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
3	3.6	KS	Celotna Slovenija	RCR48	Odpadki uporabljeni kot surovina	t/leto	0.000	2022	8.000	Program ravnanja z odpadki in program preprečevanja odpadkov RS (2022)	Količina pepela pripravljen a za rekuperacijo P – fosforja (vsebnost cca 10%)
3	3.6	ESRR	Manj razvite regije	RCR03	MSP, ki uvajajo produktno ali procesno inovacijo	število	0	2022	134	MGRT	
3	3.6	ESRR	Bolj razvite regije	RCR03	MSP, ki uvajajo produktno ali procesno inovacijo	število	0	2022	26	MGRT	
3	3.6	ESRR	Manj razvite regije	RCR19	Podjetja z večjim prometom	število	0	2022	41	MGRT	
3	3.6	ESRR	Bolj razvite regij	RCR19	Podjetja z večjim prometom	število	0	2022	8	MGRT	

2.1.3.6.1 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	3.6	069	9.920.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.6	075	37.670.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.6	075	13.910.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.6	076	4.568.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.6	076	2.150.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	3.6	01	9.920.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.6	01	42.350.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.6	01	16.060.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	3.6	33	9.920.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.6	33	42.350.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.6	33	16.060.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
	KS	Celotna Slovenija	3.6	03	9.920.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.6	03	42.350.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.6	03	16.060.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.3.7 Specifični cilj 3.7: Izboljšanje varstva in ohranjanja narave ter biotske raznovrstnosti in zelene infrastrukture, tudi v mestnem okolju, in zmanjšanje vseh oblik onesnaževanja

2.1.3.7.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Ukrepi za izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti v omrežju Natura 2000 in na drugih prednostnih območjih varstva narave so namenjeni prioritetnim Natura 2000 območjem za izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov, v manjšem delu ureditvi z obiskom najbolj obremenjenih delov narave ter vlaganjem v zeleno infrastrukturo v urbanem okolju. Vlaganja bodo osredotočena na:

- *ukrepe za izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti v omrežju Natura 2000 in na drugih prednostnih območjih varstva narave:* z naložbami bomo podprli naslednje aktivnosti:
 - izboljšanje stanja ohranjenosti habitatov vrst in habitatnih tipov Natura 2000 območij, ki niso v ugodnem stanju ohranjenosti. Zaradi fragmentiranosti habitatov bo treba izvesti ukrepe tudi na kritičnih točkah izven območij Natura 2000 z namenom izboljšanja ekološke povezanosti in zagotovitve delujoče zelene infrastrukture. Prioritetna območja, vrste in habitatni tipi ter okvirni ukrepi bodo opredeljeni v novem vladnem Programu upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2022-2028¹⁰⁴, ki bo sprejet do konca leta 2022. Nadaljevali bomo s podporo aktivnostim iz finančne perspektive 2014-2020 in dopolnjevali vsa druga prizadevanja za zaustavitev trenda upadanja biotske raznovrstnosti. Pri izvedbi interpretacije pomena ohranjanja biotske raznovrstnosti bomo iskali sinergije s področjema kulturne dediščine ter zelenim turizmom Slovenije. Naložbena sredstva bodo zato namenjena zlasti naslednjim konkretnim ukrepom na terenu:
 - obnovi in izboljšanju ekosistemov,
 - aktivnostim za izboljšanje ekološke povezanosti,
 - obvladovanju invazivnih tujerodnih vrst;
 - sanacija neustreznih ureditev ter odprava škodljivih posledic neustreznega odvajanja odpadne vode;
 - zagotovitev kakovostne interpretacije na delih narave, ki so urejeni za obiskovanje z namenom ozaveščanja javnosti;
 - izboljšanje stanja naravnih vrednot, ki so zaradi povečanega obiska in interesa preobremenjene. Izvedli bomo zlasti naslednje konkretne ukrepe na terenu:
 - ureditev infrastrukture za nadzor, usmerjanje obiska in omejevanje rabe delov narave,
 - izboljšanja ureditve splošne in posebne rabe naravnih vrednot za neškodljivo obiskovanje in ogledovanje oz. fizična zaščita naravnih vrednot, ki jih ogledovanje in obiskovanje lahko ogrozi,

¹⁰⁴ Program je trenutno v pripravi v okviru LIFE integriranega projekta za okrepljeno upravljanje Nature v Sloveniji in za Natura 2000 območja predstavlja podrobnejši Prednostni okvir ukrepanja za omrežje Natura 2000 v Sloveniji v skladu z 8. členom Direktive Sveta 92/43/EGS o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (direktiva o habitatih) za obdobje večletnega finančnega okvira 2021–2027.

- digitalizacija in ukrepi IKT;

- *izboljšanje sistema seznanjanja in opozarjanja državljanov o onesnaženosti zunanjega zraka:* za zagotovitev izpolnjevanja obveznosti Slovenije z določbami Direktive (EU) 2016/2284 Evropskega parlamenta in Sveta o zmanjšanju nacionalnih emisij za nekatera onesnaževala zraka (direktiva NEC), skladno z Operativnim programom nadzora nad onesnaževanjem zraka, se bo razširila merilna mreža za spremljanje kakovosti zunanjega zraka. Državna merilna mreža namreč trenutno obsega 21 merilnih mest, to so v večini merilna mesta v večjih slovenskih mestih in mestnih občinah (realizirano v EKP 2014-2020), ostajajo pa tudi bolj naseljena področja Slovenije, kjer meritev še ni zagotovljenih. V novi finančni perspektivi EKP 2021-2027 bo postavljenih 8 novih merilnih mest onesnaženosti zraka na območjih Slovenije, ki do sedaj še niso pokrita. Vse meritve bodo tudi vhodni podatek za modeliranje kakovosti zraka na celotnem območju Slovenije, zato bo izvedba ukrepa omogočila ustrezno načrtovanje politik in ukrepov za varstvo zraka tudi na področjih, kjer jih do sedaj še ni bilo. Za občasno spremljanje kakovosti zunanjega zraka na področjih, kjer ni stalnih meritev ali pa bi prišlo do izrednih dogodkov, se bo vzpostavilo mobilno postajo, ki bo omogočala izvedbo meritev v skladu s standardi kakovosti in obveščanja javnosti. V okviru ukrepa bo vzpostavljena tudi informacijska točka za prikazovanje podatkov o kakovosti zraka, ki bo namenjena vsem državljanom. Omenjeni podatki o kakovosti zraka bodo ključni tudi z vidika preverjanja učinkovitosti ukrepov in identifikacije dodatnih ukrepov za zagotovitev izpolnjevanja obveznosti Slovenije po direktivi NEC, skladno z Operativnim programom nadzora nad onesnaževanjem zraka;
- *ukrepi za zagotavljanje in izboljšanje zelene infrastrukture ter dostopa prebivalcev do zelene infrastrukture v urbanih območjih:* podprlo se bo pripravo ali dopolnitev strategij/strokovnih podlag za razvoj zelene infrastrukture na ravni občin, izboljšanje kakovosti in uporabnosti obstoječe zelene infrastrukture, javno dostopnih zelenih površin in naravnih struktur ter funkcionalnih povezav med njimi. Prav tako se bo podprlo vzpostavitev nove zelene infrastrukture (npr. ureditev novih javno dostopnih zelenih površin, ureditev novih povezav med zelenimi površinami in ozelenjevanje grajenih površin v urbanih območjih), komasacijo zemljišč mestnih zelenih površin za potrebe vzpostavljanja, izboljšanja kakovosti in uporabnosti zelenih sistemov z možnostjo odkupa zemljišč, izboljšanje dostopnosti zelenih površin, vključno s povezovanjem z ukrepi trajnostne mobilnosti, ipd.
Zmanjševanje pritiska na obstoječe mestne zelene površine, izboljšanje njihove kakovosti in uporabnosti ter njihovo ponovno vzpostavljanje na slabše izkoriščenih površinah mest bo pomembno prispevalo k uravnoteženju med pozidanimi in zelenimi površinami, k zmanjševanju hrupa in onesnaženosti zraka, k uravnavanju temperatur in odtoka padavinske vode, krepitvi zdravega mestnega okolja in biotske raznovrstnosti v mestih ter izboljšanju možnosti za neposreden stik z naravo ter rekreacijo za mestno prebivalstvo. Izboljšanje krajinskih struktur v mestih se tako udejanjanja skozi zeleni sistem naselja, s katerim se načrtuje zelena infrastruktura na lokalni ravni. Zeleni sistem vključuje med seboj povezane zelene površine naselja in naravne strukture ter se navezuje na gozdni, kmetijski in vodni prostor v zaledju mest in na podeželju.
V okviru specifičnega cilja se bo naslovilo tudi ukrep revitalizacije razvrednotenih območij, ki neposredno prispeva k ohranjanju biotske raznovrstnosti z vzpostavljanjem zelene infrastrukture v mestih, hkrati pa reaktivacija razvrednotenih površin (zemljišč in objektov) v mestih posredno zmanjšuje pritisk širitve naselij na površine za ohranjanje narave in pridelavo hrane.

Glavne ciljne skupine:

Upravljalci zavarovanih območij in območij Natura 2000, javni zavodi, občine, podjetja, kmetijska gospodarstva, nevladne organizacije, ministrstva, institucije regionalnega razvoja, prebivalci.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Pri načrtovanju, izvedbi in spremljanju ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije. Dodatno bodo pri izvajanju gradbenih ukrepov objekti izpolnjevali tehnične zahteve, s katerimi se prilagodijo tako, da so nediskriminatorni do vseh oblikčasne ali trajne invalidnosti in so prilagojeni ranljivim skupinam prebivalstva.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja se predvideva naslavljanje urbanega razvoja ali pristopa endogene regionalne politike s pomočjo teritorialnih pristopov v skladu s potrebami, izhajajoč iz pripravljenih teritorialnih strategij (TUS ali RRP).

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Ukrepi za *izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti v omrežju Natura 2000 in na drugih prednostnih območjih varstva narave so komplementarni z LIFE integriranim projektom za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji (LIFE17 IPE/SI/000011)*. Komplementarnost s čezmejnimi in drugimi programi pa se bo iskala zlasti pri obnovi ekosistemov, izboljšani ekološki povezanosti in učinkovitejšem upravljanju z območji Natura 2000.

Ukrep *izboljšanja sistema seznanjanja in opozarjanja državljanov o onesnaženosti zunanjega zraka* je delno komplementaren z LIFE-IP PREPAIR (LIFE15 IPE IT 013) - Učinki ukrepov Dežel Padske nižine na kakovost zraka, kjer Slovenija sodeluje kot partner.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Finančni instrumenti v okviru tega specifičnega cilja niso predvideni.

2.1.3.7.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
-------------------	-----------------	-------	-------------------	----	-----------	--------------	---------------	-------------

3	3.7	ESRR	Manj razvite regije	RCO36	Zelena infrastruktura, podprta za druge namene in ne za prilagajanje na podnebne spremembe	ha	3	17
3	3.7	ESRR	Bolj razvite regije	RCO36	Zelena infrastruktura, podprta za druge namene in ne za prilagajanje na podnebne spremembe	ha	1	2
3	3.7	ESRR	Bolj razvite regije	RCO37	Površina območij Natura 2000, na katerih se izvajajo zaščitni in sanacijski ukrepi	ha	0	815,87
3	3.7	ESRR	Manj razvite regije	RCO37	Površina območij Natura 2000, na katerih se izvajajo zaščitni in sanacijski ukrepi	ha	0	684,13
3	3.7	KS	Celotna Slovenija	RCO39	Površina, pokrita z nameščenimi sistemi za spremljanje onesnaženosti zraka	ha	85.000	170.300
3	3.7	ESRR	Manj razvite regije	RCO77	Število podprtih kulturnih in turističnih krajev	število	0	2
3	3.7	ESRR	Bolj razvite regije	RCO77	Število podprtih kulturnih in turističnih krajev	število	0	2

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
3	3.7	KS	Celotna Slovenija	RCR50	Prebivalci, deležni ukrepov za kakovost zraka	število	0	2021	168.536	Upravičenec (po SURS)	Št. preb., ki živijo v občinah, kjer bodo nameščene nove naprave
3	3.7	ESRR	Manj razvite regije	RCR95	Prebivalci, ki imajo dostop do nove ali izboljšane zelene infrastrukture	Število			Ciljna vrednost bo opredeljena naknadno.		
3	3.7	ESRR	Bolj razvite regije	RCR95	Prebivalci, ki imajo dostop do nove ali izboljšane zelene infrastrukture	Število			Ciljna vrednost bo opredeljena naknadno.		
3	3.7	ESRR	Manj razvite regije		Vsaj 50% ciljnim	Odstote			Ciljna vrednost bo opredeljena		

					vrstam in habitatnim k tipom s seznama prednostnih projektov (in 75% iz posameznega projekta), določenih v Programu upravljanja območij Natura 2000 se mora izboljšati stanje ohranjenosti				naknadno.		
3	3.7	ESRR	Bolj razvite regije		Vsaj 50% ciljnim vrstam in habitatnim k tipom s seznama prednostnih projektov (in 75% iz posameznega projekta), določenih v Programu upravljanja območij Natura 2000 se mora izboljšati stanje ohranjenosti	Odstote			Ciljna vrednost bo opredeljena naknadno.		

2.1.3.7.1 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	3.7	077	2.550.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.7	078	30.010.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.7	078	14.440.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.7	079	22.760.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.7	079	14.560.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	3.7	01	2.550.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.7	01	52.770.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.7	01	29.000.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	ESRR	Manj razvite regije	3.7	02	22.760.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.7	02	14.560.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.7	24	25.730.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	3.7	24	14.440.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.7	26	4.280.000
3	KS	Celotna Slovenija	3.7	33	2.550.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	3.7	03	2.550.000
3	ESRR	Manj razvite regije	3.7	03	52.770.000

3	ESRR	Bolj razvite regije	3.7	03	29.000.000
---	------	---------------------	-----	----	------------

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.4 Prednostna naloga 4: Trajnostna urbana mobilnost

☐ To je prednostna naloga, namenjena zaposlovanju mladih
☐ To je prednostna naloga, namenjena socialnim inovativnim ukrepom
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (m) člena 4(1) uredbe o ESS+*
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (l) člena 4(1) uredbe o ESS+
☒ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju mobilnosti v mestih iz točke (viii) člena 3(1)(b) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju digitalne povezanosti iz točke (v) člena 3(1)(a) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu

* Če je označeno, nadaljujte v oddelku 2.1.1.2.

2.1.4.1 Specifični cilj 4.1: Spodbujanje trajnostne večmodalne mestne mobilnosti v okviru prehoda na gospodarstvo z ničelno stopnjo neto emisij ogljika

2.1.4.1.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Investicije na področju trajnostne urbane mobilnosti bodo pripomogle k dvigu deleža trajnostnih prometnih načinov v dnevni migraciji prebivalstva ter zmanjšanju emisij TPG. Promet namreč prispeva skoraj tretjino slednjih v Sloveniji in je pomemben vzrok za onesnaženost zraka v mestih. Trajna rešitev za ta izziv je prehod na trajnostno mobilnost z nizkimi emisijami CO₂ in onesnaževal zraka s poudarkom na aktivni mobilnosti, zato bodo ukrepi usmerjeni na navedena področja. Pri tem bo imelo ključno vlogo izboljšanje JPP in izboljšanje povezanosti med različnimi prometnimi sistemi, med katerimi je prestopanje še vedno težavno, saj med različnimi prometnimi sistemi ni prestopnih točk, ali pa niso dovolj udobne. Nekatere vstopne točke na JPP tudi niso primerno opremljene s parkirnimi mesti za kolesa in avtomobile. Poseben problem predstavlja tudi čezmejna mobilnost v mestih, ki ležijo v bližini državne meje, saj lokalni prometni sistemi na obeh straneh meje niso usklajeni. Hkrati pa bodo ukrepi usmerjeni v povečanje uporabe vozil na alternativne energente, ki predstavljajo trenutno majhen delež, tako med zasebnimi uporabniki, gospodarskimi in javnimi subjekti. Poleg ukrepov za izboljšanje javnega potniškega prometa z uvajanjem brezemisijevih vozil, je namreč ključno zagotavljanje ustrezne polnilne infrastrukture za alternativne energente za različne vrste vozil (e-kolesa, osebni avtomobili, gospodarska vozila, idr.). Preusmeritev k trajnostni mobilnosti bo pomembno prispevala k zmanjšanju hrupa, raznih onesnaževal in preoblikovanju prostora, kot tudi drugih okoljskih pritiskov in zdravstvenih tveganj, s tem pa prispevala k boljši kakovosti življenja, zlasti v mestih.

Prehod v nizkoogljično družbo na področju prometa ureja Strategija na področju razvoja trga za vzpostavitev ustrezne infrastrukture v zvezi z alternativnimi gorivi v prometnem sektorju v Republiki Sloveniji¹⁰⁵, ki jo je Vlada RS sprejela 12. oktobra 2017 (v nadaljevanju: strategija). Skladno s predlogom Uredbe o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva (AFIR) bo do leta 2024 prenovljena strategija na področju infrastrukture za alternativna goriva v prometu. Ministrstvo za infrastrukturo v okviru reforme NOO pripravlja sistemski zakon na področju infrastrukture za alternativna goriva v prometu, ki bo v veljavi predvidoma v drugi polovici 2023. Ne gre le za elektrifikacijo prometa, pač pa za vrsto prehodnih tehnološko-tehničnih ukrepov za doseg želenega končnega stanja v prometu, t.j. trajnosten promet brez fosilnih goriv. Strategija predvideva niz pravno-regulativnih ukrepov, izvedbo demonstracijskih projektov, ozaveščevalnih in promocijskih aktivnosti ter neposrednih finančnih spodbud, s katerimi se bo zagotavljala ustrezna polnilna infrastruktura ter sofinanciranje razlike v ceni vozil med vozili na dizelski pogon in vozili na alternativna goriva.

V okviru tega specifičnega cilja sta v skladu z navedenim predvidena naslednja 2 sklopa ukrepov:

- *infrastruktura za trajnostno mobilnost v urbanih območjih*: na podlagi novih Celostnih prometnih strategij (ang. Sustainable Urban Mobility Plan - SUMP, v nadaljevanju: CPS) in Trajnostnih urbanih strategij (ang. Sustainable Urban Strategy, v nadaljevanju: TUS) bodo natančno identificirane prioritete v vsakem funkcionalnem urbanem območju, prednostno pa bodo sredstva namenjena infrastrukturi za multimodalni potniški promet od vrat do vrat. Hrbtenica sistema mora biti JPP, dopolnjuje pa se z regionalnimi kolesarskimi povezavami in infrastrukturo za pešce, s poudarkom na dostopu do postajališč JPP ter s točkami prestopa iz osebne avtomobila na JPP ali sopotništvo. Investicije na področju trajnostne mobilnosti bodo pripomogle k dvigu deleža trajnostnih prometnih načinov v dnevni migraciji prebivalstva. Večji delež uporabe trajnostnih načinov prevoza bo pripomogel k znižanju emisij TGP in drugih onesnaževal iz prometa ter s tem k izboljšanju kakovosti življenja. Predvideni ukrepi so:
 - investicije v gradnjo in prilagoditev prometnih površin za trajnostne prometne načine: namenske površine za JPP (npr. rumeni pasovi, postajališča, prilagoditve za prednostno vodenje v križiščih) in infrastruktura prestopnih točk med različnimi oblikami mobilnosti; gradnja in preureditve infrastrukture za pešce, predvsem za dostop do postaj in postajališč JPP in šol, vključno z napravami in ukrepi za umirjanje prometa za varnost pešcev; gradnja kakovostnih ločenih kolesarskih površin in ostale kolesarske infrastrukture, vključno z infrastrukturo za polnjenje e-koles;
 - investicije v digitalizacijo za trajnostno mobilnost: uporaba inteligentnih prometnih sistemov za upravljanje večmodalne trajnostne mobilnosti; izvedba pilotnih projektov v okviru ukrepa trajnostne parkirne politike, omejevanja prometa v mestnih jedrih in spodbude za uporabo sodobnih tehnologij za učinkovito upravljanje mobilnosti (npr.: vzpostavitev sistemov optimizacije prometa v mestih s prednostno obravnavo JPP, kolesarjev in pešcev; vzpostavitev sistemov dostopa do potovalnih informacij za uporabnika, vključno z informatizacijo upravljanja parkiranja; vzpostavitev pogojev za čezmejno mobilnost oz. predvsem povezavo JPP s prestopnimi točkami v sosednjih državah; vzpostavitev evidence javnih e-polnilnic v prostorskem informacijskem sistemu; vzpostavitev sistema potovalnih podatkov za multimodalne poti, ki bi poleg JPP vključeval tudi alternativne oblike prevoza v mestih, vključno s podatki o storitvah, ki so namenjene ali prilagojene gibalno oviranim ter parkirišči);

¹⁰⁵ Dostopno na: https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/alternativna_goriva/strategija_alternativna_goriva_final.pdf.

- *spodbujanje uporabe alternativnih goriv v mestih* (vozila JPP na elektriko ali vodik in polnilna infrastruktura v javni lasti): ukrepi bodo namenjeni vzpostavitvi oz. dopolnitvi mreže polnilnih ali oskrbovalnih mest za vozila na alternativni pogon, s poudarkom na vozilih za izvajanje javnih gospodarskih služb, kot na primer za potrebe izvajanja JPP v mestih, in na vzpostavitvi polnilne ali oskrbovalne infrastrukture za alternativna goriva za potrebe izvajanja zelene mestne logistike. Ukrepi bodo oblikovani na podlagi analize potreb vlaganj na področju uvajanja alternativnih goriv v prometu, ki bo pripravljena do konca leta 2022 v okviru reforme Načrta za okrevanje in odpornost, s ciljem, da bo zagotovljena ustrezna geografska pokritost na celotnem območju Slovenije tudi izven urbanih območij in TEN-T omrežja. Pri tem bodo sredstva za te ukrepe prednostno usmerjena v urbana območja, medtem, ko je s sredstvi NOO in IPE predvideno, da se bodo sredstva usmerjala izven teh območij.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov in meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje.

Glavne ciljne skupine:

Podjetja, javni sektor, gospodinjstva, občine, zadruga, zavodi, posamezniki.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Pri načrtovanju, izvedbi in spremljanju ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije. Dodatno bodo pri izvajanju gradbenih ukrepov objekti izpolnjevali tehnične zahteve, s katerimi se prilagodijo tako, da so nediskriminatorni do vseh oblik začasne ali trajne invalidnosti in so prilagojeni ranljivim skupinam prebivalstva.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja se predvideva naslavljanje urbanega razvoja s pomočjo teritorialnih pristopov, upoštevanje izkazane potrebe v okviru pripravljenih teritorialnih strategij (CPS in TUS).

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Ukrepi trajnostne urbane mobilnosti so komplementarni s programi Interreg Italija – Slovenija, Slovenija – Hrvaška, Slovenija – Madžarska, Adrion in Srednja Evropa, ki načrtujejo tudi ukrepe na področju trajnostne urbane mobilnosti.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru predmetnega specifičnega cilja ni načrtovana uporaba finančnih instrumentov.

2.1.4.1.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
4	4.1	ESRR	Manj razvite regije	RCO58	Podprta namenska kolesarska infrastruktura	km	3	23
4	4.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCO58	Podprta namenska kolesarska infrastruktura	km	3	20
4	4.1	ESRR	Manj razvite regije	RCO59	Infrastruktura za alternativno gorivo (oskrbovalna/polnilna mesta)	število	0	23
4	4.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCO59	Infrastruktura za alternativno gorivo (oskrbovalna/polnilna mesta)	število	0	25

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
4	4.1	ESRR	Manj razvite regije	RCR62	Število potnikov na leto, ki uporabljajo novi ali posodobljeni javni prevoz	število	0	2021	540.000	MZI	
4	4.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCR62	Število potnikov na leto, ki uporabljajo novi ali posodobljeni javni prevoz	število	0	2021	567.000	MZI	
4	4.1	ESRR	Manj razvite regije	RCR64	Število potnikov na leto, ki uporabljajo namensko kolesarsko infrastrukturo	število	0	2021	556.400	MZI	
4	4.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCR64	Število potnikov na leto, ki uporabljajo namensko kolesarsko infrastrukturo	število	0	2021	483.600	MZI	

2.1.4.1.1 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
4	ESRR	Manj razvite regije	4.1	81	16.000.000
4	ESRR	Bolj razvite regije	4.1	81	7.000.000
4	ESRR	Manj razvite regije	4.1	82	4.000.000
4	ESRR	Bolj razvite regije	4.1	82	2.000.000
4	ESRR	Manj razvite regije	4.1	83	9.800.000
4	ESRR	Bolj razvite regije	4.1	83	4.150.000
4	ESRR	Manj razvite regije	4.1	84	2.000.000
4	ESRR	Bolj razvite regije	4.1	84	1.000.000
4	ESRR	Manj razvite regije	4.1	86	6.000.000
4	ESRR	Bolj razvite regije	4.1	86	3.000.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
4	ESRR	Manj razvite regije	4.1	01	37.800.000
4	ESRR	Bolj razvite regije	4.1	01	17.150.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
4	ESRR	Manj razvite regije	4.1	02	37.800.000
4	ESRR	Bolj razvite regije	4.1	02	17.150.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
4	ESRR	Manj razvite regije	4.1	03	37.800.000
4	ESRR	Bolj razvite regije	4.1	03	17.150.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.5 Prednostna naloga 5: Trajnostna (čez)regionalna mobilnost in povezljivost

☐ To je prednostna naloga, namenjena zaposlovanju mladih
☐ To je prednostna naloga, namenjena socialnim inovativnim ukrepom
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (m) člena 4(1) uredbe o ESS+*
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (l) člena 4(1) uredbe o ESS+
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju mobilnosti v mestih iz točke (viii) člena 3(1)(b) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju digitalne povezljivosti iz točke (v) člena 3(1)(a) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu

* Če je označeno, nadaljujte v oddelku 2.1.1.2.

2.1.5.1 Specifični cilj 5.1: Razvoj pametnega, varnega, trajnostnega in intermodalnega omrežja TEN-T, odpornega na podnebne spremembe

2.1.5.1.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Z ukrepi se bo prispevalo k zmanjšanju emisij TPG v najbolj ključnem sektorju, to je prometu. Strategija razvoja prometa v Republiki Sloveniji do leta 2030 (v nadaljevanju: SRP) in Resolucija o nacionalnem programu razvoja prometa v Republiki Sloveniji v obdobju do 2030, sta ključna strateška dokumenta, ki na podlagi rezultatov strokovnih prometnih, funkcionalnih, okoljskih, socialnih in drugih analiz, določata potrebne ukrepe na področju prometa do leta 2030. Izbrani ukrepi temeljijo večinoma na posebnem analitičnem instrumentu, nacionalnem prometnem modelu, ki upošteva sedanjo in prihodnjo ponudbo prometnih omrežij ter sedanje in pričakovano prihodnje prometno povpraševanje. Prometni model se sproti posodablja, zato bodo pri pripravi posodobitev strateških dokumentov vključeni tudi vplivi pandemije covid-19, cilji in zahteve drugih nacionalnih in evropskih strateških dokumentov ter druga tveganja. Za omrežja TEN-T je poleg notranjega prometnega modela pomemben predvsem zunanji transportni model (znotraj EU in zunaj nje) ter modeli vplivov na okolje in prometne varnosti, tako za potniški kot tudi tovorni promet. Specifični cilj SRP je izboljšanje prometnih povezav s sosednjimi državami in usklajevanje s sosednjimi državami, kar pomeni zagotavljanje zadostne zmogljivosti omrežja, ki ustreza tudi standardom TEN-T ter tudi izboljšanje varnosti cestne infrastrukture. Republika Slovenija pa se je v skladu z zahtevami evropske uredbe TEN-T (Uredba EU 1315/2013) zavezala, da bomo do leta 2030 dosegli standarde na jedrnem železniškem omrežju TEN-T. Poleg tega Slovenija v skladu z evropsko direktivo 2008/96/ES zagotavlja sistematičen postopek inšpekcijskega nadzora varnosti cestne infrastrukture, ki poteka v vseh fazah načrtovanja in delovanja cestne infrastrukture.

Tako so na podlagi napovedi prometnih tokov, prometne varnosti, vplivov na okolje in družbene sprejemljivosti v okviru tega specifičnega cilja izbrani ukrepi, ki imajo poleg nacionalnega strateškega pomena tudi visoko evropsko dodano vrednost, saj predstavljajo pomembne odseke na TEN-T omrežju. V prvi vrsti bomo zato vlagali v posodobitev železniške infrastrukture na sredozemskem in baltsko-jadranskem koridorju (Uredba (EU) 1316/2013), s katero bomo prispevali tudi k izpolnjevanju zavez, ki izhajajo iz evropske TEN-T uredbe. To so ukrepi, ki se nanašajo ne le na infrastrukturo, temveč tudi na organizacijo, vodenje prometa in prometno varnost. Pri izbiri ukrepov se je prizadevalo za maksimalno izkoriščenost zmogljivosti obstoječe prometne infrastrukture.

V skladu z navedenim sta predvidena naslednja 2 sklopa ukrepov:

- *investicije v posodobitev in nadgradnjo železniškega omrežja TEN-T za izboljšanje učinkovitosti prevoza potnikov in tovora za doseganje TEN-T standardov ter umik tranzitnega tovornega prometa iz središč mest in urbanih naselij*, in sicer so predvidene naslednje investicije:

nadgradnja železniške proge d. m.–Dobova–Zidani Most: odsek proge d. m.–Dobova–Zidani Most je del jedrnega omrežja TEN-T in sredozemskega koridorja ter predstavlja glavno prometno železniško povezavo Slovenije s Hrvaško. Proga sicer zagotavlja osno obremenitev 22,5 t, vendar je ta zaradi starosti in dotrajanosti elementov zgornjega ter spodnjega ustroja poslabšana, enako kakor tudi elementi voznega omrežja. Na predmetnem odseku je omogočeno obratovanje tovornih vlakov dolžine do največ 570 m. Prepustna zmogljivost proge je kritična, v času zapore enega tira se ta še poslabša. Zaradi nivojskih dostopov na perone je potrebno zagotavljati varovanje potnikov na postajah in postajališčih. Posamezna nivojska križanja železniške proge s cesto se še vedno nahajajo na glavnih postajnih tirih, znotraj uvoznih in izvoznih kretnic.

Po izvedeni nadgradnji bodo na predmetnem odseku: odpravljeno ozko grlo z vidika doseganja zahtev TEN-T, omogočeno obratovanje daljših tovornih vlakov, povečana potovalna hitrost vlakov in zmogljivost proge, zagotovljena interoperabilnost ter izpolnjene zahteve tehničnih specifikacij, povečana prometna varnost, zmanjšana obremenjenost s hrupom na poselitvenih območjih, izboljšana dostopnost do posameznih regij in medregijska povezava.

V okviru projekta se bo nadgradilo 37,3 km železniške proge, in sicer: izvedla se bo nadgradnja 7 postaj (Dobova, Brežice, Brestanica, Blanca, Breg, Sevnica in Krško), nadgradnja 3 postajališč (Libna, Loka in Radeče) ter nadgradnja odsekov d.m-Dobova, Dobova-Brežice, Brežice-Krško, Krško-Brestanica, Brestanica-Blanca, Blanca-Sevnica, Sevnica-Breg in Breg-Zidani Most. Dela bodo zajemala nadgradnjo zgornjega in spodnjega ustroja za zagotovitev kategorije proge D4 in svetlega profila GC, podaljšanje postajnih tirov za možnost obratovanja vlakov dolžine 740 m, nadgradnjo obstoječe peronske infrastrukture z ureditvijo izvennivojskega dostopa za funkcionalno ovirane osebe in kolesarje, nadgradnjo SV TK naprav, ukinitve 14 nivojskih križanj cest z železniško progo in izvedbo protihrupnih ukrepov.

- Kot rezervni projekt na železniškem TEN-T omrežju uvrščamo *nadgradnjo železniške proge na odseku Ljubljana-Kranj ter železniških postaj Kranj, Podnart, Lesce-Bled, Žirovnica in Slovenski Javornik*, ki predstavlja ozko grlo na javni železniški infrastrukturi v Sloveniji in na obeh TEN-T koridorjih (sredozemskem in baltsko-jadranskem).

Proga sicer že izpolnjuje zahteve evropskih standardov glede osne obremenitve vsaj 22,5 t, vendar se je zaradi velike količine prometa in slabega stanja proge, le-ta s časom poslabšala in ne izpolnjuje več prometnih zahtev. Prav tako je proga problematična z vidika prepustne zmogljivosti. Proga je pomembna za tovor, na odseku Ljubljana-Kranj pa je zelo pomembna

tudi za potniški promet (dnevne migracije potnikov). Zato je predvideno povečanje zmogljivosti proge (za cca. 40%), s čimer se bo omogočil prevoz pričakovanega obsega tovornega prometa in potnikov. Z investicijo se bo zagotavljalo interoperabilnost, povečanje stopnje varnosti prometa, učinkovitejše vodenje prometa, povečanje oskrbe z električno energijo, znižanje obratovalnih stroškov, itd.;

- *projekti na državnih cestah na podlagi njihovega pozitivnega vpliva na prometno varnost: sodobna gradnja in novi inteligentni transportni sistem (v nadaljevanju: IITS) ukrepi bodo močno izboljšali obstoječe stanje cestne infrastrukture in rešili težave na obremenjenih območjih. Predvidena sta naslednja ukrepa:*
 - *rekonstrukcija odsekov A1 od razcepa Kozarje do Vrhnike z novogradnjo priključka Dragomer:* ključni izziv na področju avtocest je nadaljnje zagotavljanje ustreznega standarda vzdrževanja vozišč in objektov. Eden pomembnih izzivov je tudi zagotavljanje ustrezne pretočnosti, varnosti in kakovostnih podatkov za uporabnike z ustreznimi sistemi vodenja in upravljanja prometa. Avtocestni odsek Koseze-Vrhnika, na katerem se priključek Dragomer nahaja, predstavlja enega od najbolj prometnih odsekov v Sloveniji. Ugotovljen povprečni letni dnevni promet (v nadaljevanju: PLDP) dosega in v določenih trenutkih tudi presega kapaciteto obstoječe štiripasovnice, zato je potrebna nadgradnja z izvedbo 3. pasu. V letu 2030 bo gostota prometa na AC odseku A1/0052 Brezovica – Vrhnika dosegala med Brezovico in Lukovico do 87.170 vozil/dan, proti Vrhniki pa bo po izgradnji novega priključka gostota prometa padla na 72.320 vozil/dan. Emisijski faktorji za CO₂ za osebna vozila se bodo do leta 2030 glede na leto 2018 zmanjšali med 25 in 30 %, emisijski faktorji za tovorna vozila pa se praktično ne bodo spremenili. Pri metanu je pričakovano občutnejše zmanjšanje emisije (pri osebnih vozilih med 60 in 85 % - odvisno od hitrosti vožnje, pri tovornih med 20 in 80 %), medtem ko se bodo emisije N₂O lahko celo delno povečale. Analizirali smo število prometnih nesreč na ustreznem odseku avtoceste A1 (rekonstrukcija odseka Kozarje-Vrhnika-Kozarje in z njim povezave Dragomer) v obdobju 2012-2020. Povprečno število nesreč na smerni kilometer na tem odseku je trikrat večje kot na celotnem slovenskem avtocestnem omrežju in z njim povezano infrastrukturo. AC priključek Dragomer je načrtovan kot polni štirikraki priključek v obliki »romba« z upoštevanjem bodoče 6-pasovne avtoceste z navezavo na obstoječo regionalno cesto R2-409/odsek 0300 na območju naselja Lukovica pri Brezovici. V sklopu novega AC priključka se izvede tudi zahodna obvozna cesta južnega dela Brezovice vse do nivojskega železniškega prehoda preko železniške proge Ljubljana-Trst pri Vnanjih Goricah z navezavo na obstoječo regionalno cesto R3-742/odsek 4806 Podpeč-Brezovica.
 - *Sanacija 1. cevi predora Karavanke:* obstoječi avtocestni predor Karavanke je enosmerni dvosmerni predor, ki povezuje Slovenijo z Avstrijo. Predorska cev je bila zgrajena leta 1991. Zaradi manjše gostote prometa je bila takrat zgrajena le zahodna cev, predor pa je bil načrtovan za nadgradnjo v dvojno cev pozneje. Druga cev predora je trenutno v izgradnji. Na podlagi rezultatov glavnih pregledov je bil izdelan podroben katalog škode, ki ponuja celovit pregled stanja prve cevi predora. Doslej je bilo ugotovljenih več pomanjkljivosti, med drugim poškodbe notranje obloge ali tunelskega loka, poškodbe konstrukcije vozišča in robnikov itd. Večina zabeleženih anomalij je bila v preteklosti odpravljenih. Skupaj z avstrijsko stranjo je bilo dogovorjeno, da se sanacija obstoječe cevi predora Karavanke začne takoj, ko bo nova cev predora začela obratovati. Do takrat bodo nekateri deli predora že presegli svojo življenjsko dobo, zato je potrebno načrtovati celovito sanacijo ali zamenjavo teh sistemov. V primeru, da se sanacija 1. cevi predora Karavanke ne izvede, lahko realno pričakujemo zaprtje ali delno zaprtje

predora zaradi deformacije talnega oboka, potrebe po sanaciji drenažnega sistema in ostalih elementov. V tem primeru preusmeritev prometa iz ene v dve predorske cevi ne bo možna, zato situacija tudi po izgradnji nove cevi ne bo bistveno boljša kot je trenutno. Promet bo moral še vedno teči dvosmerno v eni cevi ob dejstvu, da je nova cev projektirana za enosmerni promet in npr. nima odstavnih niš na zahodni strani vozišča (v smeri proti Sloveniji). To močno vpliva na pretočnost in prometno varnost tako na AC omrežju kot tudi na ostalem cestnem omrežju. Glede na trend naraščanja prometa, ki je že presegel vrednosti iz leta 2019, lahko pričakujemo vedno večje zastoje tako pred predorom, kot tudi na preostalem cestnem omrežju, saj se bi del prometa v tem primeru zagotovo preusmeril tako na državne ceste kot na štajerski krak AC, ki je že v tem trenutku preobremenjen.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov in meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje.

Glavne ciljne skupine:

Upravljalci prometne infrastrukture, prevozniki blaga in potnikov, podjetja, javni sektor, občine, zadruga, zavodi, prebivalci.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Pri načrtovanju, izvedbi in spremljanju ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije. Dodatno bodo pri izvajanju gradbenih ukrepov objekti izpolnjevali tehnične zahteve, s katerimi se prilagodijo tako, da so nediskriminatorni do vseh oblik začasne ali trajne invalidnosti in so prilagojeni ranljivim skupinam prebivalstva.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru navedenega specifičnega cilja ni predvidena uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi ne predvidevajo vlaganja v TEN-T infrastrukturo, zato povezovanje v tej fazi ni predvideno.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru predmetnega specifičnega cilja ni načrtovana uporaba finančnih instrumentov.

2.1.5.1.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
5	5.1	KS	Celotna Slovenija	RCO45	Dolžina obnovljenih ali posodobljenih cest – TEN-T	km	0	31,6
5	5.1	KS	Celotna Slovenija	RCO47	Dolžina novih ali nadgrajenih železniških prog – TEN-T	km	0	37,3

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
5	5.1	KS	Celotna Slovenija	RCR59	Železniški tovorni promet	ton-km/leto (v mio)	5.250	2021	6.085	SURS	
5	5.1	KS	Celotna Slovenija	RCR56	Prihranek časa zaradi izboljšane cestne infrastrukture	človek-dni/leto			Ciljna vrednost bo opredeljena naknadno.		

2.1.5.1.1 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
5	KS	Celotna Slovenija	5.1	091	23.950.000
5	KS	Celotna Slovenija	5.1	092	8.260.000
5	KS	Celotna Slovenija	5.1	100	251.930.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

5	KS	Celotna Slovenija	5.1	01	284.140.000
---	----	-------------------	-----	----	-------------

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
5	KS	Celotna Slovenija	5.1	33	284.140.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
5	KS	Celotna Slovenija	5.1	03	284.140.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.5.2 Specifični cilj 5.2: Razvoj in krepitev trajnostne, pametne in intermodalne nacionalne, regionalne in lokalne mobilnosti, odporne na podnebne spremembe, vključno z boljšim dostopom do omrežja TEN-T in čezmejno mobilnostjo

2.1.5.2.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Ključni cilj predmetnega specifičnega cilja v skladu s SRP je izboljšati nacionalne in regionalne povezave znotraj Slovenije. Nacionalni program razvoja prometa predvideva pripravo projektov na tako imenovanih razvojnih oseh, ki povezujejo različne regije z osrednjim omrežjem TEN-T, ob upoštevanju dinamike dejanskih prometnih potreb. Junija 2021 sprejete spremembe in dopolnitve nacionalnega programa razvoja prometa, dajejo še večji poudarek trajnostnemu prometu, predvsem tistim infrastrukturnim ureditvam, ki bodo pripomogle k zagotavljanju pogojev za večjo uporabo vseh oblik trajnostne mobilnosti in krepitvi razvoja JPP, pri čemer ne sme biti ogrožena dostopnost, kjer sta cesta in avtomobil edina izbira ali omogočata dostop do prvih prestopnih mest JPP. Z ukrepi iz nacionalnega programa razvoja prometa uresničujemo tudi cilje Evropskega zelenega dogovora, paketa Fit for 55 in Strategije za trajnostno in pametno mobilnost.

Dopolnjen nacionalni program razvoja prometa vključuje projekte na regionalnem železniškem omrežju, ki predstavljajo pomemben segment razvoja prometnega sistema v Sloveniji, predvsem za zagotavljanje nizkoemisijske, varne in odporne dnevne mobilnosti potnikov v regijah. V večini primerov je potrebno regionalno železniško omrežje pospešeno nadgrajevati, predvsem z zagotavljanjem ustrezne zmogljivost prog, posodobitvijo postaj in postajališč ter njihove povezanosti z drugimi načini prevoza. Ključni cilj je zagotoviti takšne nadgradnje omrežja, da bo železnica zagotovila tako imenovano hrbtenično prometno omrežje tam, kjer že obstaja, in ki bo povezano z cestnim prometnim omrežjem, JPP, P + R sistemi ter kolesarsko infrastrukturo. Glede na osnovni cilj strokovnih podlag za regionalne proge, da se preusmeri potnike na železnice, se načrtuje nadgradnja regionalnih prog predvsem z izvedbo elektrifikacije, dvotirnosti in povečanja hitrosti ter s sodobnimi sistemi vodenja prometa vlakov, kot tudi informacijska oprema in spremljajoči ukrepi (parkirišča, kolesarnice) na postajah in postajališčih za potnikom prijazne storitve. Železniški promet je najbolj varna oblika prevoza (manjša izpostavljenost nesrečam in stresu), ob tem pa omogoča boljši izkoristek časa (počitek in delo na vlaku). Z elektrifikacijo regionalnih železniških prog se bo še zmanjšala obremenitev okolja, predvsem pa razbremenitev cestnega omrežja, kar bo neposredno pripomoglo k približevanju ogljični nevtralnosti. Sodobni sistemi vodenja prometa vlakov oz. digitalizacija v smislu nadgradnje s sistemi ETCS/ERTMS, daljinsko vodenje prometa, APB-ji ipd. so ukrepi za varno in odporno mobilnost. S kakovostno ponudbo, predvsem krajši potovalni časi in taktni vozni red na železnici ter drugimi ukrepi (prestopne točke, kolesarnice, usklajeni vozni redi ...), ki so osnova celotnega prometnega sistema (IJPP) se bo povečala atraktivnost javnega potniškega prometa in zagotovila trajnostna mobilnost.

Tako so na podlagi nacionalnih strateških dokumentov v okviru specifičnega cilja izbrani ukrepi, ki se nanašajo na izgradnjo razvojnih osi in drugih regionalnih povezav, ki bodo izboljšale dostop do omrežja TEN-T, prioritetne projekte na regionalnem železniškem omrežju ter izgradnjo državnega kolesarskega omrežja. Usklajenost in učinkovitost teh ukrepov bodo zagotavljali horizontali ukrepi prometnega načrtovanja.

Predlagani projekti na prometnem omrežju bodo s svojo uresničitvijo prispevali k skladnemu regionalnemu razvoju, ustvarjanju najboljših možnosti za učinkovit potek gospodarskih dejavnosti ter izboljšali mobilnost in kvaliteto življenja prebivalstva.

V skladu z navedenim so predvideni naslednji ukrepi:

- *nadgradnja železniške proge Maribor – Ruše*: z ukrepom bomo povečali zmogljivost železniške infrastrukture, vključno z nadgradnjami železniških postaj kot večmodalnih vozlišč, kjer se bodo prepletale in dopolnjevale različne oblike prevoza, kar bo omogočilo bolj trajnosten način prevoza. Istočasno se bo zagotovilo interoperabilnost, učinkovitejše upravljanje in izboljšanje prometne varnosti. Na regionalnem železniškem omrežju smo zato v ospredje postavili posodobitve prog, ki bodo izboljšale vlogo javnega železniškega potniškega prometa. To so nadgradnje postaj in odsekov obstoječe železniške proge gravitacijskega območja državnega in mednarodnega pomena; tj. Ljubljana in Maribor.

Odsek železniške proge Maribor - Ruše se nahaja na relaciji Maribor–Prevalje–državna meja. To je t.i. Koroška proga, skupne dolžine 82,1 kilometra, ki je neelektrificirana regionalna proga . Proga je z Republiko Avstrijo povezana preko mejnega prehoda Holmec v smeri proti Celovcu. Obseg del predlaganega ukrepa zajema: (1) ureditev železniškega trikotnika Maribor Tezno–Maribor Studenci (2) nadgradnjo proge na odseku Maribor-Ruše ter nadgradnjo 3 postaj in 5 postajališč, v okviru česar je predvidena tudi elektrifikacija odseka v dolžini 10 km ter (3) ureditev signalno varnostnih in telekomunikacijskih naprav na odseku Maribor–Ruše;

Kot rezervni projekti za regionalno železniško infrastrukturo so predvideni *nadgradnja Dolenjske proge* (Regionalna proga št. 80 državna meja–Metlika–Ljubljana) ter nadgradnja postaj in postajališč na območju KRVS, ki obsega železniške postaje in postajališča od postaje Ivančna Gorica (brez te postaje, pripada KRZS) do Birčna vas. Predvidene so nadgradnje tirnih naprav, izgradnja nove nadkrite peronske infrastrukture z izven nivojskimi dostopi, ki bodo prilagojeni funkcionalno oviranim in invalidnim osebam ter kolesarjem, ureditev parkirišč in kolesarnic, nadgradnje telekomunikacijskih in električnih napeljav. Nadgradnja bo izvedena na način, da bodo investicijski ukrepi skladni z predlaganimi rešitvami v okviru predvidene dvotirnosti;

- *3. razvojna os – jug: Novo mesto-Maline (I. etapa – etapi 1 in 2)*: gradnja nove hitre ceste od priključka na AC A2 pri Novem mestu do priključka Osredok dolžine 5,05 km. Danes glavno povezavo na obravnavanem območju predstavlja cesta G2-105 Novo mesto – Metlika – MP Metlika, ki je najkrajša in najhitrejša povezava med Novim mestom in Metliko. Cesta poteka skozi naselja, horizontalne krivine imajo premajhne radije, cesta v večjem delu nima zadovoljivih tehničnih elementov in ne ustreza potrebam sodobnih daljinskih cestnih povezav, ima ozka grla in nevarne odseke ter omogoča le nizko potovalno hitrost. Posledično je neustrezna tudi prometna varnost ceste. Na območju Novega mesta poteka cesta skozi mesto in oskrbuje večja gospodarska območja v mestu (tovarna zdravil Krka, industrijska cona Mačkovec, kompleks tovarne Revoz, industrijska cona Cikava) in stanovanjska območja na jugovzhodnem delu Novega mesta. Na območju Novega mesta je PLDP na cesti G2-105 v letu 2016 znašal med 12.809 in 19.256 vozil/dan, delež težkih tovornih vozil pa je znašal med 3,2% in 5,5%. Obstoječe stanje tako že danes predstavlja omejitveni dejavnik skladnega regionalnega razvoja, drugi problem pa predstavlja slaba prometna varnost. V obdobju od 2011 do 2016 se je na cesti G2-105 na območju etap 1+2 zgodilo 115 prometnih nesreč, od tega 37 z lažjimi telesnimi poškodbami in 2 s hudimi telesnimi poškodbami. Glavni

cilj 3. razvojne osi je izboljšanje vključevanja območij zunaj TEN-T omrežja in njihovo povezovanje na avtocestno omrežje. Cilji projekta so prispevati k razbremenitvi prometa v Novem mestu ter s tem pospešiti nadaljnji gospodarski razvoj v in okoli Novega mesta, izboljšati prometno varnost in kakovost zraka v Novem mestu. Prometne obremenitve na obstoječem vzporednem cestnem omrežju se bodo v letu 2035 zaradi izgradnje hitre ceste zmanjšale; najbolj bosta prometno razbremenjeni glavna cesta G2-105 ter regionalna cesta R2-419. Hkrati se bo na obstoječem cestnem omrežju zmanjšal tudi delež težkih tovornih vozil, kar bo skupaj imelo za posledico relativno zmanjšanje emisij TGP. V letu 2035 se bo skupna emisija TGP na prometnem omrežju v Novem mestu povečala za zanemarljiv delež, kar je posledica predvidenega izboljšanja tehničnih lastnosti vozil in večjega števila električnih avtomobilov. Hkrati se bodo izpusti TGP na preostalem cestnem omrežju v Novem mestu (brez nove HC) zmanjšali za 17 %, kar predstavlja pozitiven daljinski vpliv hitre ceste. Skupen vpliv obratovanja nove državne ceste na emisije TGP je tako ocenjen kot nebiten oz. pozitiven;

- *nadaljevanje del na 3. razvojni osi: odsek Dramlje-Šentjur*: 3. razvojna os predstavlja sekundarno, prečno cestno omrežje, ki se navezuje na TEN-T omrežje. Navezovalna cesta Dramlje-Šentjur je del načrtovanega srednjega dela 3. RO – povezava med AC A1 (Savinjska regija) in AC A2 (Dolenjska regija). Cestna povezava predstavlja povezavo Bizelskega in Kozjanskega z AC omrežjem na eni strani in ter z R Hrvaško in Posavjem na drugi strani. Z izgradnjo navedene povezave se bo zagotovila medsebojno povezanost središč regionalnega pomena ter navezava teh regionalnih središč na TEN-T omrežje. V okviru navedenega projekta, se bo izvedlo novogradnjo cestne povezave na odseku od priključka Dramlje na AC A1 mimo Šentjurga do ceste G2-107 v skupni dolžini 5,8 km. Na treh cestnih odsekih, ki se stikajo v Šentjuru, je v letu 2019 PLDP (povprečni letni dnevni promet) znašal od 9.500 do 11.500 vozil, v letu 2020 pa zaradi omejitev v obdobju pandemije od 7.800 do 10.100 vozil. Delež tovornih vozil je bil v letu 2019 od 10 do 13 %, v letu 2020 pa večji, celo od 11 do 24%. Zato se z izgradnjo nove cestne povezave se pričakuje tudi povečanje prometne varnosti. Na cestnih odsekih, ki jih bo nadomestila nova cesta, se je v letih 2016-2020 zgodilo 124 prometnih nesreč, od tega 5 s hujšimi in 43 z lažjimi telesnimi poškodbami. Z obratovanjem navezovalne ceste in s tem zmanjšanjem prometnega toka na regionalni cesti Dramlje-Dole-Šentjur, se bodo zmanjšale tudi obremenitve s hrupom pri najbližjih stanovanjskih objektih, predvsem v naseljih Trnovec, Dole in Šentjur. Območje ob novi trasi navezovalne ceste je redko poseljeno, na delih kjer bodo mejne vrednosti hrupa eventuelno presežene pa bodo izvedeni protihrupni ukrepi;
- *državno kolesarsko omrežje*: načrtuje se izgradnja oz. dograditev kolesarskih povezav v okviru državnega kolesarskega omrežja, z namenom izboljšane navezave na urbana središča in predvsem na vozlišča JPP, kar bo spodbudilo multimodalnost pri opravljanju dnevnih poti od izhodišča do cilja na trajnosten način. Z izgradnjo kolesarskih povezav želimo del poti, ki so se opravljalje z osebnimi avtomobili preusmeriti na kolo, e-kolo ali na intermodalnost kolo/vlak ali avtobus. S takim pristopom želimo zajeti tako krajše poti, ki so primerne za kolesarjenje, kot daljše, ki so primerne za kombinacijo kolo – vlak/avtobus. Sprememba v načinu potovanja od osebnega avtomobila na kolo ali kombinacijo kolesa in JPP pomeni neposredno zmanjšanje izpustov TGP. Državno kolesarsko omrežje je bilo v Sloveniji opredeljeno leta 2018 s Pravilnikom o kolesarskih povezavah z ocenjeno skupno dolžino 4.000 km. Popis obstoječe državne kolesarske infrastrukture se izvaja. Prvi podatki, pridobljeni konec leta 2021 navajajo, da je skupna dolžina obstoječe namenske kolesarske infrastrukture državnega omrežja znašala zgolj 365 km. V teku so projekti za izgradnjo dodatnih 400 km, sofinanciranih s sredstvi EKP 2014-2020, ki bodo izgrajeni do konca leta 2023. Tudi s projekti, ki so v izvedbi, pa omrežje še ne bo dograjeno in

funkcionalno logično sklenjeno, zato je nujno načrtovati in izgraditi manjkajoče odseke državnega omrežja, prednostno v okolici mest. Zaradi velikega interesa občin za gradnjo kolesarskih povezav že v preteklem programskem obdobju želimo ohraniti kontinuiteto investicij;

- *neinfrastrukturni ukrepi trajnostne mobilnosti na horizontalni ravni:* predvidena je izdelava regionalnih celostnih prometnih strategij, posodobitev celostnih prometnih strategij na lokalni ravni ter vzpostavitev regijskih mobilnostnih centrov za promocijo in upravljanje trajnostne mobilnosti v regijah na podlagi pilotnih projektov, izvedeni pa bodo tudi podpora izobraževanju, ozaveščanju in informiranju različnih ciljnih skupin o trajnostni mobilnosti, spodbude za izvedbo ukrepov na podlagi mobilnostnih načrtov na ravni ustanov, spodbude za izvedbo ukrepov na podlagi načrtov parkirne politike na ravni mest in regij in njihovo izvedbo in spodbude za upravljanje mestne logistike tako na lokalni kot regionalni ravni, tudi v obliki podpore demonstracijskim projektom. Pri tem so posebej pomembne spodbude za inovativne digitalne rešitve (npr. sopotništvo in prevozi na klic integrirani v sistem), ki bodo dopolnjevale javni prevoz in omogočale večjo zasedenost prostih sedežev v vseh sredstvih prevoza. K temu bo pripomogel tudi razvoj naprednih rešitev (digitalizacija v prometu), ki omogoča spremljanje podatkov o zasedenosti in lokaciji vozil v realnem času in s tem čim bolj optimalno načrtovanje poti;
- *infrastruktura za trajnostno mobilnost na lokalni ravni:* na podlagi sprejetih celostnih prometnih strategij (CPS) bodo natančno identificirane prioritete v občinah z mestnimi naselji, prednostno pa bodo sredstva namenjena infrastrukturi za multimodalni potniški promet od vrat do vrat. Hrbtenica sistema mora biti JPP, dopolnjuje pa se z rešitvami za prvi in zadnji kilometer. To so predvsem kolesarske povezave in infrastruktura za pešce, s poudarkom na dostopu do postajališč JPP ter točke prestopa iz osebne avtomobila na JPP ali sopotništvo. Investicije na področju trajnostne mobilnosti bodo pripomogle k dvigu deleža trajnostnih prometnih načinov v dnevnih migracijah prebivalstva. Večji delež uporabe trajnostnih načinov prevoza bo pripomogel k znižanju emisij TGP in drugih onesnaževal zraka iz prometa ter s tem k izboljšanju kakovosti življenja. Predvideni ukrepi so:
 - ureditev postajališč JPP,
 - preureditve infrastrukture za pešce, predvsem za dostop do šol ter postaj in postajališč JPP, vključno z napravami in ukrepi za umirjanje prometa za varnost pešcev,
 - gradnja kakovostnih ločenih kolesarskih površin in ostale kolesarske infrastrukture, vključno z infrastrukturo za polnjenje e-koles in parkirišči za kolesa,
 - infrastruktura prestopnih točk med različnimi oblikami mobilnosti;
- *organizacija trajnostne mobilnosti na lokalni ravni:* na podlagi sprejetih celostnih prometnih strategij (CPS) bodo natančno identificirane prioritete v občinah z mestnimi naselji. Sredstva bodo namenjena ukrepom za boljše upravljanje prometa v mestih s ciljem povečanja privlačnosti uporabe trajnostnih prometnih načinov in odvračanja uporabnikov od pretirane uporabe osebne avtomobila. Predvideni ukrepi so:
 - uporaba inteligentnih prometnih sistemov za upravljanje večmodalne trajnostne mobilnosti;

- izvedba pilotnih projektov v okviru ukrepa trajnostne parkirne politike, omejevanja prometa v mestnih jedrih in uporabe sodobnih tehnologij za upravljanje mobilnost;
- spodbude za uporabo sodobnih tehnologij za učinkovito upravljanje mobilnosti (npr.: vzpostavitev sistemov optimizacije prometa s prednostno obravnavo JPP, kolesarjev in pešcev; vzpostavitev sistemov dostopa do potovalnih informacij za uporabnika, vključno z informatizacijo upravljanja parkiranja; vzpostavitev pogojev za čezmejno mobilnost oz. predvsem povezavo JPP s prestopnimi točkami v sosednjih državah.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov in meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje.

Glavne ciljne skupine:

Podjetja, javni sektor, gospodinjstva, občine, zadruga, zavodi, regionalne razvojne agencije, posamezniki.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Pri načrtovanju, izvedbi in spremljanju ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije. Dodatno bodo pri izvajanju gradbenih ukrepov objekti izpolnjevali tehnične zahteve, s katerimi se prilagodijo tako, da so nediskriminatorni do vseh oblikčasne ali trajne invalidnosti in so prilagojeni ranljivim skupinam prebivalstva.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja se predvideva naslavljanje pristopa endogene regionalne politike s pomočjo teritorialnih pristopov, če bodo izkazane potrebe, izhajajoče iz pripravljenih teritorialnih strategij (CPS, RRP). Ukrepi, načrtovani v okviru sredstev ESRR, so predvideni zgolj v KRVS, saj so glede na potrebe izkazane največje potrebe v tej kohezijski regiji.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Ukrepi trajnostne mobilnosti na lokalni ravni so komplementarni s programi Interreg Italija – Slovenija, Slovenija – Hrvaška, Slovenija – Madžarska, Adrion in Srednja Evropa, ki načrtujejo tudi ukrepe na področju trajnostne urbane mobilnosti.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru predmetnega specifičnega cilja ni načrtovana uporaba finančnih instrumentov.

2.1.5.2.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
5	5.2	ESRR	Manj razvite regije	RCO44	Dolžina novih ali nadgrajenih cest – zunaj TEN-T	km	0	10,85
5	5.2	ESRR	Manj razvite regije	RCO48	Dolžina novih ali nadgrajenih železniških prog – zunaj TEN-T	km	0	10
5	5.2	ESRR	Manj razvite regije	RCO53	Nove ali posodobljene železniške postaje ali postajališča	število	0	8
5	5.2	KS	Celotna Slovenija	RCO58	Podprta namenska kolesarska infrastruktura	km	7	170

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
5	5.2	ESRR	Manj razvite regije	RRC56	Prihranek časa zaradi izboljšane cestne infrastrukture	človek-dni/leto			Ciljna vrednost bo opredeljena naknadno.		
5	5.2	ESRR	Manj razvite regije	RRC58	Število potnikov na leto, ki uporabljajo novozgrajene, nadgrajene, obnovljene ali posodobljene železniške proge	Potnik-km/leto (v mio)	576,2	2021	678,8	SURS	
5	5.2	KS	Celotna Slovenija	RRC64	Število potnikov na leto, ki uporabljajo namensko kolesarsko infrastrukturo	število	0	2021	200.000	MZI	

2.1.5.2.1 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

5	ESRR	Manj razvite regije	5.2	089	69.140.000
5	ESRR	Manj razvite regije	5.2	102	38.250.000
5	KS	Celotna Slovenija	5.2	081	31.000.000
5	KS	Celotna Slovenija	5.2	083	75.000.000
5	KS	Celotna Slovenija	5.2	109	15.000.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
5	ESRR	Manj razvite regije	5.2	01	107.390.000
5	KS	Celotna Slovenija	5.2	01	121.000.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
5	ESRR	Manj razvite regije	5.2	18	45.620.000
5	KS	Celotna Slovenija	5.2	18	22.740.000
5	ESRR	Manj razvite regije	5.2	33	61.770.000
5	KS	Celotna Slovenija	5.2	33	98.260.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

5	ESRR	Manj razvite regije	5.2	03	107.390.000
5	KS	Celotna Slovenija	5.2	03	121.000.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.6 Prednostna naloga 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela

☒ To je prednostna naloga, namenjena zaposlovanju mladih
☐ To je prednostna naloga, namenjena socialnim inovativnim ukrepom
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (m) člena 4(1) uredbe o ESS+*
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (l) člena 4(1) uredbe o ESS+
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju mobilnosti v mestih iz točke (viii) člena 3(1)(b) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju digitalne povezanosti iz točke (v) člena 3(1)(a) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu

* Če je označeno, nadaljujte v oddelku 2.1.1.2.

2.1.6.1 Specifični cilj 6.1: Izboljšanje dostopa do zaposlitve in aktivacijski ukrepi za vse iskalce zaposlitve, zlasti mlade, predvsem z izvajanjem jamstva za mlade, dolgotrajno brezposelne in prikrajšane skupine na trgu dela ter neaktivne osebe kot tudi s spodbujanjem samozaposlovanja in socialnega gospodarstva

2.1.6.1.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Da bi v prihodnje zagotovili ustrezne in zadostne kadre za potrebe delodajalcev bo v Sloveniji posebno pozornost in prilagojene aktivnosti treba nameniti celotni skupini brezposelnih oseb, dolgotrajno brezposelnih, starejših, tistih z nizko stopnjo izobrazbe, vključno s tistimi, ki imajo doseženo raven izobrazbe ISCED 3, kot tudi iskalcem zaposlitve ter osebam, katerih zaposlitev oziroma samozaposlitev je ogrožena, predvsem z vidika zagotavljanja ustreznih znanj in veščin za lažji prehod na trg delovne sile ter skrajševanje trajanja brezposelnosti. Potrebna je krepitev digitalnih spretnosti in znanj, znanj za energetski prehod, krožno gospodarstvo, blaženje in prilagajanje podnebnim spremembam ter za družbeni razvoj nasploh, zato bo ključnega pomena vključenost vseh, predvsem pa starejših delavcev v vseživljenjsko učenje za potrebe prilagajanja digitalizaciji in avtomatizaciji delovnih mest ali za zmanjševanje neskladij v znanju in spretnostih¹⁰⁶. Spodbujali bomo odpravljanje vrzeli na trgu dela s podporo dostopu do zaposlitev predvsem za ciljne skupine starejših, dolgotrajno brezposelnih, nižje izobraženih, invalidov in neaktivnih v njihovem obdobju delovne aktivnosti ter tako zmanjševali dolgotrajno brezposelnost.

¹⁰⁶ EK, Poročilo o državi - Slovenija 2020, delovni dokument služb Komisije, SWD (2020), 523 final, Bruselj.

Poleg tega je ključno na eni strani zagotavljanje socialne varnosti zaposlenim v nestandardnih oblikah dela, odpravljanje prikritih delovnih razmerij in prekarizacije dela, na drugi strani pa ustvarjanje novih in kakovostnejših delovnih mest ter oblikovanje ukrepov za spodbujanje zaposlovanja mladih in dolgotrajno brezposelnih. Predvsem v skupini mladih delovno aktivnih se gospodarske fluktuacije intenzivneje odražajo, saj se mladi, ki šele vstopajo na trg dela, pogosteje kot druge starostne skupine poslužujejo fleksibilnih oblik dela, zaradi česar so v času krize (kot je bila pandemija covid-19) pogosto prvi, ki jih delodajalci odpustijo, zato se jim mora nameniti posebna skrb. V okviru študije izvedljivosti pogodbenišтва z družbenim učinkom v Sloveniji sta bila identificirana dva pilotna projekta, med njima projekt spodbujanja zaposlovanja mladih, ki niso zaposleni niti se ne izobražujejo, v turizmu. Izvedba omenjenega pilotnega projekta, s katerim bi izboljšali dostop do zaposlitev mladim, bi bila potrebna, da bi lahko preizkusili nov pristop v praksi in da bi k izvajanju takšnih projektov v prihodnje pritegnili zasebne investitorje.

V okviru specifičnega cilja 6.1 bodo tako podprti ukrepi, ki bodo osredotočeni na:

- izvajanje ukrepov *aktivne politike zaposlovanja* za učinkovito in hitro spodbujanje dostopa do zaposlitve za ciljne skupine starejših, nižje izobraženih, invalidov in neaktivnih v njihovem obdobju delovne aktivnosti preko aktivacije z usposabljanjem in izobraževanjem brezposelnih oseb in spodbudami za zaposlitev (subvencije za zaposlitev, povračila dela plače, spodbude za samozaposlovanje ipd.). Vsebina neformalnih usposabljanj ali formalnih izobraževanj bo opredeljena glede na potrebe delodajalcev predvsem na lokalni ravni območnih služb ZRSZ, upoštevajoč trajnost in zelena delovna mesta, avtomatizacijo in digitalizacijo delovnih mest.

Lokalne specifične potrebe delodajalcev kažejo na to, da je potrebno s strani ZRSZ še bolj ciljno usmerjati vsebine programov usposabljanj za brezposelne osebe. Podrobnejši pregled strukture brezposelnosti in strukture povpraševanja po kadrih v posameznih regijah kaže na precejšnje razlike med posameznimi območnimi službami ZRSZ. Zato bomo programe usposabljanj še bolj prilagodili potrebam delodajalcev na lokalnem nivoju. Identifikacijo potreb delodajalcev bomo okrepili preko ukrepov SC 6.2, v okviru načrtovanega *Razvoja in nadgradnje platforme za dolgoročno napovedovanje kompetenc oz. znanj in spretnosti*, potrebnih na trgu dela in mreže pisarn za delodajalce na ZRSZ, s čimer bomo podprli potrebe delodajalcev pri iskanju in ustreznih kadrov. Le-te bomo glede na potrebe delodajalcev usposobili v okviru ciljno usmerjenih usposabljanj za potrebe delodajalcev.

V novi finančni perspektivi se bo še bolj povežalo spodbude za zaposlitev s predhodnim usposabljanjem ali poskusnim delom ter spremljanjem po zaposlitvi brezposelnih oseb iz najbolj ranljivih ciljnih skupin¹⁰⁷, in sicer s ciljem zagotavljati ustrezna znanja in spretnosti brezposelnih za potrebe delodajalcev ter posledično stabilnejše/dolgotrajnejše zaposlitve ter preprečevanja njihove dolgotrajne brezposelnosti;

Ukrepi aktivne politike zaposlovanja bodo osredotočeni na zagotavljanje vključujočega in odzivnega trga dela, ki se bo sposoben odzivati na vedno bolj pogosta nihanja in bodo ciljno usmerjeni na blaženje vpliva kriz ter zmanjševanje strukturnih neskladij. V podporo ukrepom APZ bo ustrezno delovanje in povezovanje med institucijami na trgu dela ter modernizacija njihovih storitev zagotovljena v okviru ukrepov SC 6.2.

Za doseganje ciljev Akcijskega načrta Evropskega stebra socialnih pravic in nacionalnih ciljev Slovenije 2030 bodo ukrepi usmerjeni predvsem v zmanjšanje dolgotrajne brezposelnosti in brezposelnosti tistih z nizko izobrazbo ter podaljševanje delovne aktivnosti, predvsem pri starejših, pri katerih bo ključnega pomena vključenost v vseživljenjsko učenje za potrebe prilagajanja digitalizaciji in

¹⁰⁷ ZRSZ, Poročilo o dolgotrajno brezposelnih osebah, september 2021. Dostopno na: https://www.ess.gov.si/_files/13926/DBO_2021.pdf.

avtomatizaciji delovnih mest. Ukrepi bodo oblikovani, upoštevajoč teritorialne neenakosti. V skladu s potrebami se bodo sredstva namenjala v obeh kohezijskih regijah, intenziteta bo v KRVS nekoliko večja.

Ukrepi bodo naslavljali tudi vključevanje migrantov na trg dela, in sicer prek vključitev posameznikov v programe Aktivne politike zaposlovanja, s čimer bo omogočen dostop do delodajalcev. Spodbujala se bo uravnotežena zastopanost spolov pri udeležbi brezposelnih oseb na trgu dela, enakih delovnih pogojev ter boljše usklajenosti poklicnega in zasebnega življenja.

- *izvajanje programov za ohranitev na trgu dela tistih skupin, katerih zaposlitev oziroma samozaposlitev je ogrožena ali začasna, zmanjševanje in preprečevanje prekarnosti ter preprečevanje prehoda nazaj v brezposelnost za ciljne skupine, ki se soočajo z atipičnimi oblikami dela, in sicer:*
 - programi za ohranitev na trgu dela tistih skupin, katerih (samo)zaposlitev je ogrožena ali začasna, s katerimi se spodbuja vključevanje zaposlenih v različne oblike informiranja, motiviranja, kariernega svetovanja, usposabljanja ali izobraževanja. S tem bo zaposlenim, katerih zaposlitev je ogrožena, omogočen lažji prehod na nova delovna mesta ali nova zaposlitev. Tako se bo lahko pravočasno aktiviralo osebe in preprečevalo njihov prehod v odprto brezposelnost.
 - Naslavljanje zmanjševanja oz. preprečevanja prekarnosti mladih na trgu dela z vzpostavitvijo systemskega podpornega okolja za učinkovito naslavljanje navedenega področja in izvedbo pilotnih projektov na terenu. V okviru podpornega okolja se bodo zagotovile ustrezne strokovne podlage, ustrezno ozaveščanje in opolnomočenje akterjev v mladinskem sektorju (organizacij in mladinskih delavcev) ter informiranje javnosti, tudi mladih, o problematiki prekarnosti. V okviru izvedbe pilotnih projektov na terenu bodo opolnomočene organizacije v mladinskem sektorju nudile podporno okolje mladim pri ozaveščanju o prekarnosti, soočenju s posledicami prekarnosti in prekarnih oblik zaposlitev. Pri aktivnostih se bo ukrep oprl na načela in metode kakovostnega mladinskega dela. Ukrep se bo izvajal na nacionalni ravni z namenom systemske podpore na nacionalni ravni.
 - Izvajanje različnih programov na področju kulture s ciljem razvoja kompetenc, spodbujanja zaposlitvenih možnosti, izboljšanja konkurenčnosti ter spodbujanja zaposlovanja na področju kulture in kulturnih ustvarjalcev v gospodarstvu in celotnem kulturno-kreativnem sektorju. Ukrep bo med drugim vzpostavil ustrezno podporno okolje za delovanje na področju kulture z vključevanjem posameznikov v kulturne programe in projekte na vseh ravneh. Pri tem pa bo posebna pozornost namenjena predvsem zaposlovanju in pridobivanju dodatnih znanj mladih in ranljivih skupin na področju kulturnih dejavnosti preko poklicnih (pre)kvalifikacij, z vzpodbudami za delodajalce ter mentorstev, s čimer se bo omogočil prenos specializiranega znanja starejših na mlade;
- *ukrepi spodbujanja samozaposlovanja in socialnega gospodarstva, in sicer:*
 - razvoj in profesionalizacija socialnega gospodarstva s ciljem povečanja zaposlitvenih možnosti v sektorju socialne ekonomije, izboljšanja spretnosti in kompetenc zaposlenih ter ustvarjanja kakovostnih in varnih zaposlitev ter povečanjem sposobnosti sektorja za aplikacijo družbenih inovacij v delovne oziroma poslovne modele, ki bodo podprte v MSP oziroma socialnih podjetjih. Ukrep bo usmerjen v vzpostavitev podpornega okolja, sistema mentorstev ter neposredne podpore za razvoj, subjektov socialne ekonomije oziroma oseb, vključenih v ukrepe z namenom spodbujanja razvoja storitev in blaga z družbenimi učinki. Ukrepi bodo komplementarno dopolnjevali spodbude MSP in subjektov socialne ekonomije ter jim omogočili boljši

dostop do trga in posledično ustvarjanje novih delovnih mest. Profesionalizacija bo usmerjena tudi v uporabo in razvoj digitalnih kompetenc, novih poslovnih modelov ter veščin za ustvarjanje in merjene družbenih učinkov socialnih podjetij oziroma učinkov razvitih družbenih inovacij. V okviru ukrepa bo podprt tudi pilotni projekt pogodbeništva z družbenim učinkom, zato da se model preskusi v praksi in v nadaljevanju pritegne k reševanju družbenih izzivov zasebne investitorje.

- Programi usposabljanja za spodbujanje ženskega podjetništva in implementacijo novih poslovnih modelov vključno s podporo trajnostni integraciji na trg dela: zgodnja podjetniška aktivnost žensk se je v Sloveniji leta 2020 povečala že tretje leto zapovrstjo. Od leta 2018 do leta 2020 se je povečala za skoraj 10 odstotnih točk, na 38,3 %, in tako prvič v opazovanem obdobju presegla evropsko povprečje (38,1 %). Glede zgodnje podjetniške aktivnosti med spoloma kaže, da se je v letu 2020 Slovenija uvrstila na 9. mesto med 18 proučevanimi državami – lahko bi rekli v zlato sredino – in tako znatno izboljšala svoj položaj na evropski lestvici v primerjavi z letom 2019 (ko je zasedla 18. mesto med 21 evropskimi državami). Povečanje deleža žensk v zgodnji podjetniški aktivnosti ima za posledico ugodnejše primerjalno razmerje med spoloma. Na vsakih 10 podjetnikov je v Sloveniji 6,21 nastajajoče in nove podjetnice (povprečje evropskih držav: 6,16 podjetnice na 10 podjetnikov).

Manj ugodno pa je razmerje med slovenskimi ustaljenimi podjetniki, saj je na vsakih 10 ustaljenih podjetnikov le 4,66 podjetnice (povprečje evropskih držav: 5,10 podjetnice na vsakih 10 podjetnikov). Ustaljena podjetniška aktivnost žensk je tudi v letu 2020 za 2 do 3 odstotne točke zaostajala za povprečjem proučevanih skupin držav in kaže na precej neugodno zastopanost ustaljenih podjetnic v celotni populaciji. Ta podatek je skladen tudi z ugotovitvami raziskave Svetovnega gospodarskega foruma, po katerih so v Sloveniji ženske večinske lastnice le v 13,3 % slovenskih podjetij (WEF, 2020).

- Spodbujanje ustvarjalnosti, podjetnosti in inovativnosti pri mladih: tudi mladi se soočajo s podobnimi izzivi kot ženske podjetnice.

Za ženske in mlade, ki želijo postati podjetniki ali podjetnice, je potrebna podpora pred vstopom na podjetniško pot kakor tudi po ustanovitvi podjetja. Z intenzivnim in daljšim brezplačnim usposabljanjem bomo omogočili pridobitev kompetenc, z namenom ženske in mlade opolnomočiti za podjetništvo, tudi s poudarkom na specifičnih kompetencah, vezanih na globalne trende.. Podjetnice in podjetniki bodo lahko pridobili subvencije za začetek poslovanja podjetja, kar bo omogočilo lažji zagon in začetno delovanje podjetja. Ukrepi so povezani z ukrepi v okviru CP 1, kjer bodo podjetniki in podjetnice lahko pridobili finančno spodbudo (npr. subvencija, mikrokredit). Za spodbujanje ženskega podjetništva se lahko pilotno uporabi pristop pogodbeništva z družbenim učinkom, ki bo razvit v okviru študije izvedljivosti pogodbeništva z družbenim učinkom v Sloveniji, da bi se tak pristop preizkusil v praksi in da bi lahko k izvajanju takšnih projektov v prihodnje pritegnili zasebne investitorje.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine so:

- Brezposelne osebe z visokim tveganjem za nastanek dolgotrajne brezposelnosti, dolgotrajno brezposelni, zlasti nizko izobraženi (ISCED 3 ali manj), starejši od 50 let.
- Zaposlene osebe, katerih zaposlitev je ogrožena, zaradi kadrovskih/poslovnih/tehnoloških sprememb.

- Mladinski delavci in mladi od 15 do vključno 29 let.
- Samozaposleni v kulturi.
- Prikrajšani delavci, resno prikrajšani delavci in invalidi, ki jih določa Uredba Komisije (EU) št. 651/2014.
- Potencialne ženske podjetnice in podjetnice začetnice, ministrstva, izvajalske institucije.
- Potencialni mladi podjetniki in podjetniki začetniki, ministrstva, izvajalske institucije.
- Prikrajšani in resno prikrajšani delavci skladno z Zakonom o socialnem podjetništvu.
- Socialna podjetja in subjekti socialne ekonomije skladno z Zakonom o socialnem podjetništvu.
- NVO.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Spoštovanje načel enakosti, vključenosti in nediskriminacije bo zagotovljeno na vseh ravneh skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah. Skladno z Zakonom o enakih možnostih žensk in moških morajo vsa ministrstva zagotoviti, da se vsi ukrepi in politike sistematično presojajo z vidika enakosti spolov oziroma da se v vseh fazah njihovega izvajanja upoštevajo možne posledice na položaj žensk in moških. Tudi Nacionalni program za enake možnosti žensk in moških do 2030, ki je trenutno v pripravi, bo skozi periodične akcijske načrte zagotavljal, da bodo ukrepi EKP uspešno vključevali načelo enakosti spolov skozi celotno obdobje njegovega izvajanja.

Ukrepi za izboljšanje dostopa do zaposlitve in aktivacijski ukrepi za vse iskalce zaposlitve, zlasti mlade, dolgotrajno brezposelne in prikrajšane skupine na trgu dela ter neaktivne osebe so skladni s ciljem Strategije za trajnostni razvoj, saj spodbujajo razvoj demokratične, socialno vključujoče in pravične družbe, ki spoštuje temeljne pravice in kulturno raznolikost, ustvarja enake možnosti ter se bori proti vsem oblikam diskriminacije. Ukrepi podpirajo uresničevanje Evropskega stebra socialnih pravic - poglavje I: Enake možnosti in dostop do trga dela, saj bodo upoštevana načela nediskriminacije ter vključevanje moških in žensk ne glede na spol, raso ali etično poreklo, vero ali prepričanje, invalidnost ali spolno usmerjenost. Vključitev v ukrepe bo brezposelnim osebam, predvsem dolgotrajno brezposelnim, nizko izobraženim (ISCED 3 ali manj) ter osebam, starejšim od 50 let, omogočala boljše možnosti za zaposlitev oziroma varno zaposlitev in posledično izhod iz socialne ogroženosti. Ukrepi bodo imeli trajne pozitivne vplive na kariere posameznikov, saj bodo s pridobljenimi znanji avtonomno upravljali z lastno kariero in pridobili dostop do trajnejših zaposlitev. Ukrepi bodo ohranjali delovna mesta, ki bi bila sicer zaradi posledic epidemije ali drugih razlogov ogrožena. S tem bo zagotovljena ekonomska in socialna varnost zaposlenih na ogroženih delovnih mestih. Na drugi strani pa bodo ukrepi s področja zmanjševanja oz. preprečevanja prekarnosti mladih na trgu dela vplivali predvsem na manjšo izpostavljenost mladih, starih od 15 do 29 let, zaposlitvam za določen čas. Leta 2020 je bil namreč delež teh mladih, ki so zaposleni za določen čas (55,6 %), več kot petkrat višji od deleža zaposlitev za določen čas v starostni skupini od 20 do 64 let (10,4 %). Ta delež pa je med dekleti od 15 do 24 let znašal celo 66,9 %, kar je drugi najvišji delež začasnih zaposlitev v celotni EU.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru navedenega specifičnega cilja ni predvidena uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru navedenega specifičnega cilja medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi niso predvideni.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru predmetnega specifičnega cilja ni načrtovana uporaba finančnih instrumentov.

2.1.6.1.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
6	6.1	ESS+	Manj razvite regije	EECO02	Brezposelni, vključno z dolgotrajno brezposelnimi	število	Vrednost bo opredeljena naknadno.	Ciljna vrednost bo opredeljena naknadno.
6	6.1	ESS+	Bolj razvite regije	EECO02	Brezposelni, vključno z dolgotrajno brezposelnimi	število	Vrednost bo opredeljena naknadno.	Ciljna vrednost bo opredeljena naknadno.
6	6.1	ESS+	Manj razvite regije	EECO07	Udeleženci, stari od 18 do 29 let	število	20	2.463
6	6.1	ESS+	Bolj razvite regije	EECO07	Udeleženci, stari od 18 do 29 let	število	8	1.892
6	6.1	ESS+	Bolj razvite regije	EECO19	Število podprtih mikro, malih in srednjih podjetij	število	59	180
6	6.1	ESS+	Manj razvite regije	EECO19	Število podprtih mikro, malih in srednjih podjetij	število	7	20

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
-------------------	-----------------	-------	-------------------	----	----------	--------------	-----------------------------------	-----------------	-------------	--------------	--------

66.1ESS+Manj razvite regijeEECR03Udeleženci, ki po zaključku sodelovanja pridobijo kvalifikacijoštevil o02022270MGRT66.1ESS+Bolj razvite regijeEECR03Udeleženci, ki po zaključku sodelovanja pridobijo kvalifikacijoštevil o0202230MGRT6	6.1	ESS+	Manj razvite regije	EECR04	Udeleženci, ki imajo po zaključku sodelovanja zaposlitev (vključno s samozaposlitvijo)	število	Izhodiščna vrednost bo opredeljena naknadno.	2021	Ciljna vrednost bo opredeljena naknadno.		
6	6.1	ESS+	Bolj razvite regije	EECR04	Udeleženci, ki imajo po zaključku sodelovanja zaposlitev (vključno s samozaposlitvijo)	število	Izhodiščna vrednost bo opredeljena naknadno.	2021	Ciljna vrednost bo opredeljena naknadno.		
6	6.1	ESS+	Manj razvite regije		Delež mladih, starih od 15 do 29 let, ki so uspešno zaključili usposabljanja s področja prekarnosti	odstotek	0	2022	70		
6	6.1	ESS+	Bolj razvite regije		Delež mladih, starih od 15 do 29 let, ki so uspešno zaključili usposabljanja s področja prekarnosti	odstotek	0	2022	70		

2.1.6.1.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	6.1	134	94.060.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.1	134	18.430.000
6	ESS+	Manj razvite regije	6.1	136	7.604.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.1	136	2.324.000
6	ESS+	Manj razvite regije	6.1	138	6.170.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.1	138	690.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	6.1	01	107.834.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.1	01	21.444.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	6.1	33	107.834.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.1	33	21.444.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	6.1	08	9.774.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.1	08	2.194.000

6	ESS+	Manj razvite regije	6.1	09	96.060.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.1	09	18.830.000

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	6.1	01	7.940.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.1	01	1.120.000
6	ESS+	Manj razvite regije	6.1	03	99.894.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.1	03	20.324.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.6.2 Specifični cilj 6.2: Posodabljanje institucij in služb trga dela za oceno in predvidevanje potreb po veččinah ter zagotavljanje pravočasne in prilagojene pomoči in podpore pri usklajevanju ponudbe in povpraševanja na trgu dela, prehodih in mobilnosti

2.1.6.2.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

S posodobitvijo institucij in služb trga dela ter modernizacijo njihovih storitev bo zagotovljena večja usklajenost ponudbe in povpraševanja, predvidevanje potreb po spretnostih, prehodov in mobilnost na trgu dela ter predvsem ustrezno usposobljenost zaposlenih v institucijah trga dela. Načrtuje se dodatna digitalizacija in racionalizacija delovnih procesov, razvijanje novih storitev, krepitev povezovanja vseh deležnikov na trgu dela, kot je izpostavljeno tudi v Predlogu skupnega poročila Komisije in Sveta o zaposlovanju k Sporočilu Komisije o letni strategiji za trajnostno rast za leto 2020¹⁰⁸.

Med neaktivnimi mladimi, ki niso registrirani kot brezposelni je približno polovica vseh NEET. Gre za posebej ranljivo ciljno skupino mladih, ki nimajo izobrazbe ali poklicne usposobljenosti, niti ustreznih delovnih izkušenj in kompetenc, zato je za to skupino potrebno prilagojeno ukrepanje, da se jih uspešno vključi na trg dela in se jim omogoči uspešno socialno integracijo, in s tem izogne trajnejšim dolgoročnim posledicam za posameznika in družbo.

V okviru specifičnega cilja 6.2 bodo z ukrepi naslovljena predvsem naslednja področja:

- *razvoj in nadgradnja platforme trga dela za dolgoročno napovedovanje kompetenc oz. znanj in spretnosti*, potrebnih na trgu dela: ukrep je namenjen vzpostavitvi celovitega in systemskega orodja za napovedovanje kompetenc za posamezne poklice, zato se bo znotraj ukrepa razvijalo in nadgrajevalo instrumente, kot je platforma trga dela za napovedovanje kompetenc, ki bo s sodobno tehnologijo in metodologijo podprto orodje za tri ključna področja razvoja kadrov: (i) srednjeročno/dolgoročno napovedovanje potreb po poklicih in kompetencah, (ii) ugotavljanje vrzeli v poklicih in kompetencah glede na napovedi in neskladja v realnem času ter (iii) predlog umestitve relevantnih kompetenc v obstoječe in morebitne nove programe izobraževanja/usposabljanja glede na potrebe trga dela/ugotovljene vrzeli v poklicih in kompetencah;
- *modernizacija storitev in povezovanje institucij trga dela*, za hitrejše, bolj učinkovito in ciljno izvajanje ukrepov na področju aktivne politike zaposlovanja, z namenom učinkovitejšega zmanjševanja neskladij na trgu dela. V okviru navedenega področja se načrtuje izvajanje naslednjih ukrepov:
 - krepitev mreže pisarn za delodajalce na ZRSZ, ki delodajalcem zagotavljajo storitve po načelu »vse na enem mestu«. Potrebe kažejo predvsem na nujnost uvajanja novih svetovalnih storitev za delodajalce, ki bodo izrabljale možnosti digitalizacije ter

¹⁰⁸ COM/2019/653 final. Dostopno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52019DC0653>.

spodbujale inkluzivnosti in raznolikosti na delovnem mestu, družbeno odgovornost in trajnega zaposlovanja ter povezovanje z združenji delodajalcev na nacionalni in regionalni ravni. S tem se bo podprlo potrebe delodajalcev pri iskanju ustreznih kadrov.

- Posodobitev storitev v okviru institucij trga dela: ključni cilj je vzpostavitev »sodobne zaposlitvene platforme«, ki učinkovito povezuje delodajalce in iskalce zaposlitve ter svetovalce zavoda. Ukrep zagotavlja usklajeno, usmerjeno in povezano delo ključnih institucij na trgu dela (kot so ZRSZ, JŠRIPS, CSD in drugih), kar bo omogočilo učinkovito naslavljanje problema dolgotrajne brezposelnosti ter obvladovanja novih izzivov trga dela. Navedeno zahteva mreženje in vzpostavitev sodelovanja med institucijami na trgu dela ter obravnavo posameznikovih potreb na ZRSZ, tudi v sodelovanju z drugimi institucijami. V skladu z rezultati analize OECD v okviru projekta »Aktivna politika zaposlovanja z namenom zniževanja dolgotrajne brezposelnosti v Sloveniji« je ključno na ZRSZ okrepiti izvajanje oddaljenih storitev (kot npr.: spletne storitve, telefon, e-pošta), izboljšati usposobljenost/sposobnost ZRSZ za nudenje svetovanj, okrepiti storitve profiliranja brezposelnih in dodatno prilagoditi programe in storitve.

- *nadaljnje delovanje mreže EURES nacionalnih uradov za usklajevanje*, ki deluje v podporo mobilnosti delavcev pri vstopanju na EU trg dela. Z izvajanjem storitev bo mreža ES prispevala k informiranju in ozaveščanju mobilnih delavcev o njihovih pravicah ter nudila podporo pri odločitvah na karierni poti v primeru želje po mobilnosti ter pri soočanju s situacijo na EU trgu dela. Predviden ukrep omogoča »aktivno podporo pri zaposlitvi«. Posledično se bodo podprle tudi potrebe delodajalcev pri iskanju ustreznih kadrov. Še naprej se bo izvajala Nacionalna shema mobilnosti za NEET, glede na značilnost ciljne skupine NEET in problematike zaposlovanja mladih od 18-35 let, ki je povezana z dolgotrajno brezposelnostjo, je ta problem zaznan v vseh statističnih regijah Slovenije. Slovenski EURES bo sodeloval pri aktivnostih Evropskega organa za delo pri vzpodbujanju in zagotavljanju pravične mobilnosti delavcev v EU in pobudi ALMA, kar bo prispevalo k uresničevanju Evropskega stebra socialnih pravic, poglavje II Pošteni delovni pogoji.

Glavne ciljne skupine:

ZRSZ, institucije, ki delujejo na trgu dela in izobraževanja (npr. SURS, CPI, UMAR, JŠRIPS, CSD, Inšpektorat RS za delo, idr.), iskalci zaposlitve, med njimi tudi NEET, delodajalci, socialni partnerji, delodajalska združenja.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

ES storitve bodo odprte za vse državljane EU/EGP in Švicarske koordinacije, ne glede na spol in njihov status ter podpirajo uresničevanje Evropskega stebra socialnih pravic - poglavje I: Enake možnosti in dostop do trga dela. Spodbujalo se bo k enakosti vključevanja v nacionalno shemo mobilnosti oz. nediskriminatorni dostopnosti do storitev.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru navedenega specifičnega cilja ni predvidena uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru navedenega specifičnega cilja medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi niso predvideni.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru predmetnega specifičnega cilja ni načrtovana uporaba finančnih instrumentov.

2.1.6.2.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
6	6.2	ESS+	Bolj razvite regije Manj razvite regije	EEOO18	Število podprtih javnih uprav ali javnih služb na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni	število	Vrednost bo opredeljena naknadno.	Ciljna vrednost bo opredeljena naknadno.

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
					Kazalnik bo določen naknadno.						

2.1.6.2.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	6.2	139	16.610.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.2	139	5.630.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	6.2	01	16.610.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.2	01	5.630.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	6.2	33	16.610.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.2	33	5.630.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	6.2	02	16.610.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.2	02	5.630.000

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	6.2	03	16.610.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.2	03	5.630.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.6.3 Specifični cilj 6.3: Spodbujanje uravnotežene zastopanosti spolov pri udeležbi na trgu dela, enakih delovnih pogojev ter boljšega usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja, tudi z dostopom do cenovno ugodnega otroškega varstva in oskrbe za vzdrževane osebe

2.1.6.3.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Ukrepi v okviru predmetnega specifičnega cilja niso predvideni.

Glavne ciljne skupine:

--

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

--

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

--

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

--

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

--

2.1.6.3.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
								135

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe

2.1.6.3.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.6.4 *Specifični cilj 6.4: Spodbujanje prilagajanja delavcev, podjetij in podjetnikov na spremembe, aktivnega in zdravega staranja ter zdravega in dobro prilagojenega delovnega okolja, ki obravnava tveganja za zdravje*

2.1.6.4.1 *Ukrepi skladov*

Povezane vrste ukrepov:

Demografske spremembe in nizka stopnja delovne aktivnosti v starosti 55-64 let narekujeta podaljševanje delovne aktivnosti, ki temelji na celovitem pristopu k prilagajanju delovnih mest za starejše zaposlene, da bodo le-ti učinkovito dalj časa ostajali produktivni. Ključno za doseganje cilja spodbujanja prilagajanja delavcev, tako podjetij in podjetnikov kot tudi javnega sektorja na spremembe, aktivnega in zdravega staranja ter zdravega in dobro prilagojenega delovnega okolja, ki obravnava tveganja za zdravje, je sodelovanje socialnih partnerjev in drugih institucij, ki delujejo na področju trga dela ter predvsem zagotavljanja varnega in zdravega delovnega okolja. K podaljševanju obdobja delovne aktivnosti, predvsem pri starejših, bodo prispevali ukrepi za dvig kakovosti delovnega okolja in pogojev za delo ter spodbujanje vseživljenjskega učenja, zlasti prožnih možnosti za izpopolnjevanje in prekvalifikacijo za vse, ob upoštevanju podjetniških in digitalnih veščin, boljše predvidevanje sprememb in zahtev po novih veščinah na podlagi potreb trga dela, olajševanje kariernih prehodov in spodbujanje poklicne mobilnosti ter medgeneracijskega sodelovanja, s poudarkom na prenosu znanja in usposobljenosti med generacijami. Vsebine izobraževanj oz. usposabljanj bodo prilagojene potrebam različnih sektorjev in panog, prav tako bodo vključene vsebine nadgradenj splošnih kompetenc, ki bodo omogočale razvoj znanj in spretnosti zaposlenih v različnih panogah.

V okviru specifičnega cilja 6.4 bodo podprti ukrepi, ki bodo osredotočeni na naslednji področji:

- *dvig kakovosti delovnega okolja in pogojev za delo s ciljem podaljševanja obdobja delovne aktivnosti, predvsem starejših, vključno z javnim sektorjem.* Ukrepi tega področja bodo osredotočeni na:
 - zagotavljanje dostojnega dela z namenom preprečevanja konfliktov in spodbujanja stabilnejših oblik zaposlitev oz. opravljanja dela, z namenom zmanjševanja prekarizacije: skozi informiranje, svetovanje in usposabljanje deležnikov na trgu dela se bo naslavljal osveščanje o obstoječih pravnih podlagah, na katerih temelji opravljanje dela. Vzpostavljen bo prostor za sodelovanje socialnih partnerjev ter zagotavljanje vsebinske podpore pri izvajanju njihovih aktivnosti (smiselno povezovanje z delovanjem Ekonomsko socialnega sveta). Predvidena je torej tudi neposredna krepitev kompetenc in kapacitet socialnih partnerjev na področju kolektivnega dogovarjanja in identifikaciji ter naslavljanju aktualnih in prihodnjih izzivov na področju dela;
 - celosten pristop k varnosti in zdravju pri delu z usposabljanjem delodajalcev za promocijo varnosti in zdravja pri delu za prilagajanje delovnih mest in procesov predvsem starejšim in invalidom. Načrtujejo se investicije v bolj varna in zdrava delovna mesta, saj je eden izmed ključnih izzivov na tem področju odločnejše ukrepanje na področju varnosti

in zdravja pri delu v smeri zmanjševanja psihosocialnih tveganj in drugih obolenj zaradi visoke intenzivnosti dela, tudi ob upoštevanju spremenjenih razmer (npr. pravica do digitalnega odklopa)

Pri izvajanju ukrepov za zagotavljanje dostojnega dela in varnosti in zdravja pri delu, je predvideno sodelovanje socialnih partnerjev, kjer bodo sodelovali kot partnerji in v določenih delih tudi kot izvajalci ukrepov;

- celovito storitev svetovanja in podpore pred upokojitvijo in po upokojitvi s poudarkom na podaljševanju delovne aktivnosti in ponovni aktivaciji starejših (zagotavljanje celostnih informacij, izobraževanje in nadgradnja že obstoječih kanalov komuniciranja (ZPIZ) ter prilagoditev internih procesov);
- izboljšanje pogojev za delo in podaljšanje delovne aktivnosti zaposlenih v zaporskem sistemu: da bodo zaposleni, ki se dnevno pri svojem delu srečujejo z nepredvidljivimi, stresnimi situacijami, zmožni pri svojem delu ohraniti integriteto in spoštovati človekove pravice ter hkrati skrbeti za reintegracijo, varnost in zdravje zaprtih oseb, je potrebno vzpostaviti (razviti) in implementirati kompetenčni model za vse zaposlene v zaporskem sistemu, ki bo zagotavljal specifična specialna znanja, spretnosti in motivacijo za delov v zahtevnih razmerah. Navedeno se bo zagotavljalo z izvajanjem ustreznih izobraževanj oziroma usposabljanj za to ciljno skupino;

- *spodbujanje medgeneracijskega sodelovanja s poudarkom na prenosu znanja in usposobljenosti med generacijami:*

- podpora podjetjem za podaljševanje delovne aktivnosti z upravljanjem in prilagajanjem delovnih mest (investicije v bolj varna in zdrava delovna mesta) in procesov starejšim zaposlenim: aktivnosti se bo izvajalo preko spodbujanja podaljševanja delovne aktivnosti starejših zaposlenih s krepitvijo njihovih kompetenc, odpravo stereotipov o starejših zaposlenih ter opolnomočenja delodajalcev za upravljanje s starajočo delovno silo (nadaljevanje programa Celovita podpora podjetjem za aktivno staranje delovne sile – ASI), krepitvijo kompetenc delavcev za medgeneracijski prenos znanj ter vključevanja mladih v strokovno delo;

Ukrepi bodo ciljno usmerjeni na zvišanje stopnje delovne aktivnosti predvsem starejših med 55-64 let, še posebej nižje izobraženih. Večji doprinos k zvišanju stopnje pa ne sme biti vodilo in s tem favoriziranje posamezne ciljne skupine zaposlenih, ampak mora biti vodilo predvsem načelo vključujočega trga dela za vse, kar je za okrevanje po epidemiji covid-19 še kako pomembno.

- izvajanje različnih ukrepov na področju zaposlenih v javni upravi:
 - uvajanje novih pristopov pri ravnanju z ljudmi pri delu in razvoj specifičnih aktivnosti, povezanih s spreminjajočimi se demografskimi trendi in posledično s staranjem zaposlenih v državni upravi (preoblikovanje funkcije ravnanja z zaposlenimi v državni upravi, katere elementi smiselno vključujejo ravnanje z medgeneracijskimi razmerji (spreminjanje organizacijske kulture, motivacije, fleksibilnosti, mobilnosti ter raznolikosti znotraj državne uprave, ki bo naklonjena starejšim zaposlenim); odpravo stereotipov o starejših zaposlenih (pogled na starejše zaposlene kot na dragoceno delovno silo, ki ima koristna in pomembna znanja), medgeneracijski prenos znanj in drugih, kompetenc za učinkovitejše vključevanje mladih v strokovno delo; opolnomočenje organov državne uprave za ravnanje s starajočo se delovno silo (krepitve kompetenc/usposabljanje vodilnih in odgovornih za razvoj kadrov za upravljanje z generacijsko

- raznoliko delovno silo); analiza in uravnoteženje starostnega profila zaposlenih (priprava modela za privabljanje mladih v državni upravi);
- ukrepi aktivacije upokojenih tehnikov zdravstvene nege in diplomiranih medicinskih sester za izvedbo mentorstva tujcem, ki se usposabljaajo ali izpopolnjujejo na področju zdravstvene nege, pri čemer bodo mentorji deležni usposabljanja za samo izvajanje mentorstev. Izvedena bo promocija poklicev v zdravstveni negi, po potrebi pa tudi tečaji slovenskega jezika.

Glavne ciljne skupine:

Institucije na trgu dela, javni in zasebni sektor, socialni parterji, delodajalci (javni in zasebni sektor), zaposleni (predvsem starejši od 50 let oz. starejši od 54 let in nižje izobraženi), javne institucije, ki so vključene v pripravo in izvajanje politik na področju aktivnega staranja, zaposleni v zaporskem sistemu, in drugi, ki lahko s svojim delovanjem prispevajo k doseganju ciljev te prednostne naloge.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Ukrepi za spodbujanje prilagajanja delavcev, podjetij in podjetnikov na spremembe, aktivno in zdravo staranje ter delovno okolje, ki obravnava tveganja za zdravje, so skladni z načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in sicer načelom 5. Varna in prilagodljiva zaposlitev, načelom 8. Socialni dialog in udeležba delavcev ter načelom 10. Zdravo, varno in primerno delovno okolje ter varstvo podatkov. S posameznimi projekti se bo spodbujalo zaposlovanje za nedoločen čas, uporabo instituta mirnega reševanja sporov med delavcem in delodajalcem in izvajalo informiranje, osveščanje ter neposredno podporo ključnim deležnikom na trgu dela. V aktivnostih ukrepov bodo upoštevana načela nediskriminacije ter vključevanje delavcev ne glede na spol, raso ali etično poreklo, vero ali prepričanje, invalidnost ali spolno usmerjenost. Vsi delavci morajo imeti varno in zdravo delovno okolje, zato so ukrepi nediskriminatorni do vseh.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru navedenega specifičnega cilja ni predvidena uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru navedenega specifičnega cilja medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi niso predvideni.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru navedenega specifičnega cilja ni načrtovana uporaba finančnih instrumentov.

2.1.6.4.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
6	6.4	ESS+	Manj razvite regije	EECO05	Zaposleni, vključno s samozaposlenimi	število	2.297	9.303
6	6.4	ESS+	Bolj razvite regije	EECO05	Zaposleni, vključno s samozaposlenimi	število	1.078	4.397
6	6.4	ESS+	Manj razvite regije Bolj razvite regije	EECO18	Število podprtih javnih uprav ali javnih služb na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni	število	0	2

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
6	6.4	ESS+	Manj razvite regije		Udeleženci, ki po zaključku pridobijo potrdilo o zaključenem usposabljanju	število	Referenčna vrednost bo določena naknadno.	2021	13.158	upravičenec in eMA2	
6	6.4	ESS+	Bolj razvite regije		Udeleženci, ki po zaključku pridobijo potrdilo o zaključenem usposabljanju	število	Referenčna vrednost bo določena naknadno.	2021	6.192	upravičenec in eMA2	
6	6.4	ESS+	Manj razvite regije Bolj razvite regije		Število izvedenih storitev svetovanja in informiranja	število	Referenčna vrednost bo določena naknadno.		65.000		

2.1.6.4.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	6.4	144	740.000

6	ESS+	Bolj razvite regije	6.4	144	250.000
6	ESS+	Manj razvite regije	6.4	147	19.810.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.4	147	6.780.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	6.4	01	20.550.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.4	01	7.030.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	6.4	33	20.550.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.4	33	7.030.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	6.4	09	20.550.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.4	09	7.030.000

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS⁺, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	6.4	03	20.550.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.4	03	7.030.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.6.5 Specifični cilj 6.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in relevantnosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno s potrjevanjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev

2.1.6.5.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Skladno z naložbenimi smernicami za financiranje v okviru EKP 2021-2027 (Priloga D), Poročilom o Sloveniji za leto 2019 ter SRS 2030 bodo ukrepi tega specifičnega cilja namenjeni izboljšanju kakovosti in učinkovitosti izobraževanja in usposabljanja ter njune ustreznosti za trg dela in podpore pridobivanju ključnih kompetenc, tudi preko nadgradnje modela dela z nadarjenimi ter karierne orientacije. Pri tem sta ključna tudi krepitev in pridobivanje kompetenc strokovnih delavcev na različnih področjih, tudi tistih, ki izhajajo iz raziskave TALIS 2018. Hkrati pa se bodo krepile različne oblike sodelovanja med šolami in delodajalci ter drugimi socialnimi partnerji ter vzpostavilo se bo celovito podporno okolje za študente. Smiselna bo tudi navezava na Strategijo pametne specializacije.

V skladu z navedenim bodo podprta naslednja področja:

- *krepitev ključnih kompetenc*, kot so digitalne, jezikovne in medkulturne kompetence, večjezičnost, bralna pismenost, matematične in naravoslovne kompetence, osebnostne in družbene kompetence, podjetnostne kompetence, državljanske kompetence, kulturna ozaveščenost in izražanje, ter ustvarjalnost, medijska pismenost, računalniško mišljenje, kritično razmišljanje, zdrav odnos do samega sebe, preprečevanje nasilja, odvisnosti ter globalnega učenja in vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj (VITR): za ohranitev uvrstitve slovenskih učencev v zgornjo četrtino držav v raziskavi PISA (cilj SRS 2030), je treba vlagati v to področje, razvijati nove pristope, ki upoštevajo spoznanja različnih strok ter zagotoviti povezovanje ter sodelovanje različnih resorjev. Za sistematično vpeljevanje medpredmetnih in (kros)kurikularnih povezav s poudarkom na aktivni vlogi učencev in dijakov se bo spodbujalo prožne oblike učenja (tudi na področju kulturno-umetnostne vzgoje- partnersko sodelovanje VIZ in kulturnih ustanov in umetnikov o umetnosti skozi umetnost)), nova partnerstva z deležniki iz okolja in sodelovanje ter izmenjavo izkušenj, idej in inovacij ter najrazličnejše oblike mreženja. Na ta način bomo v okviru mednarodnih raziskav znanj PISA poskušali ohraniti položaj Slovenije na področju bralne, matematične in naravoslovne pismenosti v zgornji četrtini držav OECD (ciljna vrednost v SRS 2030). Hkrati bomo naslovili tudi problem neenakosti pri dosežkih dečkov in deklic, ki je posebej izrazita pri bralni pismenosti. Vzporedno z nadaljnjim razvojem inovativnih učnih okolij se bo krepila tudi vloga šolske knjižnice, ki zagotavlja podporo tako vzgojno-izobraževalnemu procesu kot učencem in strokovnim delavcem. Z različnimi inštrumenti si bomo posebej prizadevali krepiti prečne kompetence, ki prispevajo k izboljšanju socialnega in čustvenega vidika celovitega osebnostnega razvoja (rezultati PISA kažejo, da moramo izboljšati motivacijo, počutje, odnos do učenja...); v okviru zagotavljanja fizičnega in mentalnega zdravja bomo izpostavili tudi vprašanje prostora, ki je hkrati tudi pomemben element za zagotavljanje uravnoteženosti posameznikova delovanja in bivanja.

- *izboljšanje kakovosti in učinkovitosti izobraževanja in usposabljanja*, in sicer:
 - digitalna preobrazba izobraževanja: rezultati raziskav in študij na področju digitalnega izobraževanja kažejo na pomembno vlogo celovite systemske podpore (tehnična, didaktična) deležnikom VIZ pri razvijanju učinkovite in ustvarjalne rabe digitalnih tehnologij v VIZ ter digitalnih kompetenc vodstvenih in strokovnih delavcev, otrok/učencev/dijakov. Rezultati druge raziskave EU na področju uporabe IKT v izobraževanju (2nd Survey of Schools: ICT in Education - European Commission, 2018) kažejo upad na področju razvoja digitalnih znanj in načrtovanja učinkovite rabe digitalnih tehnologij v VIZ. Nove tehnologije lahko izboljšajo učenje in pomagajo razviti spretnosti za 21. stoletje, za kar je potrebna digitalna transformacija izobraževanja, kar vključuje digitalno strategijo šole, profesionalni razvoj učiteljev na področju pedagoških digitalnih kompetenc ter širjenje njihovih skupnosti za izmenjavo in vrednotenje dobre prakse, vpeljava novih predmetov temeljnih vsebin računalništva in informatike, ki vključujejo tudi ustvarjalno rabo tehnologij, razvoj in vzpostavitev novih pedagoških modelov z uporabo e-vsebin, krepitev znanj s področja kibernetske varnosti in umetne inteligence. Tudi Akcijski načrt za digitalno izobraževanje EK¹⁰⁹ izpostavlja spodbujanje razvoja visoko zmogljivega digitalnega izobraževalnega ekosistema ter krepitev digitalnih spretnosti in kompetenc za digitalno preobrazbo. Pomemben je predvsem način uporabe tehnologije: učence in učitelje je treba motivirati in pripraviti na uporabo tehnologije, jih učiti učinkovite in ustvarjalne rabe tehnologij, da bodo spoznali, kako lahko te kompetence pozitivno vplivajo na učenje¹¹⁰. Iz raziskav je razvidno, da mora Slovenija zagotoviti nove razvojne možnosti in potrebne dejavnosti na področju digitalnega izobraževanja. Ukrepi bodo tako usmerjeni v vsa razvojna področja digitalnega izobraževanja, pri čemer bomo zagotavljali komplementarnost tudi z vsebinami, financiranimi v okviru NOO, ki so namenjene predvsem sistemskim spremembam celovitega razvoja digitalnih kompetenc in temeljnih vsebin računalništva in informatike, s poudarkom pri pouku.
 - Karierni razvoj strokovnih in vodstvenih delavcev v vzgoji in izobraževanju: z ukrepi se bo nadgrajevalo sistem profesionalnega in kariernega razvoja strokovnih in vodstvenih delavcev s številnimi podelementi, kot so začetno izobraževanje, mentorstvo, uvajanje v poklic in delo, načrtovanje in vodenje lastne kariere poti ob uporabi digitalnih kompetenc s pomočjo IKT orodij, napredovanje, nadaljnje izobraževanje in usposabljanje ter podpora ravnateljem, vse tudi v luči krepitev ugleda in položaja poklica strokovnega delavca v vzgoji in izobraževanju ter soustvarjanja učeče se skupnosti. V ta namen bodo izvedene promocijske aktivnosti in vzpostavljena ustrezna podpora za digitalizacijo postopkov, vezanih na karierno pot. Posodobitev sistema bo pomenila spremenjeno vlogo strokovnega delavca in ravnatelja ter spremembo aktivnosti vezanih na opravljanje dela v VIZ, zato bodo izvedena tudi posodobljena ali na novo oblikovana in izvedena tudi usposabljanja. Instrumenti bodo temeljili na nadgradnji in implementaciji že doseženih rezultatov iz preteklih projektov. Pomembno je predvsem usposobiti strokovne in vodstvene delavce za posredovanje znanja z novimi metodami učenja, s poudarkom na izkustvenem učenju, kompetencah, ki jih je potrebno razvijati pri udeležencih izobraževanja (sistematično in kritično mišljenje, kulturna ozaveščenost in izražanje ter ustvarjalnost, inovativnost, reševanje problemskih nalog, odgovorno državljanstvo, trajnostni razvoj, sodelovanje ...), in povezovanju z lokalnim okoljem, jih opolnomočiti za delo z otroki s posebnimi potrebami, tudi z

¹⁰⁹ Dostopno na: https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_sl

¹¹⁰ OECD Skills Outlook 2019.

razvojem alternativnih poti (na podlagi izkušenj iz obdobja 2014-2020), podpreti pri zagotavljanju varnega in spodbudnega učnega okolja (krepitev socialnih in čustvenih kompetenc, preprečevanja in soočanja z nasiljem različnih vrst, medkulturnega sobivanja, zdravega in ustvarjalnega načina življenja in preprečevanja različnih vrst odvisnosti ipd.) ter jih seznaniti z aktualnimi temami. Instrumenti bodo temeljili na nadgradnji in implementaciji že doseženih rezultatov iz preteklih projektov. Mednarodne raziskave med drugim kot izziv izpostavljajo podpovprečno uporabo IKT za poučevanje ob sicer dobri usposobljenosti učiteljev in opremljenosti šol, ki torej potrebujejo predvsem dodatna znanja, kako IKT prilagoditi posameznim temam oz. predmetom in posameznim aktivnostim, kar bo komplementarno naslavljanje z vsebinami iz NOO;

- *krepitev ustreznosti izobraževalnega sistema za trg dela*, kjer sta predvideni dve ključni področju ukrepanja:
 - krepitev sodelovanja izobraževalnih ustanov s področja poklicnega in strokovnega izobraževanja z delodajalci oziroma socialnimi partnerji. Z namenom zadovoljevanja potreb trga dela se bodo v sodelovanju s socialnimi partnerji razvijali, prenavljali in izvajali izobraževalni programi srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja ter višjega strokovnega izobraževanja. Hkrati se bo usmerjalo in spremljalo izvajanje programov. Krepilo se bo sodelovanje delodajalcev in socialnih partnerjev v samem izobraževalnem procesu, tako bodo mladi vstopali na trg dela hitreje in bolj praktično usposobljeni. Delodajalce se bo spodbujalo k večji vključenosti v programe poklicnega in strokovnega izobraževanja ter vajeništva. Primerjava z drugimi državami kaže, da je v državah, kjer je kot način izobraževanja še vedno »živo« vajeništvo, brezposelnost med mladimi veliko nižja kot pa v državah, kjer sistema vajeništva ni oziroma ne deluje. Zaradi hitrih sprememb tehnologij in drugih sprememb na trgu dela bodo aktivnosti usmerjene v izboljšanje poklicnih kompetenc učiteljev. Spodbujena bo promocija poklicnega izobraževanja, s ciljem povečati privlačnost poklicnega in strokovnega izobraževanja ter krepiti sodelovanje med mladimi strokovnjaki, šolami in podjetji. Z vsemi navedenimi ukrepi se bo: povečala kakovost poklicnega in strokovnega izobraževanja, okrepilo sodelovanje delodajalcev in socialnih partnerjev v izobraževalnem sistemu, povečalo zanimanje mladih za poklicno in strokovno izobraževanje ter zagotovilo, da bodo mladi na trg dela vstopali bolj praktično usposobljeni.
 - Vzpostavitev celovitega podpornega okolja na visokošolskih zavodih, ki bo osredotočeno na študenta in v aktivnosti za uspešno in pravočasno zaključevanje študija, kot npr.: spremljanje študenta od vpisa do diplomiranja in njegove zaposlitve, karierno svetovanje, tutorski sistem, pomoč pri mednarodni mobilnosti, podpora za študente s posebnimi potrebami oziroma posebnim statusom, organizacija praktičnega usposabljanja študentov, razvijanje kompetenc študentov z obštudijsko dejavnostjo, spremljanje zadovoljstva študentov in diplomantov, idr.). Posebno pozornost bomo namenili tudi usposabljanju visokošolskih učiteljev in strokovnih sodelavcev za razvoj inovativnih učnih okolij, temelječih na novih informacijsko komunikacijskih tehnologijah ter za uvajanje novih pedagoških praks v poučevanje. Za doseganje horizontalnih veščin in socialnih, emocionalnih, digitalnih in drugih kompetenc, bomo spodbujali tudi različne oblike praktičnega usposabljanja študentov v realnem delovnem okolju že v času študija: problemsko učenje v obliki projektnega dela z gospodarstvom, negospodarstvom, neprofitnim, nevladnim sektorjem, v okviru pilotnih projektov preverjanje možnosti organizacije dalj časa trajajočega praktičnega izobraževanja itd.);
- *ukrepi s področja vseživljenjske karijerne orientacije (VKO):*

- krepitev kariernih centrov za mlade, s čimer se bo mladim omogočilo ustrezno poklicno in karierno svetovanje že v času njihovega šolanja kot tudi po njegovem zaključku. Z vidika zagotavljanja kakovostnih poklicnih poti je namreč treba mlade informirati in spodbujati na področjih deficitarnih poklicev, seznanitvijo s poklici prihodnosti in pridobivanjem informacij o možnih kariernih poteh, kot npr. na področju deficitarnih poklicev kot tudi na področju perspektivnih poklicih oz. delovnih mestih ter krepiti njihove možnosti za vstop na trg dela. V okviru kariernih centrov za mlade bo poudarek na nujenju strokovne pomoči mladim v okviru iskanja in izbiranja poklicnih poti, kot tudi na prepoznavanju potreb in specifik lokalnega okolja in regij, predvsem s povezanostjo lokalnih šol in delodajalcev. Posebna pozornost bo namenjena NEET.
- Spodbujanje razvoja novih vsebin na področju izobraževanja nadarjenih dijakov ter izboljševanje obstoječih pristopov za prožnejše oblike učenja: Slovenija se v letu 2020 na lestvici The Global Talent Competitiveness (GTCI) uvršča na 31. mesto (od skupaj 132 držav, vključenih v raziskavo). Slovenija je zelo uspešna glede razvoja veščin ter poklicnih tehničnih znanj, slabši pa smo pri omogočitvenih dejavnikih in privlačnosti okolja za razvoj talentov. Skladno z Resolucijo o strategiji Evropske unije za mlade 2019 – 2027 Slovenija ne sme zapravljati talentov, dopustiti socialne izključenosti ali neangažiranosti mladih, zato bomo krepili področje nadarjenih predvsem z izboljšanjem mreže ponudnikov aktivnosti za nadarjene. Cilj je izboljšanje obstoječe prakse dela z nadarjenimi ter prenos dobrih praks v vzgojno izobraževalno delo. Nadgradnja obstoječih središč predvideva tudi razširitev mreže institucij, ki ponujajo aktivnosti za nadarjene, kar bo omogočilo bolj kakovostno ter raznoliko delo z nadarjenimi. Posledično bo več nadarjenih pridobilo njim prilagojeno ustrezno podporo.
- Ukrepi na področju štipendij za specializirane poklice v kulturi, kjer se nadgrajuje politika rednega štipendiranja ter je namenjen formalnemu in neformalnemu izobraževanju v tujini in s tem zapolnitev vrzeli z znanji, ki jih posamezniki ne morejo pridobiti v okviru izobraževanj v Sloveniji oz. ta izobraževanja nadgrajujejo.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine:

Otroci, učenci, dijaki, študenti in diplomanti, vzgojno izobraževalni zavodi, organizacije, ki izvajajo višje strokovno izobraževanje, visokošolski zavodi, javne organizacije za izobraževanje odraslih, zasebne organizacije, ki izvajajo programe s področja vzgoje in izobraževanja, strokovni in vodstveni delavci v organizacijah s področja vzgoje in izobraževanja na vseh ravneh, mentorji praktičnega usposabljanja z delom, združenja in skupnosti s področja izobraževanja, delodajalci, delodajalska združenja (zbornice), strokovni delavci v kulturnih ustanovah in umetniki.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

V skladu z 2. členom Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja¹¹¹ se bo pri izvajanju ukrepov na področju izobraževalnega sistema upoštevalo temeljne cilje sistema vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji, predvsem zagotavljanje optimalnega razvoja posameznika ne glede na spol, socialno in kulturno poreklo, veroizpoved, rasno, etnično in narodno pripadnost ter telesno in duševno konstitucijo oziroma invalidnost. Pri načrtovanju, izvedbi in spremljanju ukrepov bo vsem posameznikom in skupinam ne glede na spol, raso,

¹¹¹ Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr., 25/17 – ZVaj, 123/21, 172/21 in 207/21.
Dostopno na: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO445>.

narodnost, vero ali prepričanje, invalidnost, starost in spolno usmerjenost, zagotovljeno transparentno in nediskriminatorno vključevanje oziroma enaka možnost sodelovanja ali dostopa.

Ukrepi karierne orientacije, vključno s krepitvijo kariernih centrov za mlade, so skladni s ciljem Strategije za trajnostni razvoj, saj spodbujajo razvoj demokratične, socialno vključujoče, kohezivne in pravične družbe, ki spoštuje temeljne pravice in kulturno raznolikost, ustvarja enake možnosti ter se bori proti vsem oblikam diskriminacije. V ukrepe se lahko vključujejo vsi mladi, ne glede na spol – celo spodbujalo se bo vključevanje žensk v poklice, ki v družbi še danes veljajo za bolj »moške« poklice, status ali morebitno invalidnost. Že v trenutnem izvajanju projektov kariernih centrov za mlade je posebna pozornost namenjena tudi šolajoči mladini s posebnimi potrebami. Prostori morajo biti dostopni za invalide, v bodoče pa bi se posebej osredotočili tudi na mlade osipnike (NEET). Ukrep kariernih centrov za mlade bo nudil pomoč pri izbiri poklicne poti, odkrivanje lastnih talentov, predstavitev in promocijo aktualnih poklicev, kar bo, dolgoročno gledano, prispevalo k znanju in spretnosti za prihodnost, nižji stopnji brezposelnosti in posledično tudi k manjšemu številu ljudi, ki bi jim grozila revščina in socialna izključenost.

Z ukrepi se bo na ta način prispevalo k doseganju ciljev Evropskega stebra socialnih pravic.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja se predvideva naslavljanje pristopa endogene regionalne politike s pomočjo teritorialnih pristopov, če bodo izkazane potrebe, izhajajoče iz pripravljenih teritorialnih strategij (RRP).

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Pri vseh ukrepih na tem specifičnem cilju se bo upoštevalo sodelovanje izobraževalnih ustanov ter izmenjava kompetenc in znanj z rezultati projektov na medregionalni, čezmejni oz. transnacionalni ravni.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru predmetnega specifičnega cilja ni načrtovana uporaba finančnih instrumentov.

2.1.6.5.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostn a naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
6	6.5	ESS+	Manj razvite regije	EEOO05	Zaposleni, vključno s samozaposlenimi	število	5.569	22.854

6	6.5	ESS+	Bolj razvite regije	EECO05	Zaposleni, vključno s samozaposlenimi	število	4.744	20.047
6	6.5	ESS+	Manj razvite regije	EECO07	Udeleženci, stari od 18 do 29 let	število	0	20.566
6	6.5	ESS+	Bolj razvite regije	EECO07	Udeleženci, stari od 18 do 29 let	število	0	41.624
6	6.5	ESS+	Manj razvite regije	EECO18	Število podprtih javnih uprav ali javnih služb na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni	število	247	569
6	6.5	ESS+	Bolj razvite regije	EECO18	Število podprtih javnih uprav ali javnih služb na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni	število	117	277

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
6	6.5	ESS+	Manj razvite regije		Delež organizacij, ki so uspešno vključile rezultate projektov za izboljšanje znanj, spretnosti in kompetenc v svoje razvojne načrte	odstotek	85	2023	80		
6	6.5	ESS+	Bolj razvite regije		Delež organizacij, ki so uspešno vključile rezultate projektov za izboljšanje znanj, spretnosti in kompetenc v svoje razvojne načrte	odstotek	85	2023	80		
6	6.5	ESS+	Manj razvite regije		Število vključenih študentov v projekte za izboljšanje povezanosti sistema izobraževanja s potrebami trga dela	število	1.934	2020	3.135		
6	6.5	ESS+	Bolj razvite regije		Število vključenih študentov v projekte za izboljšanje povezanosti sistema izobraževanja s potrebami trga dela	število	3.926	2020	6.365		

2.1.6.5.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	6.5	145	14.025.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.5	145	5.400.000
6	ESS+	Manj razvite regije	6.5	148	11.462.500
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.5	148	4.528.000
6	ESS+	Manj razvite regije	6.5	149	55.438.500
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.5	149	18.979.000
6	ESS+	Manj razvite regije	6.5	150	14.152.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.5	150	12.533.000
6	ESS+	Manj razvite regije	6.5	151	1.021.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.5	151	409.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	6.5	01	96.099.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.5	01	41.849.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	6.5	24	3.000.000

6	ESS+	Bolj razvite regije	6.5	24	1.000.000
6	ESS+	Manj razvite regije	6.5	33	93.099.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.5	33	40.849.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	6.5	02	14.025.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.5	02	5.400.000
6	ESS+	Manj razvite regije	6.5	09	82.074.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.5	09	36.4549.000

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	6.5	02	4.420.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.5	02	1.920.000
6	ESS+	Manj razvite regije	6.5	03	91.679.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.5	03	39.929.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.6.6 *Specifični cilj 6.6: Spodbujanje enakopravnega dostopa do kakovostnega in vključujočega izobraževanja in usposabljanja ter dokončanja takega izobraževanja in usposabljanja, zlasti za prikrajšane skupine, in sicer od predšolske vzgoje in varstva prek splošnega izobraževanja ter poklicnega izobraževanja in usposabljanja, do terciarne ravni ter izobraževanja in učenja odraslih, vključno z olajševanjem učne mobilnosti za vse in dostopom za invalide*

2.1.6.6.1 *Ukrepi skladov*

Povezane vrste ukrepov:

Ukrepi v okviru predmetnega specifičnega cilja niso predvideni.

Glavne ciljne skupine:

Besedilno polje (1000)

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Besedilno polje (2000)

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

Besedilno polje (2000)

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Besedilno polje (2000)

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Besedilno polje (1000)

2.1.6.6.2 *Kazalniki*

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe

2.1.6.6.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.6.7 Specifični cilj 6.7: Spodbujanje vseživljenjskega učenja, zlasti prožnih možnosti za izpopolnjevanje in prekvalifikacijo za vse, ob upoštevanju podjetniških in digitalnih veščin, boljše predvidevanje sprememb in zahtev po novih veščinah na podlagi potreb trga dela, olajševanje kariernih prehodov in spodbujanje poklicne mobilnosti

2.1.6.7.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Z namenom doseganja večje vključenosti posameznikov v vseživljenjsko učenje (v nadaljevanju: VŽU), predvsem deleža nižje izobraženih, manj usposobljenih in starejših, izboljšanih poklicnih kompetenc zaposlenih in učinkovit sistem karijerne orientacije, vzpostavitve digitalnih izobraževalnih virov ter visokokakovostne didaktične programske opreme in zmanjšanja digitalne vrzeli, bodo ukrepi za doseganje ciljev tega specifičnega cilja usmerjeni v:

- izvajanje *podpornih aktivnosti za izvajanje vseživljenjskega učenja*: izvedena bo vseslovenska kampanja (vključene bodo promocijske, animacijske in informativne aktivnosti ter učna pomoč za vse odrasle), še zlasti pa za odrasle iz različnih ranljivih skupin (starejši, migranti, zaporniki, manj izobraženi oziroma s pomanjkanjem kompetenc, brezposelni in podobno). Posameznike bomo ozaveščali o pomenu udeležbe v vseživljenjskem izobraževanju in učenju za vstop oziroma konkurenčnost na trgu dela, osebni razvoj in sodelovanje v skupnosti. Namen ukrepov je: okrepiti pozitiven odnos do izobraževanja in učenja, ki prinaša napredek na osebni, družbeni in delovni področji; povečati vključenost v različne oblike vseživljenjskega izobraževanja in učenja za pridobitev višje ali nove izobrazbe ter temeljnih in poklicnih kompetenc, izboljšanje splošne razgledanosti, povezovanje in vzpostavljanje učeče se skupnosti. Podporne aktivnosti se bodo izvajale v tesnem sodelovanju z različnimi deležniki na trgu dela, socialnimi partnerji, nevladnimi organizacijami idr. Razvijali bomo sodobne pristope in orodja za kakovostno in učinkovito izvajanje promocijskih, animacijskih in informativnih aktivnosti ter učne pomoči. Krepili bomo medresorsko povezovanje in vključevali socialne partnerje in nevladne organizacije na državni in lokalni ravni. Z namenom doseganja večje sinergije pri izvajanju aktivnosti je predvideno sodelovanje različnih ministrstev, ki aktivno delujejo na področju izobraževanja odraslih (MIZŠ, MGRT in MDDSZ). Z različnimi orodji (kot npr. individualni učni računi) bo omogočeno vsem odraslim, da razvijejo svoje spretnosti skozi celotno dobo zaposlitve.
- izvedene bodo *strokovne in razvojne naloge na področju*: informativne in svetovalne dejavnosti za odrasle v srednješolskem izobraževanju, ki se je v okviru mednarodnega projekta izkazalo za podhranjeno; validacije; presojanja in razvijanja kakovosti v izobraževanju odraslih ter strokovne in razvojne naloge na področju vseživljenjske karijerne orientacije v višjem strokovnem izobraževanju z namenom večje zaposljivosti

diplomantov, krepitve pomena vseživljenjskega izobraževanja, sodelovanja med višjimi strokovnimi šolami in delodajalci, ureditve evidenc ipd.. Ukrep naslavlja tudi izvajanje usposabljanj, namenjenih opolnomočenju predvsem zaposlenih v MSP, ki imajo malo sredstev, namenjenih za usposabljanja oz. malo znanja za spopadanje s hitrimi spremembami na trgu. Namen teh usposabljanj bo razvoj in krepitev kompetenc, potrebnih za uspešen nastop na trgu dela, z namenom večje ozaveščenosti o vseživljenjskem učenju in vseživljenjski poklicni orientaciji.

- *ukrepe za: pridobitev srednješolske izobrazbe in novega poklica za različne ravni, kvalifikacije in prekvalifikacije, poklicno izpopolnjevanje in usposabljanje, pridobivanje in zviševanje ravni pismenosti in temeljnih zmožnosti ter izboljšanje splošne izobraženosti vključno z digitalnimi in drugimi ključnimi kompetencami za vseživljenjsko učenje:*
 - razvijanje in izvajanje programov za različne ciljne skupine odraslih, ki zagotavljajo pridobivanje in zviševanje ravni pismenosti in temeljnih zmožnosti ter izboljšanje splošne izobraženosti za zaposlitev ali učinkovitejše opravljanje dela, osebni razvoj, aktivno državljanstvo in socialno vključenost, s poudarkom na manj izobraženih, odraslih s pomanjkanjem spretnosti in starejših. Z ukrepom bomo prispevali k večji vključenosti odraslih v vseživljenjsko učenje in izboljšali kompetence, ki jih posamezniki potrebujejo zaradi potreb na trgu dela. Ukrep bo omogočal fleksibilnost programov glede na presežno ponudbo dela (komplementarnost z NOO: zviševanje ravni pismenosti in temeljnih zmožnosti z izvajanjem usposabljanj po novih javnoveljavnih programih s področja finančne pismenosti);
 - razvijanje in izvajanje programov nadaljnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter izpopolnjevanja, ob upoštevanju trendov zaposlovanja oziroma potreb trga dela, tehnološkega razvoja, družbenih sprememb ipd. Ukrepi bodo vključevali predvsem programe usposabljanja in izpopolnjevanja ter študijske programe za izpopolnjevanje, skladno z Izhodišči za pripravo izobraževalnih programov nižjega in srednjega poklicnega izobraževanja ter programov srednjega strokovnega izobraževanja in Izhodišči za pripravo višješolskih študijskih programov; programe nadaljnega poklicnega izpopolnjevanja za nadgradnjo kompetenc zaposlenih s specifičnimi znanji in potrebami dela. Ukrep bo vključeval programe usposabljanja in izpopolnjevanja za zaposlene v javnem sektorju, s poudarkom na usposabljanju vodilnih in ostalih javnih uslužbencev za zmanjševanje vrzeli na področju temeljnih in strokovnih kompetenc za reševanje izzivov prihodnosti. Ukrep bo vključeval tudi programe, ki jih pripravi šola za podjetja oziroma skupaj s podjetji. Udeležencem bomo z vključevanjem v navedene programe omogočali številne možnosti za izboljšanje temeljnih in poklicnih kompetenc, večjo zaposljivost in mobilnost med področjih dela, osebni razvoj in delovanje v sodobni družbi.
 - spodbujanje dviga izobrazbene ravni odraslih na srednješolski in višješolski ravni, ki omogoča pridobitev poklicne, strokovne in višješolske izobrazbe, vključno s pridobitvijo novega naziva poklicne in strokovne izobrazbe (prekvalifikacije) na različnih ravneh s poudarkom na deficitarnih poklicih. Z ukrepom bomo

dvignili izobrazbeno raven prebivalstva (komplementarnost s sistemsko ureditvijo: osnovnošolsko raven zagotavljamo v okviru javne službe na področju izobraževanja odraslih). S tem bomo prispevali k ciljem Akcijskega načrta za evropski steber socialnih pravic ter omogočili fleksibilnejšo zaposlitev presežnih delovnih mest, ki bodo na voljo.

- Razvoj in krepitev kompetenc mladih za večjo zaposljivost in aktivno državljanstvo preko kakovostnega mladinskega dela: ključna projektna aktivnost je izvajanje usposabljanj za krepitev kompetenc mladih, starih od 15 do 29 let, za večjo zaposljivost in aktivno državljanstvo, ki jih bodo izvajale organizacije v mladinskem sektorju. Spodbujale se bodo inovativne oblike mladinskega dela pri reševanju problematike brezposelnosti mladih, ki bodo imele tudi širše učinke na področje mladinskega dela in mladinske politike, k aktivnostim se bo spodbujalo tudi mlade, ki niso udeleženi v izobraževanju ali usposabljanju oziroma niso zaposleni (NEET). Za nekatere od teh mladih je sodelovanje pri dejavnostih mladinskega dela lahko pomemben korak v smeri udeležbe v bolj formalnih programih izobraževanja in usposabljanja ter zaposlitve.
- *krepitev kakovosti sistema izobraževanja odraslih, predvsem na dveh področjih ukrepanja:*
 - razvoj e-gradiv, drugih gradiv in aplikacij za programe na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja ter izobraževanja odraslih vključno s programi za zaposlene v javnem sektorju: za potrebe osvajanja temeljnih, poklicnih in ključnih zmožnosti bomo spodbujali razvoj e-vsebin z različnimi oblikami in možnostmi dostopnosti na internetu (preko portalov, e-učilnic, platform, aplikacij...). Pomanjkanje ustreznih e-gradiv ter e-vsebin se je v času epidemije covid-19 izkazalo kot ena izmed ključnih pomanjkljivosti, predvsem na področju izobraževanja odraslih.
 - krepitev usposobljenosti izobraževalcev odraslih: ugotavljalo se bo potrebe izobraževalcev odraslih po novih kompetencah, vzpostavilo se bo nacionalne točke za potrebe izpopolnjevanja izobraževalcev odraslih, nadgrajevale se bodo njihove kompetence s posebnim poudarkom na: digitalizaciji učenja in izobraževanja, trajnostnem razvoju, novih pristopih za izobraževanje na daljavo, IKT orodjih idr. Smiselno, komplementarno prejšnji alineji, se bodo pripravljali programi e-izpopolnjevanja ter razvijala učna gradiva in učni viri v podporo e-izpopolnjevanju izobraževalcev odraslih, s tem pa se bodo krepile didaktične in IKT sposobnosti izobraževalcev odraslih. Nadalje bomo strokovno izvajali izpopolnjevanja izobraževalcev odraslih, tudi skozi prakso na različnih področjih ciljnih skupin ter s podporo IKT, ter spodbujali njihov karierni razvoj in poklicno mobilnost. Pri izvajanju ukrepa bomo krepili sodelovanje s socialnimi partnerji, drugimi ministrstvi in nevladnimi organizacijami na državni in lokalni ravni.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine so:

- vsi odrasli, pri čemer bodo narejeni poudarki za ranljive ciljne skupine (starejši od 45 let, nižje izobraženi, manj usposobljeni, migranti, zaporniki in podobno);
- odrasli, ki potrebujejo izpopolnjevanje ali usposabljanje, kvalifikacije ali prekvalifikacije zaradi potreb na trgu dela oziroma delovnem mestu;
- posamezniki, stari od 15 in do vključno 29 let z namenom razvijanja kompetenc, ki jih potrebujejo za večjo zaposljivost (tudi na področju kulture in umetnosti) in aktivno državljanstvo.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

V skladu z načeli javnega interesa na področju izobraževanja odraslih in z vizijo Resolucije o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022-2030 bodo imeli vsi odrasli prebivalci Slovenije v vseh življenjskih obdobjih enake možnosti in spodbude za kakovostno učenje in izobraževanje za svoj celostni razvoj in sonaravno bivanje. V aktivnostih se bodo upoštevala načela nediskriminacije ter vključevanje moških in žensk ne glede na starost, spol, raso ali etično poreklo, vero ali prepričanje, invalidnost ali spolno usmerjenost.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru navedenega specifičnega cilja ni predvidena uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Pri ukrepih na specifičnem cilju se bo upoštevalo sodelovanje izobraževalnih ustanov ter izmenjava kompetenc in znanj z rezultati projektov na medregionalni, čezmejni oz. transnacionalni ravni.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru predmetnega specifičnega cilja ni načrtovana uporaba finančnih instrumentov.

2.1.6.7.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
6	6.7	ESS+	Manj razvite regije	EEO05	Zaposleni, vključno s samozaposlenimi	število	322	1.104

6	6.7	ESS+	Bolj razvite regije	EECO05	Zaposleni, vključno s samozaposlenimi	število	428	1.451
6	6.7	ESS+	Manj razvite regije		Število vključenih udeležencev v ukrepe vseživljenjskega učenja (vključeni skupni kazalniki EECO07, 08 in 09)	število	8.821	62.409
6	6.7	ESS+	Bolj razvite regije		Število vključenih udeležencev v ukrepe vseživljenjskega učenja (vključeni skupni kazalniki EECO07, 08 in 09)	število	5.881	41.605

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
6	6.7	ESS+	Manj razvite regije		Udeleženci, ki po zaključku iščejo zaposlitev, so vključeni v izobraževanje in usposabljanje ali so pridobili kvalifikacijo	število			Ciljna vrednost bo opredeljena naknadno		Združeni skupni kazalniki EECR01, 02 in 03.
6	6.7	ESS+	Bolj razvite regije		Udeleženci, ki po zaključku iščejo zaposlitev, so vključeni v izobraževanje in usposabljanje ali so pridobili kvalifikacijo	število			Ciljna vrednost bo opredeljena naknadno		Združeni skupni kazalniki EECR01, 02 in 03.

2.1.6.7.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	6.7	151	54.349.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.7	151	15.818.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	6.7	01	54.349.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.7	01	15.818.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v)
6	ESS+	Manj razvite regije	6.7	33	54.349.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.7	33	15.818.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	6.7	10	54.349.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.7	10	15.818.000

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	6.7	03	54.349.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	6.7	03	15.818.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.6.8 Specifični cilj 6.8: Izboljšanje učinkovitosti trgov dela in vključevanja vanje ter dostopa do kakovostne zaposlitve z razvojem socialne infrastrukture in spodbujanjem socialnega gospodarstva

2.1.6.8.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Ukrepi v okviru predmetnega specifičnega cilja niso predvideni.

Glavne ciljne skupine:

Besedilno polje (1000)

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Besedilno polje (2000)

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

Besedilno polje (2000)

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Besedilno polje (2000)

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Besedilno polje (1000)

2.1.6.8.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
-------------------	-----------------	-------	-------------------	----	-----------	--------------	---------------	-------------

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe

2.1.6.8.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.6.9 Specifični cilj 6.9: Doslednejše zagotavljanje enakega dostopa do vključujočih in kakovostnih storitev na področju izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja z razvojem dostopne infrastrukture, tudi s krepitvijo odpornosti za izobraževanje in usposabljanje na daljavo in prek spleta

2.1.6.9.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Z namenom doseganja izboljšane infrastrukture za izvajanje izobraževalnega procesa ter zagotovitve IKT infrastrukture v podporo digitalizaciji pedagoškega in administrativnega dela, vezanega na študijsko dejavnost, ter v podporo delovanju mladinskih organizacij, bodo ukrepi v okviru navedenega specifičnega cilja usmerjeni v:

- *investicije v obstoječe in nove objekte s področja izobraževanja in usposabljanja*, ki bodo omogočili posodobitev zastarelega stavbnega fonda na tem področju ter zagotovile dodatne kapacitete za dijake, študente, učitelje in strokovne delavce, s čimer bodo izpolnjene sodobne zahteve izobraževalnega procesa in usposabljanja, krepitve multidisciplinarnega izobraževanja ter razvoja inovativnih kadrov, ob projektnem in ciljno usmerjenem izobraževalnem delu. Stavbni fond izobraževalnih institucij je namreč izredno velik in potrebe so zelo velike, zato so sredstva za zagotovitev fizičnih pogojev za izvajanje izobraževalnega procesa nujno potrebna. Prioritetno bodo naslovljena področja pomanjkanja kadrov, predvsem strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanje ter STEAM poklicev. V skladu z navedenim so prednostno predlagana vlaganja v izobraževalno infrastrukturo Univerze v Mariboru kot del inovacijske platforme Innovum ter Univerze v Novem mestu Sredstva so v celoti načrtovana v Vzhodni kohezijski regiji, ki je zaznamovana z demografskimi, socialnimi in ekonomskimi razmerami, ki ovirajo razvoj potenciala regije. Z vlaganji v izobraževalno infrastrukturo bodo ustvarjeni ustrezni nujni pogoji za multiplikativne učinke, kar bo vplivalo na zmanjševanje razvojnega zaostanka KRVS. Gre za investicije, ki bodo imele sinergijske učinke s predlogi investicij v okviru specifičnega cilja 1.1, s čimer bo ustvarjeno celovito podporno okolje za soočanje z izzivi družbe tako na področju izobraževanja kot tudi raziskav in razvoja;
- *zagotovitev ustrezne informacijsko-komunikacijske tehnologije javnih visokošolskih zavodov in javnih visokošolskih knjižnic* v podporo digitalizaciji izvajanja visokošolskega študijskega procesa v učilnici in na daljavo ter z njim neposredno povezanega administrativnega dela. Zagotavljalo se bo ustrezno IKT (infrastrukturo in opremo) visokošolskih zavodov za dvig kakovosti izvajanja študijskega procesa z uporabo IKT in večjo odpornost izobraževalnega procesa na daljavo. Zagotovitev opreme in infrastrukturnih storitev komplementarno dopolnjuje vzpostavitev celovitega podpornega okolja na visokošolskih zavodih osredotočeno na študenta in aktivnosti za uspešno in pravočasno zaključevanje študija (ukrep na SC 6.5) ter razvoj digitalnih kompetenc študentov oziroma diplomantov v okviru reforme in investicije v NOO.

- zagotovitev ustrezne *IKT infrastrukture in opreme organizacij v mladinskem sektorju*, s čimer se bodo zagotovili osnovni pogoji za izvajanje in razvoj kakovostnega mladinskega dela in neformalnega izobraževanja.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov in meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje.

Glavne ciljne skupine:

VIZ, visokošolski zavodi, javne visokošolske knjižnice, organizacije v mladinskem sektorju in drugi deležniki.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Spoštovanje načel enakosti, vključenosti in nediskriminacije bo zagotovljeno na vseh ravneh skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah.

V okviru specifičnega cilja bo pri gradnji stavb omogočena dostopnost z arhitekturno prilagodljivostjo vsem skupinam prebivalstva, zlasti invalidom. Ukrepa za zagotovitev IKT infrastrukture na področju visokega šolstva in mladinskih organizacij pa bosta zagotovila večjo dostopnost do storitev, ki jih ponujajo predmetne institucije, s čimer se bo omogočila večja vključenost mladih v izobraževanje, tako terciarno kot neformalno.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja se predvideva naslavljanje pristopa endogene regionalne politike s pomočjo teritorialnih pristopov, če bodo izkazane potrebe, izhajajoče iz pripravljenih teritorialnih strategij (RRP). Ukrepi se bodo izvajali zgolj v KRVS.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru navedenega specifičnega cilja medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi niso predvideni.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru predmetnega specifičnega cilja ni načrtovana uporaba finančnih instrumentov.

2.1.6.9.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
6	6.9	ESRR	Manj razvite regije	RCO67	Zmogljivost učilnic novih ali posodobljenih izobraževalnih objektov	število		600
6	6.9	ESRR	Manj razvite regije		Organizacije, ki se podprejo za vključitev nove IKT opreme in storitev	število	2	24

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
6	6.9	ESRR	Manj razvite regije	RCR71	Letni uporabniki novih ali posodobljenih izobraževalnih objektov	število	0		600		
6	6.9	ESRR	Manj razvite regije		Delež organizacij, ki so vključile novo IKT opremo in storitve v procese izobraževanja in usposabljanja	odstotek	0	2023	100		

2.1.6.9.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESRR	Manj razvite regije	6.9	043	34.850.000
6	ESRR	Manj razvite regije	6.9	044	3.175.000
6	ESRR	Manj razvite regije	6.9	123	2.975.000
6	ESRR	Manj razvite regije	6.9	124	1.795.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESRR	Manj razvite regije	6.9	01	42.795.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESRR	Manj razvite regije	6.9	18	5.000.000
6	ESRR	Manj razvite regije	6.9	26	33.025.000
6	ESRR	Manj razvite regije	6.9	33	4.770.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESRR	Manj razvite regije	9	03	42.795.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.7 Prednostna naloga 7: Dolgotrajna oskrba in zdravje ter socialna vključenost

☐ To je prednostna naloga, namenjena zaposlovanju mladih
☒ To je prednostna naloga, namenjena socialnim inovativnim ukrepom
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (m) člena 4(1) uredbe o ESS+*
☒ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (l) člena 4(1) uredbe o ESS+
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju mobilnosti v mestih iz točke (viii) člena 3(1)(b) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju digitalne povezanosti iz točke (v) člena 3(1)(a) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu

* Če je označeno, nadaljujte v oddelku 2.1.1.2.

2.1.7.1 Specifični cilj 7.1: Pospeševanje dejavnega vključevanja za spodbujanje enakih možnosti, nediskriminacije in aktivne udeležbe ter povečevanje zaposljivosti, zlasti za prikrajšane skupine

2.1.7.1.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

V okviru specifičnega cilja 7.1 bodo z ukrepi naslovljena predvsem naslednja področja:

- *spodbujanje socialnega vključevanja oseb, izpostavljenih tveganju revščine ali socialne izključenosti z identificiranimi ovirami pri vstopanju na trg dela:* izvajali se bodo programi socialne aktivacije za dvig socialnih, funkcionalnih in delovnih kompetenc za osebe iz ciljnih skupin dolgotrajno brezposelnih, prejemnikov DSP, začasno nezaposljivih, migrantov, ipd., ki se soočajo s kompleksno socialno problematiko, ki jih ovira pri vstopu na trg dela; program učnih delavnic, katerega namen je vključevanje ranljivih ciljnih skupin v okolje socialnega podjetništva in razvoju dejavnosti in zaposlovanja v obstoječih socialnih podjetjih ter program PUM-O, ki je namenjen mlajšim odraslim NEET, ki potrebujejo aktivno reševanje problematike za vključitev nazaj v šolanje ali vstop na trg dela.
- *ukrepi za podporo izvajanju lažjega prehoda mladih s posebnimi potrebami na trg dela* preko različnih oblik pomoči, saj imajo mladi s posebnimi potrebami zaradi primanjkljajev težave pri prehodu na naslednji nivo izobraževanja ali na trg dela, zato potrebujejo dodatno vzpodbudo s strani strokovnih delavcev. Ukrep je komplementaren z ukrepom hitrejši vstop mladih na trg dela, ki se bo izvajal v okviru NOO, ter z ukrepi na področju socialne vključenosti otrok s posebnimi potrebami v okviru SC 7.4;

- *izvajanje izobraževanj za zaprte osebe* za pridobitev srednješolske izobrazbe in kvalifikacij, prekvalifikacije in nadaljnjo poklicno usposabljanje, izvajanje programov nacionalnih poklicnih kvalifikacij ter drugih neformalnih programov usposabljanja in izobraževanja za zaprte osebe. Ukrep omogoča hitrejšo vključevanje na trg dela po prestani kazni zapor;
- *zaposlovanje, usposabljanje in spodbujanje socialne vključenosti pripadnikov ranljivih družbenih skupin na področju kulture*, pri čemer se bo med drugim upoštevalo načelo enakih možnosti, s čimer se bo preprečeval zdrs v socialno izključenost.

Glavne ciljne skupine:

Brezposelne in neaktivne osebe vključno z osebami, ki sodijo v t.i. skupino NEET, imajo dovoljenje za stalno bivanje ali slovensko državljanstvo in se soočajo z ovirami pri vstopu na trg dela ali pri vključitvi v ukrepe APZ; brezposelne in neaktivne osebe, ki še niso dolgotrajno brezposelne osebe, je pa za njih ZRSZ podal oceno, da pred vključitvijo v APZ ali trg dela, potrebujejo intenzivno in poglobljeno obravnavo, osebe, mlajše od 30 let, s posebnimi potrebami, osebe na prestajanju zaporne kazni, manjšinske etnične skupnosti, invalidi.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Spoštovanje načel enakosti, vključenosti in nediskriminacije bo zagotovljeno na vseh ravneh skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah.

Ukrepi bodo vključevali pomoč pri izkoreninjenju revščine in spodbujanje socialnega vključevanja z zagotavljanjem enakih možnosti za vse, z zmanjševanjem ovir invalidnim osebam, odpravljanjem diskriminacije in obravnavanjem enakosti ne glede na njihov spol, spolno usmerjenost, starost, vero ali prepričanje, rasno ali etnično pripadnost.

V okviru ukrepa za zaprte osebe bo zagotovljena enakost spolov, saj se bo v aktivnosti ukrepa vključevalo enakovredno moško in žensko populacijo oseb na prestajanju zaporne kazni. V ukrepe izvajanja izobraževanj za zaprte osebe za pridobitev srednješolske izobrazbe in kvalifikacij, prekvalifikacije in nadaljnjo poklicno usposabljanje, izvajanje programov nacionalnih poklicnih kvalifikacij ter drugih neformalnih programov usposabljanja in izobraževanja za zaprte osebe so vključene marginalizirane osebe na prestajanju zapornih kazni, ki so oddaljene od trga dela, s ciljem, da se jim po prestani kazni omogoči čim boljše socialno-ekonomsko vključevanje v zaposlovanje ter s tem v vsa življenjska področja.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru navedenega specifičnega cilja ni predvidena uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru tega specifičnega cilja se ne načrtujejo medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru predmetnega specifičnega cilja ni načrtovana uporaba finančnih instrumentov.

2.1.7.1.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
7	7.1	ESS+	Manj razvite regije	EECO02	Brezposelni, vključno z dolgotrajno brezposelnimi	število	1.016	5.051
7	7.1	ESS+	Bolj razvite regije	EECO02	Brezposelni, vključno z dolgotrajno brezposelnimi	število	1.041	4.586
7	7.1	ESS+	Manj razvite regije	EECO04	Neaktivni	število	375	1.500
7	7.1	ESS+	Bolj razvite regije	EECO04	Neaktivni	število	250	1.000
7	7.1	ESS+	Manj razvite regije	EECO15 EECO01 2	Število oseb iz ranljivih družbenih skupin, vključenih v program (manjšine, vključno z marginaliziranimi skupnostmi, kot so Romi (EECO15), invalidi (EECO012))	število	0	920
7	7.1	ESS+	Bolj razvita regija	EECO15 EECO01 2	Število oseb iz ranljivih družbenih skupin, vključenih v program (manjšine, vključno z marginaliziranimi skupnostmi, kot so Romi (EECO15), invalidi (EECO012))	število	0	646

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
-------------------	-----------------	-------	-------------------	----	----------	--------------	-----------------------------------	-----------------	-------------	--------------	--------

7	7.1	ESS+	Manj razvite regije	EECR02	Udeleženci, ki so po zaključku sodelovanja vključeni v izobraževanje ali usposabljanje	število	552	2021	Ciljna vrednost bo opredeljena naknadno.		
7	7.1	ESS+	Bolj razvite regije	EECR02	Udeleženci, ki so po zaključku sodelovanja vključeni v izobraževanje ali usposabljanje	število	307	2021	Ciljna vrednost bo opredeljena naknadno.		
7	7.1	ESS+	Bolj razvite regije Manj razvite regije	EECR04	Udeleženci, ki imajo po zaključku sodelovanja zaposlitev	število	820	2021	732		
7	7.1	ESS+	Bolj razvite regije Manj razvite regije	EECR04	Udeleženci, ki imajo po zaključku sodelovanja zaposlitev	število	221	2021	219		

2.1.7.1.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	7.1	151	1.190.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	7.1	151	240.000
7	ESS+	Manj razvite regije	7.1	153	23.240.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	7.1	153	5.460.000
7	ESS+	Manj razvite regije	7.1	154	1.640.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	7.1	154	720.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

7	ESS+	Manj razvite regije	7.1	01	26.070.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	7.1	01	7.000.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	7.1	33	26.070.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	7.1	33	6.420.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	7.1	09	26.070.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	7.1	09	6.420.000

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	7.1	03	26.070.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	7.1	03	6.420.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.7.2 Specifični cilj 7.2: Spodbujanje socialno-ekonomskega vključevanja državljanov tretjih držav, tudi migrantov

2.1.7.2.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Ukrepi v okviru predmetnega specifičnega cilja niso predvideni.

Glavne ciljne skupine:

Besedilno polje (1000)

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Besedilno polje (2000)

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

Besedilno polje (2000)

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Besedilno polje (2000)

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Besedilno polje (1000)

2.1.7.2.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
-------------------	-----------------	-------	-------------------	----	-----------	--------------	---------------	-------------

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe

2.1.7.2.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.7.3 Specifični cilj 7.3: Spodbujanje socialno-ekonomskega vključevanja marginaliziranih skupnosti, kot so Romi

2.1.7.3.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Ukrepi v okviru predmetnega specifičnega cilja niso predvideni.

Glavne ciljne skupine:

Besedilno polje (1000)

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Besedilno polje (2000)

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

Besedilno polje (2000)

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Besedilno polje (2000)

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Besedilno polje (1000)

2.1.7.3.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
-------------------	-----------------	-------	-------------------	----	-----------	--------------	---------------	-------------

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe

2.1.7.3.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.7.4 Specifični cilj 7.4: Krepitev enakopravnega in pravočasnega dostopa do kakovostnih, vzdržnih in cenovno ugodnih storitev, vključno s storitvami, ki spodbujajo dostop do stanovanj in storitev oskrbe, usmerjene v posameznika, vključno s storitvami zdravstvene oskrbe; posodabljanje sistemov socialne zaščite, vključno s spodbujanjem dostopa do socialne zaščite, s posebnim poudarkom na otrocih in prikrajšanih skupinah; izboljšanje dostopnosti, tudi za invalide, učinkovitosti in odpornosti sistemov zdravstvene oskrbe in storitev dolgotrajne oskrbe

2.1.7.4.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Centri za socialno delo, ki so osrednja institucija na področju socialnega varstva, uporabnikom pogosto ne morejo zagotoviti izvajanja storitev na enakem nivoju, kar kaže na nujnost prenove sistema in nabora storitev socialnega varstva, glede na spremenjene potrebe uporabnikov ter posledično zmogljivosti organizacij na področju socialnega varstva, ki bodo poleg obstoječih storitev zagotavljale tudi storitve na domu, s katerimi se spodbuja prehod v skupnostno obravnavo. Leta 2017 sprejet Družinski zakonik predvideva razvoj novih vsebin in storitev na CSD in pri drugih izvajalcih, zato je nujno podpreti usposabljanje strokovnih delavcev za izvajanje novi konceptov dela z družinami, saj se pri svojem delu srečujejo z družinami s številnimi izzivi. Izbruh epidemije covid-19 je izpostavil pomanjkljivost sistema oskrbe, zlasti starejših, zato je nujno okrepiti in nadgraditi informacijsko infrastrukturo socialno varstvenih zavodov, ki jim bo omogočala pravočasen in ciljni dostop do podatkov.

Na povečanje težav na področju zdravstva, na katere opozarja UMAR v Poročilu o razvoju 2021 bo treba odgovoriti s celovitimi in ciljno usmerjenimi ukrepi. Nujna je krepitev preventivnih programov (tudi športnih) v celotnem življenju in oblikovanje programov, ki so prilagojeni potrebam starejših ter podpora ukrepom za krepitev socialnega (družbenega) inoviranja, za hitrejši odziv na hitro spreminjajoče se družbene potrebe.

V okviru specifičnega cilja 7.4 bodo podprti ukrepi, ki omogočajo dvig kakovosti izvajanja storitev socialnega varstva in podpirajo bolj kakovostno življenje vseh skupin prebivalstva:

- *krepitev socialno varstvenih storitev:*
 - ukrepi za dvig kakovosti izvajanja storitev v okviru institucij socialnega varstva: posodobitev sistema socialnega varstva ter varstva otrok in družin z namenom večje učinkovitosti, dostopnosti in kvalitete storitev za uporabnike. Vzpostavljen bo sistem ocenjevanja in vrednotenja potreb uporabnikov na področju socialnega varstva, izvajalo se bo izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev, ter programi krepitev starševskih kompetenc, razvit in vzpostavljen bo model ocenjevanja in merjenja učinkov posameznih storitev/programov ter nadgrajen informacijski sistem, ki bo omogočal poenoteno vodenje evidenc.

- Ukrepi za podporo prehodu iz institucionalne oskrbe na oskrbo na domu z zagotavljanjem socialno varstvenih storitev in storitev v skupnosti: zagotovitev koordinacije in povezovanja vseh akterjev, ki izvajajo socialnovarstvene storitve in programe, podpora na terenu z zagotavljanjem izobraževanja in terenskega usposabljanja, konzultacije in ozaveščanje. Izvajalo se bo izobraževanje zaposlenih v socialnem varstvu v skladu s spremenjenim načinom dela in načeli deinstitucionalizacije, ozaveščanje in spodbujanje procesa deinstitucionalizacije, preprečevanje institucionalizacije in krepitev skupnostnih služb ter preselitve in transformacije delovanja socialnega varstva.
- Ukrepi za digitalizacijo sistema zapisovanja, shranjevanja in uporabe podatkov v socialno varstvenih zavodih, s katerimi bi predvsem optimizirali delo, izboljšali komunikacijo, zagotovili visoko varnost osebnih podatkov, ter transparentnost opravljanja storitev;
- *strokovna podpora ter krepitev kadrovskega potenciala pri obvladovanju ključnih izzivov na področju dolgotrajne oskrbe in zdravstva:*
 - krepitev odpornosti sistema dolgotrajne oskrbe in integracija dolgotrajne oskrbe ter zdravstvenega varstva s ciljem celostne obravnave oseb, ki potrebujejo dolgotrajno oskrbo: predvideni so ukrepi za krepitev znanj in kompetenc zaposlenih za kakovostno, varno in v uporabnika usmerjeno opravljanje storitev. Ključnega pomena za usposabljanje bodočih generacij zaposlenih na področju zdravstva in dolgotrajne oskrbe ter izvajalcev neformalne oskrbe je tudi vzpostavitev simulacijskega centra, ki bo omogočal pridobivanje kliničnih izkušenj v varnem okolju brez ogrožanja pacientov oziroma uporabnikov v sistemih zdravstva in dolgotrajne oskrbe. V okviru NOO se pri postavitvi negovalnega doma, kot nove organizacijske oblike institucionalne oskrbe na področju dolgotrajne oskrbe, ki bo naslavljala potrebe oseb s težko in najtežjo omejitvijo samostojnosti ali sposobnosti samooskrbe, ki sočasno potrebujejo tudi kontinuirano zdravstveno obravnavo (npr. osebe po hudih prometnih nesrečah, hudih možganskih poškodbah itd.), načrtuje tudi prostore za vzpostavitev simulacijskega centra. V okviru predmetnega ukrepa se zagotovi pripravo programov za usposabljanje in kadra, ki usposabljanje zagotavlja. Naveden ukrep tudi zmanjšuje obremenitve kliničnih okolij z izvajanjem praktičnega usposabljanja, omogoča, da v klinična okolja prihaja boljše usposobljen kader, kar krepi kakovost in varnost zdravstvene obravnave in dolgotrajne oskrbe. Zagotovilo se bo tudi verificirano usposabljanje državljanov za delo v zdravstvu in dolgotrajni oskrbi. Ukrepi bodo naslavljali krepitev zobozdravstvene obravnave oziroma ustne higiene, zlasti pri starejših, kar pomembno vpliva na sposobnost prehranjevanja, stanje drugih telesnih organov. Ukrep je pomemben tudi z vidika naslavljanja oseb s težavami v duševnem zdravju, npr. oseb z napredovalo demenco, ki težje ubesedijo svoje stanje in počutje, tudi npr. bolečino zaradi slabega stanja zob. Ukrepi bodo vključevali vzpostavitev interdisciplinarnih mobilnih timov ter uvajanje sodobnih tehnologij, ki omogočajo opravljanje storitev na daljavo v primeru, ko neposredna prisotnost zaposlenih ni potrebna. Z navedenim ukrepom se zasleduje vizijo Resolucije o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016–2025 »Skupaj za družbo zdravja« (Uradni list RS, št. 25/16), da se potrebne storitve zagotavlja na hiter in enostaven način, z dostopom do najširšega možnega nabora storitev in omogoča celovito in neprekinjeno obravnavo pacienta oziroma uporabnika čim bližje domu. Upoštevajoč med starejšimi pogosto prisotno polifarmacijo, sočasno pa zaradi upada kognitivnih sposobnosti izpuščanje odmerkov zdravil, se bo vzpostavilo model priprave zdravil s pomočjo informacijske podpore in tehnologije, vključno z dostavo zdravil in spremljanjem ter vodenjem osebe za primerno in varno rokovanje z zdravili v vseh okoljih. Na polifarmacijo, ki je posledica multimorbidnosti, in na drugi strani

omejena mobilnost ter zmanjšane kognitivne funkcije geriatričnih pacientov so pogosto vzrok za neskladno jemanje zdravil opozarja tudi Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016–2025 »Skupaj za družbo zdravja« (Uradni list RS, št. 25/16). Izvedbo načrtovanih ukrepov na področju dolgotrajne oskrbe podpira tudi Strategija dolgožive družbe, ki jo je Vlada Republike Slovenije sprejela v 2017 ter zaveze implementiranih v 16. in 18. načelu Evropskega stebra socialnih pravic.

- Ukrepi za zgodnje prepoznavanje demence: vključujejo programe za zagotavljanje integriranih obravnav in oskrbe na področju duševnega zdravja med vsemi službami in strokami ter programi izobraževanja in usposabljanja za zvečanje kompetenc za prepoznavanje in delo z ljudmi z demenco za vse poklicne skupine, bodo omogočali učinkovito sodelovanje posameznih profilov in služb ter tako povečali kakovost obravnav. Skupnostni pristop zahteva znanja in veščine, ki jih moramo krepiti pri vseh deležnikih, ki se vključujejo v skrb za duševno zdravje. Ukrep bo pripomogel k hitrejši diagnozi in h kvalitetnejši obravnavi oseb z demenco. Osebe z demenco bodo lahko zaradi demenci prijaznega okolja dlje časa ostale doma. Vzpostavitev nacionalnega centra za obvladovanje demence, ki bo omogočal interdisciplinarno diagnostiko na terciarni zdravstveni ravni ter izvajal celostno obravnavo oseb z demenco. Nacionalni center za obvladovanje demence bo učni center za strokovne delavce v verigi celostne oskrbe oseb z demenco in njihovih skrbnikov ter strokovno nadziral izvajanje nacionalne strategije za obvladovanje demence. Nacionalni center za obvladovanje demence bo glavni partner državne uprave pri oblikovanju in izvajanju zdravstvene, socialne in drugih politik za obvladovanje demence v Sloveniji, kot so zasnovane v nacionalnih strateških dokumentih, med katerimi izpostavljamo naslednje: Strategija za obvladovanje demence v Sloveniji do leta 2020, Strategija za obvladovanje demence v Sloveniji do leta 2030 (v pripravi), Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016-2025 »Skupaj za družbo zdravja«, Resolucija o nacionalnem programu za duševno zdravje 2018-2028, Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2021-2030.
- Ukrepanje na področju problematike prepovedanih drog: izvedba ukrepov za horizontalno povezovanje in integracijo obstoječih programov in njihovih nosilcev. Tovrstna integracija bo vzpostavljena in se bo dograjevala med bistvenimi deležniki področja, javnimi institucijami in nevladnimi programi, ki delujejo na področju zdravljenja in preprečevanja odvisnosti. Skladno z Resolucijo o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016-2025 bomo z vsemi načrtovanimi ukrepi vplivali na socialne determinante e-zdravja, kot so zasvojenost, revščina, socialna izključenost, nezaposlenost in slabi bivalni pogoji. Vsaka determinanta posebej lahko močno vpliva na zdravje posameznika in širše družbe. Pogosto se posamezne determinante individualno akumulirajo, kar še poveča potrebo po celoviti obravnavi. Ta se prične že z zagotovitvijo ustreznih prostorov za bivanje in preživljanje prostega časa, vključno z varno sobo, delovno aktivacijo ter s krepitvijo socialnih kompetenc uporabnikov. Razvijati nameravamo tudi ukrepe in aktivnosti zdravstvene rehabilitacije in celovitega okrevanja uporabnikov prepovedanih drog, vključno z uporabniki novih psihoaktivnih snovi, skladno s Strategijo in Akcijskim načrtom EU na področju prepovedanih drog ter Resolucijo o nacionalnem programu na področju prepovedanih drog. Krepitev digitalizacije zdravstva bo rezultiralo v izvedbi ukrepov za zagotavljanje digitalne pismenosti uporabnikov v zdravstvu v najširšem smislu (zaposlenih in pacientov). Ukrepi bodo zajemali tako zasnovo in kreiranje učinkovitih načinov predajanja znanja, usposabljanja, »train the trainer« programov zaposlenih kot na drugi strani sodelovanje z lokalnimi skupnostmi in nevladnimi organizacijami za vzpostavitev in predpogojev za delovanje mreže točk, v kateri bodo lahko digitalno manj pismeni posamezniki dostopali do

nabora storitev od praktične pomoči pri uporabi digitalnih javnih storitev zdravstva do tega, da določene digitalne storitve (npr. vpogled v dokumentacijo, naročanje na storitev, povezavo z zdravnikom) v njihovem imenu izvedejo na točki.

- Krepitev duševnega zdravja: z ukrepi za promocijo in preventivno duševnega zdravja, zgodnje prepoznavanje težav v duševnem zdravju, boljši dostop do specialističnih storitev, integrirano obravnavo duševnih motenj v skupnosti ter psihosocialno rehabilitacijo oseb v skladu z njihovimi potrebami. V Sloveniji sodimo med najbolj ogrožene države na svetu glede sorazmernega števila storjenih samomorov. V okviru ukrepa se bodo okrepile kadrovske kompetence predvsem v zdravstvenih, socialnih in drugih sektorjih. Posebna pozornost bo namenjena osveščanju splošne in strokovne javnosti za zmanjšanje stigme. Podprti bodo dokazani in učinkoviti preventivni programi in s tem se bo izboljšala dostopnost in kakovost programov ter storitev s področja duševnega zdravja za vse starostne skupine, ob upoštevanju staranja prebivalstva in drugih demografskih trendov. Z ukrepom bomo zasledovali cilje in usmeritve v Resoluciji o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016-2025 »Skupaj za družbo zdravja« (6.2.7. Duševno zdravje, str. 82-84), ki navaja razvoj in krepitev področja duševnega zdravja. Z ukrepom bomo zasledovali cilje, zapisane tudi v Resoluciji o nacionalnem programu za duševno zdravje 2018-2028 (str. 18-28), ki jasno in celovito naslavlja potrebe na področju duševnega zdravja v Sloveniji tudi v okviru okrepitve promocije duševnega zdravja, preventive in destigmatizacije na področju duševnih motenj. Z implementacijo Resolucije o nacionalnem programu za duševno zdravje in periodičnih akcijskih načrtov bomo v skladu z European Framework for Action on Mental health and Wellbeing okrepili kapacitete in zmožnosti za krepitev duševnega zdravja in odpornosti, preventivo ter ustrezno obravnavo vseh, ki potrebujejo storitve na področju duševnega zdravja.
- Ukrepi socialnega vključevanja invalidov, s katerimi bomo vzpostavili podporna okolja za izboljšanje njihove socialne vključenosti, vzpostavili kvalitetne storitve in spremljali razvoj storitev socialnega vključevanja ter nadgradili obstoječe storitve, ter jim tako zagotovili samostojnejše bivanje s podporo; posebna pozornost bo namenjena osebam z lažjo motnjo v duševnem razvoju, za katere bodo razvite podporne storitve, ki jim bodo omogočile učinkovitejše zaposlovanje (job coaching, karierna orientacija).
- Izobraževanje kadrov na področju nujne medicinske pomoči (v nadaljevanju: NMP): z ukrepom se bistveno prispeva k zagotovitvi kakovostne obravnave na terenu in razbremenitvi zdravnikov družinske medicine. Komplementarno se bo vlagalo tudi preko projekta NOO v vozila za posredovanje zdravnika na terenu, s prenovo mreže NMP pa se bo okrepilo in prerazporedilo večje število reševalnih vozil, kjer bodo izvajali delo reševalci z dodatnimi kompetencami. Na ta način se bo dostopni čas do najdaljših lokacij v državi bistveno zmanjšal. Z ustanovitvijo satelitskih urgentnih centrov se bo dvignila kakovost obravnave NMP na primarnem nivoju, saj se bo vlagalo tudi v sodobno opremo za obravnavo pacientov v lokalnem okolju. Za najhitrejši dostop do žrtve srčnega zastoja in drugi nujnih stanj v ruralnih okoljih pa se bo formalno razvijal sistem prvih posredovalcev. V ta namen pripravljamo projekt sofinanciranja enotam NMP za usposabljanje prvih posredovalcev ter ciljnih - sistematičnih usposabljanj s področja ukrepanja zdravstva ob velikih nesrečah. V ta namen se na Ministrstvu za zdravje zaključuje prenova načrta ministrstva ob velikih nesrečah, ki bo sistemsko urejal naloge javnih zdravstvenih zavodov ob nenadnih dogodkih kot so naravne in druge nesreče.
- Krepitev digitalne pismenosti zaposlenih v zdravstvu in dolgotrajni oskrbi ter krepitev zdravstvene pismenosti prebivalcev bo ključno prispevala k boljšemu delovanju zdravstvenega sistema in usposobljenosti posameznikov pri udeležanju v

zdravstvenem sistemu in pri razumevanju zdravstvenih informacij uporabnikom;

- *preventivne aktivnosti:*

- v zdravstvu: zajemale bodo širitev in nadgradnjo preventivnih programov in skupnostnega pristopa, izobraževanje in usposabljanje v okoljih, kjer le ta še ni implementiran ter obvladovanje starostne krhkosti. Ukrep preventivnih aktivnosti v zdravstvu predvideva razvoj in testiranje novih programov in storitev, usmerjenih v preventivno obravnavo visoko ogroženih skupin prebivalstva (kronični bolniki) ter okrepitev vloge lokalnih skupnosti pri zagotavljanju boljšega življenjskega sloga posameznikov. Usmerjenost v krepitev zdravja in preprečevanje bolezni je ključna strategija za doseganje duševnega in telesnega blagostanja posameznika in družbe. Z javno-zdravstvenimi in preventivnimi ukrepi uspešno prispevamo k trajnostnemu razvoju družbe, zagotavljamo trajnostno delovno silo, zmanjšujemo stroške zdravljenja, saj so bolezni srca in žilja, rak, kronične bolezni dihal, sladkorna bolezen in druge bolezni, v EU in Sloveniji med glavnimi vzroki za nezmožnost za delo, prezgodnjo upokojitev iz zdravstvenih razlogov in prezgodnjo smrt in bolniške odsotnosti ter zmanjšujemo dejavnike tveganja za kronične nenalezljive bolezni. Z ukrepom bomo zasledovali cilje, zapisane v razvojnih dokumentih Svetovne zdravstvene organizacije - Zdravje 2020, OECD, Evropske komisije in Resoluciji o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016-2025 »Skupaj za družbo zdravja« (6.1 Krepitev in varovanje zdravja ter preprečevanje bolezni – javno zdravje, strani 55-56; 6.1.3 Okrepitev preventivnih pristopov na primarni ravni zdravstvenega varstva, strani 61-62), ki so usmerjeni v krepitev primarnega zdravstvenega varstva, kot ključnega elementa izboljšanje zdravja, zmanjševanje neenakosti v zdravju ter tesno sodelovanje zdravstvenega sistema z lokalno skupnostjo. Krepitev in varovanje zdravja ter preprečevanje bolezni je eden izmed 4 prednostnih področij. Spodbujanje zdravja in preprečevanja bolezni ter osredotočanje na vedenjske dejavnike tveganja je tudi prioriteta Evropske komisije (Pregled zdravstvenega stanja v EU, 2019) in OECD (Health at glance, 2018). Razvojni napredek ukrepa: S preusmeritvijo preventivnih programov in spremljanja pacientov s kronično boleznijo na primarno zdravstveno raven, kot v vseživljenjsko preventivno obravnavo celotne populacije, smo v Sloveniji v preteklih letih naredili pomembne korake, ki prispevajo k odmikljanju nastanka kroničnih nenalezljivih bolezni v kasnejšo življenjsko obdobje in k podaljšanju zdravih let življenja. Na primarni ravni zdravstvenega varstva je nov inovativen pristop odgovoril na nove potrebe prebivalstva, s posebnim poudarkom na zadovoljevanju potreb najbolj ranljivih skupin, s ciljem zmanjševanja neenakosti v zdravju. Uvedli smo nove, inovativne oblike dela in prenovljene programe, ki so dostopni le približno polovici prebivalstva. Kljub pozitivnim premikom na področju integracije populacijskih in individualnih ukrepov na primarni ravni zdravstvenega varstva z vzpostavitvijo centrov za krepitev zdravja, referenčnih ambulant, uvajanja svetovanj in presejanja na ravni osnovne zdravstvene dejavnosti, pa je potrebno najboljše prakse in inovativne pristope razširiti na mrežo zdravstvenega varstva na primarni ravni na celotnem ozemlju Slovenije. Pridobljene izkušnje in dobre prakse je smiselno in racionalno na strukturiran način razširiti v nova okolja zdravstvenih domov in lokalnih skupnosti, s ciljem, da bodo novi nadgrajeni preventivni programi in storitve dostopne vsem prebivalcem, s poudarkom na ranljivih skupinah. V okviru Načrta za okrevanje in odpornost bomo pilotno uvedli novo zdravstveno obravnavo mišično-skeletnih bolečin na primarni ravni. Z razvojem in vpeljavo strokovnih in organizacijskih sprememb ter dopolnitev zdravstvene obravnave mišično-skeletnih bolečinskih stanj na primarni ravni bodo pacienti deležni tako strokovne obravnave, ki je prilagojena njihovim potrebam kot tudi ustreznih orodij, znanj in storitev za preprečevanje in

obvladovanje mišično-skeletne bolečine in njene kronifikacije. V okviru EKP 2021-2027 bomo z ukrepom integracije preventivnih programov v primarnem zdravstvenem varstvu zagotovili strukturiran in organiziran prenos znanja, izkušenj in veščin zdravstvenih delavcev ter uporabnikov zdravstvenih storitev. Vzpostavili bomo tudi skupnostni pristop v vseh zdravstvenih domovih s ciljem zmanjševanja neenakosti v zdravju. Uspešni, kakovostni in učinkoviti preventivni programi so sestavni del celostnega pristopa h krepitvi zdravja in integrirani preventivi kroničnih bolezni za celotno populacijo. Z integriranim interdisciplinarnim pristopom strokovnjakov v zdravstvenih domovih in s povezovanjem deležnikov v lokalnih okoljih omogočamo racionalno uporabo in ciljno usmerjenost programov, kar predstavlja pomemben potencial in učinkovito organizacijo osnovne ravni zdravstvene oskrbe. Ob tem bomo naslovili tudi problem nizke ravni zdravstvene pismenosti. S promocijo zdravega življenjskega sloga vplivamo na boljše duševno zdravje, vsakdanje telesne aktivnosti, trajnostno mobilnost in trajnostno pridelavo hrane. S tem povečujemo družbeno povezanost in stik z naravo ter posredno vplivamo na nižji ogljični odtis in varovanje okolja.

Obvladovanje starostne krhkosti v vsakdanji rutinski praksi obiska pri zdravstvenem delavcu z uvedbo pridobivanja nekaterih funkcionalnih parametrov, katerih dinamika bo nakazovala večanje ogroženosti posameznika (hitrost hoje, tehtanje, vstajanje iz stola, ...). Potrebno bo usposabljanje zdravstvenih delavcev za izvajanje presejalnih orodij, dokumentiranje in spremljanje, ter zagotoviti potrebno opremo (stol, dinamometer, štoparica,...). Za kognitivno in prehransko oceno pa bo treba izvajati osnovne presejalne vprašalnike sistematično, ker se deloma že uporabljajo vendar ne v celotni populaciji starejših. Populacija se bo obravnavala na treh stopnjah: na primarni ravni, bolnišnica na domu in mobilni timi ter regijska povezava bolnišnic in DSOjev. Z ukrepom bomo zasledovali cilje in usmeritve v Resoluciji o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016-2025 »Skupaj za družbo zdravja« (6.2.8 Geriatrija, str. 84-86) za zagotovitev celovite geriatrične obravnave krhkih in multimorbidnih pacientov in enako dostopnost do kakovostnih in varnih zdravstvenih storitev, integrirano in celovito obravnavo na vseh ravneh zdravstvenega varstva in povezovanje s socialnim varstvom za boljše prepoznavanje in zadovoljevanje potreb po tovrstni obravnavi. Z ukrepom bomo naslovili preprečevanje krhkosti, ki je velik javnozdravstveni problem v dolgoživi družbi. Ukrep bi omogočal vzpostavitev sistema, ki bi zagotavljal sistematično prepoznavanje (geriatrična ocena) in najbolj optimalno oskrbo pacientov, ki so krhki, multimorbidni in izpostavljeni tveganju za razvoj nezmožnosti ali izgubo avtonomije. Ti pacienti potrebujejo celovit pristop, ki ga zagotavlja interdisciplinarni tim s ciljem izboljšanja posameznikove funkcije in kakovosti bivanja. Z ukrepom bomo zasledovali cilje, zapisane tudi v Nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015–2025, pri čemer želimo zmanjšati delež podhranjenih in funkcionalno manj zmožnih starejših prebivalcev ter bolnikov ter spodbujati zdrav življenjski slog z ustrežno telesno dejavnostjo in primerno prehrano pri ogroženih populacijskih skupinah, kot so starostniki in bolniki. Pri slednjih predstavlja neločljiv del uspešnega zdravljenja.

V okviru Načrta za okrevanje in odpornost bomo z ukrepom naslovili kompetence kadrov (obravnavo na primarni ravni, klinična obravnava, prehrana, telesna aktivnost, komuniciranje, IT orodja), ki prihajajo v stik s starajočo se populacijo (družinska medicina, patronaža, sekundarna obravnava, DSO in tudi svojci). V okviru EKP 2021-2027 bomo z ukrepom vzpostavili sistem sistematičnega pristopa k obvladovanju starostne krhkosti (presejalna orodja, usposabljanje na področju krhkosti, pripomočki za presejanje, preventivne in kurativne intervencije).

- Navedeni preventivni programi v zdravstvu bodo nadgrajeni s športno-rekreacijskimi in preventivnimi programi za krepitev zdravja in aktiviranja vseh generacij, saj se skladno s Smernicami EU o telesni dejavnosti ter Strategijo Vlade RS na področju telesne-gibalne dejavnosti za krepitev zdravja priporoča vsakodnevna strokovna vodena vadba, zato bomo spodbujali vključitev posameznikov v programe za gibanje in na ta način prispevali k zvišanju deleža športno aktivni. Z ukrepom bomo zasledovali cilje, zapisane v razvojnih dokumentih Svetovne zdravstvene organizacije - Zdravje 2020, OECD, EK in Resoluciji o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016-2025¹¹², ki so usmerjeni v krepitev primarnega zdravstvenega varstva, kot ključnega elementa izboljšanje zdravja, zmanjševanje neenakosti v zdravju ter tesno sodelovanje zdravstvenega sistema z lokalno skupnostjo. Krepitev in varovanje zdravja ter preprečevanje bolezni je eden izmed 4 prednostnih področij. Spodbujanje zdravja in preprečevanja bolezni ter osredotočanje na vedenjske dejavnike tveganja je tudi prioriteta Evropske komisije (Pregled zdravstvenega stanja v EU, 2019) in OECD (Health at glance, 2018);
- *zagotavljanje podpornega okolja za razvoj in implementacijo novih storitev, produktov in modelov za naslavljanje družbenih izzivov na inovativen način*, v okviru katerega bodo izvedeni ukrepi za krepitev aktivnega sodelovanja nevladnega sektorja, gospodarstva in državnih institucij pri naslavljanju skupnih izzivov (dolgoživa družba, deinstitucionalizacija, skupnostna skrb ipd.). Ukrepi predvideva vzpostavitev središč za socialne inovacije, ki bodo spodbudila razvoj novih rešitev ali modelov, ovrednotenje njihove učinkovitosti in pilotno razširjanje uspešnih socialnih (družbenih) inovacij za zagotavljanje ponudbe ter razvoju srebrne ekonomije, ki bo zagotovila dostopnost celostnih storitev starajočemu prebivalstvu na lokalnem in regionalnem nivoju.

Glavne ciljne skupine:

Institucije na področju socialnega varstva, MDDSZ, Ministrstvo za zdravje, izvajalci in uporabniki dolgotrajne oskrbe, izvajalci in uporabniki zdravstvene dejavnosti, organizacije, ki lahko prispevajo k izboljšanju na področju dela z družinami in njihovimi posameznimi družinskimi člani (vključene tudi kulturne ustanove), uporabniki s posameznih delovnih področij socialnega in invalidskega varstva in družine, posamezniki, osebe na prestajanju zaporne kazni, osebe, vključene v programe zdravega življenjskega sloga, nevladne organizacije, državne institucije.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Spoštovanje načel enakosti, vključenosti in nediskriminacije bo zagotovljeno na vseh ravneh skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah.

Z ukrepom športno-rekreacijski in preventivni programi za krepitev zdravja in aktiviranja vseh generacij se bo zmanjševalo neenakosti v zdravju.

¹¹² Skupaj za družbo zdravja« (6.1 Krepitev in varovanje zdravja ter preprečevanje bolezni – javno zdravje, strani 55-56; 6.1.3 Okrepitev preventivnih pristopov na primarni ravni zdravstvenega varstva, strani 61-62.

V ukrepe za dvig kakovosti izvajanja storitev v okviru institucij socialnega varstva ter v ukrepe za podporo prehodu oskrbe iz institucionalne oskrbe na oskrbo na domu se bodo vključevali vsi zainteresirani, ne glede na spol, po načelu enake možnosti za vse. V procesu vključevanja uporabnikov bo posebna pozornost namenjena enakim možnostim vključevanja moških in žensk. Nediskriminacija in enake možnosti invalidov bodo zagotovljene tudi horizontalno, saj bomo pri izboru projektov spodbujali zagotavljanje dostopnosti za invalide. Ukrepi prispevajo k uresničevanju tretjega cilja ESSP - »socialna zaščita in vključevanje«. V skladu s priporočilom Evropske komisije iz Akcijskega načrta ESSP Z ukrepi krepimo mrežo socialne varnosti in dostop do podpornih storitev za tiste, ki to potrebujejo. Ukrej za dvig kakovosti izvajanja storitev v okviru institucij socialnega varstva je ena od dveh ključnih aktivnost (skupaj z ukrepom večgeneracijskimi centri v okviru SC 7.5) s področja socialnega varstva za uresničevanje Priporočila Sveta o vzpostavitvi evropskega jamstva za otroke, ki predstavlja 11. načelo evropskega stebra ESSP za zmanjševanje revščine za 15 mio, od tega vsaj 5 mio otrok.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja se predvideva naslavljanje pristopa endogene regionalne politike s pomočjo teritorialnih pristopov, če bodo izkazane potrebe, izhajajoče iz pripravljenih teritorialnih strategij (RRP).

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru navedenega specifičnega cilja medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi niso predvideni.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru navedenega specifičnega cilja ni načrtovana uporaba finančnih instrumentov.

2.1.7.4.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
7	7.4	ESS+	Manj razvite regije	EECO18	Število podprtih javnih uprav ali javnih služb na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni	število	Vrednost bo opredeljena naknadno.	26
7	7.4	ESS+	Bolj razvite regije	EECO18	Število podprtih javnih uprav ali javnih služb na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni	število	Vrednost bo opredeljena naknadno.	14

77.4ESS+Manj razvite regije

EECO08Udeleženci stari 55 let in večšteviloVrednost bo opredeljena naknadno300077.4ESS+Bolj razvite regije

EECO08Udeleženci stari 55 let in večšteviloVrednost bo opredeljena naknadno1500

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
7	7.4	ESS+	Bolj razvite regije		Število usposobljenih strokovnih delavcev	število			3.560 (po regijah bo opredeljeno naknadno)		
77.4ESS+Manj razvite regijeŠtevilo usposobljenih uporabnikov v zdravstvuštevilo2.73077.4ESS+Bolj razvite regijeŠtevilo usposobljenih uporabnikov v zdravstvuštevilo1.8207	7.4	ESS+	Manj razvite regije	EECR03	Udeleženci, ki po zaključku sodelovanja pridobijo kvalifikacijo	število			250		
7	7.4	ESS+	Bolj razvite regije	EECR03	Udeleženci, ki po zaključku sodelovanja pridobijo kvalifikacijo	število			100		

2.1.7.4.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	7.4	131	6.620.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	7.4	131	3.910.000

7	ESS+	Manj razvite regije	7.4	158	40.590.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	7.4	158	8.030.000
7	ESS+	Manj razvite regije	7.4	160	22.100.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	7.4	160	10.900.000
7	ESS+	Manj razvite regije	7.4	161	10.500.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	7.4	161	4.500.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	7.4	01	79.810.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	7.4	01	27.340.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	7.4	18	3.000.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	7.4	18	1.000.000
7	ESS+	Manj razvite regije	7.4	33	76.810.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	7.4	33	26.340.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	7.4	09	79.810.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	7.4	09	27.340.000

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	7.4	03	79.810.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	7.4	03	27.340.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.7.5 Specifični cilj 7.5: Spodbujanje socialnega vključevanja oseb, izpostavljenih tveganju revščine ali socialni izključenosti, vključno z najbolj ogroženimi osebami in otroki

2.1.7.5.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Namen sistema socialnega varstva v Sloveniji je posameznikom in družinam omogočiti socialno varnost in socialno vključenost. Dolgotrajna socialna izključenost in revščina lahko namreč pustita trajne posledice, tako posamezniku in družini kot tudi družbi, in se medgeneracijsko prenašata. Naloga države je, da skrbi za socialno varnost, zaščito in vključenost družin, posebej otrok in starostnikov ter z različnimi mehanizmi preprečuje oziroma zmanjšuje tveganje revščine. Posebej pomembne so različne oblike pomoči (storitve, programi, socialni transferji ipd.), ki morajo biti kakovostne, široko dostopne in raznovrstne.

V okviru specifičnega cilja 7.5 bodo podprti ukrepi, ki bodo osredotočeni na:

- *programe socialnega vključevanja* za spreminjanje navad posameznikov v smeri razvoja socialnih kompetenc, pridobivanju oziroma krepitvi socialnih in funkcionalnih znanj za reševanje socialnih in življenjskih situacij, krepitve socialnega vključevanja v družbeno okolje, kompetenc za reševanje, informiranja o možnostih vključevanja v druge programe, ipd. Nekateri programi bodo podpora izvajanju in nadgradnja že obstoječih socialno varstvenih programov nevladnih organizacij za bolj konkretno aktivacijo ciljnih skupin, hkrati pa se bo vzpostavilo mrežo socialno varstvenih programov, ki bo omogočila izvajanje tudi na območjih, ki danes ostajajo nepokrita;
- *ukrepe socialnega vključevanja oseb s posebnimi potrebami*, in sicer:
 - vzpostavitev in širitev ustreznih programov gibanja in rekreacije za invalidne osebe z namenom spodbujanja socialnega vključevanja, integracijo v družbo in preprečevanja zdrsa v revščino ranljivih ciljnih skupin (vključevanja športnikov invalidov za različne stopnje invalidnosti). Del ukrepa bo namenjen širjenju mreže izvajalcev gibalnih dejavnosti, ki so prilagojene invalidom. Drugi del pa bo namenjen ustreznemu usposabljanju strokovnega kadra, ki bo lahko kakovostno izvajal prilagojene gibalne programe, ter vzpostavitvi kakovostne baze ponudnikov športnih dejavnosti za vso populacijo invalidov ter omogočitev invalidom športnikom kakovostno vadbo, ki jim bo omogočila tudi udeležbo na najvišjih tekmovanjih športa invalidov.
 - Nadgradnja ukrepov na področju socialne vključenosti otrok s posebnimi potrebami. Načrtuje se nadgradnja sistema izposoje didaktičnih in drugih pripomočkov in opreme za delo z otroki s posebnimi potrebami, razvoj prilagojenih pripomočkov in orodij za pridobitev spretnosti in znanj za kakovostno samostojno oz. neodvisno življenje (tudi delo) posameznikov s posebnimi potrebami. V skladu z Akcijskim načrtom pripravo predloga umestitve slovenskega

znakovnega jezika v sistem predšolske vzgoje ter osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja 2021-2024 bodo izvedene aktivnosti, s katerimi se bo celovito naslovilo identificirane vidike vzgoje in izobraževanja gluhih in naglušnih – tako vsebino vzgojno-izobraževalnih programov kot tudi mehanizme, ki so nujni in podpirajo njihovo izvajanje. Ukrep je komplementaren ukrepom za podporo izvajanju lažjega prehoda mladih s posebnimi potrebami na trg dela v okviru SC 7.1;

- *izvajanje ukrepov mreže večgeneracijskih centrov ter večnamenskih romskih centrov:*
 - vzpostavljena bo mreža večgeneracijskih centrov, ki bodo v lokalnem okolju izvajali različne programe za vse družbene skupine, zlasti pa za tiste z visokim tveganjem za socialno izključenost in zdrs v revščino, in sicer: družine – še posebej z nizkim socialno-ekonomskim statusom, enostarševske družine, starejši, zlasti tisti iz socialno ogroženih okolij, otroci in mladi s posebnimi potrebami, migranti, Romi in invalidi. Vključevali bodo vse generacije in krepili povezovanje javnih institucij, nevladnih organizacij, kulturnih ustanov, socialnih podjetij ter občin v posamezni geografski enoti, zlasti v manjših in oddaljenih lokalnih skupnostih, v katerih ni zagotovljenih brezplačnih, preventivnih programov s strani občin in države. Programi, ki se bodo izvajali, bodo namenjeni vsem ranljivim ciljnim skupinam, ki so socialno izključene iz tvegajo izključenost, ne glede na starost, spol narodnost, ipd.
 - v skladu z Nacionalnim programom ukrepov Vlade Republike Slovenije za Rome za obdobje 2021-2030 se bodo izvajali dodatni ukrepi za izboljšanje integracije romske skupnosti: v okviru okrepitve mreže večnamenskih romskih centrov bodo vzpostavljeni novi in nadgrajeni že razviti večnamenski romski centri, v katerih se bodo izvajale aktivnosti za pridobivanje novih znanj in kompetenc, ki bodo omogočile uspešnejše vključevanje Romov na trg dela, za dvig kakovosti življenja, za spodbujanje in krepitev njihove integracije v širšo skupnost in za vzpostavitev zaupanja z lokalnim prebivalstvom; večnamenski romski centri se bodo povezovali z lokalno skupnostjo in strokovnimi organizacijami, kot so zavod za zaposlovanje, centri za socialno delo, zdravstvene organizacije, izobraževalne organizacije. Aktivnosti in programi, ki se bodo izvajali v večnamenskih romskih centrih bodo prilagojeni specifičnim potrebam romske populacije in bodo locirani v lokalnih sredinah, kjer je izkazana večja koncentracija te populacije.
- Ukrep bo smiselno povezan z aktivnostmi, namenjenimi izboljšanju integracije otrok romske skupnosti v izobraževalni sistem z namenom večje socialne vključenosti in lažjega dostopa na trg dela. Cilj ukrepa bo dosežen z nadaljnjim delom na področju izobraževanja in socialnega vključevanja Romov, in sicer z dopolnjevanjem že obstoječih sistemskih ukrepov kot to izhaja iz koncepta vzgojno-izobraževalnega dela v romskih naseljih, ki je nastal kot končni rezultat projekta Skupaj za znanje, povečanjem socialnega in kulturnega kapitala v romskem naselju, izobraževanjem in usposabljanjem pedagoških delavcev za delo v večkulturnem okolju, spodbujanjem učenja jezika (tako romščine kot slovenščine) za romske otroke in njihove starše.
- Vsi ukrepi, namenjeni ciljnim skupinam Romov, so načrtovani v skladu z Nacionalnim programom ukrepov Vlade RS za Rome za obdobje 2021-2030;

- *izvajanje različnih aktivnosti na področju zaprtih oseb in oseb v probaciji:*
 - v okviru zavodov za prestajanje kazni zapora se bo vzpostavil pilotni t.i. oddelek brez drog v okviru celostne obravnave odvisnosti z namenom vzpostavitve in vzdrževanje abstinence ter preventive recidive, vzpostavitve kritičnega odnosa do uživanja psihoaktivnih snovi, prepoznavanja vzorcev vedenja in učenja reševanja problemov na socialno sprejemljiv način, utrjevanje delovnih navad, odgovornosti, vzpostavljanje stika z družinskimi člani – krepitev socialne mreže in načrtovanje vključitve v programe pomoči (terapevtske skupnosti itd.) po prestani kazni zapora. Zagotovilo se bo ustrezne prostorske (ločeni prostori) in kadrovske pogoje ter razvoj in implementacija posebnih programov pomoči obsojencem odvisnim od prepovedanih drog. Na oddelku brez drog se bodo odvijale dnevne aktivnosti (terapevtske, delovne, izobraževalne, športne itd.), pomembne za vzdrževanje abstinence.
 - Razvoj delovnih kompetenc in razvoj specialnih programov za zaprte osebe, mladoletnike v prevzgojnem domu in osebe, vključene v probacijo, s ciljem večje socialne vključenosti: aktivnosti zajemajo razvoj in implementacijo modela za vključevanje zaprtih oseb z omejitvami za aktivno vključevanje v družbo, z nadgradnjo modela delovne terapije, s katerim se bo zaprtim osebam omogočilo postopno, ciljno usmerjeno, individualno prilagajanje delovnemu okolju, delovnim pogojem ter razvoj delovnih veščin, spretnosti, vzdržljivosti, kompetenc in resocializacijo ter vključevanje zaprtih oseb v delo med prestajanjem kazni zapora. Izboljšalo se bo komunikacijo s tujimi zaporniki, z namenom zmanjševanja osamitve in spodbujanja resocializacije in vključenosti državljanov tretjih držav. V okviru specialnih programov se bodo izvajale aktivnosti razvoja in izvajanja programov obravnave odvisnosti, obvladovanja jeze, nenasilne komunikacije, trening socialnih veščin, razvoj programov za povzročitelje nasilja v družini, povzročitelje spolnih deliktov in druge ozko specializirane obravnave za reševanje osebnostnih težav, zaradi katerih so osebe povzročile kazniva dejanja. Aktivnosti se bodo izvajale ne glede na spol ter rasno in spolno usmerjenost;
- *ukrepe za izboljšanje integracije priseljencev v izobraževalni sistem:* v okviru integracije priseljencev bo zagotovljena podpora nadaljnjemu razvoju znanja slovenščine kot drugega jezika z razvojem metod, didaktičnih pripomočkov ter učnih gradiv in z iskanjem inovativnih načinov, s posebnim poudarkom na usposabljanju strokovnih delavcev za delo z otroki priseljenci ter vzpostavitvijo spodbudnega okolja za njihove starše.

Pri programih podpore se bo povezovalo z lokalnimi splošnimi knjižnicami in drugimi kulturnimi ustanovami.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine so:

- družine, osebe z nizko delovno intenzivnostjo; osebe, zlasti otroci in mladi, ki tvegajo socialno izključenost; starejši, zlasti tisti iz socialno ogroženih okolij; družine, v katerih so bile zaznane slabe starševske kompetence; otroci in mladi s posebnimi potrebami; migranti in begunci, vključno s svojimi družinami, še zlasti otroci in mladi ter ženske iz teh družin; romske družine, zlasti otroci in mladi ter ženske iz teh družin; enostarševske družine; invalidi;

- osebe, ki se soočajo s socialno izključenostjo na večih področjih in se srečujejo s kompleksnejšimi pridruženimi težavami, starejši, polnoletne ženske iz drugih kulturnih okolij z jezikovnimi ovirami;
- VIZ, strokovni in vodstveni delavci v organizacijah s področja vzgoje in izobraževanja;
- zaprte osebe, ranljiva skupina mladoletnikov, ki jim je bil izrečen vzgojni ukrep oddaje v prevzgojni dom in osebe v probaciji.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Spoštovanje načel enakosti spolov in enakih možnosti za vse bo zagotovljeno na vseh ravneh skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah.

Ukrepi so skladni s ciljem Strategije za trajnostni razvoj »Socialna enakost in kohezija« saj spodbujanja razvoj demokratične, socialno vključujoče, kohezivne, zdrave, varne in pravične družbe, ki spoštuje temeljne pravice in kulturno raznolikost, ustvarja enake možnosti ter se bori proti vsem oblikam diskriminacije. V aktivnostih se bodo upoštevala načela nediskriminacije ter vključevanje moških in žensk ne glede na spol raso ali etično poreklo, vero ali prepričanje, invalidnost ali spolno usmerjenost. Projekti bodo pripravljene posebej za specifične potrebe ranljivih skupin, med katerimi so tudi invalidi. Določene aktivnosti bodo namenjene samo invalidom ali jim bodo prilagojene z namenom čim lažje dostopnosti do storitev. Ukrepi bodo prispevali k vsem trem glavnim ciljem akcijskega načrta ESSP: zaposlovanje, usposabljanje odraslih ter zmanjševanje revščine in socialne izključenosti, predvsem z vključevanjem ranljivih družbenih skupin v aktivnosti, ki so usmerjene tako v preprečevanje socialnih stisk kot tudi neformalno izobraževanje. Ukrepi so na področju socialnega varstva v RS ena od dveh ključnih aktivnosti za uresničevanje Priporočila Sveta o vzpostavitvi evropskega jamstva za otroke, ki predstavlja 11. načelo evropskega stebra ESSP za doseg cilja zmanjševanja revščine za 15 mio, od tega vsaj 5 mio otrok.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru navedenega specifičnega cilja ni predvidena uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru navedenega specifičnega cilja medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi niso predvideni.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru predmetnega specifičnega cilja ni načrtovana uporaba finančnih instrumentov.

2.1.7.5.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
7	7.5	ESS+	Manj razvite regije	ESCO02	Otroci, mlajši od 18 let	število	373	1.425
7	7.5	ESS+	Bolj razvite regije	ESCO02	Otroci, mlajši od 18 let	število	421	1.555

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
7	7.5	ESS+	Manj razvite regije		Delež vključenih posameznikov, ki so uspešno zaključili različne programe socialne integracije	odstotek	25	2023	40		
7	7.5	ESS+	Bolj razvite regije		Delež vključenih posameznikov, ki so uspešno zaključili različne programe socialne integracije	odstotek	25	2023	40		

2.1.7.5.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	7.5	160	2.010.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	7.5	160	950.000
7	ESS+	Manj razvite regije	7.5	163	39.698.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	7.5	163	13.264.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	7.5	01	41.708.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	7.5	01	14.214.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	7.5	33	41.708.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	7.5	33	14.214.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	7.5	09	41.708.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	7.5	09	14.214.000

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	7.5	03	41.708.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	7.5	03	14.214.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.7.6 *Specifični cilj 7.6: Spodbujanje socialno-ekonomskega vključevanja marginaliziranih skupnosti, gospodinjstev z nizkimi dohodki in prikrajšanih skupin, tudi ljudi s posebnimi potrebami, s celostnimi ukrepi, vključno s stanovanjskimi in socialnimi storitvami*

2.1.7.6.1 *Ukrepi skladov*

Povezane vrste ukrepov:

Slovenijo na področju oskrbe oseb, ki za vsakdanje življenje potrebujejo pomoč drugega (starejši, ranljive skupine in osebe s posebnimi potrebami), uvrščamo med bolj institucionalizirane države, za katere je značilna visoka stopnja formalne oskrbe oziroma varstva. Do tega je prišlo zaradi večanja kapacitet institucionalnega varstva ob stagnaciji razvoja skupnostnih oblik socialnega varstva. V zadnjih letih pa je tudi zaradi politik EU za Slovenijo ponovno relevanten koncept deinstitutionalizacije oziroma oskrbe v skupnosti.¹¹³ Cilj Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2022-2030¹¹⁴ je sprememba razmerja med uporabniki skupnostnih in institucionalnih oblik socialnega varstva ter povečanje deleža uporabnikov skupnostnih storitev in zmanjšanje deleža uporabnikov institucionalnih oblik socialnega varstva. V skladu s cilji procesa deinstitutionalizacije je treba storitve, ki se izvajajo znotraj zavodov, v določeni meri preoblikovati in dopolniti ter razviti nove storitve, prilagojene zmožnostim in potrebam uporabnika, s čim več možnostmi izvajanja na domu ali v skupnosti.

V skladu z navedenim se v okviru tega specifičnega cilja načrtuje:

- *investicije v socialno infrastrukturo*, ki bo namenjena integriranim skupnostnim storitvam in oblikam oskrbe in prispevala k vključenosti posameznikov v skupnost ter posledično k samostojnejšemu življenju in zagotavljanju bolj kakovostnega bivanja ciljnih skupin. V okviru NOO se bo izvajal ukrep Zagotovitev varnega okolja bivanja za osebe, ki so odvisne od pomoči drugih, z vlaganjem v nove institucionalne kapacitete, medtem ko bomo v okviru sredstev ESRR vlagali v nakup in adaptacijo oziroma prilagoditev obstoječih stavb. Ukrepi bodo zlasti osredotočeni na modernizacijo in vzpostavitev socialne infrastrukture, vključno z infrastrukturo na področju dolgotrajne oskrbe, ki bo prednostno izvedena na naslednjih področjih:
 - vzpostavitev stanovanjskih skupin za izvedbo deinstitutionalizacije socialno varstvenih zavodov: ukrep bo podprl preobrazbo socialno varstvenih zavodov v izvajalce integriranih skupnostnih oblik storitev, ki nudijo tudi storitev integrirane oskrbe z namestitvijo v manjših stanovanjskih enotah. Ukrep bomo poskusili izvesti na način, da se bo uporabilo proste stanovanjske kapacitete po državi, v kolikor bodo le-te primerne za namestitve oseb in v skladu s pravilniki in smernicami deinstitutionalizacije.
 - Skupnostni centri za oskrbo oseb z demenco in drugih oblik upada kognitivnih funkcij: ukrep naslavlja izziv vzpostavitve centrov, v katerih se bodo izvajale integrirane storitve in koncepti dela, ki bodo usmerjeni na potrebe posameznika z namenom podaljševanja bivanja v domačem okolju, preprečevanja poslabšanja zdravstvenega stanja in morebitnih hospitalizacij, ipd.,

¹¹³ UMAR, Evropski steber socialnih pravic, Slovenija 2000-2020, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/ESSP/2021/ESSP_splet.pdf.

¹¹⁴ Resolucija je bila sprejeta 23. 3. 2022. Dostopna na: <https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=13038>.

kar je skladno s ciljem prehoda iz institucionalnih v skupnostne oblike storitev. Razmislek bo tudi o možnosti medgeneracijskega povezovanja ter povezovanju aktivnosti z lokalnim okoljem.

- Bivalne enote za začasno reševanje stanovanjskih potreb ranljivih ciljnih skupin bodo namenjene začasnemu reševanju stanovanjskih potreb ranljivih skupin, kot so brezdomci, deložirane družine in posamezniki, osebe s težavami v duševnem zdravju, migranti,, idr., ki se znajdejo v krizni situaciji in zahtevajo takojšnjo namestitve, vse dokler se situacije v domačem okolju ustrezno ne rešijo.
-

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov in meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine so:

- posamezniki in družine, ki ne zmorejo začasno samostojnega življenja ter ne morejo bivati doma, in druge ranljive skupine;
- posebni socialno varstveni zavod, centri za usposabljanje varstvo in delo, lokalne skupnosti, stanovanjski skladi;
- osebe z demenco in drugimi oblikami upada kognitivnih funkcij ter njihovi svojci, uporabniki pomoči na domu in socialnih servisov, zaposleni v novo vzpostavljenih skupnostnih centrih;
-

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Ukrepi so skladni s ciljem Strategije za trajnostni razvoj »Socialna enakost in kohezija« saj spodbujajo razvoj demokratične, socialno vključujoče, kohezivne, zdrave, varne in pravične družbe, ki spoštuje temeljne pravice in kulturno raznolikost, ustvarja enake možnosti ter se bori proti vsem oblikam diskriminacije. V aktivnostih ukrepov se bodo upoštevala načela nediskriminacije ter vključevanje moških in žensk ne glede na spol raso ali etično poreklo, vero ali prepričanje, invalidnost ali spolno usmerjenost. Ukrepi prispevajo k uresničevanju ciljev, navedenih v poglavju 3.3 Akcijskega načrta evropskega stebra socialnih pravic, saj bodo zagotavljali učinkovit in zadosten obseg mreže socialne varnosti in dostop do podpornih storitev ter prispevali k odpravljanju medgeneracijskega kroga prikrajšanosti.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja se predvideva naslavljanje pristopa endogene regionalne politike s pomočjo teritorialnih pristopov, če bodo izkazane potrebe, izhajajoče iz pripravljenih teritorialnih strategij (RRP). Ukrepi se bodo izvajali zgolj v KRVS.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru navedenega specifičnega cilja medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi niso predvideni.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru predmetnega specifičnega cilja ni načrtovana uporaba finančnih instrumentov.

2.1.7.6.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
7	7.6	ESRR	Manj razvite regije	RCO65	Zmogljivost novih ali posodobljenih socialnih stanovanj	število uporabnikov/leto	Vrednost bo opredeljena naknadno.	1.550

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
7	7.6	ESRR	Manj razvite regije	RCR67	Število uporabnikov na leto, ki uporabljajo nova ali posodobljena socialna stanovanja	število uporabnikov/leto	Vrednost bo opredeljena naknadno.	2021	1.550		

2.1.7.6.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESRR	Manj razvite regije	7.6	127	18.910.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESRR	Manj razvite regije	7.6	01	18.910.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESRR	Manj razvite regije	7.6	24	15.000.000
7	ESRR	Manj razvite regije	7.6	33	3.910.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESRR	Manj razvite regije	7.6	03	18.910.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.7.7 *Specifični cilj 7.7: Spodbujanje socialno-ekonomskega vključevanja državljanov tretjih držav, tudi migrantov, s celostnimi ukrepi, vključno s stanovanjskimi in socialnimi storitvami*

2.1.7.7.1 *Ukrepi skladov*

Povezane vrste ukrepov:

Ukrepi v okviru predmetnega specifičnega cilja niso predvideni.

Glavne ciljne skupine:

Besedilno polje (1000)

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Besedilno polje (2000)

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

Besedilno polje (2000)

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Besedilno polje (2000)

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Besedilno polje (1000)

2.1.7.7.2 *Kazalniki*

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
-------------------	-----------------	-------	-------------------	----	-----------	--------------	---------------	-------------

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe

2.1.7.7.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.7.8 Specifični cilj 7.8: Zagotavljanje enakega dostopa do zdravstvenega varstva in krepitev odpornosti zdravstvenih sistemov, vključno z osnovnim zdravstvenim varstvom, ter spodbujanje prehoda z institucionalne oskrbe na oskrbo v družini in skupnosti

2.1.7.8.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Investicije v zdravstvu se nanašajo na povečane potrebe po rehabilitaciji bolnikov po različnih obolenjih in poškodbah, na naraščajoče število onkoloških bolnikov in skrajšanje časa prihoda nujne medicinske pomoči, predvsem na obrobni območjih Slovenije. Ministrstvo za zdravje pripravlja mapiranje potreb, na podlagi katerega bo razvidno v katere javne zdravstvene zavode, ki izvajajo zdravstvene dejavnosti na način vzpodbujanja deinstitucionalizacije, se bo investiralo.

Pri oblikovanju vsebine ukrepov in meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje.

Glavne ciljne skupine:

Ministrstvo za zdravje, javni zdravstveni zavodi, socialni zavodi.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Pri načrtovanju, izvedbi in spremljanju ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije. Dodatno bodo pri izvajanju gradbenih ukrepov objekti izpolnjevali tehnične zahteve, s katerimi se prilagodijo tako, da so nediskriminatorni do vseh oblikčasne ali trajne invalidnosti in so prilagojeni ranljivim skupinam prebivalstva.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja se predvideva naslavljanje pristopa endogene regionalne politike s pomočjo teritorialnih pristopov, če bodo izkazane potrebe, izhajajoče iz pripravljenih teritorialnih strategij (RRP). Ukrepi se bodo izvajali zgolj v KRVS.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru predmetnega specifičnega cilja ni načrtovana izvedba medregionalnih, čezmejnih in transnacionalnih ukrepov, saj gre za ukrepe investiranja v javne zdravstvene zavode, ki delujejo na področju Republike Slovenije in so namenjene prvenstveno prebivalcem Slovenije.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru predmetnega specifičnega cilja ni načrtovana uporaba finančnih instrumentov.

2.1.7.8.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
7	7.8	ESRR	Manj razvite regije	RCO69	Zmogljivost novih ali posodobljenih ustanov zdravstvenega varstva	število	Vrednost bo opredeljena naknadno.	Vrednost bo opredeljena naknadno.

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
7	7.8	ESRR	Manj razvite regije	RCR73	Število oseb na leto, ki uporabljajo nove ali posodobljene ustanove zdravstvenega varstva	število	0	2022	Vrednost bo opredeljena naknadno.		

2.1.7.8.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESRR	Manj razvite regije	7.8	043	50.000.000
7	ESRR	Manj razvite regije	7.8	129	9.620.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESRR	Manj razvite regije	7.8	01	59.620.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESRR	Manj razvite regije	7.8	18	3.000.000
7	ESRR	Manj razvite regije	7.8	33	56.620.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESRR	Manj razvite regije	7.8	03	59.620.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.8 Prednostna naloga 8: Trajnostna turizem in kultura

☐ To je prednostna naloga, namenjena zaposlovanju mladih
☐ To je prednostna naloga, namenjena socialnim inovativnim ukrepom
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (m) člena 4(1) uredbe o ESS+*
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (l) člena 4(1) uredbe o ESS+
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju mobilnosti v mestih iz točke (viii) člena 3(1)(b) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju digitalne povezanosti iz točke (v) člena 3(1)(a) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu

* Če je označeno, nadaljujte v oddelku 2.1.1.2.

2.1.8.1 Specifični cilj 8.1: Krepitev vloge kulture in trajnostnega turizma pri gospodarskem razvoju, socialni vključenosti in socialnih inovacijah

2.1.8.1.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Ukrep je namenjen vlaganjem v obnovo in izgradnjo javne turistične infrastrukture v turističnih destinacijah, dvigu kakovosti in s tem konkurenčnosti destinacij in njenih deležnikov, višji kakovosti doživetij turistov, dvigu dodane vrednosti v turizmu ter izboljšanju kakovosti bivanja domačega prebivalstva in sprejemljivost turizma za lokalno okolje in vključenost domačega prebivalstva v koristi od turizma. Številni primeri vključevanja različnih skupnosti v turizem kažejo na to, kako so le-te uspele zaščititi svojo kulturno in naravno dediščino ter so hkrati uspele izboljšati svojo blaginjo.

Ukrep naslavlja naslednje izzive, ugotovljene v evalvaciji preteklega strateškega obdobja turizma in v analizi stanja slovenskega turizma, in sicer:

- v slovenskem turističnem gospodarstvu in celostni turistični ponudbi se dosega prenizka dodana vrednost.
- Turistična ponudba in turistični produkti dosegajo prenizko kakovost storitev in doživetij.
- Slovenska turistična ponudba tako po vsebini kot po kakovosti zaostaja za komunicirano obljubo.
- Sezonskost turističnega prometa se povečuje in že presega EU povprečje.
- Obseg in kakovost kadrov ne sledita razvojnim in tržnim potrebam turistične dejavnosti.
- V turistični ponudbi in podobi turističnih destinacij je opazno pomanjkanje avtentičnih kulturnih elementov.

- Slovenski turizem zaostaja v mednarodni konkurenčnosti.
- Turizem je odvisen od mnogih drugih dejavnosti in okolja na ravni zagotavljanja celovitih in kakovostnih doživetij in doseganja rezultatov, ki v slovenskem turizmu niso v zadostni meri vključene v turistični sistem in ne sledijo zahtev po rasti in konkurenčnosti slovenskega turizma.
- Kulturna dediščina, tako snovna kot nesnovna, predstavlja za Slovenijo izjemen razvojni potencial in dragocen vir za gospodarsko rast, zaposlovanje in socialno kohezijo. Investicije v obnovo objektov slovenske kulturne dediščine vplivajo na prihodek slovenskega gospodarstva z multiplikatorjem v višini 2,945. Vpliv na dodano vrednost je 1,236. Aktiviranje potenciala kulturne dediščine kot strateškega vira temelji na sodobnem konceptu kulturne dediščine, ki prepoznava materialno in nematerialno zapuščino prednikov in jo spoštljivo nadgrajuje ter umešča v sodobno življenje, s tem valorizira in interpretira ter jim daje nove kontekste.
- Dediščina je skupno dobro in vrednota življenjskega okolja. Zato je pomembna sestavina javnega prostora. Z njenim oživljanjem povečujemo vrednost skupnih prostorov, namenjenih vsem državljanom in obiskovalcem. Skupnosti, ki živijo z dediščino, tudi zmorejo prepoznati tiste izvirne in tržno zanimive načine ukvarjanja z njo, ki presegajo pomen lokalnih in regionalnih okolij ter prispevajo h kulturni raznolikosti in bogastvu Evrope in sveta.

V okviru tega specifičnega cilja bodo podprti ukrepi, ki krepijo socialno kohezijo skozi večjo dostopnost do dediščine in prispevajo k večji dodani vrednosti turističnega sektorja z bogatenjem kulturne ponudbe in izboljšavami življenjskega okolja. Ukrepe se bodo izvajali na naslednjih področjih:

- *revitalizacija in obnova kulturne dediščine in javne kulturne infrastrukture za gospodarski in turistični razvoj*: Podprti bodo projekti, ki bodo vključevali investicije v prenovu, obnovo, celostno revitalizacijo in modernizacijo kulturnih spomenikov in javne kulturne infrastrukture v lasti države in kulturnih spomenikov v lasti občin s finančno vzdržnim programom oz. načrtom upravljanja ter z multiplikativnim učinkom na gospodarski in turistični razvoj. Projekti bodo vključevali tudi aktivnosti za spodbujanje kulturnega turizma in javne (fizične, informacijske) dostopnosti do dediščine in območja. Objekti in območja kulturne dediščine namreč proizvajajo okoljski, pa tudi socialni kapital, in se tako spreminjajo v gonilno silo gospodarske dejavnosti, centre znanja, osrednje točke ustvarjalnosti, prostore sodelovanja med skupnostmi in kraje socialne vključenosti.
Pri javnem razpisu za občine se bo upoštevala razmejitev med NOO in Programom, in sicer se v NOO financirajo projekti večje vrednosti (nad 1 mio EUR brez DDV), v Programu pa projekti manjše vrednosti (do 1 mio EUR brez DDV).
- *vlaganja v javno turistično infrastrukturo*: Usmeritev slovenskega turizma (source: Slovenian Tourism Strategy 2022-2028):
 - v obdobju 2022–2028 se bo slovenski turizem razvijal in deloval s strategijo »Nekaj več in veliko bolje«, ki vodi v zmerno rast obsega kapacitet in znatno izboljšanje kakovosti in dodane vrednosti slovenskega turizma ob upoštevanju trajnostnih vidikov, valorizacije kulturne identitete, učinkovite digitalne preobrazbe in vseh omejitvenih dejavnikov.
 - Urejena javna in skupna infrastruktura ter valorizirana naravna in kulturna dediščina predstavljajo ključne elemente turističnega ambiena Slovenije in so hkrati temeljni označevalec kulturne identitete destinacije. Za doseganje kakovostne uporabniške izkušnje turistov in trajnostno doseganje višje dodane vrednosti je potrebno permanentno vlaganje v skupno in javno infrastrukturo, ohranjanje in valorizacija naravne in kulturne dediščine v turizmu, zagotavljanje učinkovitega

upravljanja in trženja le-te, skozi to pa tudi ustreznih virov financiranja, in predstavlja enega najpomembnejših izzivov, vezanih na doseganje strateških ciljev turizma do leta 2028.

- Naložbe v javno in turistično infrastrukturo so nujne za povečanje dodane vrednosti v turizmu skozi kakovost, raznolikost in privlačnost doživetij ter urejenost turističnih destinacij. Slednja trenutno zaostaja za pričakovanji turistov, kar nas oddaljuje od vizije butičnosti, avtentičnosti, vezane na kulturno identiteto destinacij in Slovenije ter večje dodane vrednosti za vse.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov in meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje.

Glavne ciljne skupine:

Ministrstva, lokalne skupnosti, lastniki oz. upravljalci kulturne dediščine, javni zavodi, NVO

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Slovenija se zavezuje, da bo spoštovala načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije, saj je enakost spolov temeljna vrednota EU in temeljna pravica ter ključno načelo evropskega stebra socialnih pravic. Skladno z 12. členom Zakona o enakih možnostih žensk in moških (Uradni list RS, št. 59/02, 61/07 – ZUNEO-A, 33/16 – ZVarD in 59/19) bomo na vseh predvidenih področjih zagotovili enako obravnavanje obeh spolov. Pri oblikovanju in izvedbi razpisov in javnega naročanja bo z uporabo jasnih, objektivnih in nediskriminatornih pogojev in meril za izbor vlog v celoti zagotovljena transparentnost in spoštovanje pravnega reda EU in RS.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja se predvideva naslavljanje urbanega razvoja ali pristopa endogene regionalne politike s pomočjo teritorialnih pristopov, če bodo izkazane potrebe, izhajajoče iz pripravljenih teritorialnih strategij (TUS ali RRP). Ukrepi se bodo izvajali zgolj v KRVS.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Bo dopolnjeno naknadno.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru navedenega specifičnega cilja ni predvidena uporaba finančnih instrumentov.

2.1.8.1.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
8	8.1	ESRR	Manj razvite regije	RCO77	Število podprtih kulturnih in turističnih krajev	število	0	40

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
8	8.1	ESRR	Manj razvite regije	RCR77	Obiskovalci podprtih kulturnih in turističnih krajev	odstotek	0	2021	5% povečanje	MK, občine	

2.1.8.1.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
8	ESRR	Manj razvite regije	8.1	165	5.940.000
8	ESRR	Manj razvite regije	8.1	166	14.000.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
8	ESRR	Manj razvite regije	8.1	01	19.940.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
8	ESRR	Manj razvite regije	8.1	02	2.500.000
8	ESRR	Manj razvite regije	8.1	24	14.240.000
8	ESRR	Manj razvite regije	8.1	33	3.200.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
8	ESRR	Manj razvite regije	8.1	03	19.940.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.9 Prednostna naloga 9: Trajnostni razvoj lokalnih območij

☐ To je prednostna naloga, namenjena zaposlovanju mladih
☐ To je prednostna naloga, namenjena socialnim inovativnim ukrepom
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (m) člena 4(1) uredbe o ESS+*
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (l) člena 4(1) uredbe o ESS+
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju mobilnosti v mestih iz točke (viii) člena 3(1)(b) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju digitalne povezanosti iz točke (v) člena 3(1)(a) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu

* Če je označeno, nadaljujte v oddelku 2.1.1.2.

2.1.9.1 Specifični cilj 9.1: Spodbujanje celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti v mestnih območjih

2.1.9.1.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

V okviru specifičnega cilja se preko prostorskih pristopov predvideva naslavljanje urbanega razvoja in endogeno razvojno politiko v skladu s pripravljenimi trajnostnimi urbanimi strategijami in regionalnimi razvojnimi programi. Podpirali bi predvsem ukrepe iz sklopa urbane prenove, kot npr. revitalizacija degradiranih urbanih območij, celovite prenove (protipotresna varnost, energetska, dostopnost) tudi objektov kulturne dediščine, nakup zgradb v javnem interesu, ureditev javnih površin, vzpostavitev zunanjih večfunkcionalnih rekreativnih površin, idr. Ter urbane kulture (npr. javni odprti in zaprti prostori, ki ponujajo prostor za družbeno inoviranje, večje vključevanje občanov v skupnost, spodbujanje multikulturalnosti).

Navedeni ukrepi bodo prispevali k povečanju kakovosti, raznolikosti in dostopnosti urbanih vsebin, krepitvi kakovosti življenja v mestu, k oživiljanju premalo izkoriščenih urbanih ambientov ter stanovanjskih sosesk ali degradiranih območij mest in aktivaciji občanov.

Glavne ciljne skupine:

Vsi prebivalci v mestih in na mestnih območjih, gospodarstvo, lokalne skupnosti, upravljavci javnih površin in stavb, organizacije na področju spodbujanja urbanega razvoja in oživljanja mest, institucije znanja, stanovanjske kooperative in ponudniki drugih alternativnih oblik bivanja v mestih, obiskovalci mest in mestnih območij.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

V okviru ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije, saj je enakost spolov temeljna vrednota EU in temeljna pravica ter ključno načelo evropskega stebra socialnih pravic. Skladno z 12. členom Zakona o enakih možnostih žensk in moških (Uradni list RS, št. 59/02, 61/07 – ZUNEO-A, 33/16 – ZVarD in 59/19) bomo na vseh predvidenih področjih zagotovili enako obravnavanje obeh spolov. Pri oblikovanju in izvedbi razpisov in javnega naročanja bo z uporabo jasnih, objektivnih in nediskriminatornih pogojev in meril za izbor vlog v celoti zagotovljena transparentnost in spoštovanje pravnega reda EU in RS.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja se predvideva naslavljanje urbanega razvoja in pristopa endogene regionalne politike s pomočjo teritorialnih pristopov, izhajajoč iz vsebin pripravljenih teritorialnih strategij (TUS oziroma RRP).

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Zlasti v mestih in urbanih predelih, ki mejijo na sosednje države, je tesno čezmejno sodelovanje izjemnega pomena, saj prispeva h kakovostnemu sobivanju. Prebivalci potrebujejo raznolike in kakovostne vsebine ter nove oblike druženja, ki senzibilizira javnost za širše potenciale kreativnega razvoja. V ta namen bomo izvajali ukrepe, ki bodo olajšali dostop do javnega prostora, ustvarjali nove javne prostore in podpirali kulturne in druge urbane pobude, ki spodbujajo multikulturnost ter čezmejno povezovanje.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru predmetnega specifičnega cilja ni načrtovana uporaba finančnih instrumentov.

2.1.9.1.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
9	9.1	ESRR	Manj razvite regije Bolj razvite regije	RCO74	Prebivalci, zajeti s projekti v okviru strategij za celostni teritorialni razvoj	število	Vrednost bo opredeljena	Ciljna vrednost bo opredeljena

							naknadno.	naknadno.
9	9.1	ESRR	Manj razvite regije Bolj razvite regije	RCO75	Podprte strategije za celostni teritorialni razvoj	število TUS	Vrednost bo opredeljena naknadno.	Ciljna vrednost bo opredeljena naknadno.
9	9.1	ESRR	Manj razvite regije Bolj razvite regije	RCO114	Odprt prostor, ustvarjen ali saniran na mestnih območjih.	m ²	Vrednost bo opredeljena naknadno.	Ciljna vrednost bo opredeljena naknadno.

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
9	9.1	ESRR	Manj razvite regije Bolj razvite regije	RCR95	Prebivalci, ki imajo dostop do nove ali izboljšane zelene infrastrukture	število			Ciljna vrednost bo opredeljena naknadno.		

2.1.9.1.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
9	ESRR	Manj razvite regije	9.1	169	47.760.000
9	ESRR	Bolj razvite regije	9.1	169	8.330.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
9	ESRR	Manj razvite regije	9.1	01	47.760.000
9	ESRR	Bolj razvite regije	9.1	01	8.330.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
9	ESRR	Manj razvite regije	9.1	02	17.760.000
9	ESRR	Bolj razvite regije	9.1	02	5.000.000
9	ESRR	Manj razvite regije	9.1	24	30.000.000
9	ESRR	Bolj razvite regije	9.1	24	3.330.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
9	ESRR	Manj razvite regije	9.1	03	47.760.000
9	ESRR	Bolj razvite regije	9.1	03	8.330.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.9.2 Specifični cilj 9.2: Spodbujanje celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega lokalnega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti na območjih, ki niso mestna območja

2.1.9.2.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost (CLLD) se bo izvajal na območjih vzpostavljenih lokalnih akcijskih skupin (LAS) v skladu s pripravljenimi strategijami lokalnega razvoja (SLR), ki bodo podprte s sredstvi ESRR.

LAS bodo morale pri pripravi SLR izhajati iz ključnih izzivov, ki so prepoznani na posameznem homogenem geografskem območju. Vlaganja bodo namenjena *izgradnji vključujoče družbe in nadaljnji celostni družbeno-gospodarski razvoj območjih LAS*. Tematska področja ukrepanja bodo odvisna od prepoznave potreb lokalnega partnerstva in bodo utemeljena v SLR. Prav tako bo tudi sama priprava in izvedba ukrepov potekala po načelu »od spodaj navzgor«. S pristopom bo mogoče nasloviti vse tipe specifičnih ozemelj, pri čemer bo mogoče izvajati celovite in večfunkcionalne operacije.

Z vključevanjem deležnikov v pripravo, odločanje in izvajanje projektov se bosta razvijala in krepila človeški potencial in inovativnost prebivalcev teh območij.

SLR bodo predvidoma naslavljal podpora trajnostnim oblikam lokalnega podjetništva, turizma, varovanju naravne in kulturne dediščine, revitalizaciji javnih površin za skupno uporabo, preventivi in varovanju zdravja, medgeneracijskemu sodelovanju, krepitvi kompetenc, skrbi za starejše, mlade in druge prikrajšane skupine ter socialni vključenosti.

S pristopom »od spodaj navzgor« bodo aktivno vključeni deležniki na nižjih ravneh zaradi boljšega poznavanja lokalnih izzivov in potencialov ključnega pomena za zmanjšanje razvojnih razlik na lokalni ravni.

Glavne ciljne skupine:

Podjetniki posamezniki, pravne osebe javnega in zasebnega prava, mladi (osipniki, odvisniki, mladoletni prestopniki, otroci in mladostniki iz družin, v katerih je prisotno nasilje, itd.) in druge ranljive skupine (starostniki, ženske žrtve nasilja, migrantke, pripadnice etničnih manjšin itd.), dolgotrajno brezposelne osebe, starejši, nevladne organizacije, lokalna interesna ali druga združenja.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

V okviru ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije, saj je enakost spolov temeljna vrednota EU in temeljna pravica ter ključno načelo evropskega stebra socialnih pravic. Skladno z 12. členom Zakona o enakih možnostih žensk in moških (Uradni list RS, št. 59/02, 61/07 – ZUNEO-A, 33/16 – ZVarD in 59/19) bomo na vseh predvidenih področjih zagotovili enako obravnavanje obeh spolov. Pri oblikovanju in izvedbi razpisov in javnega naročanja bo z uporabo jasnih, objektivnih in nediskriminatornih pogojev in meril za izbor vlog v celoti zagotovljena transparentnost in spoštovanje pravnega reda EU in RS.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost (CLLD), se bo izvajal na celotnem območju Slovenije. Nasloviti bo mogoče vse tipe specifičnih ozemelj.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru predmetnega specifičnega cilja medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi niso predvideni.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru predmetnega specifičnega cilja se predvidoma načrtujejo garancije v višini 5 mio EUR.

2.1.9.2.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
9	9.2	ESRR	Manj razvite regije	RCO80	Podprte strategije lokalnega razvoja pod vodstvom skupnosti	strategija	25	25
9	9.2	ESRR	Bolj razvite regije	RCO80	Podprte strategije lokalnega razvoja pod vodstvom skupnosti	strategija	12	12

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
					Naknadno bo opredeljen programsko specifičen kazalnik rezultata.						

2.1.9.2.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
9	ESRR	Manj razvite regije	9.2	169	19.840.000
9	ESRR	Bolj razvite regije	9.2	169	9.300.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
9	ESRR	Manj razvite regije	9.2	01	19.840.000
9	ESRR	Bolj razvite regije	9.2	01	9.300.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
9	ESRR	Manj razvite regije	9.2	16	19.840.000
9	ESRR	Bolj razvite regije	9.2	16	9.300.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
9	ESRR	Manj razvite regije	9.2	03	19.840.000
9	ESRR	Bolj razvite regije	9.2	03	9.300.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.10 Prednostna naloga 10: Prestrukturiranje premogovnih regij

☐ To je prednostna naloga, namenjena zaposlovanju mladih
☐ To je prednostna naloga, namenjena socialnim inovativnim ukrepom
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (m) člena 4(1) uredbe o ESS+*
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (l) člena 4(1) uredbe o ESS+
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju mobilnosti v mestih iz točke (viii) člena 3(1)(b) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju digitalne povezanosti iz točke (v) člena 3(1)(a) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu

* Če je označeno, nadaljujte v oddelku 2.1.1.2.

2.1.10.1 Specifični cilj 10.1: Sklad za pravični prehod

2.1.10.1.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Koncept pravičnega prehoda je namenjen regijam in ljudem, da se spopadejo s socialnimi, zaposlitvenimi, gospodarskimi in okoljskimi vplivi prehoda na energetske in podnebne cilje Unije do leta 2030 ter podnebno nevtrarno gospodarstvo Unije do leta 2050 na podlagi Pariškega sporazuma. Le-ta obravnava uravnotežen prehod štirih ključnih področij, tj. energetike, okolja, človeških virov in gospodarstva. Gre za izredno kompleksne, dolgotrajne in finančno zahtevne projekte, saj gre za spreminjanje podobe celotne regije, ne samo okoljsko in gospodarsko, ampak tudi z vidika izobraževanja ter socialnih vidikov.

Vlada RS je 13. januarja 2022 sprejela Nacionalno strategijo za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda, za območje obeh premogovnih regij, Savinjsko-šaleško (v nadaljevanju: **SAŠA**) in **Zasavsko območje**. V njej je pripravljena podrobnejša analiza potreb za štiri identificirana področja: energetiko, področje človeških virov in vzpostavitve socialne infrastrukture, gospodarstvo ter okolje.

Na tej osnovi sta pripravljena območna načrta za pravični prehod obeh regij, ki bosta določila vrste predvidenih operacij za doseganje ciljev, ki so opredeljeni glede na evidentirane razvojnih potreb.

V **Območnem načrtu za pravični prehod SAŠA regije**

Energetsko prestrukturiranje regije je eden od ključnih izzivov in hkrati temelj za njeno razogljčenje. Za doseganje cilja **pravični energetski prehod** smo identificirali tri sklope ukrepov:

- celovito preureditev sistema daljinskega ogrevanja, ki bo zagotavljal cenovno dostopen vir energije za ogrevanje in hlajenje ob hkratnem ohranjanju kakovosti zraka;
- naložbam v dvig proizvodnih zmogljivosti za zanesljivo proizvodnjo električne energije iz OVE, vključno z zmogljivostjo distribucijskega omrežja, zlasti na območju TEŠ in na degradiranih območjih;
- vzpostavitvi OVE skupnosti z namenom zmanjšanja energetske revščine in revitalizacije prostorsko in okoljsko degradiranih območij;
- podpora digitalizaciji in vzpostavitvi pametne energetske infrastrukture v kombinaciji z mobilnostjo in porabniki;
- naložbam v kapacitete za shranjevanje viškov energije iz OVE, zlasti na območju TEŠ;
- Podpora projektom za proizvodnjo energije iz OVE, vključno z naprednimi biogorivi, oziroma razvoj rešitev na področju shranjevanja električne energije tudi v povezavi s spodbujanjem e-mobilnosti, pilotnih projektov za proizvodnjo sintetičnega metana in vodika, zlasti na območju TEŠ.

Za doseganje cilja **zaposlitve in veščine za vse** smo opredelili naslednje sklope ukrepov:

- ukrepi za krepitev kompetenc za vse starostne skupine v formalnem in neformalnem okolju vključno s poklicnim usmerjanjem in validiranjem kompetenc za zmanjšanje neskladij med usposobljenostjo in trgom dela;
- ukrepi za zmanjševanje brezposelnosti kot posledica prehoda iz premogovništva ter vzpostavitev podpornega okolja in partnerstva za kadre za ustvarjanje novih delovnih mest ter;
- ukrepi za socialno vključevanje ranljivih družbenih skupin ter preprečevane zdrs v socialno izključenost in revščino.

Sredstva sklada za pravični prehod bomo za **boljšo regionalno povezljivost in trajnostno mobilnost** usmerjali v spodbujanje naložb v trajnostno lokalno mobilnost s poudarkom na javnem potniškem prometu (Polnilnice za e-kolesarjenje, e-vozila, polnilnice za vodik, ...).

Doseganje strateškega cilja **trajnostni, prožni in raznolik gospodarski razvoj** predstavlja temelj za uspešno in pravično prestrukturiranje regije v smeri podnebne nevtralnosti in učinkovite rabe surovin. Sredstva sklada za pravični prehod bodo zato namenjena podpori naslednjim (sklopom) ukrepov:

- naložbe v raziskave, razvoj in inovacije ter proizvodne zmogljivosti predvsem v podjetjih z odločujočim regionalnim vplivom ter v malih in srednjih podjetjih (predvsem proizvodni sektor): v sklopu tega ukrepa bo podpora namenjena tako tistim strateškim podjetjem, ki bodo zaradi izstopa iz premoga predstavljala steber gospodarske in socialne stabilnosti v regiji kot tudi malim in srednjim podjetjem;
- produktivne naložbe za diverzifikacijo v podjetjih (MSP, upravičena tudi podjetja regionalnega pomena), ki bodo na področjih, skladnih s S5, krepila proizvodne, storitvene in/ali raziskovalno razvojne dejavnosti za pospeševanje dvojnega prehoda ter;
- razvoj start-up ekosistema ter spodbujanje podjetij s potencialom hitre rasti, vključno z ekonomsko poslovno infrastrukturo.

Za doseganje cilja **postopne sanacije in revitalizacije prostorsko in okoljsko degradiranih območij**, ki so povezana s premogovništvom in rabo premoga, bodo, ob upoštevanju načela »onesnaževalec plača«, izvedeni naslednji ukrepi:

- Razgradnja in sprememba namena objektov, povezanih z rabo premoga, potrebna za izvedbo naložb v dvig proizvodnih zmogljivosti iz OVE (Stara elektrarna - Velenje, Blok 1-3 - Šoštanj, Blok 4 – Šoštanj, Hladilni stolp 4 - Šoštanj),
- sanacija pregrade oziroma nasipa med Velenjskim in Družmirskim jezerom, ki se nahaja nad odkopno jamo Preloge, ki bo postopno zaprta do leta 2025, s čimer se bo zagotavljala poplavna varnost območja Šoštanja.

Načrtovani ukrepi se dopolnjujejo z ukrepi v okviru cilja „naložbe za delovna mesta in rast“, drugimi finančnimi instrumenti in drugima dvema stebroma mehanizma za pravičen prehod ter dveh zakonov v pripravi: o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje ter o gospodarskem prestrukturiranju Savinjsko-šaleške regije.

V **Območnem načrtu za pravični prehod Zasavske regije** smo predvideli naslednje vrste ukrepov:

Zmanjševanje emisij toplogrednih plinov v regiji bo prispevalo k razogljičenju celotnega gospodarstva v državi. Za doseganje največjega možnega prispevka k nacionalnim ciljem bomo s sredstvi tega sklada v okviru cilja **izkoriščanje potencialov za razogljičenje regije**, podprli aktivnosti naslednjih ukrepov:

- izgradnja kapacitet za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov,
- izboljšanje energetske učinkovitosti se bo podpora osredotočala na podporo gospodarstvu.

Doseganje strateškega cilja **trajnostni, prožni in raznolik gospodarski razvoj** predstavlja temelj za uspešno in pravično prestrukturiranje regije v smeri podnebne nevtralnosti in učinkovite rabe surovin. Načrtovana kombinacija ukrepov bo usmerjena v gospodarsko prestrukturiranje regije, skladno z NEPN in Slovensko strategijo pametne specializacije ter regionalnim razvojnim programom Zasavja, v smeri prehoda v nizkoogljično, krožno, digitalizirano gospodarstvo z izkoriščanjem oziroma preobrazbo obstoječih dejavnosti, vezanih na preteklo premogovno intenzivno gospodarsko aktivnost. Sredstva sklada za pravični prehod bodo zato namenjena podpori naslednjim (sklopom) ukrepov:

- naložbe v raziskave, razvoj in inovacije ter proizvodne zmogljivosti regije predvsem v podjetjih z odločujočim regionalnim vplivom ter v malih in srednjih podjetjih (proizvodni sektor),
- podpora produktivnim naložbam za diverzifikacijo v podjetjih (MSP, upravičena tudi podjetja regionalnega pomena), ki bodo na področjih, skladnih s S5, krepila proizvodne, storitvene in/ali raziskovalno razvojne dejavnosti za pospeševanje dvojnega prehoda ter;
- razvoj start-up ekosistema ter spodbujanje podjetij s potencialom hitre rasti, vključno z ekonomsko poslovno infrastrukturo.

Za **izboljšanje znotraj in zunaj-regijske poveztivosti**, bodo iz sredstev SPP podprti predvsem ukrepi za trajnostno reševanje prvih milj dnevnih migracij.

Za doseganje cilja **visoko motivirani in usposobljeni prebivalci** bo podpora namenjena naslednjim sklopom ukrepov:

- ukrepi za krepitev kompetenc za vse starostne skupine v formalnem in neformalnem okolju vključno s poklicnim usmerjanjem za zmanjšanje neskladij med usposobljenostjo in trgom dela in
- ukrepi za večanje zaposljivosti v regiji in vzpostavitev podpornega okolja in partnerstva za kadre za ustvarjanje novih delovnih mest;

- ukrepi a socialno vključevanje ranljivih družbenih skupin ter preprečevane zdrs v socialno izključenost in revščino.

Ukrepi se dopolnjujejo in povezujejo s podporo ukrepom v okviru relevantnih ciljev politik v okviru cilja „naložbe za delovna mesta in rast“ ter drugimi finančnimi instrumenti in drugima dvema stebroma mehanizma za pravičen prehod.

Glavne ciljne skupine:

Gospodarski subjekti, javni sektor, posamezniki na območjih, opredeljenih v območnih načrtih.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

V okviru ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije, saj je enakost spolov temeljna vrednota EU in temeljna pravica ter ključno načelo evropskega stebra socialnih pravic. Skladno z 12. členom Zakona o enakih možnostih žensk in moških (Uradni list RS, št. 59/02, 61/07 – ZUNEO-A, 33/16 – ZVarD in 59/19) bomo na vseh predvidenih področjih zagotovili enako obravnavanje obeh spolov. Pri oblikovanju in izvedbi razpisov in javnega naročanja bo z uporabo jasnih, objektivnih in nediskriminatornih pogojev in meril za izbor vlog v celoti zagotovljena transparentnost in spoštovanje pravnega reda EU in RS.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru navedenega specifičnega cilja ni predvidena uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru predmetnega specifičnega cilja medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi niso predvideni.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru predmetnega specifičnega cilja ni načrtovana uporaba finančnih instrumentov.

2.1.10.1.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
-------------------	-----------------	-------	-------------------	----	-----------	--------------	---------------	-------------

10	10.1	SPP	Manj razvite regije	RCO01	Podprta podjetja (od tega: mikro, mala, srednja, velika)	število		
10	10.1	SPP	Manj razvite regije	RCO02	Podjetja, podprta z nepovratnimi sredstvi	število		
10	10.1	SPP	Manj razvite regije	RCR01	Ustvarjena delovna mesta v podprtih subjektih	število		
10	10.1	SPP	Manj razvite regije	RCO04	podjetja za nefinančno podporo	število		
10	10.1	SPP	Manj razvite regije	RCO10	Podjetja, ki sodelujejo z raziskovalnimi organizacijami	število		
10	10.1	SPP	Manj razvite regije	RCO 22	dodatna proizvodna zmogljivost za energijo iz obnovljivih virov (od tega: električna energija, toplotna energija)	MW		
10	10.1	SPP	Manj razvite regije	RCO38	površina podprtih saniranih zemljišč	ha		
10	10.1	SPP	Manj razvite regije	RCO 54	nove ali posodobljene intermodalne povezave	število		
10	10.1	SPP	Manj razvite regije	RCO113	Prebivalci, zajeti v projektih v okviru celostnih ukrepov za socialno in ekonomsko vključevanje marginaliziranih skupnosti, gospodinjstev z nizkimi dohodki in prikrajšanih skupin	število		
10	10.1	SPP	Manj razvite regije	EECO 01	Brezposelni, vključno z dolgotrajno	število		

					brezposelnimi			
10	10.1	SPP	Manj razvite regije	EECO 02	Dolgotrajno brezposelni	število		
10	10.1	SPP	Manj razvite regije	EECO 03	neaktivni	število		
10	10.1	SPP	Manj razvite regije	EECO 04	Zaposleni, vključno s samozaposlenimi	število		
10	10.1	SPP	Manj razvite regije	EECO 05	Število otrok, mlajših od 18 let	število		
10	10.1	SPP	Manj razvite regije	EECO 07	Število udeležencev, starih 55 in več	število		
10	10.1	SPP	Manj razvite regije	EECO 08	Izobrazbo ali manj (ISCED 0-2)	število		
10	10.1	SPP	Manj razvite regije	EECO 09	Z višjo sekundarno (ISCED 3) ali postsekundarno izobrazbo (ISCED 4)	število		
10	10.1	SPP	Manj razvite regije	EECO 10	S terciarno izobrazbo (ISCED 5-8)	število		
10	10.1	SPP	Manj razvite regije	EECO 11	Skupno število udeležencev	število		

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
10	10.1	SPP	Manj razvite regije	RCR 01	Delovna mesta, ustvarjena v podprtih subjektih	število					
10	10.1	SPP	Manj razvite regije	RCR52	sanirano zemljišče, ki se uporablja za	ha					

					zelene površine, socialna						
10	10.1	SPP	Manj razvite regije	EECR 01	Udeleženci, ki po zaključku sodelovanja iščejo zaposlitev	število					
10	10.1	SPP	Manj razvite regije	EECR 02	Udeleženci, ki so po zaključku sodelovanja vključeni v izobraževanje ali usposabljanje	število					
10	10.1	SPP	Manj razvite regije	EECR 03	Udeleženci, ki so pridobili kvalifikacijo po zaključku sodelovanja	število					
10	10.1	SPP	Manj razvite regije	EECR 04	Udeleženci, ki imajo po zaključku sodelovanja zaposlitev (vključno s samozaposlitvijo)	število					

2.1.10.1.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

10	SPP	Manj razvite regije	10.1	2	8.500.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	3	5.500.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	4	41.150.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	6	8.500.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	7	8.500.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	10	10.500.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	11	10.500.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	13	2.500.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	14	1.000.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	20	20.000.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	21	21.000.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	22	12.000.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	24	5.000.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	25	10.000.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	28	10.000.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	29	10.000.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	48	9.000.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	50	500.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	52	2.000.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	53	9.000.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	54	7.000.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	55	6.180.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	56	2.000.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	74	11.000.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	86	3.000.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	134	5.620.000

10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	140	1.400.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	145	2.200.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	149	2.200.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	151	2.000.000
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	163	4.800.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
10	SPP	Celotna Slovenija	10.1	01	248.375.561,28

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

3 Finančni načrt

3.1 Prerazporeditve in prispevki

Sprememba programa v zvezi s	☐ prispevkom za InvestEU
	☐ prerazporeditev za instrumente v okviru neposrednega ali posrednega upravljanja
	☒ prerazporeditev med ESRR, ESS+, Kohezijskim skladom ali drugim skladom ali skladi

Razpredelnica 17A: Prerazporeditve med ESRR, ESS+ in Kohezijskim skladom ali v drug sklad ali sklade* (razčlenitev po letih)

Prerazporeditev iz		Prerazporeditve v		Razčlenitev po letih							
Sklad	Kategorija regije	Sklad	Kategorija Regij (kadar je relevantno)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Skupaj
ESRR	Bolj razvite regije										
	Regije v prehodu										
	Manj razvite regije										
ESS+	Bolj razvite regije	ESRR	Bolj razvite regije		10.876.016	10.876.016					21.752.032
	Regije v prehodu										
	Manj razvite regije		Manj razvite regije		34.479.349	34.479.349					68.958.698
Kohezijski sklad	Ni relevantno										
ESPRA	Ni relevantno										

Razpredelnica 17B: Prerazporeditve med ESRR, ESS+ in Kohezijskim skladom ali v drug sklad ali sklade* (povzetek)

		ESRR			ESS+			Kohezijski sklad	ESPRA	AMIF	SNV	IUMV	Skupaj
		Bolj razvite regije	Regije v prehodu	Manj razvite regije	Bolj razvite regije	Regije v prehodu	Manj razvite regije						
ESRR	Bolj razvite regije												
	Regije v prehodu												
	Manj razvite regije												
ESS+	Bolj razvite regije	21.752.033											21.752.033
	Regije v prehodu												
	Manj razvite regije			68.958.698									68.958.698
Kohezijski sklad	Ni relevantno												
ESPRA	Ni relevantno												
Skupaj		21.752.033		68.958.698									90.710.731

V primerjavi z vsemi državami članicami EU pomeni izhodišče Slovenije v alokaciji sredstev ESS+ v primerjavi s skupnimi sredstvi za ESS+ in ESRR 32,1 %. Po spremembi se ta delež spusti na 25 %, kar še vedno ne uvršča Slovenije na dno lestvice držav glede na delež ESS+ sredstev. Poleg tega delež sredstev ESS+ glede na celotna sredstva evropskih strukturnih skladov (ESS+, ESRR in KS) v Sloveniji v primerjavi s predhodnimi programskimi obdobji po prerazporeditvi ostaja stabilen (primerljiv s programskim obdobjem 2014-2020 ter višji od deleža v obdobjih 2004-2006 in 2007-2013).

Utemeljitev prerazporeditve sredstev iz ESS+ na ESRR sloni na dejstvu, da se je stanje na področju trga dela bistveno spremenilo od izhodišč, ki so zapisane v Poročilu o državi - Slovenija 2019, ki ga je izdala EK februarja 2019 (še posebej v delu »Naložbene smernice za financiranje v okviru kohezijske politike v obdobju 2021–2027 za Slovenijo«).

Ključni poudarki jesenske napovedi gospodarskih gibanj 2021, ki jo je izdal UMAR v septembru 2021 (vezano na področje trga dela), so:

- trg dela se je na padec BDP večinoma prilagodil z manjšim številom opravljenih delovnih ur,
- stopnja prostih delovnih mest se je v nekaterih dejavnostih v zadnjih mesecih močno zvišala,
- pomanjkanje delovne sile ponekod omejuje običajno poslovanje.
- kratkoročno pričakovanje o zaposlovanju nakazuje nadaljnjo, a zmernejšo rast zaposlenosti,
- participacija na trgu dela je v najbolj aktivni starosti (30-54 let) že visoka, zato se bo participacija v prihodnje zviševala zlasti med starejšimi,
- neugodna demografska gibanja (povečevanje deleža starejšega prebivalstva) se bo v prihodnje nadaljevala in povzročala pomanjkanje delovne sile.

Dodaten argument najdemo v publikaciji »Evropski steber socialnih pravic, Slovenija 2000-2020«, ki jo je prav tako izdal UMAR v avgustu 2021 (vezano na področje trga dela). Izpostavljeno je, da so visoka vključenost mladih v izobraževanje in nizke neenakosti v izobraževanju v Sloveniji dobra podlaga za zagotavljanje enakih možnosti, participacije na trgu dela in v družbi, zmanjšuje pa se pa udeležba odraslih v izobraževanju in usposabljanju, nizka je tudi vključenost brezposelnih v aktivne politike zaposlovanja. Razpoložljivi dohodek prebivalstva je v obdobju 2015–2020 naraščal, porazdelitev pa je bila vsa leta dokaj enakomerna, vendar ostaja finančna krhkost gospodinjstev z nizkimi dohodki precejšnja. Možnosti ukrepov aktivne politike zaposlovanja so bile premalo izkoriščene za pridobivanje novih spretnosti, potrebnih za delo in življenje. Relativno skromen obseg sredstev za aktivno politiko zaposlovanja v obdobju 2000–2019 je eden od razlogov za zmanjševanje vključenosti zlasti nekaterih skupin odraslih v izobraževanje: delež vključenih registriranih brezposelnih, ki lahko izboljšajo njihove zaposlitvene možnosti, je v Sloveniji celo med najnižjimi v EU. V času epidemije covida-19 se programi aktivne politike zaposlovanja niso uporabili za preprečevanje dolgoročnejsih posledic krize, ki so na trgu dela nadpovprečno prizadele mlade in nizko izobražene.

Dodatno pa bi želeli izpostaviti, da je Slovenija v sprejetem NOO že vključila nekatere ukrepe na področju trga dela in so bile izhodiščno del usmeritev EK v naložbenih smernicah za financiranje v okviru kohezijske politike v obdobju 2021–2027 za Slovenijo. Ključni cilj NOO na področju trga dela je tako krepitev odpornosti trga dela, večja participacija na trgu dela in kakovostna delovna mesta. Pri tem pa so specifični deli tega vezani na:

- zagotavljanje kakovostnih delovnih mest, ki zaposlenim nudijo ustrezno raven pravne, ekonomske in socialne varnosti.
- prilagoditev trga dela zaradi tehnoloških sprememb, digitalizacije, prehoda v nizkoogljično krožno gospodarstvo.
- prilagoditev trga dela zaradi demografskih sprememb: povečanje stopnje zaposlenosti mladih in starejših, razvoj ustreznih veščin za življenje in ustvarjanje varnih in zdravih delovnih razmer ves čas poklicnega življenja.

Na ta način bomo prispevali h ključnim Specifičnim priporočilom državam članicam na področju trga dela, zato menimo, da je prenos sredstev utemeljen in smiseln.

3.2 SPP: dodelitev v programu in prerazporeditve

3.2.1 Dodelitev programu iz SPP pred prerazporeditvami po prednostnih nalogah

Prerazporeditve iz SPP niso predvidene.

3.2.2 Prerazporeditve v SPP kot dopolnilna podpora

Prerazporeditve v SPP kot dopolnilna podpora niso predvidene.

3.3 Prerazporeditve med kategorijami regije na podlagi vmesnega pregleda

Prerazporeditve med kategorijami regije v okviru programa niso predvidene.

3.4 Prerazporeditve nazaj

Prerazporeditve nazaj niso predvidene.

3.5 Finančna sredstva po letih

Razpredelnica 10: Finančna sredstva po letih

Sklad	Kategorija regije	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2026 Samo za ESPRA	2027		2027 samo za ESPRA	Skupaj
							Finančna sredstva brez zneska prilagodljivosti	Znesek prilagodljivosti		Finančna sredstva brez zneska prilagodljivosti	Znesek prilagodljivosti		
ESRR*	Bolj razvite regije		73.874.191	74.887.826	65.047.358	66.101.297	27.387.317	27.387.317		27.933.226	27.933.226		390.551.757
	Regije v prehodu												
	Manj razvite regije		234.197.331	237.410.775	206.214.337	209.555.554	86.823.779	86.823.779		88.554.429	88.554.429		1.238.134.414
	Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije												
Skupaj			308.071.521	312.298.600	271.261.696	275.656.852	114.211.096	114.211.096		116.487.655	116.487.655		1.628.686.171
ESS	Bolj razvite regije		22.636.173	23.115.208	27.128.915	27.627.402	11.136.242	11.136.242		11.395.558	11.395.558		145.571.299
	Regije v prehodu												
	Manj razvite regije		71.761.616	73.280.261	86.004.590	87.584.900	35.304.322	35.304.322		36.126.409	36.126.409		461.492.827
	Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije												
Skupaj			94.397.789	96.395.470	113.133.505	115.212.302	46.440.564	46.440.564		47.521.966	47.521.966		607.064.126
SPP	Sredstva v skladu s členom 3 uredbe o SPP		19.353.124	19.663.993	19.981.080	20.304.508	8.412.368	8.412.368		8.580.615	8.580.615		113.288.670
	Sredstva v skladu s členom 4 uredbe o SPP		72.138.556	73.297.317									145.435.873
	Sredstva v skladu s členom 7 uredbe o SPP (v povezavi s sredstvi v skladu s členom 3 uredbe o SPP)												
	Sredstva v skladu s členom 7 uredbe o SPP (v povezavi s sredstvi v skladu s členom 4 uredbe o SPP)												
Skupaj			91.491.680	92.961.310	19.981.080	20.304.508	8.412.368	8.412.368		8.580.615	8.580.615		258.724.543

Kohezijski sklad	Ni relevantno		122.688.976	124.659.728	126.669.895	128.720.266	53.330.136	53.330.136		54.396.738	54.396.738		718.192.613
ESPRA	Ni relevantno												
Skupaj			616.649.967	626.315.109	531.046.176	539.893.928	222.394.163	222.394.163		226.986.974	226.986.974		3.212.667.453

3.6 Skupna finančna sredstva po skladih in nacionalno sofinanciranje

Razpredelnica 11: Skupne finančne dodelitve po skladih in nacionalni prispevek

Številka cilja politike/ SC SPP ali tehnična pomoč	Prednostna naloga	Osnova za izračun podpore unije (skupni upravičeni stroški ali javni prispevek)	Sklad	Kategorija regij*	Prispevek Unije (a)=(b)+(c)+(i)+(j)	Razčlenitev prispevka Unije				Nacionalni prispevek (d)=(e)+(f)	Okvirna razčlenitev Nacionalnega prispevka		Skupaj (g)=(a)+(d)	Stopnja sofinanciranja (h)=(a)/(g)
						Prispevek Unije		Znesek prilagodljivosti			Javna (e)	Zasebna (f)		
						Brez tehnične pomoči na podlagi člena 36 (5)	Za tehnično pomoč na podlagi člena 36 (5)	Brez tehnične pomoči na podlagi člena 36 (5)	Za tehnično pomoč na podlagi člena 36 (5)					
						(b)	(c)	(i)	(j)					
CP1	Prednostna naloga 1	Javna/ skupna	ESRR	Bolj razvite regije	248.651.669	239.948.861	8.702.808			372.977.503	372.977.503		621.629.172	0,40
				Regije v prehodu										
				Manj razvite regije	488.598.736	471.497.780	17.100.956			86.223.306	86.223.306		574.822.042	0,85
				Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije										
CP1	Prednostna naloga 2	Javna/ skupna	ESRR	Bolj razvite regije	4.352.332	4.200.000	152.332			6.528.497	6.528.497		10.880.829	0,40
				Regije v prehodu										
				Manj razvite regije	16.373.057	15.800.000	573.057			2.889.363	2.889.363		19.262.420	0,85
				Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije										
CP2	Prednostna naloga 3	Javna/ skupna	ESRR	Bolj razvite regije	101.505.792	97.953.089	3.552.703			152.258.688	152.258.688		253.764.480	0,40
				Regije v prehodu										
				Manj razvite regije	366.265.668	353.446.370	12.819.298			64.635.118	64.635.118		430.900.786	0,85
				Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije										
			Kohezijski sklad	Ni relevantno	302.661.660	295.095.119	7.566.542			53.410.881	53.410.881		356.072.541	0,85
CP2	Prednostna naloga 4	Javna/ skupna	ESRR	Bolj razvite regije	17.774.635	17.152.523	622.112			26.661.953	26.661.953		44.436.588	0,40
				Regije v prehodu										

				Manj razvite regije	39.170.984	37.800.000	1.370.984			6.912.527	6.912.527		46.083.511	0,85
				Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije										
CP3	Prednostna naloga 5	Javna/ skupna	ESRR	Bolj razvite regije										
				Regije v prehodu										
				Manj razvite regije	111.281.803	107.386.940	3.894.863			19.637.965	19.637.965		130.919.768	0,85
				Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije										
		Javna/ skupna	Kohezijski sklad	Ni relevantno	415.530.953	405.142.679	10.388.274			73.328.992	73.328.992		488.859.944	0,85
CP4	Prednostna naloga 6	Javna/ skupna	ESRR	Bolj razvite regije										
				Regije v prehodu										
				Manj razvite regije	44.347.150	42.795.000	1.552.150			7.825.968	7.825.968		52.173.118	0,85
				Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije										
		Javna/ skupna	ESS	Bolj razvite regije	95.597.149	91.773.263	3.823.886			135.768.571	135.768.571		231.365.720	0,40
				Regije v prehodu										
				Manj razvite regije	307.754.246	295.444.077	12.310.170			54.309.573	54.309.573		362.063.819	0,85
CP4	Prednostna naloga 7	Javna/ skupna	ESRR	Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije										
				Bolj razvite regije										
				Regije v prehodu										
				Manj razvite regije	81.382.798	78.534.400	2.848.398			14.361.670	14.361.670		95.744.468	0,85
		Javna/ skupna	ESS	Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije										
				Bolj razvite regije	49.974.149	47.975.183	1.998.966			74.961.224	74.961.224		124.935.373	0,40
				Regije v prehodu										

				Manj razvite regije	153.738.581	147.589.037	6.149.543			27.130.338	27.130.338		180.868.918	0,85
				Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije										
CP4	Prednostna naloga 8	Javna/ skupna	ESRR	Bolj razvite regije										
				Regije v prehodu										
				Manj razvite regije	20.659.490	19.936.408	723.082			3.645.792	3.645.792		24.305.282	0,85
				Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije										
CP5	Prednostna naloga 9	Javna/ skupna	ESRR	Bolj razvite regije	18.267.330	17.627.973	639.357			27.400.994	27.400.994		45.668.324	0,40
				Regije v prehodu										
				Manj razvite regije	70.054.727	67.602.812	2.451.915			12.362.599	12.362.599		82.417.326	0,85
				Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije										
SPP	Prednostna naloga 10	Javna/ skupna	SPP	Sredstva v skladu s členom 3 uredbe o SPP	113.288.670	108.757.123	4.531.547			19.992.118	19.992.118		133.280.788	0,85
				Sredstva v skladu s členom 4 uredbe o SPP	145.435.873	139.618.438	5.817.435			25.665.154	25.665.154		171.101.027	0,85
				Sredstva v skladu s členom 7 uredbe o SPP (v povezavi s sredstvi v skladu s členom 3 uredbe o SPP)										
				Sredstva v skladu s členom 7 uredbe o SPP (v povezavi s sredstvi v skladu s členom 4 uredbe o SPP)										
Tehnična pomoč	Prednostna naloga 5 Tehnična pomoč na podlagi člena 36(4) uredbe o													

	skupnih določbah													
Tehnična pomoč	Prednostna naloga 6 Tehnična pomoč na podlagi člena 37 uredbe o skupnih določbah													
		Skupaj ESRR	Bolj razvite regije	390.551.757	376.882.446	13.669.312			585.827.636	585.827.636		976.379.393	0,40	
			Regije v prehodu											
			Manj razvite regije	1.238.134.414	1.194.799.709	43.334.704			218.494.308	218.494.308		1.456.628.722	0,85	
			Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije											
		Skupaj ESS	Bolj razvite regije	145.571.299	139.748.447	5.822.852			218.356.948	218.356.948		363.928.246	0,40	
			Regije v prehodu											
			Manj razvite regije	461.492.827	443.033.114	18.459.713			81.439.911	81.439.911		542.932.738	0,85	
			Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije											
		SPP	Sredstva v skladu s členom 3 uredbe o SPP	113.288.670	108.757.123	4.531.547			19.992.118	19.992.118		133.280.788	0,85	
			Sredstva v skladu s členom 4 uredbe o SPP	145.435.873	139.618.438	5.817.435			25.665.154	25.665.154		171.101.027	0,85	
		Skupaj Kohezijski sklad		718.192.613	700.237.798	17.954.815			126.739.873	126.739.873		844.932.486	0,85	
		Skupaj		3.212.667.453	3.103.077.075	109.590.378			1.276.515.948	1.276.515.948		4.489.183.401	0,72	

4 Omogočitveni pogoji

Razpredelnica 12.a: Horizontalni omogočitveni pogoji

Horizontalni omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
Učinkoviti mehanizmi spremljanja trga javnih naročil	KS, ESRR, ESS+	VSI	Da	Vzpostavljeni so mehanizmi za spremljanje, ki zajemajo vse javne pogodbe in njihova javna naročila v okviru skladov v skladu z zakonodajo Unije o javnih naročilih. Ta zahteva vključuje:			
				1. Ureditve za zagotovitev zbiranja učinkovitih in zanesljivih podatkov/ o postopkih javnega naročanja nad mejnimi vrednostmi Unije v skladu z obveznostmi poročanja iz členov 83 in 84 Direktive 2014/24/EU ter členov 99 in 100	Da	Pravne podlage: - Zakon o javnem naročanju (v nadaljevanju: ZJN-3) in z njim povezani podzakonski predpisi, predvsem Pravilnik o vrstah in načinu zbiranja podatkov za letno statistično poročilo o oddaji javnih naročil . Oba zakona sta dostopna tudi na: https://ejn.gov.si/siste	V skladu s 114. členom ZJN-3 ministrstvo, pristojno za javna naročila, zagotavlja spremljanje uporabe pravil o javnem naročanju. Kadar ugotovi ali prejme podatke, ki kažejo na posamezne kršitve ali sistemske težave obvesti Urad RS za nadzor proračuna, Računsko sodišče RS, Državno revizijsko komisijo, Agencijo RS za varstvo konkurence ali Komisijo za preprečevanje korupcije. Poleg tega ministrstvo vsaka tri leta poroča o rezultatih tega spremljanja EK. Poročilo je javna informacija.

Horizontalni omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				Direktive 2014/25/EU.		m/zakonodaja/veljavni-predpisi.html Statistična poročila za vsako posamezno leto	V skladu s 106. - 108. členom ZJN-3 ministrstvo, pristojno za javna naročila, pripravi letno statistično poročilo o javnih naročilih, oddanih v Republiki Sloveniji na podlagi obvestil o oddanih javnih naročilih v preteklem letu, objavljenih na portalu javnih naročil oziroma v Uradnem listu Evropske unije, in iz sporočenih statističnih podatkov o evidenčnih naročilih. ZJN-3 določa tudi vsebino statističnega poročila in razčlenitev podatkov.

Horizontalni omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				2. Ureditve za zagotovitev, da podatki zajemajo vsaj naslednje elemente: (a) kakovost in intenzivnost konkurence: imena izbranega ponudnika, število prvotnih ponudnikov in pogodbeno vrednost; (b) informacije o končni ceni po dokončanju in o udeležbi MSP kot neposrednih ponudnikov, kadar nacionalni sistemi zagotavljajo take informacije.	Da		Vsi zahtevani podatki so del obvestil o oddaji javnih naročil, ki jih naročniki objavljajo na portalu javnih naročil, ki predstavlja enoten dostop do informacij o javnem naročanju in zagotavlja objavo vseh bistvenih podatkov v zvezi s postopkom oddaje javnega naročila (tj. obvestila o javnih naročilih, razpisna dokumentacija, odločitve o oddaji naročila, obvestila o oddaji naročil, ki vsebujejo tudi informacije o sodelovanju MSP itd.).
				3. Ureditve za zagotovitev spremljanja in analize podatkov s strani pristojnih nacionalnih organov v skladu s členom 83(2)	Da	Zakon o javnem naročanju	V skladu s prvim odstavkom 114. člena ZJN-3 je spremljanje uporabe pravil javnega naročanja v pristojnosti Ministrstva za javno upravo, ki v primeru, ko ugotovi ali prejme podatke, ki kažejo na posamezne kršitve ali sistemske težave, o le-teh obvestijo pristojne

Horizontalni omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				Direktive 2014/24/EU in členom 99(2) Direktive 2014/25/EU.			nacionalne organe, ki jih ustrezno obravnavajo. Te informacije se zbirajo in po potrebi identificirajo na različne načine, npr. preko letnega statističnega poročanja; različnih vrst iniciativ različnih deležnikov, predvsem različnih dogodkih, kot so izobraževanja in usposabljanja; prek vzpostavljene enotne kontaktne točke za pomoč naročnikom in gospodarskim subjektom, t.i. Enotnega kontaktnega centra državne uprave ; preko telefonskih in pisnih posvetovanj itd.
				4. Ureditve za dajanje izidov analize na razpolago javnosti v skladu s členom 83(3) Direktive 2014/24/EU in členom 99(3) Direktive 2014/25/EU.	Da	Slovensko poročilo je skupaj s poročili drugih držav članic na voljo na spletni strani Evropske Komisije: https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/country-reports_en .	Rezultati spremljanja uporabe pravil javnega naročanja so del nacionalnega poročanja Evropski komisiji, ki poteka vsaka 3 leta. Poročilo je informacija javnega značaja.

Horizontalni omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				5. Ureditve za zagotovitev, da se vse informacije, ki kažejo na domnevne primere manipulacij pri razpisnih postopkih, sporočijo pristojnim nacionalnim telesom v skladu s členom 83(2) Direktive 2014/24/EU in členom 99(2) Direktive 2014/25/EU.	Da	Zakon o javnem naročanju	Glede ugotavljanja ter obveščanja o kršitvah oziroma težavah glej merilo 3. Sprejeti so bili ukrepi proti prirejanju ponudb/dogovarjanju pri javnih naročilih. Za odvratanje, odkrivanje in kaznovanje prirejanja ponudb/dogovarjanja pri javnih naročilih ima ključno vlogo učinkovito sodelovanje med različnimi organi, vključno z naročniki, kot tudi obstoj zadostnih pravnih podlag in orodij za proaktivnost. Agencija za varstvo konkurence (CPA) skrbi za izvajanje teh ukrepov. Poleg pravnih podlag na dojetanje prirejanja ponudb/dogovarjanja vpliva tudi informatizacija celotnega postopka javnega naročanja, saj je z obvezno uporabo e-oddaje ponudb nezakonit vpogled v ponudbe nemogoč. Visoka raven transparentnosti javnih naročil (objava obvestil o naročilu, sklepov o oddaji naročil, pogodb, razpisnih cen v sistemih za e-oddajo ponudb itd.) je eden od ključnih ukrepov v boju proti dogovarjanju.

Horizontalni omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							Poleg tega Ministrstvo za javno upravo in CPA redno izvajata skupne sestanke za pregled stanja sistema javnih naročil v Sloveniji in sprejetih ukrepov. CPA izvaja tudi zagovornišvo glede vprašanj konkurence, kot je dogovarjanje. CPA je vedno na voljo tudi za svetovanje o specifičnih vprašanjih, povezanih s pristojnostmi CPA po telefonu, elektronski pošti ali pošti.
Orodja in zmogljivosti za učinkovito uporabo pravil o državni pomoči	KS, ESRR, ESS+	VSI	Da	Organi upravljanja imajo orodja in zmogljivosti za preverjanje skladnosti s pravili o državni pomoči:			
				1. Za podjetja v težavah in za podjetja, za katera velja zahteva za vračilo.	Da	Zakon o spremljanju državnih pomoči	V skladu z Zakonom o spremljanju državnih pomoči so organi, ki dodeljujejo državne pomoči (na centralni ravni, tj. ministrstvih, agencijah, drugih organih za dodeljevanje in na lokalni ravni, tj. občinah), dolžni vse ukrepe/scheme priglasiti centralni enoti državnih pomoči – Sektor za spremljanje pomoči pri Ministrstvu za finance, ki jih oceni in izda zavezujoče mnenje o skladnosti z določbami Splošne uredbe o skupinskih izjemah. Pred dodelitvijo kakršne koli pomoči mora nameravani upravičenec predložiti samoizjavo, da ne gre za podjetje v težavah.

Horizontalni omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							Nekateri koncedenti preverijo tudi računovodske izkaze in/ali revidirana poročila. Različni koncedenti imajo različne sisteme, kako preveriti, ali je upravičenec podjetje, ki ni v težavah. Vse sheme državnih pomoči v svojih pravnih podlagah vsebujejo določitev naknadne kontrole – če koncedent naknadno ugotovi, da je prejemnik državne pomoči navedel napačne/neresnične podatke, mora le-to vrniti. Poleg tega Služba za notranjo revizijo oziroma Urad za proračunski nadzor v naključno izbranih primerih preverja izpolnjevanje vseh pogojev za dodelitev pomoči. Predvideno je, da bo register državnih pomoči v prihodnje odprt za širšo javnost.
				2. Prek dostopa do strokovnih nasvetov in smernic o zadevah v zvezi z državno pomočjo, ki jih zagotavljajo strokovnjaki lokalnih ali nacionalnih teles za državno pomoč.	Da		Sektor za spremljanje državnih pomoči (MF) redno izvaja usposabljanja o vprašanih državnih pomoči za dajalce pomoči na centralni in lokalni ravni. Izobraževanja zajemajo osnove državnih pomoči in splošnih postopkov (priglasitev pomoči MF, poročanje o državnih pomočeh) ter ciljna izobraževanja o posebnih temah, to so državne pomoči in

Horizontalni omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							kohezijska politika, infrastrukturna pomoč, reševanje in prestrukturiranje. Vzpostavljena je mreža kontaktnih točk v vseh večjih organih dodeljevanja sredstev (ministrstva, javni skladi in javne agencije). Namen kontaktne točke je vzpostaviti povezavo med Sektorjem za spremljanje državnih pomoči (strokovnjaki za državno pomoč, ki so odgovorni za določeno področje oz. raziskave, razvoj in inovacije) in posameznim organom, ki dodeljuje (tj. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport), da bi zagotovili medsebojno izmenjavo informacij o aktualnih vprašanja, izmenjavo znanja, svetovanje in omogočanje hitrega reševanja odprtih vprašanj.
Dejanska uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah	KS, ESRR, ESS+	VSI	Ne	Vzpostavljeni so učinkoviti mehanizmi za zagotavljanje skladnosti z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina), ki vključujejo:			
				1. Ureditve za zagotovitev skladnosti programov, ki jih podpirajo skladi, in njihovega izvajanja z ustreznimi določbami Listine.	Da		Za izpolnjevanje horizontalnega pogoja omogočanja je SVRK pripravil Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah«, katerega sestavni del je konkretizacija izvedbenega okvirja

Horizontalni omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							za izvajanje omogočitvenega pogoja. V nadaljnji fazi uresničevanja tega pogoja bodo ukrepi, opisani v postopku, vključeni v pripravo nacionalnih predpisov (npr. nacionalna zakonodaja, ki opredeljuje pravila porabe sredstev Evropske unije, poslovnik o ustanovitvi odbora za spremljanje), pravil in dokumentov organa upravljanja (opis sistema spremljanja in nadzora, navodila in usmeritve) in druge dejavnosti upravljanja. Tudi Sporazum o partnerstvu določa, da bo pri izvajanju evropskih strukturnih in investicijskih skladov upoštevana Listina EU o temeljnih pravicah.
				2. Ureditve poročanja odboru za spremljanje o primerih neskladnosti operacij, ki jih podpirajo skladi, z Listino in pritožbah glede Listine, predloženih v skladu z ureditvami na podlagi člena 69(7).	Ne		Pogoj bo izpolnjen, ko se bo sestavil odbor za spremljanje. V sestavi odbora za spremljanje se zagotovijo predstavniki organov za varovanje človekovih pravic in/ali organov za enakost ter organizacij civilne družbe, ki delujejo na področju varstva človekovih pravic. Poslovnik vsebuje določbo, da se odbor za spremljanje obvešča o skladnosti programov/operacij, ki jih podpirajo skladi, z ustreznimi določbami Listine. Predmet

Horizontalni omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							poročila vsebuje tudi opis, kateri korektivni ukrepi so bili sprejeti. Odgovorna oseba organa upravljanja pripravi poročilo odboru za spremljanje na podlagi informacij, zbranih med upravljavskimi pregledi, revizijskimi postopki, ugotovitvami EU/nacionalnih institucij, v okviru poročil o kršitvah Listine in pritožbami na Listino. Nacionalna uredba, ki opredeljuje pravila porabe sredstev Evropske unije, vzpostavlja pravno podlago za zagotavljanje učinkovitega pravnega varstva v primeru neskladnosti poslovanja z Listino. Spletna stran SVRK se nadgrajuje s spletnim obrazcem za pritožbe na podlagi 7. odstavka 69. člena Uredbe (EU) 2021/1060.
Izvajanje in uporaba Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov v skladu s Sklepom Sveta 2010/48/ES1	KS, ESRR, ESS+	VSI	Ne	Vzpostavljen je nacionalni okvir za izvajanje Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov, ki vključuje:			
				1. Cilje z merljivimi vrednostmi, zbiranje podatkov in mehanizme spremljanja;	Da	Aksijski program za invalide 2022 - 2030 je sprejela Vlada RS v drugi polovici leta 2021 in je začel veljati 1. januarja 2022.	Cilji so uresničevanje, spodbujanje, varovanje in zagotavljanje polnega in enakega uživanja človekovih pravic invalidov ter spodbujanje spoštovanja njihovega dostojanstva. 13 temeljnih ciljev s 120 ukrepi je v skladu z mednarodnimi dokumenti, Konvencijo Združenih narodov o pravicah invalidov (v nadaljevanju:

Horizontalni omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							UNCRPD), Novo strategijo EU za invalide 2021–2030 ter Agendo za trajnostni razvoj 2030 in celovito urejajo vsa področja življenja invalidov. Ukrepi, zapisani v akcijskem programu, so v pristojnosti več institucij, in sicer resornih ministrstev, vladnih služb, invalidskih in drugih institucij/invalidskih zavodov, ki morajo letno poročati o izvedenih aktivnostih na svojem delovnem področju. Na podlagi sprejetega sklepa o imenovanju in nalogah Komisije za spremljanje akcijskega programa (v nadaljevanju: komisija) je le-ta odgovorna za spremljanje in nadzor uresničevanja njegovih ciljev. Komisija letno predloži Vladi poročilo o izvajanju Akcijskega programa za preteklo leto. Poročevalci beležijo vse dejavnosti, ki so bile izvedene v tem letu v okviru predvidenih 13 ciljev in 120 ukrepov.
				2. Ureditve za zagotovitev, da se politika, zakonodaja	Ne	Akcijski program za invalide 2022–2030	Pri pripravi Zakona o izenačevanju možnosti invalidov in Akcijskega programa za invalide 2022–2030 so

Horizontalni omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				in standardi dostopnosti ustrezno upoštevajo pri pripravi in izvajanju programov		Zakon o izenačevanju možnosti invalidov	sodelovali predstavniki resornih ministrstev, strokovnih organizacij, Državnega sveta invalidskih organizacij Slovenije (NSIOS), drugih invalidskih organizacij izven NSIOS in Slovenska Zveza društev upokojencev. Akcijski program za invalide 2022–2030 je najprej potrdil Svet za invalide RS, ki je nadzorni mehanizem po 2. odstavku 33. člena UNCPRD in je po njihovi potrditvi šel v sprejem na vlado. Vsi projekti, podprti s skladi ESI ali nacionalnimi sredstvi, morajo biti skladni z zahtevami UNCPRD v skladu s Sklepom Sveta 2010/48/ES (zlasti členom 9) in drugimi relevantnimi predpisi, ki bodo sprejeti za izpolnjevanje posameznih pogojev. Nediskriminacija in enake možnosti invalidov bo zagotovljena z ustreznimi ukrepi za zagotavljanje enakopravnega dostopa do fizičnega okolja, prevoza, informacij in komunikacij, vključno z informacijsko-komunikacijskimi tehnologijami in sistemi, ter do

Horizontalni omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							drugih objektov in storitev, odprtih ali na voljo javnosti.
				3. Ureditve poročanja odboru za spremljanje o primerih neskladnosti operacij, ki jih podpirajo skladi, s Konvencijo Združenih narodov o pravicah invalidov in pritožbah glede navedene konvencije, predloženih v skladu z ureditvami na podlagi člena 69(7).	Ne	Akcijski program za invalide 2022–2030	Komisija za spremljanje akcijskega programa za invalide (API) bo imenovana v letu 2022 in bo sestavljena iz skupine strokovnjakov z vseh resornih ministrstev, vladnih služb, drugih institucij, ki delujejo na predmetnem področju/institucij, ki delujejo na področju invalidnosti. Ena od njenih nalog bo letno poročanje o izvajanju Akcijskega programa. V skladu z 38. členom Uredbe (EU) 2022/1060 bo ustanovljen odbor za spremljanje, ki bo imenoval predstavnike/člane vseh posredniških teles in druge predstavnike partnerjev iz člena 8(1).

Razpredelnica 12.b: Tematski omogočitveni pogoji

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
1.1 Dobro upravljanje nacionalne ali regionalne strategije pametne specializacije	ESRR	1.1: Razvoj in izboljšanje raziskovalne in inovacijske zmogljivosti ter uvajanje naprednih tehnologij 1.2: Krepitev trajnostne rasti in konkurenčnosti MSP ter ustvarjanje delovnih mest v MSP, vključno s produktivnimi naložbami 1.3: Razvoj znanj in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in podjetništvo 1.4: Izkoriščanje prednosti digitalizacije za državljane,	Da	Strategija pametne specializacije je zaključena in posredovana na EK skupaj s programskimi dokumenti v neformalni pregled. Pripombe s strani EK v pripravi. Po naši oceni je pogoj v osnutku izpolnjen. Po prejetju komentarjev EK, bo S5 ustrezno kalibrirana. Nato sledi še predstavitev Vladi RS in formalna objava na spletnih straneh.			
				1. Najnovejša analiza izzivov za razširjanje inovacij in digitalizacijo.	Da	Strokovna analiza kot podlaga za Strategijo pametne specializacije, Končno poročilo, 23. 12. 2020 Empirically Led Internationalisation of S3, An Investigation Based on Micro-Data for the Country of Slovenia, 5. 3. 2020	Namen analize je z novjšimi podatki posodobiti izračune, kot so bili narejeni že v dveh dosedanjih analitičnih podlagah za oblikovanje oziroma revizijo Strategije pametne specializacije. Druga študija je imela cilj analizirati področja znanja, proizvodov in veščin v RS ter tako identificirati glavne nacionalne in mednarodne igralce, ki lahko sodelujejo pri razvoju RS v skladu s S5.
				2. Obstoje pristojne regionalne ali nacionalne institucije ali telesa, odgovornega za upravljanje strategije pametne specializacije.	Da	Sistemizacija SVRK Vir: Kadrovska služba SVRK	Znotraj Sektorja za razvoj in upravljanje na SVRK je skupina 5 zaposlenih, ki se ukvarja s S5. Zavedamo se, da je potrebno za dobro upravljanje nacionalne/regionalne strategije pametne specializacije to področje kadrovske okrepiti, saj ima Slovenija s primerljivimi državami/regijami najmanj polovično kadrovske podhranjenost. Ne glede na to pa je

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
		podjetja, raziskovalne organizacije in javne organe					ekipa S5 v zadnjem letu in pol uspela nasloviti vsa merila, ki jih predpisuje uredba, na osnovi česar lahko ocenjujemo, da je merilo formalno izpolnjeno. Novo vodstvo pa bo seznanjeno s kadrovskimi potrebami in nujno popolnitvijo, saj stopamo v obdobje intenzivnega izvajanja programov oz. svežnja ukrepov S5.
				3. Orodja za spremljanje in vrednotenje za merjenje uspešnosti pri doseganju ciljev strategije.	Da	Ciljni raziskovalni program 2019 (CRP 2019) "Spremljanje in presoja učinkov strateških razvojno inovacijskih partnerstev" (Vir: SVRK) Ciljni raziskovalni program 2021 (CRP 2021): Priprava metodologije in in presoja učinkovitosti ukrepov iz naslova S4/5, (Vir: SVRK) eMA 2 – Računalniški sistem	Izvajanje se spremlja in vrednoti preko instrumenta Ciljnih raziskovalnih programov, kjer sodelujemo SVRK, MGRT in MIZŠ. Izvajanje, spremljanje in na podlagi tega tudi vrednotenje je in bo omogočeno v krovnem informacijskem sistemu e-MA.
				4. Delovanje sodelovanja deležnikov („proces podjetniškega odkrivanja“).	Da	Spletne delavnice Slovenske strategije pametne specializacije uspešno zaključene - preko 900 udeležencev	Deležniki so bili od vsega začetka procesa junija 2020 povabljeni k prenovi S5 in so vseskozi sodelovali, izpostavljamo 10 javnih webinarjev po posameznih

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
						aktivno sodelovalo pri oblikovanju prenovljene S5	prioritetnih področjih S5 – posnetki so dosegljivi. Proces je stalno odprt za vse zainteresirane deležnike preko posebnega elektronskega naslova s4.svrk@gov.si kamor lahko pošljejo predloge, mnenja, kritike in komentarje.
				5. Ukrepi, potrebni za izboljšanje nacionalnih ali regionalnih raziskovalnih in inovacijskih sistemov, kjer je to ustrezno.	Da	Končno poročilo projekta REFORM »Strengthening the Innovation Ecosystem in Slovenia« (Povezava na dokument).	Izvedba projekta REFORM »Strengthening the Innovation Ecosystem in Slovenia« - na podlagi končne verzije priporočil zaključenega projekta bo sledila izvedba priporočil. Tudi besedilo S5 je usklajeno z ugotovitvami projekta.
				6. Kjer je to ustrezno, ukrepi v podporo industrijski tranziciji.	Da	Projekt: Nacionalni demonstracijski center Pametne Tovarne (Vir: SVRK) Pravični prehod v Zasavju in SAŠA regiji – Območna načrta za pravični prehod (oba v pripravi)	Nacionalni demonstracijski center Pametne Tovarne (NDC PT) je strateški instrument zasnovan na distribuiranem delovanju, ki bo podjetjem, predvsem MSP omogočal učinkovit dostop do novih tehnologij, praktično usposabljanje in prenos znanj iz znanstveno-razvojnih okolij v realno industrijsko okolje, upoštevajoč načelo dobrih praks. NDC PT bo predstavljal demonstracijsko okolje uporabe in implementacije principov industrije 4.0 ter ključnih omogočitvenih tehnologij ter razvojno in testno

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							okolje za visokotehnološke produkte, tehnologije in storitve za proizvodna in zagonska podjetja ter raziskovalne institucije.
				7. Ukrepi za okrepitev sodelovanja s partnerji zunaj zadevne države članice na prednostnih področjih, ki jih podpira strategija pametne specializacije.	Da	Podporni dokument prenovljene S5: Analiza mednarodnega sodelovanja (Vir: SVRK) Posebno poglavje S5	Dokument opisuje, kako je Slovenija v obdobju od leta 2014 do leta 2021, s ciljem močnejšega pozicioniranja slovenskih inovacijskih deležnikov v regionalnih in globalnih verigah vrednosti (internacionalizacija navzven) in krepitev raziskovalno-razvojnih oddelkov in kompetenc zaposlenih v podjetjih in institucijah znanja ter privabljanja tujih vrhunskih kadrov in visokotehnoloških podjetij (internacionalizacija navznoter), okrepila mednarodno večstransko in dvostransko mednarodno sodelovanje na strateški, programski in projektni ravni.
1.2 Nacionalni ali regionalni načrt za širokopasovna omrežja	ESRR	2.1: Izboljšanje digitalne povezljivosti	Ne	Oblikovan je nacionalni ali regionalni načrt za širokopasovna omrežja, ki vključuje:			
				1. Oceno naložbene vrzeli, ki jo je treba obravnavati, da se zagotovi, da imajo vsi državljani Unije dostop do zelo visoko zmogljivih omrežij, na podlagi:	Ne	Kartiranje državne regulatorja AKOS: https://gis.akos-rs.si/ Kartiranje Geodetske uprave: https://egp.gu.gov.si/e gp/	Ocena naložbene vrzeli je del Načrta razvoja gigabitne infrastrukture do leta 2030, ki je v javnem posvetovanju do 26. 5. 2022. Kartiranje in javna posvetovanja o načrtovanih naložbah se že izvajajo

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				(a) najnovejšega kartiranja obstoječih javnih in zasebnih infrastruktur ter kakovosti storitev z uporabo standardnih kazalnikov za kartiranje širokopasovnih omrežij; (b) posvetovanja o načrtovanih naložbah v skladu z zahtevami glede državne pomoči.		Javna posvetovanja o državnih pomočeh za 2019 in 2021: https://www.gov.si/teme/elektronske-komunikacije/ Osnutek Načrta razvoja gigabitne infrastrukture do leta 2030: Povezava do dokumenta	zlasti pred vsakim javnim razpisom za sofinanciranje gradnje širokopasovnih omrežij naslednje generacije oziroma bodo izvedena pred izvedbo drugih ukrepov za spodbujanje povezljivosti, ki bodo sofinancirani iz javnih sredstev.
				2. Utemeljitev načrtovane javne intervencije na podlagi modelov trajnostnih naložb za: (a) okrepitev cenovne dostopnosti in razpoložljivosti odprtih, kakovostnih in na prihodnost	Ne	Predlog novega Zakona o elektronskih komunikacijah (ZEKom-2) - osnutek v obravnavi: Povezava do dokumenta	Tržna analiza potreb še poteka. Na podlagi tržnega zanimanja in rezultatov javnih razpisov se bo z ukrepi, ki so predlagani v Programu EKP 21-27, povečal dostop do odprte, kakovostne infrastrukture in storitev. AKOS bo spremljal odprtost infrastrukture. Osnutek novega Zakona o elektronskih komunikacijah (ZEK) vključuje potrebne določbe, tudi z vidika provizij. Sredstva so predvidena, poleg teh v VFO 2021–2027, tudi v NOO.

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				pripravljenih infrastrukture in storitev; (b) prilagoditev oblik finančne pomoči ugotovljenim nedelovanjem trga; (c) omogočanje dopolnilne uporabe različnih oblik financiranja s strani Unije, nacionalnih ali regionalnih virov.			Ukrepi za preprečevanje dvojnega financiranja se bodo izvajali sistematično.
				3. Ukrepe v podporo povpraševanju in uporabi zelo visoko zmogljivih omrežij, vključno z ukrepi za olajšanje njihove uvedbe, zlasti z učinkovitim izvajanjem Direktive 2014/61/EU Evropskega parlamenta in Sveta.	Da	Trenutno veljavni ZEKom-1: Povezava do dokumenta Connectivity Toolbox Implementation Report of the Republic of Slovenia	Direktiva 2014/61/EU Evropskega parlamenta in Sveta je bila v slovenski pravi red prenesena s trenutno veljavnim ZEKom-1. Evropski zakonik o elektronskih komunikacijah bo v slovenski pravni red prenesen z ZEKom-2, ki je trenutno v prvi obravnavi rednega zakonodajnega postopka v DZ. Popolno poročilo o ukrepih v podporo povpraševanju in uporabi zelo visoko zmogljivih omrežij je na voljo v okviru poročila

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							»Connectivity Toolbx Implementation Report of the Republic of Slovenia«.
				4. Mehanizme za tehnično pomoč in strokovno svetovanje, kot je urad, pristojen za širokopasovne povezave, za krepitev zmogljivosti lokalnih deležnikov in svetovanje nosilcem projektov.	Da	Urad za širokopasovne kompetence: https://www.gov.si/teme/elektronske-komunikacije/	Urad za širokopasovne kompetence (Broadband Competence Office – BCO) že deluje v okviru Službe Vlade RS za digitalno preobrazbo. Njegov cilj je zagotoviti podporo lokalnim deležnikom na področju širokopasovne infrastrukture.
				5. Mehanizem spremljanja, ki temelji na standardnih kazalnikih za kartiranje širokopasovnih omrežij.	Da	Kartiranje Geodetske uprave: https://egp.gu.gov.si/egp/	Mehanizem spremljanja, ki temelji na standardnih kazalnikih za kartiranje širokopasovnih omrežij, je že vzpostavljen in prosto dostopen.
2.1. Strateški okvir politike za podporo prenove za večjo energetske	ESRR in KS	3.1: Spodbujanje energetske učinkovitosti in in zmanjšanje emisij toplogrednih plinov	Da	1. Sprejme se nacionalna dolgoročna strategija prenove za podporo prenove nacionalnega fonda	Da	Dolgoročna strategija energetske prenove stavb do leta 2050	a) Dokument določa kazalnike in mejnike za leta 2030, 2040 in 2050. Vključeni so tudi mejniki, ki prispevajo k ciljem Unije glede energetske učinkovitosti v skladu z Direktivo 2012/27/EU. Mejniki

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
učinkovitost stanovanjskih in nestanovanjskih stavb				stanovanjskih in nestanovanjskih stavb v skladu z zahtevami iz Direktive 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta, ki: (a) vključuje okvirne mejnike za leta 2030, 2040 in 2050; (b) zagotavlja okvirni pregled finančnih sredstev v podporo izvajanju strategije; (c) opredeljuje učinkovite mehanizme za spodbujanje naložb v prenovo stavb.			so opredeljeni v dokumentu na strani 11 in 12. b) V strategiji so navedene naložbe in viri financiranja po posameznih sektorjih. Poleg obstoječih instrumentov so predvideni tudi novi za doseganje zahtevnih ciljev NEPN. Finančna sredstva opredeljena na strani 86 in se nanašajo na državna in druga sredstva. V strategiji so opredeljeni mehanizmi promocije in ozaveščanja. Poglavje 4 strategije določa politike in ukrepe za spodbujanje energetske učinkovitih prenov. Ukrepi imajo tudi promocijske aktivnosti.
				2. Ukrepi za izboljšanje energetske učinkovitosti za doseganje	Da	Glej merilo 1.	Dokument v poglavju 4 opredeljuje politike in ukrepe za spodbujanje energetske učinkovitih prenov na osnovi pravnih in strateških podlag za oblikovanje ciljev. Opredeljeni

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				potrebnih prihrankov energije			so razvojni ukrepi, in sicer horizontalni ter specifični za stanovanjske stavbe, javne stavbe, stavbe zasebnega storitvenega sektorja ter dopolnilne politike. Vključen je tudi pregled politik in ukrepov na področju širše prenove, ki zajema spodbujanje energetske učinkovitosti in rabe obnovljivih virov energije v stavbah na splošno, v gospodinjstvih in v javnih stavbah.
2.2 Upravljanje energetskega sektorja	ESRR in KS	3.1: Spodbujanje energetske učinkovitosti in in zmanjšanje emisij toplogrednih plinov 3.2: Spodbujanje energije iz obnovljivih virov v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta, vključno s trajnostnimi merili, ki so določena v navedeni direktivi 3.3: Razvoj pametnih	Da	Celovit nacionalni energetski in podnebni načrt, o katerem je Komisija uradno obveščena v skladu s členom 3 Uredbe (EU) 2018/1999 in v skladu z dolgoročnimi cilji zmanjšanja emisij toplogrednih plinov iz Pariškega sporazuma, ki vključuje:			
				1. Vse elemente, ki se zahtevajo v predlogi iz Priloge I k Uredbi (EU) 2018/1999.	Da	Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije Okoljsko poročilo	Vsi elementi Priloge I Uredbe (EU) 2018/1999 so vključeni v končni Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt (NEPN), ki ga je sprejela vlada 27. februarja 2020 in ga predložila Evropski komisiji.
				2. Opis predvidenih finančnih sredstev in mehanizmov za ukrepe za spodbujanje nizkoogljične energije.	Da	Glej merilo 1	Slovenija je pripravila svoj NEPN skladno z Uredbo (EU) 2018/1999 z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepih. Pregled potreb po naložbah je v poglavju 5.3. V procesu programiranja političnih posegov in instrumentov/ukrepov, navedenih v NEPN, je bilo ocenjeno, da naj bi skupne naložbe

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
		energetskih sistemov, omrežij ter hrambe zunaj vseevropskega energetskega omrežja (TEN-E)					za obdobje 2021-2030 znašale pribl. 28,4 milijarde , vključno z naložbami v prometno infrastrukturo in trajnostno mobilnost. V okviru načrtovanja kohezijskih skladov za obdobje 2021-2027 je v okviru dejavnosti NEPN predvidenih od 600 do 700 milijonov .
2.3 Učinkovito spodbujanje uporabe energije iz obnovljivih virov v vseh sektorjih in v vsej Uniji	ESRR in KS	3.2: Spodbujanje energije iz obnovljivih virov v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001, vključno s trajnostnimi merili, ki so določena v navedeni direktivi	Da	Vzpostavljeni so ukrepi, ki zagotavljajo:			
				1. Skladnost z zavezujočim nacionalnim ciljem glede energije iz obnovljivih virov za leto 2020 in s tem deležem energije iz obnovljivih virov kot izhodiščem do leta 2030 ali sprejetje dodatnih ukrepov, če se izhodišče ne ohranja v katerem koli obdobju enega leta v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001 in	Da	Podatek Statističnega urada Republike Slovenije, dostopno na https://www.stat.si/StatWeb/Field/Index/5 Sporazum o statističnem prenosu obnovljive energije med Republiko Slovenijo in Češko republiko Sporazum_statistični prenos.pdf	Slovenija je dosegla cilj OVE 2020; 24,14 % je bilo doseženo v Republiki Sloveniji, preostalo pa s statističnim prenosom s Češko republiko. Slovenija je sporazum o statističnem prenosu Evropski komisiji notificirala decembra 2021.

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				Uredbo (EU) 2018/1999.			
				2. V skladu z zahtevami Direktive (EU) 2018/2001 in Uredbe (EU) 2018/1999 povečanje deleža obnovljivih virov energije v sektorju ogrevanja in hlajenja v skladu s členom 23 Direktive (EU) 2018/2001.	Da	Glej merilo 1	Leta 2021 sprejeti Zakon o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZRSOVE) v poglavju VII določa povečanje deleža energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja, s katerimi se uresničuje cilj povečanja deleža energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja za okvirno 1,3 odstotne točke kot letno povprečje, izračunano za obdobji od leta 2021 do 2025 in od leta 2026 do 2030, začevši pri deležu energije iz obnovljivih virov v tem sektorju leta 2020. V kolikor ta cilj ni dosežen, se to objavi v celovitem nacionalnem energetske in podnebnem poročilu o napredku v skladu z 20. členom Uredbe (EU) 2018/1999. Ministrstvo, pristojno za energijo predloži Evropski komisiji utemeljitev vključno z ukrepi, ki pripomorejo k doseganju cilja.
2.4 Učinkovit okvir za obvladovanje tveganja nesreč	ESRR in KS	3.4: Spodbujanje prilagajanja podnebnim spremembam, preprečevanja tveganja nesreč in	Da	Vzpostavljeni nacionalni ali regionalni načrt za obvladovanje tveganja nesreč, pripravljen na podlagi ocen tveganja, ob ustreznem upoštevanju verjetnih učinkov podnebnih sprememb in obstoječih strategij za prilagajanje podnebnim spremembam vključuje:			
				1. Opis ključnih tveganj, ocenjenih	Da	Državna ocena tveganj za nesreče, verzija 2.0,	Ključna tveganja skladno s členom 6(1) Sklepa št. 1313/2013/EU

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
		odpornosti ob upoštevanju ekosistemskih pristopov		v skladu s členom 6(1) Sklepa št. 1313/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta, ki odražajo sedanji in razvijajoči se profil tveganja z okvirnim časovnim razponom 25 do 35 let. Ocena podnebnih tveganj temelji na napovedih in scenarijih podnebnih sprememb.		ki je dostopna preko: http://www.sos112.si/slo/tdocs/drzavna_ocena_2.pdf Državna ocena tveganj za nesreče je pripravljena na podlagi trenutnih in spreminjajočih se tveganj. Spreminja se periodično, skladno z Uredbo o izvajanju Sklepa o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite ali ob spremembi obstoječega oz. pojavu novega tveganja. Zaradi predvidene spremembe krovne Resolucije o nacionalnem programu varstva pred naravnim in drugimi nesrečami se načrtuje tudi sprememba Državne ocene tveganj za nesreče v začetku leta 2023.	Evropskega parlamenta in Sveta, so vključena v Državno oceno tveganj za nesreče, po kateri največje tveganje predstavljajo poplave. Visoko tveganje poplav izhaja iz velike verjetnosti njihovega pojava in velike verjetnosti hudih posledic za prebivalstvo, gospodarstvo, družbo, politiko in kulturno dediščino. Poleg poplav pristojni nacionalni organi na podlagi preteklih nesreč in podnebnih projekcij prepoznajo tudi druga pomembna tveganja podnebno pogojenih nesreč, kot so veliki požari v naravi in neurja s točo ali žledom. Veliki požari v naravi in neurja s spremljajočimi pojavi ob upoštevanju klimatskih projekcij za naslednja desetletja predstavljajo veliko tveganje za RS, saj je ob sicer manjših posledicah oz. povzročeni škodi verjetnost njihovega pojava zelo velika, zaradi klimatskih sprememb pa so očitne tudi spremembe v tradicionalnih območjih pojava tovrstnih nesreč. Širjenje območij pojava velikih požarov v naravi in neurij bi tako v naslednjih letih in desetletjih lahko povzročilo bistveno višjo

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							materialno in drugo škodo na večjih geografskih območjih.
				2. Opis preprečevanja nesreč ter ukrepov pripravljenosti in odziva za obravnavanje ključnih ugotovljenih tveganj. Ukrepi se prednostno razvrstijo v sorazmerju s tveganji in njihovim gospodarskim učinkom, vrzeli glede zmogljivosti ter uspešnostjo in učinkovitostjo, in sicer ob upoštevanju morebitnih alternativ.	Da	Državna ocena zmožnosti obvladovanja tveganj za nesreče, verzija 2.0 Drzavna_ocena_OZO_T_2-0_2020.pdf (vir: Uprava RS za zaščito in reševanje) Sprememba Državne ocene zmožnosti obvladovanja tveganj za nesreče decembra 2020. Ocena se spreminja periodično, skladno z Uredbo o izvajanju Sklepa o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite ali ob spremembi obstoječega oz. pojavu novega tveganja. Zaradi predvidene spremembe krovne Resolucije o nacionalnem programu varstva pred naravnim in drugimi nesrečami	Načrtovanje in implementacija preventive, pripravljenosti in ukrepov za odziv na poplave, velike požare v naravi ter neurja s točo in žledom, sta opredeljena v Državni oceni zmožnosti obvladovanja tveganj za nesreče in nadalje še v individualnih ocenah za posamezna tveganja. Državna ocena vključuje podatke o administrativnih (koordinacija, strokovnost, metodologija, komunikacija in informiranost), tehničnih (oprema, zaloge, infrastruktura, tehnična podpora IKT) in finančnih zmožnostih. Ukrepi za odziv na različnih ravneh so detajlno opisani v načrtih za odziv za posamezna tveganja.

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
						se načrtuje sprememba Državne ocene zmožnosti obvladovanja tveganj za nesreče v začetku leta 2023.	
				3. Informacije o finančnih sredstvih in mehanizmi, ki so na voljo za kritje stroškov delovanja in vzdrževanja v zvezi s preventivo, pripravljenostjo in odzivom.	Da	Resolucija o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami za obdobje 2016-2022 (ReNPVNDN16-22), dostopna na: http://www.sos112.si/slo/tdocs/resolution_16_22.pdf Podatki o finančnih virih in mehanizmi za preventivo, pripravljenost in odziv bodo kot do sedaj vključeni tudi v novo resolucijo za obdobje 2023-2028/2030, ki je v pripravi, in v nadgrajeno Državno oceno zmožnosti obvladovanja tveganj za nesreče. Podatki bodo dopolnjeni tudi z EU viri in mehanizmi	Resolucija o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami za obdobje 2016-2022 vsebuje podrobne informacije glede finančnih virov in mehanizmov na letni ravni za področje varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (financiranje preprečevanja, pripravljenosti, aktivnosti ter sposobnosti odziva). Viri in mehanizmi vključujejo državni proračun (za redne naloge preprečevanja, pripravljenosti in odziva, skladno z zakonodajo), državne rezerve v primeru večjih naravnih in drugih nesreč (predvsem za opremo sil za zaščito, reševanje in pomoč), evropska kohezijska in druga sredstva (za specifične projekte, v obdobju 2014-2020 za nadgradnjo javnega sistema obveščanja in alarmiranja), sredstva požarnega sklada (za posodobitev infrastrukture, ki je namenjena usposabljanju). Finančni viri bodo prav tako vključeni v

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
						v času veljavnosti navedenih podlag (NOO, EKP...)	oceno zmožnosti obvladovanja tveganj za nesreče. Kot nov, dodaten vir financiranja bo dodan NOO, dodane bodo nove prioritete na področju naravnih in drugih nesreč v obdobju 2021-2027 v okviru evropske kohezijske politike kot potencialni vir financiranja ter drugi mogoči viri v tekočem obdobju.
2.5 Posodobljeno načrtovanje potrebnih naložb v vodnem sektorju in sektorju odpadne vode	ESRR in KS	3.5: Spodbujanje dostopa do vode in trajnostnega gospodarjenja z vodnimi viri	Ne	Za vsakega od obeh sektorjev je vzpostavljen nacionalni naložbeni načrt, ki vključuje:			
				1. Oceno trenutnega stanja izvajanja Direktive Sveta 91/271/EGS in Direktive Sveta 98/83/ES2.	Ne	Vlada je 17. 9. 2020 sprejela Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode Vlada je 21. 4. 2022 sprejela Operativni program oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027	Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode vsebuje trenutno stanje implementacije Direktive Sveta 91/271/EGS o čiščenju komunalne odpadne vode za referenčno leto 2018. Za področje oskrbe s pitno vodo je sprejet Operativni program oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027. Direktiva Sveta 98/83/ES o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi je bila prenesena v Pravilnik o pitni vodi. Rok za prenos vsebin prenovljene Direktive (EU) 2020/21843 v slovenski pravni red je do 12. 1. 2023. Zaradi vsebine prenovljene Direktive (EU) 2020/21843 v pristojnosti Ministrstva za zdravje

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							je v pripravi nov predpis s področja pitne vode.
				2. Opredelitev in načrtovanje kakršnih koli javnih naložb, vključno z okvirno finančno oceno, ki je: (a) potrebna za izvajanje Direktive 91/271/EGS, vključno s prednostno razvrstitvijo glede na velikost aglomeracij ter vplivom na okolje, pri čemer so naložbe razčlenjene za vsako aglomeracijo odpadne vode; (b) potrebna za izvajanje Direktive 98/83/ES; (c) potrebna, da se zadovoljijo potrebe, ki izhajajo iz Direktive	Ne	Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode Vlada je 21. 4. 2022 sprejela Operativni program oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027	A) Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode vsebuje finančno oceno investicijskih stroškov ukrepov, potrebnih za opremljanje aglomeracij s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE. Ocenjena finančna sredstva, potrebna za izgradnjo javnih kanalizacijskih omrežij, znašajo 276,4 milijonov in za izgradnjo ali rekonstrukcijo čistilnih naprav 56,3 milijonov. Skupna vrednost potrebnih sredstev je tako ocenjena na 332,7 milijonov. Operativni program prav tako vsebuje vrstni red prioritet za implementacijo ukrepov. Prvo prioriteto predstavljajo aglomeracije, ki so na podlagi preliminarne ocene skladnosti ocenjene kot neskladne s 3., 4. in 5. členom Direktive Sveta 91/271/EGS o čiščenju komunalne odpadne vode. B) Operativni program oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027 ocenjuje potrebna finančna sredstva v višini 621,7 milijona, od

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				(EU) 2020/21843, zlasti kar zadeva revidirane parametre kakovosti iz Priloge I k navedeni direktivi.			česar je 486 milijona potrebnih za zmanjševanje vodnih izgub v javnih vodovodih in 58,6 milijona za izgradnjo novih javnih vodovodov. C) Prenos Direktive (EU) 2020/2184 v slovenski pravni red je v pristojnosti Ministrstva za zdravje in se načrtuje do 12. 1. 2023.
				3. Oceno potrebnih naložb za obnovitev infrastrukture za odpadne vode in pitno vodo, vključno z omrežji, glede na njihovo starost in amortizacijske načrte.	Da	Vlada je 17. 9. 2020 sprejela Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode Vlada je 21. 4. 2022 sprejela Operativni programa oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027	Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode in Operativni program oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027 vsebujeta oceno dolžin kanalizacijskega in vodovodnega omrežja, ki jih je potrebno obnoviti po koncu amortizacijske dobe.
				4. Navedbo morebitnih virov javnega financiranja, kadar so ti potrebni za dopolnitev uporabnin.	Da	Vlada je 17. 9. 2020 sprejela Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode Vlada je 21. 4. 2022 sprejela Operativni program oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027	Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode pri načrtovanih investicijah vsebuje vse potencialne vire financiranja (EU sredstva, nacionalna sredstva, občinska sredstva). Operativni program oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027 vsebuje vse potencialne vire financiranja (EU sredstva, nacionalna sredstva, občinska

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							sredstva). Operativni program oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027 ocenjuje, da je za investicije v obnovo vodovodnih sistemov, glede na njihovo starost in amortizacijsko dobo potrebnih 456 mio.
2.6 Posodobljeno načrtovanje ravnanja z odpadki	ESRR in KS	3.6: Spodbujanje prehoda na krožno gospodarstvo, gospodarno z viri	Da	Obstaja eden ali več načrtov ravnanja z odpadki iz člena 28 Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta, ki zajemajo celotno ozemlje države članice in vključujejo:			
				1. Analizo trenutnega stanja pri ravnanju z odpadki v zadevni geografski entiteti, vključno z vrsto, količino in izvorom proizvedenih odpadkov, ter oceno njihovega nadaljnjega razvoja ob upoštevanju pričakovanih učinkov ukrepov programov preprečevanja nastajanja odpadkov, pripravljenih v skladu s členom 29 Direktive 2008/98/ES.	Da	Vlada je 28. 4. 2022 s sklepom 35401-2/2022/5 sprejela Program ravnanja z odpadki in programa preprečevanja odpadkov Republike Slovenije (2022)	Program ravnanja z odpadki in programa preprečevanja odpadkov Republike Slovenije, ki je bil predložen v presojo JASPERS vsebuje analizo sestave mešanih komunalnih odpadkov, na podlagi katere je bila pripravljena nacionalna ocena sestave komunalnih odpadkov in recikliranja pri primarni kategoriji.

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				2. Oceno obstoječih sistemov zbiranja odpadkov, vključno z materialno in ozemeljsko pokritostjo ločenega zbiranja odpadkov in ukrepi za izboljšanje njegovega delovanja, ter potrebo po novih sistemih zbiranja.	Da	Vlada je 28.4.2022 s sklepom 35401-2/2022/5 sprejela Program ravnanja z odpadki in programa preprečevanja odpadkov Republike Slovenije (2022)	Program, ki vsebuje analizo učinkovitosti ravnanja s komunalnimi in drugimi odpadki na podlagi referenčnega leta 2018 ter scenarije možnega razvoja za prihodnjih 20, je bil predložen v pregled JASPERS.
				3. Oceno naložbene vrzeli, ki utemeljuje potrebo po zaprtju obstoječih obratov za obdelavo odpadkov in dodatni ali nadgrajeni infrastrukturi za ravnanje z odpadki, z informacijami o razpoložljivih virih prihodkov za kritje stroškov delovanja in vzdrževanja.	Da	Vlada je 28. 4. 2022 s sklepom 35401-2/2022/5 sprejela Program ravnanja z odpadki in programa preprečevanja odpadkov Republike Slovenije (2022)	Program, ki vsebuje pregled obstoječe in načrtovane nadgradnje infrastrukture, je bil predložen v pregled JASPERS. Zapiranje obstoječih obratov (v primeru Republike Slovenije odlagališč) ureja zakonodaja na področju odlagališč odpadkov, ki vključuje tudi obveznost upravljalca, da zagotovi finančno jamstvo za izvajanje ukrepov, določenih z okoljevarstvenim dovoljenjem, za čas obratovanja odlagališča in po zaprtju odlagališča.

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				4. informacije o lokacijskih merilih o tem, kako bo opredeljena prihodnja določitev lokacije območij, in o zmogljivosti prihodnjih obratov za obdelavo odpadkov.	Da	Vlada je 28. 4. 2022 s sklepom 35401-2/2022/5 sprejela Program ravnanja z odpadki in programa preprečevanja odpadkov Republike Slovenije (2022)	Program vsebuje informacije o lokacijskih merilih (zlasti dostopnost ustrezne prometne infrastrukture in možnost vključitve v obstoječe sisteme daljinskega ogrevanja kjer naprave kot vir toplote nadomestijo naprave, ki uporabljajo fosilna goriva. V Programu je tudi jasno opredeljena kapaciteta z izkazanim deficitom zmogljivosti tovrstnih naprav (140.000 t letno) ob doseženih ciljnih recikliranja skladno z direktivo EU 2008/98 in izpolnjevanju pogojev (dejavnikov), ki jih pri oceni potreb zmogljivosti za pridobivanje energije iz odpadkov navaja dokument Komisije COM(2017) 34 final.
2.7 Prednostni okvir ukrepanja za potrebne ohranitvene ukrepe, ki vključujejo sofinanciranje Unije.	ESRR in KS	3.7: Izboljšanje varstva in ohranjanja narave ter biotske raznovrstnosti in zelene infrastrukture, tudi v mestnem okolju, in zmanjšanje vseh oblik onesnaževanja	Da	Za ukrepe, ki podpirajo ukrepe za ohranjanje narave v povezavi z območji Natura 2000 v okviru področja uporabe Direktive Sveta 92/43/EGS: Vzpostavljen je okvir prednostnih	Da	Prednostni okvir ukrepanja za Slovenijo (Prioritised action framework - PAF): dopolnjena verzija je bila januarja 2021 posredovana Evropski komisiji. Podrobnejši cilji in ukrepi bodo opredeljeni v Programu upravljanja	Vsi zahtevani elementi predloge PAF so upoštevani v predlogu, posredovanem Evropski komisiji. Vsebinska poglavja PAF, posredovanega Evropski komisiji, vsebujejo povzetke opredelitev prednostnih ukrepov s predvideno finančno oceno in potencialnimi viri financiranja. Seznam prednostnih projektov bo pripravljen s potrditvijo Programa upravljanja Natura 2000 na Vladi RS (do konca leta 2022).

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				ukrepov v skladu s členom 8 Direktive 92/43/EGS, ki vključuje vse elemente, zahtevane v predlogi za okvir prednostnih ukrepov za obdobje 2021–2027, o kateri so se dogovorile Komisija in države članice, vključno z opredelitvijo prednostnih ukrepov in oceno potreb po financiranju.		območij NATURA 2000 za obdobje 2022–2028 (PUN): aktivnosti priprave PUN potekajo v okviru integralnega LIFE projekta Natura.si.	
3.1 Celovito načrtovanje prometa na ustrezni ravni	ESRR in KS	4.1: Spodbujanje trajnostne večmodalne mestne mobilnosti v okviru prehoda na gospodarstvo z ničelno stopnjo neto emisij ogljika 5.1: Razvoj pametnega, varnega,	Da	Vzpostavljeno je večmodalno kartiranje obstoječe in načrtovane infrastrukture, razen na lokalni ravni, do leta 2030, ki:			
				1. Vključuje ekonomsko oceno načrtovanih naložb, temelječo na analizi povpraševanja in modeliranju prometa, pri čemer bi bilo treba upoštevati pričakovan vpliv	Da	Strategija razvoja prometa Republike Slovenije Resolucija o nacionalnem programu razvoja prometa v Republiki Sloveniji za obdobje do leta 2030 (ReNPRP30)	Pri izdelavi Strategije razvoja prometa RS smo si prizadevali za maksimalno izkoriščenost zmogljivosti obstoječe prometne infrastrukture, z rešitvami, ki ne zahtevajo velikih finančnih vložkov, kot so sistemi upravljanja prometa, uvedba inteligentnih prometnih sistemov, manjše investicije in podobno. Kjer takšni ukrepi ne dajejo zadovoljivih rezultatov, smo

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
		trajnostnega in intermodalnega omrežja TEN-T, ki je odporno na podnebne spremembe 5.2: Razvoj in krepitev trajnostne, pametne in intermodalne nacionalne, regionalne in lokalne mobilnosti, ki je odporna na podnebne spremembe, vključno z boljšim dostopom do omrežja TEN-T in čezmejno mobilnostjo		odprtja trgov storitev železniškega prevoza.		Resolucija o spremembah in dopolnitvah Resolucije o nacionalnem programu razvoja prometa v Republiki Sloveniji za obdobje do leta 2030 (ReNPRP30-A)	se osredotočili na večje naložbe; vendar smo v teh primerih (z uporabo transportnega modela) projekte oblikovali po ustreznem postopku pri izdelavi študij o upravičenosti, pri čemer se ocenijo tudi možne alternative (če obstajajo); upoštevati je treba tudi okoljsko, prostorsko in družbeno sprejemljivost. Izbira posameznega projekta mora biti utemeljena z analizo stroškov in koristi (CBA). Republika Slovenija je že vzpostavila enotno evropsko železniško območje in konkurenci odprla domače potniške storitve. Naslednje posodobitve bodo upoštevale tudi posledice pandemije Covid-19.
				2. Je skladno z elementi celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta, ki se nanašajo na promet.	Da	Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt	Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN) zagotavlja pregled nad obstoječim stanjem energetskega sistema in politike ter določa nacionalne cilje za vsako od petih razsežnosti energetske unije ter ustrezne politike in ukrepe za izpolnitev teh ciljev. V njem je posebna pozornost posvečena ciljem za leto 2030 za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, energijo iz

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							obnovljivih virov, energijsko učinkovitost in elektroenergetsko medsebojno povezanost. V letu 2022 bo izvedena revizija in pripravljen predlog posodobitve Strategije razvoja prometa Republike Slovenije, ki bo upoštevala med drugim tudi cilje, določene s Celovitim nacionalnim energetske in podnebnim načrtom Republike Slovenije (NEPN) ter tudi Evropski zeleni dogovor, Strategijo trajnostne in pametne mobilnosti ter druge nacionalne in evropske strateške dokumente.
				3. Vključuje naložbe v koridorje osrednjega omrežja TEN-T, kot so opredeljene v uredbi o IPE, v skladu z zadevnimi delovnimi načrti koridorjev osrednjega omrežja TEN-T.	Da	Glej merilo 1.	Izhodišča strategije 2. poglavja opredeljuje merila in roke za izvedbo prihodnjega TEN-T omrežja v skladu z Uredbo TEN-T ter primerja merila TEN-T za jedro omrežja in dejansko stanje infrastrukture v Republiki Sloveniji. Specifični cilj Strategije razvoja prometa je izboljšanje prometnih povezav s sosednjimi državami in usklajevanje s sosednjimi državami, kar pomeni zagotavljanje zadostne zmogljivosti omrežja, ki ustreza tudi standardom TEN-T. Da bomo sledili zahtevam evropske uredbe

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							TEN-T (Uredba EU 1315/2013), smo se zavezali, da bomo do leta 2030 dosegli standarde TEN-T na jedrnem omrežju TEN-T, zlasti najmanj 22,5 t osne obremenitve, Hitrost proge 100 km/h, možnost vožnje vlakov dolžine 740 m in implementacija ERTMS. Progi jedrnega omrežja v Republiki Sloveniji so v celoti skladni z nazivno širino tira, v celoti so elektrificirani.
				4. Za naložbe zunaj koridorjev osrednjega omrežja TEN-T, vključno s čezmejnimi odseki, zagotavlja dopolnjevanje z zagotavljanjem zadostne povezljivosti mestnih omrežij, regij in lokalnih skupnosti z osrednjim omrežjem TEN-T in njegovimi vozlišči.	Da	Glej merilo 1.	Drugi specifični cilj Strategije razvoja prometa je izboljšanje nacionalnih in regionalnih povezav znotraj Slovenije. Nacionalni program predvideva pripravo projektov na razvojnih oseh, ki povezujejo različne regije z jedrnim omrežjem TEN-T. Dopolnjeni nacionalni program razvoja prometa (ReNPRP30-A) se osredotoča na regionalno železniško omrežje, ki predstavlja pomemben segment razvoja prometnega sistema v Republiki Sloveniji. V večini primerov je potrebno pospešeno nadgrajevati zmogljivost prog, posodobiti postaje in postajališča ter jih povezati z drugimi načini prevoza. Ključni cilj je zagotoviti takšne

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							nadgradnje omrežja, da bo železnica zagotovila tako imenovano hrbtnično prometno omrežje tam, kjer že obstaja. Nujnim ukrepom na javni železniški infrastrukturi je potrebno v postopkih prostorskega načrtovanja dati prednost in zagotoviti pogoje za začetek teh investicij. Pripravljeni bodo tudi načrti trajnostne mobilnosti v mestih za regionalno raven z namenom nadgradnje ukrepov iz lokalnih CPS, ki presegajo pristojnost lokalnih oblasti in zagotavljajo celovit pristop k skupnim prometnim problemom na ravni regij.
				5. Zagotavlja interoperabilnost železniškega omrežja in, kjer je to ustrezno, poročila o uvedbi ERTMS v skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2017/6.	Da	Tehnične specifikacije za interoperabilnost	Nacionalni izvedbeni načrt tehnične specifikacije za interoperabilnost v zvezi s strukturnim podsistemom 'nadzor-vodenje in signalizacija' je bil Evropski komisiji poslan februarja 2018 in bo pregledan in dopolnjen najmanj vsakih pet let. Evropska komisija in ostale države članice bodo obveščene o morebitnih spremembah v zvezi z razvojem interoperabilnosti na slovenskem železniškem omrežju. Namen dokumenta je podati oris železniške infrastrukture in vozil, ki

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							jih upravljata SŽPP in SŽ- TP in podati natančen časovni načrt za opremljanje tako prog kot vozil z ETCS in GSM-R ter sistemi za razgradnjo razreda B. Vsi podatki o zadevni železniški infrastrukturi so na voljo v registru železniške infrastrukture. Od sprejetja SRS je uvedba ERTMS v Sloveniji še posebej napredovala. Za Sredozemski koridor v Sloveniji so vse proge, ki naj bi bile postavljene do leta 2023, v gradnji oziroma že obratujejo. Uvajanje ERTMS napreduje tudi na Baltsko-jadranskem koridorju. V Sloveniji je celotna dolžina, ki naj bi bila v obratovanju do leta 2023, v gradnji ali že obratuje. Zamuja le proga, ki povezuje Ljubljano in Pragersko.
				6. Spodbuja večmodalnost z opredelitvijo potreb po večmodalnih ali tovornih in potniških terminalih oziroma terminalih za pretovarjanje.	Da	Glej merilo 1.	Nacionalni program predvideva razvoj omrežja v intermodalna vozlišča, aglomeracije v skladu s povpraševanjem (R.40). Vozlišča na TEN-T omrežju imajo najboljše možnosti za razvoj logističnih dejavnosti v zvezi s tovorom, Ljubljana in Maribor imata tudi potencial za vzpostavitev multimodalnih platform potniških

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							aglomeracij. Vendar bi lahko v Sloveniji zagotovili tudi širši pristop k prevozu blaga in prehodu potnikov iz enega načina prevoza v drugega. V ta namen je treba opredeliti možne točke prehoda potnikov in blaga med različnimi načini prevoza v prihodnosti. Kjer je to potrebno in učinkovito, je treba vzpostaviti intermodalne potniške platforme za povečanje uporabe javnega potniškega prometa ali zagotoviti ustrezno povezavo logističnih tovornih terminalov z različnimi načini prevoza, če obstaja komercialni interes. Navedene aktivnosti bodo lažje izvedljive na podlagi Zakona o celovitem prometnem načrtovanju, ki bo zagotovil nadaljevanje procesa, ki se je začel z pripravo celovitih prometnih strategij v preteklem finančnem obdobju s pomočjo sredstev kohezijske politike.
				7. Vključuje ukrepe, relevantne za načrtovanje infrastrukture, za spodbujanje alternativnih goriv,	Da	Strategija razvoja trga za postavitve ustrezne infrastrukture za alternativna goriva v prometnem sektorju v Republiki Sloveniji	Slovenija je Direktivo 2014/94/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o uvedbi infrastrukture za alternativna goriva (AG) v nacionalno zakonodajo prenesla z Uredbo o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				skladne z zadevnimi nacionalnimi okviri politike.		Akcijski program za alternativna goriva v prometu Uredba o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva v prometu	v prometu. Za pospešitev uporabe AG v prometu je Vlada RS leta 2017 sprejela Strategijo razvoja trga za postavitev ustrezne infrastrukture za AG v prometnem sektorju v RS in s tem povezan Akcijski program za AG v prometu. Vključuje ukrepe za vozila, infrastrukturo za AG, normativne predpise ipd. Slovenija zaradi neustreznega nacionalnega pravnega okvira še ni dosegla nacionalnih ciljev na področju alternativnih goriv v prometu. Slovenija je aktivni partner v projektu IDACS, ki je podporni ukrep programa CEF. V okviru projekta je Slovenija vzpostavila Nacionalno registracijsko pisarno za ID kode na področju polnilne infrastrukture za električna vozila ter omogočila izmenjavo statičnih in dinamičnih podatkov o polnilnih mestih z nacionalno dostopno točko, ki jo je optimizirala in nadgradila na novi domeni: www.nap.si .
				8. Predstavlja izide ocene tveganj za varnost v cestnem prometu, v skladu z obstoječimi	Da	Resolucija nacionalnega programa varnosti cestnega prometa za	Nacionalni program varnosti cestnega prometa, ki ga je sprejela Agencija RS za varnost prometa, je strateški dokument na področju varnosti cestnega prometa v

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				nacionalnimi strategijami za varnost v cestnem prometu, skupaj s kartiranjem trenutnega stanja prizadetih cest in odsekov ter z zagotavljanjem prednostne razvrstitve ustreznih naložb.		obdobje od 2013 do 2022	Republiki Sloveniji za obdobje 2013-2022 in se redno posodablja. Dokument daje vizijo in cilje za prednostna področja, kar omogoča sprejetje ukrepov za učinkovito zagotavljanje varnosti cestnega prometa. Pri določanju meril za vključitev posameznih projektov v šestletni operativni načrt investicij v promet oziroma prometno infrastrukturo je treba upoštevati parametre, ki jih predvideva nacionalni program, med katerimi je tudi stanje prometne varnosti. Slovenija v skladu z evropsko direktivo 2008/96/ES zagotavlja sistematičen postopek inšpekcijskega nadzora varnosti cestne infrastrukture, ki poteka v vseh fazah načrtovanja in delovanja cestne infrastrukture. Direkcija RS za infrastrukturo na podlagi podatkov o prometnih nesrečah vsako leto v zadnjih treh letih določi kraje z visoko stopnjo prometnih nesreč. To je osnova za investicijske načrte, posege in predpise.
				9. Zagotavlja informacije o finančnih sredstvih, ki ustrezajo	Da	6-letni drsni načrt vlaganj v promet in prometno infrastrukturo	Nacionalni program predvideva v povprečju za investicije, vzdrževanje in delovanje sistema precej stabilne naložbe v daljšem

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				načrtovanim naložbam in so potrebna za kritje stroškov delovanja in vzdrževanja obstoječih in načrtovanih infrastruktur.		Obrazložitev predloga načrta vlaganj v promet in prometno infrastrukturo za obdobje od 2020 do 2025	časovnem obdobju, ki znašajo med 600 in 700 mio letno. To omogoča hitrejšo doseganje ciljev prometnega sistema, predvsem doseganje strateških ciljev: izboljšanje mobilnosti in dostopnosti, izboljšanje oskrbe gospodarstva, izboljšanje prometne varnosti, zmanjšanje porabe energije v prometu, zmanjšanje stroškov za uporabnike in upravljavce ter zmanjšanje obremenitev okolja. Poleg tega so za daljše obdobje predvidene naložbe zasebnih vlagateljev (npr. koncesionarjev) v višini približno 300 milijonov evrov na leto. Šestletni operativni načrt investicij v promet oziroma prometno infrastrukturo določa konkretne aktivnosti (projekte) na podlagi strokovnih prioritet, stroškov za njihovo realizacijo in natančnih rokov za izvedbo. Načrt bo letos posodobljen in poleg seznama projektov bo vseboval tudi podatke o njihovem prispevku k ciljem (zmanjšanje toplogrednih plinov, zmanjšanje hrupa, zmanjšanje onesnaženosti zraka, pretočnost, večje hitrosti ...).

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
4.1 Strateški okvir politike za aktivne politike trga dela	ESS+	6.1: Izboljšanje dostopa do zaposlitve in aktivacijskih ukrepov za vse iskalce zaposlitve, zlasti mlade, še posebej prek izvajanja jamstva za mlade, za dolgotrajno brezposelne in prikrajšane skupine na trgu dela, ter za neaktivne osebe, pa tudi prek spodbujanja samozaposlovanja in socialnega gospodarstva 6.2: Posodabljanje institucij in storitev trga dela za oceno in predvidevanje potreb po veščinah ter zagotavljanje pravočasne in prilagojene pomoči in podpore pri usklajevanju ponudbe in	Da	Vzpostavljen je strateški okvir politike za aktivne politike trga dela, ki je skladen s smernicami za zaposlovanje in vključuje:			
				1. Ureditve za izvajanje profiliranja iskalcev zaposlitve in oceno njihovih potreb.	Da	1. Smernice za izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja 2021-2025 (APZ) 2. Zakon o urejanju trga dela (ZUTD) (pisrs.si) 3. Strategija Zavoda RS za zaposlovanje do 2025, ki vsebuje povzetek Strategije). Celoten samostojen dokument javno ni objavljen, ga prilagamo: Strategija ZRSZ 2025.pdf	113. člen ZUTD dela določa obveznost izvajanja zaposlitvenega načrta. Podrobneje profiliranje iskalcev zaposlitve ter individualno oceno ciljev in njihovih potreb ZRSZ izvaja na podlagi Pravilnika o prijavi in odjavi iz evidenc, zaposlitvenem načrtu, pravicah in obveznostih pri iskanju zaposlitve ter nadzoru nad osebami, prijavljenimi v evidencah (35.- 44. člena). To merilo je delno pokrito tudi v točki 9.2 Strategije ZRSZ do leta 2025, ki je bila sprejeta 22. 9. 2021. ZRSZ prav tako pripravlja dodatna orodja za ocenjevanje potreb iskalcev zaposlitve.
				2. Informacije o prostih delovnih mestih in priložnostih za delo, pri čemer se upoštevajo potrebe na trgu dela.	Da	Zakon o urejanju trga dela – ZUTD	7. člen ZUTD določa javno objavo prostega delovnega mesta oz. vrste del pri zavodu. 16. člen v povezavi z 18. in 19. členom ZUTD določajo izvajanje informiranja brezposelnih o možnostih zaposlovanja.

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
	ESRR	povpraševanja na trgu dela, prehodih in mobilnosti 6.8: Izboljšanje učinkovitosti trgov dela in vključevanja vanje ter dostopa do kakovostne zaposlitve z razvojem socialne infrastrukture in spodbujanjem socialnega gospodarstva		3. Ureditve za zagotovitev, da njegova zasnova, izvajanje, spremljanje in pregled potekajo v tesnem sodelovanju z ustreznimi deležniki.	Da	1. Smernice za izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja 2021-2025 (APZ) 2. Zakon o urejanju trga dela – ZUTD	ZUTD v 36. členu določa podlage za izvajanje ukrepov APZ. Smernice APZ za plansko obdobje 5-letno obdobje, ki se je izkazalo za smiselno in sprejemljivo glede na hitro se spreminjajoči trg dela, sprejme Vlada RS po predhodnem posvetovanju z ostalimi socialnimi partnerji, na podlagi programa državnih razvojnih prioritet in investicij ter drugih strateških dokumentov RS. Načrt APZ je pripravljen na podlagi Smernic APZ za proračunsko obdobje, ki ga na predlog ministrstva, pristojnega za delo, sprejme Vlada RS. MDDSZ, socialne partnerje seznani z načrtom v medresorskem usklajevanju, v okviru katerega socialni partnerji podajo mnenje.
				4. Ureditve spremljanja, vrednotenja in pregleda aktivnih politik trga dela.	Da	1. Smernice za izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja 2021-2025 (APZ) 2. Zakon o urejanju trga dela – ZUTD	Za namen spremljanja in vrednotenja učinkovitosti ukrepov APZ 2021-2025 je opredeljenih 10 kazalnikov, ki so skupaj z izhodiščnimi in ciljnimi vrednostmi navedeni za vsak cilj posebej. Na podlagi 145. člena ZUTD, MDDSZ s poročilom o izvajanju ukrepov po tem zakonu enkrat letno seznani Vlado RS in ostale socialne partnerje. Poročila vsebujejo

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							pregled stanja na trgu dela, opis posameznih ukrepov/programov in njihovo učinkovitost. S poročilom, ki ga sprejme Vlada RS, so predhodno seznanjeni tudi socialni partnerji (Ekonomsko-socialni svet), ki na poročilo lahko podajo svoje mnenje.
				5. Za ukrepe za zaposlovanje mladih – z dokazi podprte in ciljno usmerjene načine doseganja mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljaajo, vključno z ukrepi ozaveščanja, pri čemer ti načini temeljijo na zahtevah glede kakovosti, ob upoštevanju meril za kakovost vajeništev in pripravništev, tudi v okviru izvajanja shem jamstva za mlade.	Da	1. Smernice za izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja 2021-2025 (APZ) 2. Nacionalni program za mladino 2013-2022 3. Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju	Jamstvo za mlade (JM) je po novem del Smernic APZ in predstavlja enega glavnih ciljev pri izvajanju APZ v obdobju 2021-2025. Cilj št. 3 Smernic APZ tako naslavlja hitro aktivacijo mladih, predvsem NEET na trgu dela. Preventivne in dodatne aktivnosti JM, ki niso del APZ in posredno vplivajo na uspešen prehod mladih na trg dela, so opredeljene v Nacionalnem programu za mladino 2013-2022. Skladno z določbo 16. člena Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju bo pripravljen nov program za naslednjih 9 let, v katerem bo oblikovan nov okvir aktivnosti. Za mlade, vključno s tistimi, ki podpirajo aktivnosti Jamstva za mlade.

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
4.2 Nacionalni strateški okvir za enakost spolov	ESRR ESS+	6.8: Izboljšanje učinkovitosti trgov dela in vključevanja vanje ter dostopa do kakovostne zaposlitve z razvojem socialne infrastrukture in spodbujanjem socialnega gospodarstva 6.3: Spodbujanje uravnotežene zastopanosti spolov pri udeležbi na trgu dela, enakih delovnih pogojev ter boljšega usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja, tudi z dostopom do cenovno dostopnega otroškega varstva in oskrbe za vzdrževane osebe	Ne	Oblikovan je nacionalni strateški okvir politike za enakost spolov, ki vključuje:			
				1. Z dokazi podprto opredelitev izzivov na področju enakosti spolov.	Ne	1. Resolucija o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških do 2030 (September 2021, potrjena s strani Vlade RS: Link). Osnutek čaka na obravnavo po dodatnem medresorskem usklajevanju. Potrditev bo predvidoma v naslednjih mesecih. 2. Zakon o enakih možnostih žensk in moških (ZEMŽM)	Nacionalni program je pripravljen na temelju analize stanja in ocene napredka glede uresničevanja enakosti spolov v RS ter Vrednotenja izvajanja Resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moški 2015-2020 . Upoštevana so tudi priporočila in cilji, zajeti v strategiji Evropa 2020, priporočila mednarodnih teles za enakost spolov, zlasti Odbora ZN za odpravo diskriminacije žensk, in ciljev, opredeljenih v Izhodiščih za ukrepanje s konference v Pekingu (str. 12).
				2. Ukrepe za odpravo razlik med spoloma pri zaposlovanju, plačah in pokojninah ter za spodbujanje usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja za ženske in moške, med drugim z izboljšanjem	Da	Resolucija o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških do 2030 (September 2021, osnutek čaka na postopek obravnave na Vladi RS: Link na osnutek dokumenta)	Resolucija določa ključne cilje in ukrepe na šestih tematskih področjih. Poglavje 2.1. Odpravljanje neenakosti spolov pri zaposlovanju in zagotavljanje enake ekonomske neodvisnosti žensk in moških sta pomembna za zagotavljanje enakosti spolov ter večjo gospodarsko rast in blaginjo. To področje naslavlja ukrepe s področja zmanjšanja vrzeli med spoloma v plačah in pokojninah, lažje usklajevanje zasebnega,

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
		6.4: Spodbujanje prilagajanja delavcev, podjetij in podjetnikov na spremembe, aktivnega in zdravega staranja ter zdravega in dobro prilagojenega delovnega okolja, ki obravnava tveganja za zdravje		dostopa do predšolske vzgoje in varstva, s cilji, ob upoštevanju vloge in avtonomije socialnih partnerjev.			družinskega in poklicnega življenja ter večja vključenost moških v skrb za otroke in druge skrbi potrebne ter zmanjšanje razlik med spoloma glede izpostavljenosti tveganju revščine in socialni izključenosti, s poudarkom na ranljivih skupinah žensk.
				3. Ureditve spremljanja, vrednotenja in pregleda strateškega okvira politike in metod za zbiranje podatkov na podlagi podatkov, razčlenjenih po spolu.	Da	Resolucija o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških do 2030 (September 2021, osnutek čaka na postopek obravnave na Vladi RS: Link na osnutek dokumenta)	Kazalniki spremljanja izvajanja posameznih ukrepov za doseganje opredeljenih ciljev na področju politike enakosti žensk in moških v obdobju izvajanja nacionalnega programa do 2030, so določeni za vsa področja, ki jih zajema nacionalni program. Kazalniki o položaju žensk in moških se po posameznih področjih spremljajo na podlagi nacionalnih zbirk podatkov oziroma sprejetih kazalnikov Evropske unije, katerim se prilagaja nacionalni sistem zbiranja podatkov.
				4. Ureditve za zagotovitev, da njegova zasnova, izvajanje, spremljanje in pregled potekajo v tesnem sodelovanju z	Da	1. Resolucija o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških do 2030 (September 2021, osnutek čaka na postopek obravnave na Vladi RS: Link na osnutek dokumenta)	Resolucija je strateški dokument vlade. Osnutek resolucije je dokument, ki temelji na predlogih koordinatic in koordinatorjev za enake možnosti žensk in moških na nacionalni ravni, Sektorja za enake možnosti, lokalnih skupnosti, socialnih partnerjev, nevladnih organizacij in drugih organizacij

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
		vključenosti, učinkovitosti in relevantnosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno s potrjevanjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev 6.6: Spodbujanje enakopravnega dostopa do kakovostnega in vključujočega izobraževanja in usposabljanja ter dokončanja takega izobraževanja in					»Platforma za napovedovanje kompetenc« (faza 1), - ki se izvaja in je financiran s sredstvi ESS 2014-2020 na MDDSZ in bo zaključen do leta 2023. Nadaljnji razvoj sistema za dolgoročno napovedovanje (faza 2) se bo izvajal v obdobju 2021-2027, kjer je predvidena podpora sredstev ESS+ in predvideva vzpostavitev institucionalnega sodelovanja ključnih deležnikov za nadaljnji razvoj politik VŽU, VKO, politik štipendiranja in zaposlovanja. ZRSZ v svoji Strategiji zaposlovanja do 2025 načrtuje razvoj in implementacijo novega storitvenega modela, z razvojem digitalnega poslovanja, prilagoditvijo procesov in pripravo zaposlenih za prehod na nov storitveni model in vzpostavitev dolgoročnejšega napovedovanja potreb na trgu dela s sodobno zaposlitveno platformo in novimi digitalnimi storitvami.
		kakovostnega in vključujočega izobraževanja in usposabljanja ter dokončanja takega izobraževanja in		2. Mehanizme in storitve za spremljanje diplomantov za kakovostno	Da	Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja	Ministrstvo v skladu s področno zakonodajo (ZOFVI) lahko za namene statistične in znanstveno-raziskovalne analize pridobiva podatke o zaposljivosti dijakov in diplomantov višjih šol, ki so

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
		usposabljanja, zlasti za prikrajsane skupine, in sicer od predšolske vzgoje in varstva prek splošnega izobraževanja ter poklicnega izobraževanja in usposabljanja, do terciarne ravni ter izobraževanja in učenja odraslih, vključno z olajševanjem učne mobilnosti za vse in dostopom za invalide 6.7: Spodbujanje vseživljenjskega učenja, zlasti prožnih možnosti za izpopolnjevanje in prekvalifikacijo za vse, ob upoštevanju podjetniških in digitalnih veščin, boljše predvidevanje		in učinkovito usmerjanje učencev vseh starosti.		Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami Zakon o visokem šolstvu Zakon o izobraževanju odraslih Strategija višjega strokovnega izobraževanja 20-30 Resolucija o nacionalnem programu visokega šolstva do šolstva do 2030 Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022-2030 ter druga zakonodaja s področja vzgoje in izobraževanja.	zaključili izobraževalni program oziroma diplomirali v preteklih petih letih (podatke za zaposlene in brezposelne osebe). Prav tako je vzpostavljen evidenčni in analitski informacijski sistem visokega šolstva v Republiki Sloveniji (e-VŠ), katerega modul »Izpisi« je del sistema spremljanja zaposljivosti visokošolskih diplomantov (ZVis). Za kakovostno in učinkovito svetovanje ter vodenje kariere učencev vseh starosti zakonodaja opredeljuje naloge svetovalnih služb na celotni vertikali izobraževanja, vključno s poklicnim svetovanjem v sodelovanju z ZRSZ ter pripravo in izvajanjem individualiziranih programov za otroke s posebnimi potrebami. Svetovalna dejavnost je zagotovljena tudi na področju izobraževanja odraslih (ZIO-1), kjer se usmerja odrasle k dokumentiranju pridobljenih znanj, veščin in kompetenc pri neformalnem in priložnostnem učenju, za osebni razvoj, nadaljnje izobraževanje in vključevanje na trg dela. Predviden je tudi razvoj kariernega svetovanja.

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
		sprememb in zahtev po novih veščinah na podlagi potreb trga dela, olajševanje kariernih prehodov in spodbujanje poklicne mobilnosti		3. Ukrepe za zagotavljanje enakega dostopa do kakovostnega, cenovno sprejemljivega, ustreznega, nesegregiranega in vključujočega izobraževanja in usposabljanja ter udeležbe v njem in njegove zaključitve, hkrati pa pridobivanje ključnih kompetenc na vseh ravneh, vključno s terciarnim izobraževanjem.	Da	Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji Področna zakonodaja, ki opredeljuje posamezno raven izobraževanja Strategija višjega strokovnega izobraževanja 20-30 Resolucija o nacionalnem programu visokega šolstva do šolstva do 2030 Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022–2030 Merila za izbiro kandidatov v primeru omejitve vpisa v programe srednjega poklicnega izobraževanja, srednjega strokovnega in tehniškega	Področna zakonodaja kot ključne cilje vzgoje in izobraževanja opredeljuje: zagotavljanje optimalnega razvoja, razvijanje enakih možnosti za vse vsakega ne glede na osebne okoliščine z upoštevanjem razvojnih zakonitosti posameznika, zagotavljanje splošne izobrazbe in pridobivanja poklica ter zagotavljanje najvišje možne stopnje kakovostne izobrazbe čim večjemu deležu prebivalstva. V primeru omejitve vpisa veljajo za vse kandidate enaka merila. Navedene resolucije in strategije vključujejo dodatne ukrepe zagotavljanja enakega dostopa do kakovostnega, ustreznega ter vključujočega izobraževanja in usposabljanja. Na področju pridobivanja in krepitve ključnih kompetenc so cilji izobraževanja predvsem vzgajati za medsebojno strpnost, spodbujati zavest o enakosti spolov, razvoj kompetenc za aktivno sodelovanje v demokratični družbi, vzgoja za trajnostni razvoj. Vsakdo ima torej pravico do kakovostne vzgoje in izobraževanja za vseživljenjsko učenje, stalni osebni in strokovni

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
						izobraževanja ter gimnazij	razvoj, katerega cilj je razvijanje ključnih zmožnosti oziroma znanj.
				4. Mehanizem usklajevanja, ki zajema vse ravni izobraževanja in usposabljanja, vključno s terciarnim izobraževanjem, in jasno razdelitev pristojnosti med zadevnimi nacionalnimi in/ali regionalnimi telesi.	Da	Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja Zakon o visokem šolstvu Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022–2030 Sklep o ustanovitvi in nalogah Sveta Vlade Republike Slovenije za študentska vprašanja ter druga zakonodaja s področja vzgoje in izobraževanja	Zakonodaja in podzakonski akti določajo organe, njihove pristojnosti, vodenje postopkov za pripravo javno veljavnih izobraževalnih programov in jasno razmejitev pristojnosti med organi. ZOFVI jasno opredeljuje vlogo strokovnih svetov za splošno in poklicno ter strokovno izobraževanje ter izobraževanje odraslih. Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje med drugim določa in daje mnenje k programom na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja za pripadnike italijanske in madžarske narodne skupnosti ter k predmetnim in izpitnim katalogom znanj v delu, ki se nanaša na splošnoizobraževalne predmete oziroma vsebine v poklicnem oziroma strokovnem izobraževanju. Na področju visokega šolstva je Svet za visoko šolstvo posvetovalni organ ministra, ki spremlja vsa področja izobraževanja in skrbi za skladnost in usklajenost vseh ravni izobraževanja in usposabljanja.

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							Svet za visoko šolstvo pri svojem delu sodeluje s strokovnimi sveti za posamezna področja vzgoje in izobraževanja ter znanosti in tehnologije in Nacionalno agencijo Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu (NAKVIS).
				5. Ureditve spremljanja, vrednotenja in pregleda strateškega okvira politike.	Da	Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja Nacionalni okvir za ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti na področju vzgoje in izobraževanja Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju Zakon o višjem strokovnem izobraževanju Zakon o visokem šolstvu Zakon o izobraževanju odraslih	Sistem ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti izobraževanja temelji na notranjem presojanju kakovosti oziroma samoevalvaciji vzgojno-izobraževalnih organizacij. Vzporedno z obstoječo samoevalvacijo bodo ohranjene različne oblike zunanje evalvacije, ki so že v veljavi (Inšpektorat RS za šolstvo in šport, nacionalna preverjanja znanja, (poklicna) matura, mednarodno primerjalno ugotavljanje dosežkov učencev na posamičnih področjih učenja prek mednarodnih raziskav, nacionalne evalvacijske študije, postopki posodabljanja vzgojno-izobraževalnega dela). Svet za kakovost in evalvacije (ZOFVI) skrbi za ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti v vrtcih in šolah na nacionalni ravni, na področju visokega šolstva, ZVSI

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
						Resolucija o nacionalnem programu visokega šolstva do šolstva do 2030 Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022–2030	določa Komisijo za spremljanje in zagotavljanje kakovosti višjih strokovnih šol, v skladu z ZVis pa kakovost visokošolskih zavodov in študijskih programov ocenjujejo visokošolski zavodi (samoevalvacija) in NAKVIS (zunanja evalvacija). S slednjimi med drugim zagotavlja usklajenost visokošolskega in višjega strokovnega izobraževanja.
				6. Ukrepe za ciljno skupino nizko usposobljenih, nizko kvalificiranih odraslih in tistih, ki prihajajo iz socialno in ekonomsko prikrajšanih okolij ter so na poti izpopolnjevanja.	Da	Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022–2030 Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja Zakon o izobraževanju odraslih	V skladu z mednarodnimi priporočili, veljavno zakonodajo na področju in strateškim dokumentom v pripravi, Slovenija naslavlja navedene ukrepe na področju izobraževanja odraslih. S sprejetjem novega nacionalnega program bo določena podlaga za oblikovanje konkretnih ukrepov. Cilji so: povečati vključenost odraslih v vseživljenjsko izobraževanje in učenje, dvigniti raven temeljnih zmožnosti in izboljšati splošno izobraženost, dvigniti izobrazbeno raven odraslih, povečati usposobljenost prebivalstva za uspešno odzivanje na potrebe in zahteve trga dela ter izboljšati in okrepiti podpirne dejavnosti za učenje in vključevanje v izobraževanje.

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							V skladu z ZIO-1 je treba med drugim spodbujati nižje izobražene in druge ranljive skupine za izobraževanje in učenje. V ta namen predlog novega nacionalnega programa izobraževanja odraslih do 2030 določa oblikovanje novih programov usposabljanja, ki bodo namenjeni integraciji težje zaposljivih kategorij (starejših, nižje izobraženih in kvalificiranih delavcev, priseljencev z neustreznimi kvalifikacijami) in ranljivih skupin prebivalstva (fizično, mentalno ali situacijsko prikrajšanih).
				7. Ukrepe za podporo učiteljem, vodjem usposabljanja in akademskemu osebju, kar zadeva ustrezne učne metode, ocenjevanje in potrjevanje ključnih kompetenc.	Da	Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja Zakon o vrtcih Zakon o osnovni šoli Zakon o gimnazijah Zakon o višjem strokovnem izobraževanju	V skladu z ZOFVI ter ostalimi področnimi zakoni za posamezne ravni izobraževanje ter podzakonskimi akti je opredeljen osnovni okvir kompetenc strokovnih delavcev v vzgojno-izobraževalnih institucijah ter pogoji za opravljanje pedagoškega dela. V Kolektivni pogodbi za dejavnost vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji pa je podrobneje opredeljeno stalno strokovno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
						Strategija višjega strokovnega izobraževanja 20-30 Zakon o visokem šolstvu Resolucija o nacionalnem programu visokega šolstva do šolstva do 2030 Zakon o izobraževanju odraslih Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022–2030 ter podzakonski akti	zaposlenih v zavodu ali pri delodajalcu v dejavnosti vzgoje in izobraževanja. Poleg tega so se za opravljanje dejavnosti in nalog ustanovili javni zavodi (ZRSS, CPI, ACS, RIC), ki skrbijo za spremljanje strokovnih kadrov, metod poučevanja in usposabljanj. Redno usposabljanje strokovnih kadrov v vzgoji in izobraževanju omogoča krepitev kompetenc, ki se zaradi nenehnih sprememb v naravi vzgojno-izobraževalnega dela izkazujejo kot pomembne za kakovostno vzgojno-izobraževalno delo. Na področju visokega šolstva NAKVIS preverja institucionalno pedagoško podporo in povezavo z notranjim sistemom zagotavljanja kakovosti.
				8. Ukrepe za spodbujanje mobilnosti učencev in zaposlenih ter transnacionalnega sodelovanja ponudnikov izobraževanja in usposabljanja, vključno s	Da	Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja Sklep o ustanovitvi Centra RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in	Slovenska zakonodaja in strateški dokumenti spodbujajo mobilnost učencev in mednarodno sodelovanje strokovnjakov. Za uspešno izvajanje mobilnosti je bil ustanovljen CMEPIUS. V okviru vseh treh strateških dokumentov (ki bodo veljali do leta 2030) je posebna pozornost

Omogočiteni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				priznavanjem učnih rezultatov in kvalifikacij.		usposabljanja (CMEPIUS) Zakon o višjem strokovnem izobraževanju Strategija višjega strokovnega izobraževanja 20-30 Zakon o visokem šolstvu Resolucija o nacionalnem programu visokega šolstva do šolstva do 2030 Zakon o izobraževanju odraslih Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022–2030 Zakon o vrednotenju in priznavanju izobraževanja	namenjena spodbujanju mednarodnega sodelovanja, izpopolnjevanja v okviru transnacionalnega sodelovanja ter prenosom dobrih praks. V skladu z mednarodnimi pogodbami oziroma direktivami so vzpostavljeni okviri za vrednotenje in priznavanje izobrazbe ter priznavanje poklicnih kvalifikacij. Zakon o vrednotenju in priznavanju izobraževanja ureja vrednotenje izobraževanja ter določa pristojen organ, ureja postopek, merila in določa organ priznavanja tujega izobraževanja za namen nadaljevanja izobraževanja. Zakon o slovenskem ogrodju kvalifikacij ureja umeščanje kvalifikacij iz SOK v Evropsko ogrodje kvalifikacij za vseživljenjsko učenje in v Evropsko ogrodje visokošolskih kvalifikacij. Zakon o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev pa opredeljuje postopke priznavanja v teh primerih.

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
						Zakon o slovenskem ogrođju kvalifikacij Zakon o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev	
4.4 Nacionalni strateški okvir politike za socialno vključenost in zmanjševanje revščine	ESS+	7.1: Pospeševanje dejavnega vključevanja za spodbujanje enakih možnosti, nediskriminacije in aktivne udeležbe ter povečevanje zaposljivosti, zlasti za prikrajšane skupine 7.2: Spodbujanje socialno-ekonomskega vključevanja državljanov tretjih držav, tudi migrantov 7.5: Spodbujanje socialnega vključevanja oseb, izpostavljenih	Ne	Oblikovan je nacionalni ali regionalni strateški okvir politike ali zakonodajni okvir za socialno vključenost in zmanjševanje revščine, ki vključuje:			
				1. Z dokazi podprto prepoznavanje revščine in socialne izključenosti, vključno z revščino otrok, zlasti kar zadeva enakopraven dostop do kakovostnih storitev za otroke v ranljivem položaju, pa tudi brezdomstvom, prostorsko in izobraževalno segregacijo, omejenim dostopom do osnovnih storitev in infrastrukture ter posebnimi	Ne	1. Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2021 do 2030 (ReNPSV21-30) (Sprejeta 23. 3. 2022)) 2. Zakon o socialnem varstvu	ReNPSV 2021-2030 določa zbiranje podatkov za identificirana področja s strani SURS in OSTAT. Na podlagi podatkov so v Izvedbenem načrtu Nacionalnega programa socialnega varstva (NIN) opredeljeni kratkoročni ukrepi. Dodatno pri prepoznavanju problematike pripomorejo raziskave na področju revščine, ki jih na podlagi Zakona o socialnem varstvu izvaja Inštitut za socialno varstvo (IRSSV). Mapiranje potreb po storitvah socialnega varstva je bilo na MDDSZ pripravljeno 15. 2. 2021. Cilji ReNPSV21-30 so zastavljeni tako, da odgovarjajo na identificirane socialne problematike in izzive, ki jih spremenjene demografske, ekonomske in družbene okoliščine predstavljajo

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
	ESRR	tveganju revščine ali socialni izključenosti, vključno z najbolj ogroženimi osebami in otroki 7.6: Spodbujanje socialno-ekonomskega vključevanja marginaliziranih skupnosti, gospodinjstev z nizkimi dohodki ter prikrajsanih skupin, tudi ljudi s posebnimi potrebami, s celostnimi ukrepi, vključno s stanovanjskimi in socialnimi storitvami 7.7: Spodbujanje socialno-ekonomskega vključevanja državljanov tretjih držav, tudi migrantov, s celostnimi ukrepi,		potrebami ranljivih ljudi vseh starosti.			za sistem socialnega varstva v SI. Pri opredelitvi ciljev predstavljajo osnovo izhodišča za delovanje sistema soc. varstva, ocena uresničitve ReNPSV13-20 in ključne okoliščine in dejavniki, za katere se (informacije in projekcije) predpostavlja, da bodo vplivali na sistem soc. varstva do leta 2030, ter izzivov razvoja sistema samega.
				2. Ukrepe za preprečevanje segregacije in boj proti njej na vseh področjih, vključno s socialno zaščito, vključujočimi trgi dela in dostopom do kakovostnih storitev za ranljive osebe, vključno z migranti in begunci.	Ne	1. Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2021 do 2030 (ReNPSV21-30) (Sprejeta 23. 3. 2022)) 2. Zakon o socialnem varstvu	Na podlagi 2. člena Zakona o socialnem varstvu se sprejme Resolucijo o nacionalnem programu socialnega varstva, ki opredeljuje med drugim tudi osnovna izhodišča ter cilje in strategije socialnega varstva, na opredeljenih področjih v merilu. Nacionalni izvedbeni načrt pripravlja nacionalna koordinacijska skupina, ki jo imenuje Vlada RS. V izvedbenem načrtu so podrobneje navedeni ukrepi za doseganje ciljev opredeljenih v resoluciji.
				3. Ukrepe za prehod z institucionalne oskrbe na oskrbo v družini in skupnosti.	Ne	Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2021 do 2030 (ReNPSV21-30) (Sprejeta 23. 3. 2022))	V obdobju izvajanja ReNPSV21–30 bo na področju institucionalnih nastanitev z oskrbo poudarek na prehodu iz institucij v skupnostne oblike bivanja in oskrbe (deinstitucionalizacija; predvsem za osebe s posebnimi potrebami).

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
		vključno s stanovanjskimi in socialnimi storitvami					Eden od ciljev resolucije je »Sprememba razmerja med uporabniki skupnostnih oblik socialnega varstva in uporabniki institucionalnih oblik socialnega varstva oziroma povečanje deleža uporabnikov skupnostnih oblik in zmanjšanje deleža uporabnikov institucionalnih oblik socialnega varstva«. Za doseg tega cilja so opredeljeni ukrepi, kot so storitve za ohranjanje samostojnega, neodvisnega življenja doma in aktivno vključevanje v skupnost (skupnostne oblike storitev) in storitve za samostojno življenje doma in aktivno vključevanje v skupnost (skupnostne storitve), ki podaljšujejo bivanje v domačem okolju in preprečujejo socialno izključenost.
				4. Ureditve za zagotovitev, da njegova zasnova, izvajanje, spremljanje in pregled potekajo v tesnem sodelovanju z zadevnimi deležniki, vključno s socialnimi	Ne	Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2021 do 2030 (ReNPSV21-30) (Sprejeta 23. 3. 2022))	Poglavje 5 ReNPSV21–30 opredeljuje izvajanje in spremljanje uresničevanja resolucije. Najkasneje v roku enega meseca po sprejetju ReNPSV21-30 Vlada RS imenuje Nacionalno koordinacijsko skupino. Nacionalna koordinacijska skupina je sestavljena iz predstavnikov izvajalcev na področju socialnega varstva (vključno s predstavniki nevladnih

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				partnerji in ustreznimi organizacijami civilne družbe.			organizacij, ki jih te predlagajo same), predstavnikov skupin uporabnikov, predstavnikov lokalne skupnosti in različnih sektorjev države ter predstavnika Inštituta RS za socialno varstvo (v nadaljevanju: IRSSV). Za redno letno spremljanje izvajanja ReNPSV21-30 in pripadajočih nacionalnih izvedbenih načrtov je zadolžen IRSSV, ki mu letno poročajo posamezni izvajalci storitev in programov, ki so del mreže javne službe, nosilci ukrepov, opredeljeni v izvedbenih načrtih, pristojna ministrstva in ostale službe, ki so zadolžene za izvajanje posameznih delov Nacionalnega programa socialnega varstva 2021 – 2030.
4.5 Nacionalni strateški okvir politike za vključevanje Romov	ESS+	7.3: Spodbujanje socialno-ekonomskega vključevanja marginaliziranih skupnosti, kot so Romi	Da	Oblikovan je nacionalni strateški okvir politike za vključevanje Romov, ki vključuje:			
				1. Ukrepe za pospešitev vključevanja Romov ter preprečevanje in odpravo segregacije, ki upoštevajo vidik enakosti spolov in položaj mladih Romov ter določajo	Da	Nacionalni program ukrepov za Rome za obdobje 2021–2030	Vključeni so ukrepi na področju izobraževanja, zaposlovanja, socialnega varstva, socialne vključenosti, varstva otrok, žensk in mladine, zdravja, stanovanja, kulture, izboljšanja sobivanja v romskih naseljih in okoli njih, boja proti anticiganizmu in diskriminaciji ter krepitve izvajanja ukrepov na lokalni ravni. Vsako vsebinsko področje ima strateški

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				izhodišča in merljive cilje in mejnike.			cilj s spremljajočim kazalnikom in znotraj vsakega strateškega cilja so podrejeni cilji s konkretnimi ukrepi. Oblikovani so tudi kazalniki spremljanja in do neke mere kazalniki učinka. Sistematično zbiranje podatkov na podlagi narodne oziroma etnične pripadnosti v skladu z Ustavo RS in veljavno zakonodajo na področju varstva osebnih podatkov ni možno niti ni podprto s strani pripadnikov romske skupnosti. Spremljanje napredka je možno na različne načine (npr. z raziskavami, evalvacijami programov in projektov). Kljub temu so v okviru prednostnih ciljev oblikovani tudi konkretniji (številčni) kazalniki oziroma kazalniki, ki kažejo trende.
				2. Ureditve spremljanja, vrednotenja in pregleda ukrepov vključevanja Romov.	Da	Zakon o romski skupnosti v Republiki Sloveniji Poročila vlade o položaju romske skupnosti Informacije o aktivnostih projekta Nacionalna platforma za Rome	Izvajanje programa se sistematično spremlja v skladu z Zakonom o romski skupnosti v Republiki Sloveniji, in sicer preko vladne delovne skupine, ki jo sestavljajo predstavniki državnih organov, občin in Sveta romske skupnosti RS. Izvajanje programa se spremlja z letnimi poročili vlade, sprotno in poglobljeno spremljanje izvajanja ukrepov pa je zagotovljeno preko projekta Urada Vlade RS za

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							narodnosti Nacionalna platforma za Rome, ki se izvaja večinoma na območjih, kjer živijo Romi. Na pristojnih ministrstvih so imenovani koordinatorji (državni sekretarji) in kontaktne osebe za koordinacijo znotraj ministrstva. V celotnem obdobju bodo pripravljene tri (kvalitativne) ocene stanja (evalvacije): prva v letu 2023; druga na sredini programa (najpozneje do konca leta 2026); končna najkasneje do konca leta 2030 (to bo ocena celotnega programa in njegove uspešnosti, na podlagi katere bo vlada sprejela odločitev in usmeritve za obdobje po letu 2030).
				3. Ureditve za upoštevanje vključevanja Romov na regionalni in lokalni ravni.	Da	Informacije o aktivnostih projekta Nacionalna platforma za Rome Zakon o romski skupnosti v Republiki Sloveniji Zakon o lokalni samoupravi	Eno od področij in ciljev programa je tudi krepitev izvajanja ukrepov na terenu. Na lokalni ravni se spodbuja socialna vključenost na podeželju; spremljata se izvajanje programa in odpravljanje morebitnih ovir in težav izvajanju ukrepov; krepijo se zmogljivost, povezovanje in delovanje ustanov na lokalni in državni ravni ter ozaveščanje Romov. Urad Vlade RS za narodnosti izvaja projekt Nacionalna platforma za Rome, skozi katerega se krepi dialog in

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							izvajanje ukrepov na lokalni ravni. V dogodke platforme se vključujejo najrazličnejši predstavniki romske skupnosti. Prav tako so regionalni razvojni programi za obdobje 2021–2027 vključili tudi konkretne razvojne projekte, povezane z izboljšanjem položaja Romov. Romi na lokalni ravni sodelujejo preko posebnega predstavnika v občinskem svetu in preko posebnega delovnega telesa za spremljanje položaja romske skupnosti. Na državni ravni je ustanovljen Svet romske skupnosti RS, ki je krovna organizacija in sogovornik državnih organov.
				4. Ureditve za zagotovitev, da se njena zasnova, izvajanje, spremljanje in pregled izvajajo v tesnem sodelovanju z romsko civilno družbo in vsemi drugimi deležniki, tudi na regionalni in lokalni ravni.	Da	Zakon o romski skupnosti v Republiki Sloveniji Delovna skupina Vlade Republike Slovenije za obravnavo romske problematike	Program je plod dolgotrajnega procesa posvetovanja in sodelovanja s predstavniki romske skupnosti ter z vsemi tistimi institucijami in organizacijami, ki delajo z Romi na terenu. Proces je potekal na večdeležniških dogodkih v okviru projekta Nacionalna platforma za Rome. Pripravljena so bila izhodišča za pripravo programa, nato pa osnutek novega programa za obdobje 2021–2030. Od konca maja do konca junija 2021 je potekala javna obravnava dokumenta, 14. junija 2021 pa je

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							pod okriljem platforme za Rome potekalo še posebno posvetovanje s predstavniki romske skupnosti. Program je bil podrobno predstavljen, v razpravi pa so ministrstva podala podrobna pojasnila na nekatera vprašanja predstavnikov Romov. Ocenjeno je bilo, da osnutek dokumenta odraža trenutno stanje in predvideva ukrepe, ki lahko dolgoročno izboljšajo položaj pripadnikov romske skupnosti v Sloveniji na vseh področjih. Predstavniki Sveta romske skupnosti RS so kot člani vladne delovne skupine potrdili končni predlog programa.
4.6 Strateški okvir politike za zdravstveno varstvo in dolgotrajno oskrbo	ESRR	7.8: Zagotavljanje enakega dostopa do zdravstvenega varstva in krepitev odpornosti zdravstvenih sistemov, vključno z osnovnim zdravstvenim varstvom, ter spodbujanje prehoda z institucionalne oskrbe na oskrbo v družini in skupnosti	Ne	Oblikovan je nacionalni ali regionalni strateški okvir politike za področje zdravja, ki vključuje:			
				1. Kartiranje potreb na področju zdravja in dolgotrajne oskrbe, tudi kar zadeva zdravstveno in negovalno osebje, za zagotovitev trajnostnih in usklajenih ukrepov.	Ne	Kartiranje potreb na področju zdravstva in dolgotrajne oskrbe	Dokument kartiranja potreb bo vseboval podatke o investicijskih potrebah javnih zavodov zdravstva in dolgotrajne oskrbe v Sloveniji. Dokument bo predvidoma pripravljen junija 2022.
				2. Ukrepe za zagotovitev učinkovitosti,	Da	Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva	Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016–2025 »Skupaj za družbo zdravja«

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
	ESS+	7.4: Krepitev enakopravnega in pravočasnega dostopa do kakovostnih, vzdržnih in cenovno ugodnih storitev, vključno s storitvami, ki spodbujajo dostop do stanovanj in storitev oskrbe, usmerjene v posameznika, vključno s storitvami zdravstvene oskrbe; posodabljanje sistemov socialne zaščite, vključno s spodbujanjem dostopa do socialne zaščite, s posebnim poudarkom na otrocih in prikrajšanih skupinah; izboljšanje dostopnosti, tudi za invalide, učinkovitosti in odpornosti		trajnosti, dostopnosti in dosegljivosti zdravstvenih storitev in storitev dolgotrajne oskrbe, vključno s posebnim poudarkom na osebah, izključenih iz sistemov zdravstvenega varstva in dolgotrajne oskrbe, vključno s tistimi, ki jih je najtežje doseči.		2016–2025 »Skupaj za družbo zdravja« (ReNPZV16–25)	naslavlja ukrepe za doseg učinkovitega, vzdržnega in finančno dostopnega zdravstvenega sistema in sistema dolgotrajne oskrbe. Cilji optimizacije sistema, zapisani v resoluciji so: integrirana in celovita obravnava; enaka dostopnost do kakovostne in varne oskrbe čim bližje prebivalcem; usmerjenost v preventivno zdravstveno varstvo; boljša povezanost med ravnmi zdravstvene dejavnosti in s socialnim varstvom; upoštevanje spreminjajoče se zdravstvene potrebe starajoče se populacije in usmerjenost v uporabnika in njegovo opolnomočenje. Cilji bodo doseženi z enakomerno in pravično obremenitvijo zavarovancev s prispevki, večjo razpršenostjo virov za financiranje zdravstvenega varstva in uvajanjem oziroma opuščanjem metod zdravljenja na osnovi preglednega sistema.
				3. Ukrepe za spodbujanje storitev v okviru skupnosti in družine prek	Da	Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016–2025 »Skupaj za družbo zdravja«	Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016–2025 »Skupaj za družbo zdravja« naslavlja ukrepe za krepitev in varovanje zdravja in preprečevanje

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
		sistemov zdravstvene oskrbe in storitev dolgotrajne oskrbe		deinstitucionalizacija, vključno s preprečevanjem in osnovnim zdravstvenim varstvom, oskrbo na domu in storitvami v okviru skupnosti.		družbo zdravja« (ReNPZV16–25)	bolezni. Temelji na pristopu »zdravje v vseh politikah« in krepitvi dejavnosti javnega zdravja na primarni ravni. Cilji ukrepov so preprečevanje bolezni, zgodnje odkrivanje bolezni ter zmanjševanje neenakosti v zdravju.

5 Organi, pristojni za program

Razpredelnica 13: Organi, pristojni za program

Organi, pristojni za program	Ime institucije	Ime kontaktne osebe	E-naslov
Organ upravljanja	Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko	Josip Mihalic	gp.svrk@gov.si
Revizijski organ	Ministrstvo za finance, Urad RS za nadzor proračuna	Gregor Greif	mf.unp@gov.si
Telo, ki prejme plačila Komisije	Ministrstvo za finance, Sektor za upravljanje s sredstvi EU/CA	Evelyn Filip	gp.mf@gov.si
Kjer je to ustrezno, telo ali telesa, ki prejemajo plačila Komisije v primeru tehnične pomoči na podlagi člena 36(5) uredbe o skupnih določbah	Ministrstvo za finance, Sektor za upravljanje s sredstvi EU/CA	Evelyn Filip	gp.mf@gov.si
Računovodska funkcija, če je zaupana telesu, ki ni organ upravljanja	Ministrstvo za finance, Sektor za upravljanje s sredstvi EU/CA	Evelyn Filip	gp.mf@gov.si

Porazdelitev povrnjenih zneskov za tehnično pomoč na podlagi člena 36(5) uredbe o skupnih določbah, če je za prejemanje plačil Komisije opredeljenih več teles

Razpredelnica 13A: Del odstotnih deležev iz točke (b) člena 36(5) uredbe o skupnih določbah, ki bi se povrnili telesom, ki prejemajo plačila Komisije v primeru tehnične pomoči na podlagi člena 36(5) uredbe o skupnih določbah (v odstotnih točkah)¹¹⁵

Ministrstvo za finance	100%
------------------------	------

¹¹⁵ Tabela bo izpolnjena naknadno.

6 Partnerstvo

Slovenija namenja veliko pozornosti izvajanju načela partnerstva tako v procesu priprave programskih dokumentov kot v procesu izvajanja. Z vključenostjo partnerjev v načrtovanje, izvajanje, nadziranje in ocenjevanje projektov, ki prejemajo sredstva EU, dosegamo, da se sredstva porabljajo tam, kjer so najbolj potrebna, in na najboljši možen način, saj so pri snovanju in izvajanju najučinkovitejših investicijskih strategij upoštevani vsi relevantni vidiki.

Organizacija in izvajanje partnerstva se izvajata v skladu z 8. členom Uredbe (EU) 2021/1060 in Evropskim kodeksom dobre prakse za partnerstvo v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov, določenim v Delegirani uredbi (EU) št. 240/2014.

Načrtovanje, izvajanje, nadziranje in ocenjevanje programa poteka v sodelovanju s pristojnimi regionalnimi, lokalnimi, mestnimi in drugimi javnimi organi, ekonomskimi in socialnimi partnerji, predstavniki civilne družbe ter drugimi zainteresiranimi deležniki za izvajanje skladov ESI, zlasti skupinami, pri katerih obstaja večje tveganje diskriminacije in socialne izključenosti.

Partnerjem je zagotovljeno pravočasno informiranje in sprotno sodelovanje preko enotnega spletnega portala skladov EU www.evropskasredstva.si, interaktivne svetovalke Eme, v naprej napovedanih dogodkih in posvetovanj, vključno z objavo vprašanj, pobud in odgovorov s posvetovanj z deležniki na omenjenem portalu. V skladu s kodeksom zasedanj odbora za spremljanje ter drugih oblik sodelovanja.

Partnerji so v procesu priprave programa vključeni predvsem v analizo in opredelitev potreb, prednostnih nalog, razporeditev razpoložljivih sredstev in določitev načina izvajanja.

Tekom programskega obdobja bomo spodbujali izmenjevanje izkušenj in vzajemno učenje, ob koncu programskega obdobja pa bomo ocenili vlogo partnerjev in učinkovitosti partnerstva v programskem obdobju.

Ukrepi, sprejeti za vključitev ustreznih partnerjev v pripravo programov in njihovih sprememb:

Partnerji in splošna javnost se lahko v pripravo programskih dokumentov neposredno vključijo preko spletnega obrazca na naslovu perspektive.eu-skladi.si/, vse relevantne informacije o evropskih sredstvih pa podaja interaktivna svetovalka Ema na novem enotnem spletnem portalu www.evropskasredstva.si ali brezplačni telefonski številki 080 20 23. Na omenjenem spletnem portalu sproti in pravočasno objavljamo termine fizičnih in virtualnih posvetovanj. Vprašanja, pobude in odgovori s posvetovanj z deležniki se objavijo na omenjenem portalu. Partnerje in zainteresirano javnost k sodelovanju spodbujamo tudi s pozivi v mesečnem e-informatorju [Vizija kohezija](#) in preko [družbenih omrežij](#).

Načrtovani ukrepi za zagotovitev sodelovanja partnerjev pri izvajanju programov:

Celotno programsko obdobje bodo partnerji aktivno vključeni v proces izvajanja preko sodelovanja v odboru za spremljanje. Ves čas jim bo na voljo interaktivna svetovalka Ema na enotnem spletnem portalu www.evropskasredstva.si ali brezplačni telefonski številki 080 20 23.

Podrobneje je načelo partnerstva opisano v dokumentu: Načelo partnerstva v okviru priprave programskih dokumentov za izvajanje EKP 2021-27 ter samega izvajanja Programa EKP 2021-2027.

7 Komuniciranje in prepoznavnost

Osrednji namen strategije komuniciranja evropske kohezijske politike (v nadaljevanju EKP) v Sloveniji je zagotavljanje obveščenosti javnosti in njene aktivne vključenosti. Interno javnost – sodelujoče pri črpanju, splošno javnost, (potencialne) upravičence, partnerje in medije obveščamo o možnostih, pogojih in načinu pridobivanja sredstev iz Evropskih strukturnih in investicijskih skladov ter o učinkih in rezultatih EKP v Sloveniji. Usmerjeno komuniciranje bo pospešilo učinkovito izvajanje ukrepov, povezovanje različnih partnerjev, izmenjavo izkušenj in sodelovanje med univerzami, nevladnimi organizacijami, malimi in srednje velikimi podjetji, javnimi organi in drugimi relevantnimi skupinami. (Potencialnim) upravičencem, partnerjem in splošni javnosti se bo z ustreznim sistemom obveščanja zagotovilo pravočasne, popolne, razumljive in uporabne informacije.

V programskem obdobju 2021-2027 bo Slovenija razdeljena na dve kohezijski regiji – Vzhodno in Zahodno. Komunikacijske aktivnosti bodo iz izvedbenega vidika enotne, iz vsebinskega vidika pa prilagojene glede na interese ciljnih skupin v posamezni kohezijski regiji ob vključevanju partnerjev in upravičencev v aktivno širjenje in izmenjavo informacij.

V prvi polovici obdobja 2021-2027 bo namen komuniciranja predvsem seznanjanje javnosti z novostmi v izvajanju EKP in s samim sistemom izvajanja, obveščanje o možnostih sofinanciranja in spodbujanje vključevanja (potencialnih) upravičencev ter drugih deležnikov za čim bolj učinkovito koriščenje evropskih sredstev. V tem delu bomo predstavili programske dokumente ter zagotovili njihovo razumevanje. To bomo storili tudi s pomočjo interaktivne spletne svetovalke Eme na spletnem portalu www.evropskasredstva.si, ki bo ažurno odgovarjala na vsa vprašanja zainteresirane javnosti. Prav tako bomo komunicirali prednostna področja EU za obdobje 2021-27, samostojno in v odnosu do slovenskih ciljev politik, prednosti in koristi članstva v EU.

V drugi polovici bo večji poudarek na gradnji pozitivne percepcije EKP v splošni javnosti s komuniciranjem dobrih rezultatov, pri čemer bodo »glavni ambasadorji« uspešni projekti in njihove zgodbe.

Cilj komunikacijskih aktivnosti je ohraniti delež anketiranih, ki pozitivno ocenjujejo EKP nad 90 % in delež 85 % vprašanih, ki poznajo vsaj en projekt, sofinanciran z evropskimi sredstvi, kar bo na letnem nivoju merjeno z neodvisno spletno javnomnenjsko raziskavo..

Za uspešno izvajanje komunikacijskih aktivnosti bodo uporabljena različna komunikacijska orodja, ki se bodo prilagajala ciljnim skupinam, vsebini in izvajanju EKP, aktualnim trendom, potrebam in razmeram na tem področju. Velik poudarek bo na digitalnih komunikacijskih kanalih, predvsem na spletnem portalu www.evropskasredstva.si. Še vedno bosta v uporabi kot orodji obveščanja za komuniciranje z vsemi ciljnimi skupinami Facebook in Instagram profil EU skladi. Konec leta 2020 je bilo sledilcev na FB 5728, na IG pa okrog 450. Število sledilcev na FB želimo do konca obdobja 2021-2027 podvojiti, na IG pa povečati za štirikrat. Prav tako bomo okrepili LinkedIn kanal.

Posebej velik poudarek bo na približevanju EKP mladim. To bomo dosegli z uporabo socialnih omrežij in dolgoročno umestitvijo vsebin EKP v učni proces osnovnih in srednjih šol.

Enkrat mesečno bo izhajal e-informator Vizija kohezija. Konec leta 2020 je bilo prejemnikov e-novic 2305, do konca obdobja 2021-2027 želimo to številko podvojiti. Za komuniciranje EKP bodo po potrebi izdane tiskane publikacije, ki bodo dostopne tudi v spletni obliki. Del komunikacijskih aktivnosti bo namenjen oglaševanju v medijih, pri čemer bo poudarek na oglaševanju v lokalnih medijih, saj bo EKP tako še bliže ljudem. Posebna pozornost bo namenjena komuniciranju operacij strateškega pomena, pri čemer bo komunikacijska aktivnost izbrana glede na projekt in želene cilje komuniciranja. Zasledovali bomo ažurno in transparentno komuniciranje z mediji.

Finančna sredstva za izvajanje aktivnosti komuniciranja na sistemski ravni bodo zagotovljena v okviru programa. Sredstva bodo namenjena za produkcijske in oglaševalske aktivnosti, publikacije in promocijske izdelke, organizacijo dogodkov in z njimi povezane komunikacijske aktivnosti ter druge podporne aktivnosti, v okviru katerih je možno tudi financiranje stroškov dela komunikatorjev, ki sodelujejo v Nacionalni skupini INFORM-SI.

8 Uporaba stroškov na enoto, pavšalnih zneskov, pavšalnih stopenj in financiranja, ki ni povezano s stroški

Razpredelnica 14: Uporaba stroškov na enoto, pavšalnih zneskov, pavšalnih stopenj in financiranja, ki ni povezano s stroški

Načrtovana uporaba členov 94 in 95 uredbe o skupnih določbah	DA	NE
Od sprejetja programa naprej se bo uporabljalo povračilo prispevka Unije na podlagi stroškov na enoto, pavšalnih zneskov in pavšalnih stopenj v okviru prednostne naloge v skladu s členom 94 uredbe o skupnih določbah (če je tako, izpolnite Dodatek 1)	✓	☐
Od sprejetja programa naprej se bo uporabljalo povračilo prispevka Unije, temelječe na financiranju, ki ni povezano s stroški, v skladu s členom 95 uredbe o skupnih določbah (če je tako, izpolnite Dodatek 2)	☐	☐